Institut tvůrčí fotografie

NEJČTENĚJŠÍ DIPLOMKA VE ŠKOLE

9. 9. 2026

Opava 2026

SLEZSKÁ UNIVERZITA

Jaroslav Tatek

Robert Kalamar teoretická diplomová páce

FOTO — JAROSLAV TATEK

TENTO VÝTISK JE SAMOSTATNĚ NEPRODEJNÝ

Slezká univerzita v Opavě Filozoficko-přírodovědná fakulta v Opavě

Slezká univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědná fakulta v Opavě

SLEZSKÁ UNIVERZITA

JAROSLAV TATEK

Jaroslav Tatek

Robert Kalamar

Teoretická diplomová práce

Vedoucí práce: MgA. Romanu Vondrouš, Ph.D.
Oponent: MgA. Ing. Peter Korček, Ph.D.

Institut tvůrčí fotografie
Program: Tvůrčí fotografie
Opava 2026

Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Akademický rok: 2025/2026

Zadávající ústav:	Institut tvůrčí fotografie
Student:	BcA. Robert Kalamar
UČO:	47694
Program:	Tvůrčí fotografie
Téma práce:	Jaroslav Tatek
Téma práce anglicky:	Jaroslav Tatek
Zadání:	Práce mapuje tvorbu Jaroslava Tatka, který už při studiu fotografoval pro významné deníky v tehdejším Československu, např. Svoboda, Večerník Praha, Československý sport. Po revoluci pak pracoval jako profesionální fotoreportér např. Expresu, Blesku. Ve své kariéře měl možnost fotografovat spoustu nejen českých osobností, např. Karla Gotta, Helenu Vondráčkovou, Vladimíra Brodského, Václava Havla a další, ale i zahraničních, např. Alaina Delona, Sophii Lorenovou, Arnolda Schwarzeneggra, Plácida Dominga a další. Ve své volné tvorbě se mimo jiné věnuje počítačově generovanému obrazu (fraktály).
Literatura:	Zdeněk Jůzek, Jaroslav Tatek: Průvodce českou společností aneb Hvězdy trochu jinak, ISBN: 80-7281-070-7. Daniela Mrázková: Czech press photo Fotografie desetiletí, ISBN: 80-239-3647-6. Marie Formáčková, Jaroslav Tatek, Dobytí ráje: Karel Gott a Helena Vondráčková v New Yorku 2000, ISBN: 80-238-6817-9. Rozhovory s autorem a články o něm.
Vedoucí práce:	MgA. Roman Vondrouš, Ph.D.
Datum zadání práce:	21. 3. 2026

Souhlasím se zadáním (podpis, datum):

.....
prof. PhDr. Vladimír Birgus
vedoucí ústavu

ABSTRAKT

Tato diplomová práce si klade za cíl poskytnout ucelený obraz o dosavadní tvorbě fotoreportéra Jaroslava Tatka a nahlíží na ni z několika hledisek: praxe fotoreportéra, jeho komerčních zakázek a tvůrčí činnosti. Práce popisuje jeho cestu k fotografii, profesionální i volnou tvorbu a představuje část archivu. V historickém kontextu se snaží nalézt aspekty, které tvorbu Jaroslava Tatka ovlivnily.

KLÍČOVÁ SLOVA

Tatek, fotoreportér, bulvár, noviny, magazín, Blesk, Ring, Super, Expres, Pcherák, redaktor, OSVČ, časopis, abstrakce

ABSTRACT

This thesis aims to provide a comprehensive overview of the work of photojournalist Jaroslav Tatek to date and examines it from several perspectives: his practice as a photojournalist, his commercial commissions, and his creative work. The thesis describes his journey into photography, his professional and independent work, and presents part of his archive. In a historical context, it seeks to identify the aspects that have influenced Jaroslav Tatek's work.

KEYWORDS

Tatek, photojournalist, tabloids, newspaper, magazine, Blesk, Ring, Super, Expres, Pchreák, editor, freelancer, periodical, abstraction

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně a uvedl všechny tištěné i elektronické zdroje. Zároveň prohlašuji, že jsem text vypracovat bez jakékoliv pomoci počítačových generátorů textů založených na neuronových sítích a strojovém učení.

V Praze, 17. 8. 2026, Robert Kalamar

SOUHLAS

Souhlasím, aby tato práce byla zveřejněna a zařazena do knihovny Slezské univerzity v Opavě, do Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na webových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.

PODĚKOVÁNÍ

- Jaroslavu Tatkovi za rozhovory, poskytnutí fotografií z archivu a času který si na spolupráci udělal.
- MgA. Romanu Vondroušovi, Ph.D. za laskavé vedení a obohacení této práce textem v kontextu sportovní fotografie 70. a 80. let.
- MgA. Štěpánce Stein za obohacení této práce textem v kontextu reklamní fotografie 90. let.
- Mgr. Kateřině Tatkové za jazykovou korekturu a poskytnutí rozhovoru.
- PhDr. Milanovi Koukalovi, Alžbětě Tatkové, Ondřejovi Tatkovi a Martinovi Tatkovi za poskytnutí rozhovorů.

OBSAH

1. Metodika ... 10
2. První kontakt s fotografií ... 10
3. Školní léta ... 13
4. Vojenská základní služba ... 23
5. Výtvarný redaktor ... 26
6. Velká pardubická 70. a 80. let ... 27
7. Fotograf pro Expres ... 30
8. Fotograf pro Blesk ... 36
9. Práce v dalších novinách ... 45
   - 9.1 Fotograf pro Ring ... 45
   - 9.2 Fotograf pro Super ... 50
10. Na volné noze ... 53
    - 10.1 Těžké začátky ... 53
    - 10.2 Spolupráce s městskou částí Prahy 1 ... 59
    - 10.3 Výběr z dalších zakázek ... 63
    - 10.4 Časopis Pcherák ... 67
11. Volná tvorba ... 70
12. Seznam výstav a ocenění ... 73
    - 12.1 Společné výstavy v Čechách ... 73
    - 12.2 Společné výstavy v zahraničí ... 73
    - 12.3 Samostatné výstavy ... 74
    - 12.4 Výstavy Amatérské fotografie – AFO ... 74
    - 12.5 IV. výstava amatérské fotografie AFO 73 ... 74
    - 12.6 V. výstava amatérské fotografie AFO 74–75 ... 77
    - 12.7 Reportáže ... 80
    - 12.8 Fotoforum Ružomberok 83 ... 80
    - 12.9 Kterak jsem potkával slavné ... 82
    - 12.10 Czech Press Photo 1996 ... 83
    - 12.11 Stálá expozice v galerii Znovín ... 85
    - 12.12 Výstavy osobností a grafik ... 91
13. Publikační činnost ... 95
    - 13.1 Autorské obrazové publikace ... 95
    - 13.2 Publikace spoluautor ... 95
    - 13.3 Obaly na CD ... 97
    - 13.4 Dobytí ráje, Karel Gott a Helena Vondráčková v New Yorku 2000 ... 98
    - 13.5 77 hvězd (poněkud jinak) ... 102
    - 13.6 Rozhovor v České televizi ... 111
14. Historický kontext ... 113
    - 14.1 Stanislav Tereba ... 113
    - 14.2 Deník Večerní Praha ... 116
    - 14.3 Jan Vrabec ... 118
    - 14.4 Jan Anděl ... 121
    - 14.5 Milan Borovička ... 122
    - 14.6 Fotoklub TATRA ... 125
    - 14.7 Přechod na digitální fotografii ... 128
15. Závěr ... 133
    - 15.1 Černobíle versus barevně ... 133
    - 15.2 Portréty ... 133
    - 15.3 Reportáže ... 134
    - 15.4 Volná tvorba ... 134
16. Přílohy ... 135
    - 16.1 Vyjádření Jaroslava Tatka ... 135
    - 16.2 Rozhovor s Milanem Koukalem ... 136
    - 16.3 Rozhovor s Kateřinou Taktovou ... 139
    - 16.4 Rozhovor s Alžbětou Tatkovou ... 140
    - 16.5 Rozhovor s Martinem Tatkem ... 143
    - 16.6 Rozhovor s Ondřejem Tatkem ... 145
    - 16.7 Sbírka podepsaných fotografií ... 147
    - 16.8 Portrét od Josefa Břečky ... 150

Jmenný rejstřík ... 152

Použité internetové zdroje a literatura ... 155

1. METODIKA

- Práce bude zpracována chronologicky. Jedná se o žijícího autora, který většinu kariéry strávil jako fotoreportér, a takovou činnost lze chronologicky popsat.
- Některé pojmy nebo aspekty z doby socialistického Československa[1] mohou dnes působit absurdně a obzvláště mladším čtenářům těžko srozumitelně. Proto bude zvolen bohatý poznámkový aparát.
- Některé publikace a výstavy budou popsány detailně, neboť čtenáři dávají nahlédnout do toho, jak se taková publikace nebo výstava v té době dělala.
- Velký prostor dostanou v práci autorovy vzpomínky uvedené v plném znění. Byla by škoda tyto nějak upravovat,[2] nebo přepisovat do faktografického jazyka.
- Bohužel ne všechny negativy se v autorově archivu dochovaly, a tak je většina obrazových příloh pořízena reprodukcí výsledných fotografií.
- Některé aspekty tvorby zasahují do různých žánrů, např. reklamní nebo sportovní fotografie, kterým se nevěnuji. Absolvování vysokoškolských kurzů a vypracování relevantních cvičení mě ještě neopravňuje k hlubším analýzám uvedených žánrů. Proto jsem požádal o vyjádření některé pedagogy Institutu tvůrčí fotografie s cílem tuto práci obohatit.
- Přibližně polovina práce se zabývá životem a prací autora, čtvrtina historickým kontextem, který autora nějakým způsobem ovlivnil nebo jej inspiroval. Další čtvrtinu tvoří přílohy obsahující rozhovory s lidmi, kteří autora znají a poskytují na něj subjektivní pohled.

2. PRVNÍ KONTAKT S FOTOGRAFIÍ

Jaroslav Tatek se narodil 9. 4. 1953 v Praze Holešovicích. S fotografií se setkal už jako malý kluk, ještě nechodil ani do školy. Nikoliv jako fotograf, ale jako model. Jeho rodiče pracovali ve Státním zemědělském nakladatelství,[3] které vyjma odborné literatury a učebnic vydávalo i velké množství zájmových časopisů. Mezi nimi byl módní časopis Vkus, který obsahoval krejčovské střihy na oblečení a Jaroslav tam byl v dětském věku (asi 4 let) fotografován jako model. 50. leta 20. století byla v tehdejším Československu doba, kdy konfekční výroba dodávala na trh málo rozmanitých modelů, a tak se oblečení ve velké míře šilo doma.

Další, mnohem důležitější setkání s fotografií bylo díky jeho dědovi. Jmenoval se Vladimír Procházka a pracoval v tiskárně[4] jako sazeč, ale také zpíval v Národním divadle ve sboru, hrál na klavír a fotografoval. Tehdy na deskový fotoaparát, později na Flexaret. Jaroslav ještě v předškolním věku velmi rád chodil s dědečkem vyvolávat fotografie do temné komory. Po dědově náhlé smrti Flexaret zdědil a začal na něj fotografovat, ten deskový později používal na reprodukce.[5] Na základní škole se na druhém stupni přihlásil do fotografického kroužku, kde začal rozvíjet své fotografické schopnosti. V té době doma nebyl prostor pro fotokomoru. Tu mohl vybudovat až po stěhování do většího bytu na Vinohradech. Jednalo se o výměnu bytů, shodou okolností

1 Do listopadu roku 1989.

2 Vyjma stylistických úprav.

3. Založeno 1953 v Praze, svou činnost ukončilo 1991 [25].

4. Tiskařský a vydavatelský závod Politika sídlil na Václavském náměstí v Praze. V prvním patře byly sazárny, kde v roce 1899 začal pracovat první řádkový sázecí stroj Typograph, zařízený pro českou sazbu [26].

5 Měl výborně kreslící objektiv, a tak jej Jaroslav přichytil na tyč zvětšovacího přístroje, místo skleněných desek použil plochý film 6×9 cm s nízkou citlivostí. Tím nahradil tehdy těžko dostupné reprodukční zařízení.

obr. 1. Fotografie malého Jaroslava určené pro časopis.

obr. 2. Jaroslav Tatek jako dětský model v časopise.

obr. 3. Vladimír Procházka – dědeček Jaroslava Tatka – a jeho fotoaparáty.

obr. 4. Deskový fotoaparát 9×7 cm s objektivem Schneider & Kreuznach Xenar 10.5cm f/4.5, který Jaroslav používal na reprodukční fotografii.

obr. 5. Flexaret 6×6 cm s objektivem Meopta Belar 80mm f/3.5, se kterým Jaroslav začal fotografovat.

s člověkem, který byl členem Fotoklubu TATRA.[6] Jmenoval se Oliver Diviš a když viděl Jaroslavovo nadání pro fotografii, tak ho do fotoklubu přivedl. Tam si prohlédli Jaroslavovu dosavadní tvorbu, zjistili, že je talentovaný a do klubu ho přijali. S odstupem času Jaroslav vzpomíná na své začátky ve fotoklubu takto:

> *„Začal jsem chodit do toho fotoklubu, což byla pro mne velká škola. Byly tam dvě skupiny lidí: jedna – staří kozáci kteří obesílali výstavy po celém světě – a druhá, větší skupina, do které jsem patřil i já, kteří tam chodili na zkušenou… Jeden den v měsíci, tuším že to byla středa, jsme měli výstavu. Každý mohl přinést, co nafotil, připnulo se to na velkou stěnu a chodil tam, myslím, že jmenoval Vrabec. Byl to fotoreportér ČTK a ten ty fotky hodnotil. Tam jsem se poprvé setkal s nějakou užitečnou odezvou…“*
>
> *Jaroslav Tatek, 10. 4. 2025.*

Jan Vrabec[7] se při hodnocení fotografií snažil autory posouvat dál. To znamená, aby fotografie měla nejen dobrou kompozici a techniku, ale hlavně nějaký přesah, myšlenku nebo sdělení. Většině Jaroslavových kolegů se tento přístup nelíbil, neboť byl kritický, ale pro Jaroslava to mělo velký význam. Další velkou zkušeností bylo nejen týdenní setkávání se s lidmi se stejným zájmem, ale hlavně informace od kolegů, kteří měli zkušenosti s fotografickými výstavami – zejména zahraničními. Za ta léta totiž věděli, kde, jaké fotografie uspějí, a naopak které fotografie kam nemá cenu posílat.[8] V té době bylo Jaroslavovi 16 let a zároveň nastoupil do učení. Fotoklub TATRA navštěvoval 4–5 let.

3. ŠKOLNÍ LÉTA

I přes velký zájem o fotografii nebylo možné, aby se Jaroslav kvůli nízkému věku, bez praxe a větších zkušeností fotografií živil, a tak mu rodiče doporučili věnovat se nejprve řemeslu. V roce

obr. 6. Kinofilmový dálkoměrný fotoaparát Kiev s objektivem Jupiter-8M 5cm f/2, se kterým Jaroslav začal fotografovat sport.

6 V této práci bude použit výhradně název Fotoklub TATRA, který je z doby, kdy byl Jaroslav členem. Fotoklub prošel bohatou historií, během které vystřídal několik názvů. Viz kapitola 14.6 Fotoklub TATRA na straně 125.

7 Viz kapitola 14.3 Jan Vrabec na straně 118.

8. To bylo v 60. letech 20. století v době, kdy nebyl internet ani digitální fotografie. Vyvolané fotografie se do výběrů posílaly poštou.

1968 nastoupil do Středního odborného učiliště Polygrafického[9] na obor Reprodukční grafik-fotograf. Práce spočívala v reprodukci originálních zvětšenin přes tiskových rastr tak, aby bylo možné z těchto reprodukcí připravit tiskové desky pro tiskové stroje. Jedině tak bylo tehdy možné reprodukovat fotografie v novinách. Jako předloha k výrobě tiskových desek se v té době používal film a reprodukce se dělala fotografickou cestou. Proto bylo nutné precizně ovládat chemický proces (zvětšování, zesilování, řízení kontrastu atd.) Reprodukovaly se i barevné materiály. Už v druhém ročníku se ukázalo, že to mělo na Jaroslavovu pozdější kariéru zásadní vliv:

obr. 7. Propojení fotografie s prací reprodukčního fotografa, 1972–1975.

» praktické zkušenosti s vyvoláváním fotografií z fotoklubu bylo nutné dále prohloubit a získat k nim teoretický základ,
» při reprodukci fotografií pro potřeby tisku se Jaroslav setkal s velkým množstvím fotografií významných autorů publikujících v tehdejších novinách,[10]
» osvojil si techniku fotografické montáže.

V té době už bylo jasné, že Jaroslav má sklon k živé fotografii, nejvíce reportážní z oblasti pracovního prostředí a sportu, okrajově i dokumentu. Naopak o ateliér nebo aranžovanou fotografii se nezajímal, i když se jí později také věnoval.[11]

Z fotografií, které reprodukoval k tisku, ho nejvíce zaujala práce Stanislava Tereby[12] – fotoreportéra deníku Večerní Praha – na kterého vzpomíná:

9. SOU Polygrafické bylo založeno v roce 1946. Studovala se zde reprodukční fotografie, sazečství, tiskařství a knihařství. Prošlo několika transformacemi a dnes funguje jako Střední škola mediální grafiky a tisku [27].
10. Např. Večerní Praha, Svoboda, Rudé právo, Československý sport.
11 Viz kapitola 10. Na volné noze na straně 53.
12. Viz kapitola 14.1 Stanislav Tereba na straně 113.

> *„Tereba – ten mě chytil, takže jsem chtěl být jako on. Snažil jsem se podle něho fotit, učil jsem se, co a jak dělá. V 8 hodin vždycky přišly fotky z Večerní Prahy a první, co jsem udělal, jsem si prošel Terebovy fotky. Asi v druhém roce učení jsem měl možnost se s ním seznámit právě díky tomu, že jsem byl z tiskárny. Byl to velmi milý člověk, hodně věcí mi vysvětlil a ukázal.“*
>
> *Jaroslav Tatek, 10. 4. 2025.*

Jaroslav ve volném čase chodil po Praze a fotografoval různá volnočasová téma. Např. Nešvary na ulicích, Lidé, Výstavy psů. Tyto fotografie nabídl deníku Večerní Praha[13] do rubriky Slovo mají čtenáři, kde některé z nich otiskl. Také fotografoval reportáže z prostředí chovatelů různých zvířat, které nabídl časopisu Chovatel – to byly jeho první ucelené reportáže. Zároveň udělal nabídku na externí spolupráci deníkům Československý sport a Svoboda.[14] U obou uspěl a začal fotografovat sport. Pro studenta 2. ročníku s dálkoměrným fotoaparátem Kiev to nebylo jednoduché, ale zvládl to.[15] Fotografoval různé sporty, např. házenou, hokej, ragby, atletiku různých úrovní – od oblastních až po mistrovské (např. mistrovství světa v hokeji). Dokonce byl poslán na Velkou pardubickou, kterou pak pravidelně fotografoval ještě 12 let. Na své začátky fotografování této největší dostihové soutěže vzpomíná:

> *„To už jsem fotografoval na Prakticu.[16] Ráno v 10 jsem sedl na vlak, okolo poledne byl v Pardubicích. Dostal jsem akreditaci, číslo a pak mohl jít na dostihové závodiště. S velkým časovým předstihem jsem musel stát pod Taxisem[17] a čekal, kde se kdo vynoří. Chtělo to velkou hloubku ostrosti,[18] protože se nedalo tušit, kde budou… Pak se všichni fotografové sebrali a běželi k vodě u břízek – to je přes celý závodiště. Odsud museli fotografové běžet do cíle (300–400m), aby tam byli dříve než jezdci. Kolikrát se stalo, že jsem nestihl doběhnout, takže jsem fotil za běhu, a ještě ostřil ručně.[19] Po záběru na stupni vítězů jsem musel běžet na vlak, který jel za 20 minut po dojetí závodu. Doma jsem pak ještě ve fotokomoře vyvolával filmy a fotky, abych je druhý den ráno odevzdal.“*
>
> *Jaroslav Tatek, 10. 4. 2025.*

Zde je nutno podotknout, že všechny tyto čtyři oblasti:

» zápasy různých sportů pro deník Československý sport a Svoboda,
» Velkou pardubickou pro deník Svoboda,
» volnočasové aktivity: aktuality pro deník Večerní Praha a reportáže pro časopis Chovatel,
» členství ve Fotoklubu TATRA (později také začal obesílat výstavy se sportovními fotografiemi),

13. V té době tam působil Stanislav Tereba (od roku 1959 [14]) a Václav Jirsa (od roku 1964 [94]). Oba před tím pro Večerní prahu pracovali jako externisté.
14. Deník Svoboda v té době neměla sportovního fotografa.
15. Expoziční podmínky jsou pro fotografii sportu náročné. Vyjma ručního ostření bylo potřeba citlivost filmů zvyšovat při vyvolávání. Tzv. push proces spočívá v exponování filmu na větší citlivost (podexpozice) a pak prodloužení vyvolávací doby nebo zvýšení teploty vývojky.
16. Praktica byla východoněmecká jednooká zrcadlovka – jeden z nejrozšířenějších fotoaparátů v tehdejším Československu. Jaroslav měl model LLC, který se vyráběl v letech 1969–1975 [28].
17. Taxis nebo-li Taxisův příkop, je v pořadí čtvrtou překážkou kurzu Velké pardubické steeplechase a zároveň jejím nejznámějším skokem, pojmenovaným po princi Egonu Thurn-Taxisovi [29].
18. Na pevném ohnisku 135 mm.
19 Automatické ostření, které přišlo v 70. letech, bylo pro sportovní fotografii příliš pomalé.

obr. 8. Skok o tyči.

obr. 9. Judo.

obr. 10. Slavia - Bohemians.

Jaroslav pokrýval zároveň a při studiu. Navíc ještě v rámci školní praxe své fotografie reprodukoval pro tisk. Byl to přelom 60–70 let 20. století (1968–1972). V té době mu bylo teprve 16 let. V deníku Svoboda byla také důležitá spolupráce se studenty žurnalistiky. To se později ukázalo jako důležité pro fotografování během vojenské základní služby.[20]

Jaroslava velmi přitahovala lidská práce, měl velký zájem dozvědět se, jak se co dělá, a tak začal spolupracovat s časopisem Odborář. Fotil pro něj různé lidské činnosti většinou z těžkých provozů, např. stavbu metra, opravu kolejiště tramvají, práci v pekárně, v hutích a mnohé další. Jedna z významných fotografií jsou Hrnčířovy ruce, která vznikla na tzv. Jihočeských družstevních dnech v obchodním domě Bílá labuť.[21] Byla to fotografie vystavovaná po celém světě, u nás např. na Staroměstské radnici v rámci společné výstavy Člověk a čas – výběr tvorby českých fotografů z let 1919–1979. Také vyhrála AFO[22] a vyšla v časopise Květy.[23] Jaroslav vzpomíná na návštěvu šéfredaktora časopisu Květy takto:

> *„Rozhodl jsem se, že fotografie Hrnčířovy ruce nabídnu do časopisu Květy. Šéfredaktor byl člověk s širokým záběrem, např. komentoval v televizi kosmonautiku. Neměl žádnou sekretářku, tak jsem mu prostě zaklepal na dveře. Abych vylepšil svou image, tak jsem si zapálil cigaretu a řekl mu: ‚Dobrý den, pane Codr.[24]‘ V té době říct někomu ‚pane‘ nebylo jen tak.[25] On se na mne podíval, zhodnotil můj věk a odvětil: ‚Tak mladej, nejdřív to típněte venku‘. Cigaretu jsem típnul, ukázal mu fotky. Jemu se moc líbily, a tak zavolal redaktorovi, že to musí co nejdříve vyjít…“*
>
> *Jaroslav Tatek, 10. 4. 2025.*

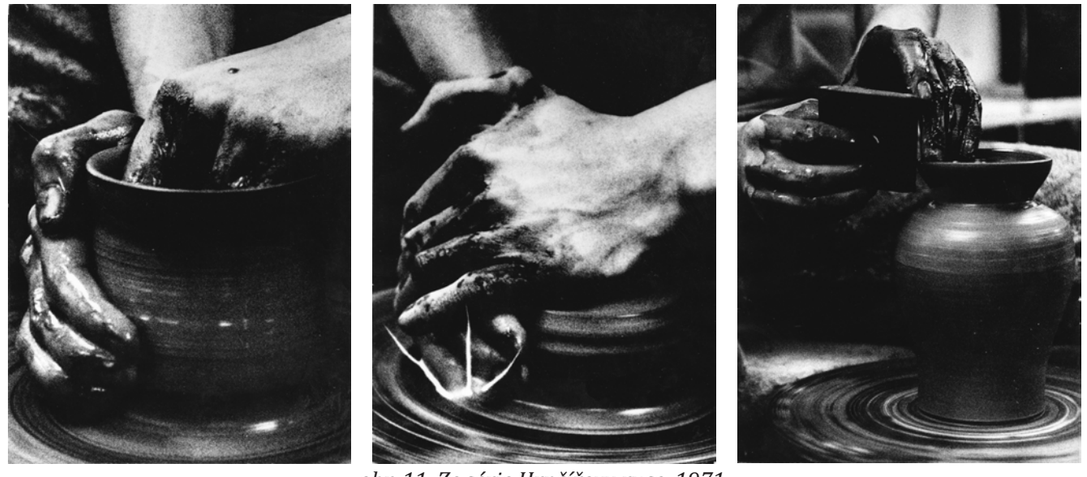

obr. 11. Ze série Hrnčířovy ruce, 1971.

20 Viz dále kapitola 4. Vojenská základní služba na straně 23.

21 Obchodní dům Bílá labuť pořádala dny, kde se prodávalo zboží malých družstevních podniků.

22 Viz kapitola 12.5 IV. výstava amatérské fotografie AFO 73 na straně 74.

23. Časopis Květy začal vycházet v roce 1834 jako literární obrozenecký list. Prošel mnoha transformacemi a v době normalizace (po roce 1968) byl silně cenzurován. I přesto to byl jeden z nejoblíbenějších časopisů, který přinášel zajímavé reportáže, rozhovory a kulturní příspěvky [30].

24. Milan Codr se roce 1970 se stal šéfredaktorem časopisu Květy a také pravidelným komentátorem kosmického výzkumu v Československé televizi. Časopis Květy se pod jeho vedením stal přitažlivým magazínem pro celou rodinu s celou řadou příloh [31].

25. V době reálného socialismu v tehdejším Československu bylo běžné úřední oslovení: „Dobrý den, soudruhu“.

obr. 12. Ze série Hrnčířovy ruce, 1971

Kvůli špatným světelným podmínkám měl negativ,[26] velmi nízký kontrast a nedal se zvětšit. Jaroslavovi zde pomohly znalosti ze školy: Negativ zesílil (zvětšil kontrast) a pak ještě za pomoci maskování pod zvětšovacím přístrojem dosáhl kontrastního a dynamického obrazu. Výsledný snímek má velmi silnou výtvarnou složku i přesto, že je ryze reportážní a také jej ozvláštňuje výboj statické elektřiny. Ten vznikl při převíjení filmu, do kterého se zároveň naexponoval.[27]

Spolupráce s časopisem Odborář se ukázala jako velmi důležitá. Grafickou úpravu tam dělal Miro Vosátka, který Jaroslavovi umožnil do časopisu fotografovat téma lidské práce, vystavovat na soutěžích AFO[28] a později ho oslovil ke spolupráci v nakladatelství Práce.[29]

Také ho asi čtyřikrát poslal jako porotce na fotografickou soutěž Cena Vysočiny, kde se Jaroslav mohl setkat s fotografy zvučných jmen, zejména Václavem Jírů,[30] Janem Byrtusem[31] a Milanem Borovičkou.[32]

Po vyučení (1972) si Jaroslav chtěl doplnit vzdělání, tak ještě nastoupil na Střední průmyslovou školu grafickou v Hellichově ulici na obor Polygrafie. Při studiu neměl na vlastní fotografickou tvorbu tolik času.

26. Snímáno na Flexaret, formát 6×6 cm.

27 Viz prostřední fotografie na obr. 11.

28 Viz kapitola 12.4 Výstavy Amatérské fotografie – AFO na straně 74.

29 Viz kapitola 5. Výtvarný redaktor na straně 26.

30 Václav Jírů (1910–1980) věnoval se reklamní fotografii, stal se známým i v zahraničním tisku. V před válkou měl velmi široký záběr žánrů. Po válce se soustředil na cykly krajiny a města. Často fotografoval Prahu, ovšem ne tak sentimentálně jako jiní. Byl členem Svazu československých novinářů a Svazu československých výtvarných umělců. V roce 1957 založil čtyřjazyčnou fotografickou revue Fotografie. Organizoval fotografické výstavy, působil v porotách fotografických soutěží a věnoval se hledání nových talentovaných fotografů [96].

31 Jan Byrtus (1935–1992) od roku 1966 nastoupil jako fotograf v Třineckých železárnách, kde působil téměř až do své smrti. Ve své tvůrčí práci se zaměřoval na přírodní prostředí, krajinu, sociální prostředí a portrét. V roce 1976 obdržel titul AFIAP. Mnoho času věnoval praktickému působení mezi fotografy [97].

32 Viz kapitola 14.5 Milan Borovička na straně 122.

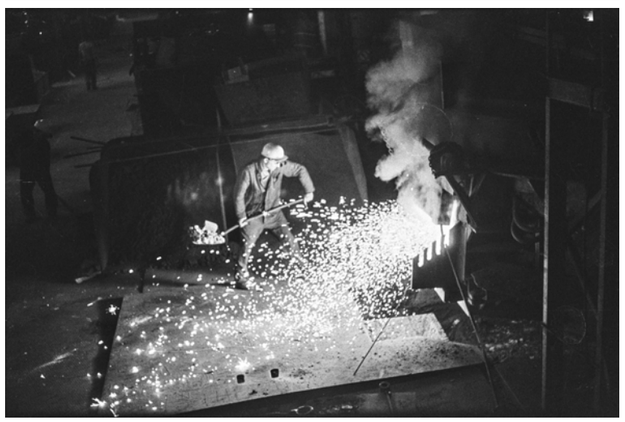

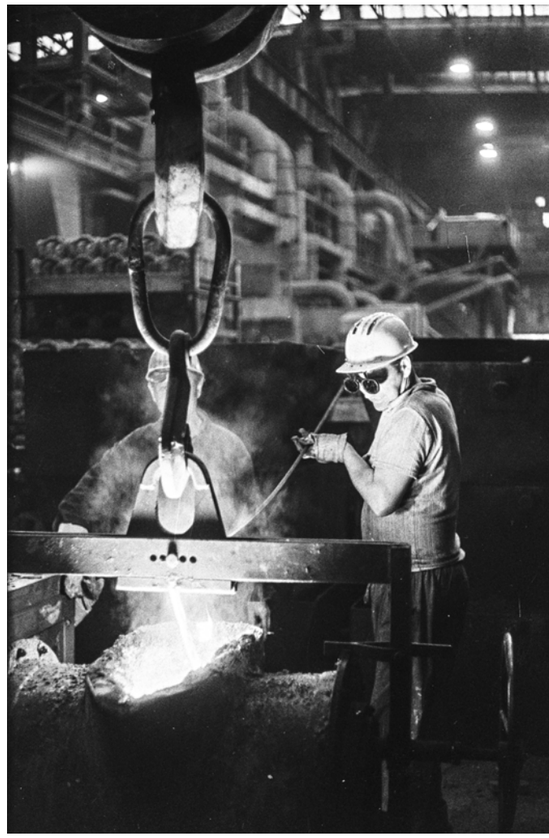

obr. 13. Fotografie z těžkých provozů 80. let.

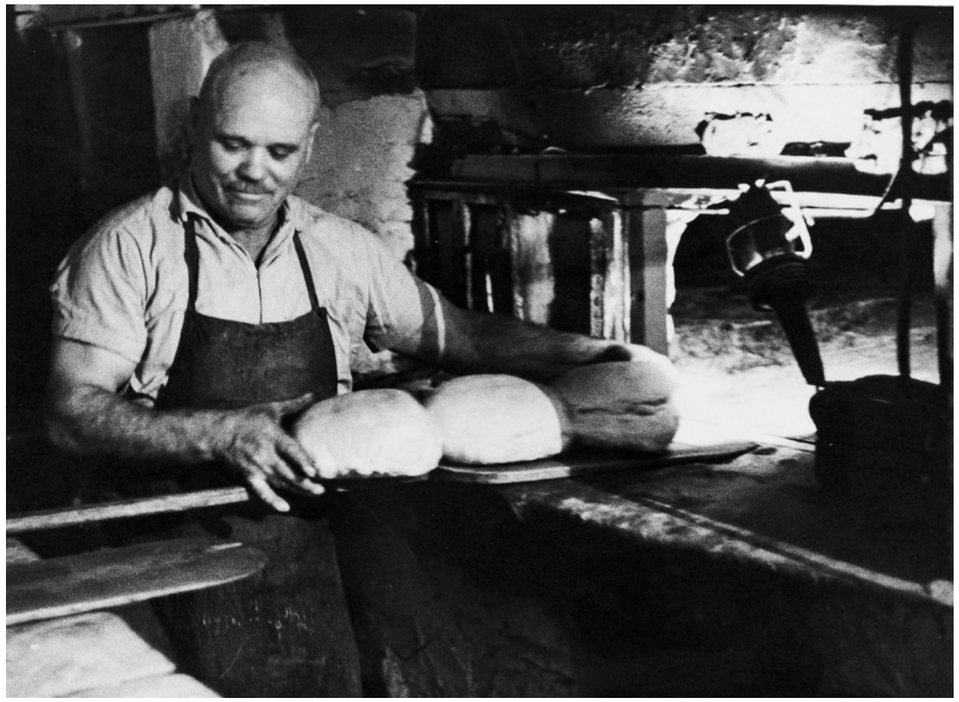

obr. 14. Fotografie z těžkých provozů 80. let.

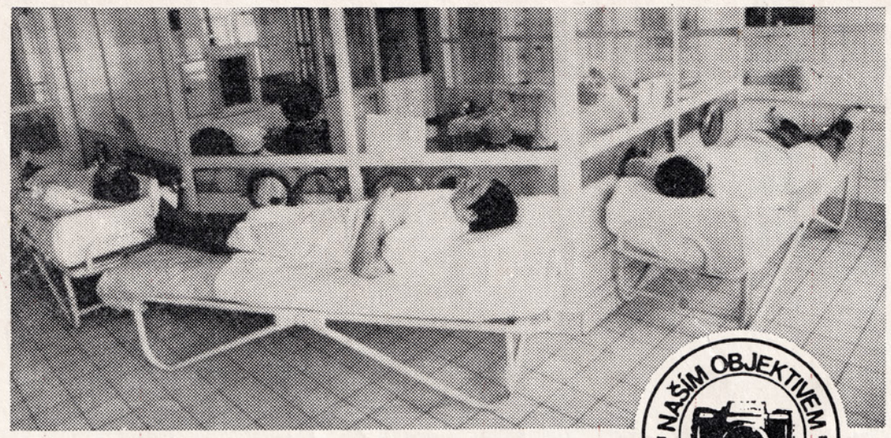

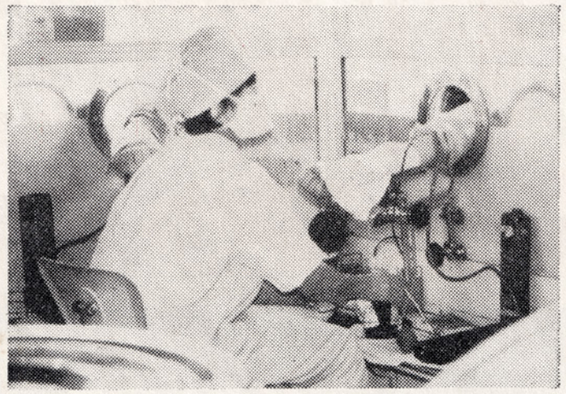

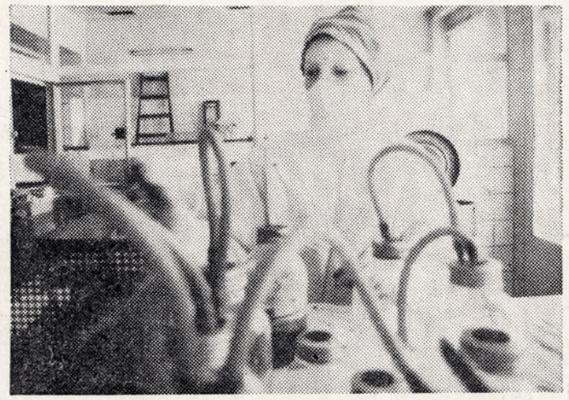

V transfúzním oddělení při fakultní nemocnici v Praze 10 pracují tři kolektivy. Nejmladší je kolektiv SSM, soutěžící o název BSP, druhým je BSP Československo-sovětského přátelství, jejíž členové jsou nositeli stříbrných odznaků. Na transfúzním oddělení Středočeského kraje pracuje třetí „stříbrná" BSP. Práce tří kolektivů na sebe těsně navazuje, což vyžaduje spolupráci všech jejích členů.

Jedním ze závazků brigád je získávat nové bezplatné dárce krve, kterých je v Praze stále málo. Za dárci jezdí pracovníci transfúzního oddělení odběrovými autobusy do závodů, a je-li to třeba, odebírají krev i ve volných dnech.

K Mezinárodnímu roku dětí se pracovníci transfúzního oddělení zavázali vyrábět kryoprecipiát z AB plazmy mimo běžný plán pro dětské hemofiliky.

V oddělení mají na seznamech několik desítek tisíc dárců, kteří jsou na požádání ochotni ihned poskytnout krev. Někteří byli už odměněni zlatou plaketou dr. Janského.

Text a foto:
JAROSLAV TATEK

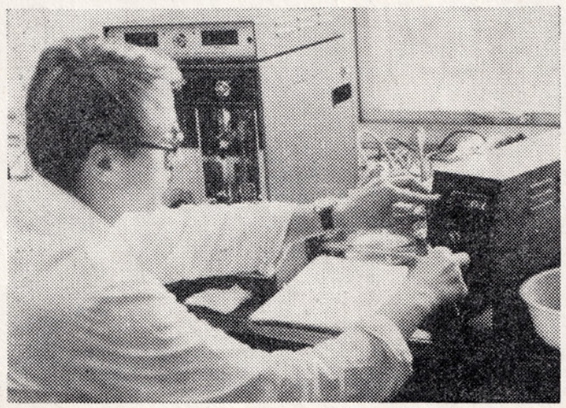

odborář

nositel vyznamenání
Za zásluhy o výstavbu

Čtrnáctideník
Revolučního
odborového
hnutí

Vydává
Ústřední rada
odborů

Šéfredaktorka
Milada Hýsková

Zástupce šéfredaktorky
René Frühauf

Adresa redakce
nám. M. Gorkého 23
112 82 Praha 1
telefon 2114

Vedoucí
slovenské redakce
Ladislav Meheš

Adresa
slovenské redakce
ul. Obrancov mieru 19,
897 17 Bratislava
telefon 33 61 37

Grafická úprava
Miro Vosátka

© Vydavatelství
PRÁCE - vydavatelství
a nakladatelství ROH
Václavské nám. 17
112 58 Praha 1

Tiskne
MÍR,
novinářské závody,
n. p.,
Václavské nám. 15
Praha 1

Časopis vychází čtrnáctidenně. **Cena jednotlivého výtisku 2 Kčs.** Předplatné ročně 52 Kčs. Rozšiřuje a objednávky včetně zahraničí přijímá PRÁCE — vydavatelství a nakladatelství ROH, administrace, Václavské nám. 17, 112 58 Praha 1. Dohlédací poštovní úřad 07, číslo 313-333, Be 55. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí.

Na 1. straně obálky snímek Pavola Remiáše: REKORD (III. cena AFO 79

obr. 15. Reportáž v časopise Odborář č. 17 – Transfúzní oddělení, 1979.

V Československu je asi šest a půl miliónu lidí, kteří nosí brýle. O to, aby všichni měli svou zrakovou pomůcku a navíc v dobrém stavu, pečuje národní podnik Oční optika. Podnik má po celém Československu sít tři sta padesáti závodů, ve kterých je ročně obslouženo na tři milióny zákazníků. Oční optika své služby stále zlepšuje, v krajských městech pracují závody pro dětské pacienty. V Roce invalidů byl v Praze otevřen závod pro těžce zrakově postižené pacienty, který je zásoben speciálními optickými pomůckami. Oční optika není podnik, který se zabývá pouze prodejem skel, obrub a oprav brýlí, ale zajišťuje i výrobu tzv. receptových skel, očních protéz a aplikaci kontaktních čoček. V podniku pracuje 153 kolektivů BSP. Hlavním cílem je zrychlit a zkvalitnit technicko-zdravotnické služby pro obyvatelstvo.

Text a foto:
JAROSLAV TATEK

Na 1. straně obálky snímek Aleny Vykulilové: PŘEDNÁŠKA

odborář
nositel vyznamenání Za zásluhy o výstavbu

Čtrnáctideník Revolučního odborového hnutí

Vydává Ústřední rada odborů

Šéfredaktorka Milada Hýsková

Zástupce šéfredaktorky René Frühauf

Adresa redakce nám. M. Gorkého 23 112 82 Praha 1 telefon 2114

Vedoucí slovenské redakce Ladislav Meheš

Adresa slovenské redakce ul. Obrancov mieru 19 897 17 Bratislava telefon 33 61 37

Grafická úprava Miro Vosátka

© Vydavatelství PRÁCE - vydavatelství a nakladatelství ROH Václavské nám. 17 112 58 Praha 1

Tiskne MÍR, novinářské závody, n. p., Václavské nám. 15 Praha 1

Časopis vychází čtrnáctidenně. **Cena jednotlivého výtisku 2 Kčs.** Předplatné ročně 52 Kčs. Rozšiřuje a objednávky včetně zahraničí přijímá PRÁCE — vydavatelství a nakladatelství ROH, administrace, Václavské nám. 17, 112 58 Praha 1. Dohlédací poštovní úřad 07, číslo 313-333, Be 55. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí.

obr. 16. Reportáž v časopise Odborář č. 6 – Oční optika, 1983.

4. VOJENSKÁ ZÁKLADNÍ SLUŽBA

Po maturitě (1976) musel Jaroslav narukovat na povinnou vojenskou základní službu. Byl odveden do Tachova a po tzv. přijímači[33] byl přidělen k obsluze raketometu. Toto zařazení bylo od fotografování na míle vzdálené. Nakonec se na něj usmálo štěstí a dostal se k fotografii i na vojenské základní službě. Jak se dostal k fotografování, vzpomíná Jaroslav takto:

> *„Vrátím se k těm studentům ve Svobodě, kteří šli na vojnu na rok.[34] Jednoho dne jsem šel takhle po kasárnách a najednou ke mně přišel dozorčí a řekl: ‚Máš jít k náčelníkovi'. Tak jsem tam přišel a pozdravil: ‚Soudruhu plukovníku, vojín Tatek přišel na Váš rozkaz!'. Ostatní přítomní se začali strašně smát. Koukali na mě a měli srandu, jak tam stojím v pozoru. Hned se ale ukázalo, že jeden z nich byl tehdejší student ze Svobody a na vojenské službě pracoval jako redaktor armádních novin Bojová zástava. Plukovníkovi řekl: ‚Náčelníku, to je náš fotograf.'*
>
> *Takže k fotografování na vojně jsem se dostal náhodou. Voják, jenž fotografoval, šel do civilu a redaktoři byli na reportáži v Tachově, kam jsem narukoval. Mezi nimi i absolvent, se kterým jsem spolupracoval v Svobodě. Uviděl mě oknem, nechal si mě zavolat a do 14 dní jsem byl převelen do Tábora, kde byla redakce."*
>
> *Jaroslav Tatek, 10. 4. 2025.*

V Táboře nastoupil jako fotograf. Měl k dispozici velkou fotokomoru, přes týden jezdil na reportáže a o víkendu pak fotografoval pro fotbalový klub VTJ Dukla Tábor.[35] Několik Jaroslavových záběrů přesvědčilo redakci, že sport fotografovat umí. Nabyté zkušenosti z učňovských let zúročil a základní vojenská služba tak získala novou perspektivu:

- mohl fotografovat,
- z kasáren se celkem bez obtíží dostával ven právě kvůli reportážím a focení fotbalu,
- vztahy, díky předchozí spolupráci v deníku Svoboda, byly spíš přátelské, než „vojenské".

Základní vojenská služba a s tím spojená ztráta svobody, soukromí a důstojnosti byla pro mladé muže velmi smutnou záležitostí. S odstupem času se na zážitky z vojenské základní služby vzpomíná obvykle s humorem.[36] Nejen to, ale i náladu v tehdejším socialistickém Československu ilustruje ještě jedna Jaroslavova vzpomínka:

> *„Jednou jsem dostal rozkaz nafotit schůzi KSČ. Na jméno vesnice, kam nás brzy ráno odvezli, už si nevzpomenu. Schůze se konala v sále kulturního domu, který byl uprostřed kopce a na protější straně na kopci byl hřbitov.*

33. Přijímač byl v době povinné základní vojenské služby v tehdejším Československu slangově nazýván první měsíc výcviku, kde odvedenci získali základní návyky pro výkon vojenské služby. Po jeho ukončení byli dle potřeby rozřazeni do různých jednotek. Povinná základní vojenská služba je v České republice zrušena od 1. 1. 2005
34. Povinná základní vojenská služba byla pro studenty vysokých škol 1 rok, pro všechny ostatní 2 roky.
35. VTJ Dukla Tábor – Vojenská tělovýchovná jednota Dukla Tábor (založena v roce 1953 jako VTJ Tábor) už po 5. roce své existence postoupil do druhé ligy a v letech 1969 až 1971 byl nejvýše postaveným fotbalovým klubem v Jihočeském kraji [32].
36. Mmj. obrazová kniha Válka za studena s fotografiemi doc. Josefa Mouchy (fotografa, teoretika fotografie, novináře, spisovatele a pedagoga) z let 1982, vydaná v roce 2017 nakladatelstvím KANT ISBN: 978-80-7437-239-1, zobrazuje absurditu vojenské základní služby z pohledu obyčejného vojáka. Jde o unikátní soubor fotografií, neboť v kasárnách bylo neoficiální fotografovaní zakázáno.

Sál se postupně začal plnit a když byl plný lampasáků[37] se všemi těmi výložkami, šňůrkami a vyznamenáními, tak začal projev tehdejšího velitele Západního vojenského okruhu generálmajora Veselého.[38] V tu chvíli se vydal pohřební průvod s orchestrem hezky pomalu do kopce. Takže ten jeho projev byl podkreslený pohřební hudbou… My základňáci jsme z toho měli srandu, ale lampasáci už se tolik nesmáli. Situaci ještě umocnila jedna starší paní, která prošla dveřmi a šla přímo prostředkem sálu. Na dotaz jednoho z lampasáků: ‚Co tady děláte?' odpověděla: ‚Já tady chodím každej tejden dědovi pro pivo, tak dneska půjdu taky!' Tak šla a nikdo jí v tom nezabránil."

Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.

Při fotbale si Jaroslav vážně zlomil nohu. Rok byl v neschopnosti, po které byl z armády propuštěn.

bojová zástava

4

V DNEŠNÍM ČÍSLE NAJDETE:

- Kritikou k nápravě nedostatků — na str. 2
- Dopoledne motostřelcem — na str. 3
- Úkol je vám jasný, proveďte! — na str. 4
- Tři malá zastavení — několik pohledů na problémy kulturně výchovné činnosti na str. 5

26. ledna 1978

Ročník VI.

ČASOPIS POLITICKÉ SPRÁVY ZÁPADNÍHO VOJENSKÉHO OKRUHU

PROVOLÁNÍ

k 30. výročí Vítězného února a 60. výročí zrodu Sovětské armády

SOUDRUZI VOJINI A PODDŮSTOJNÍCI!
SOUDRUZI PRAPORČÍCI, DŮSTOJNICI A GENERÁLOVÉ!
SOUDRUZI A SOUDRUŽKY, OBČANSTÍ PRACOVNICI VOJENSKÉ SPRÁVY!

Před 30 lety, 25. února 1948, dovršil československý pracující lid pod vedením Komunistické strany Československa svůj veliký, historický boj za likvidaci kapitalistického společenského a státního zřízení a nastolení diktatury proletariátu.

Komunistická strana Československa v čele s Klementem Gottwaldem odhalila pikle vnitřní a zahraniční reakce usilující o kontrarevoluční zvrat ve vnitřní i zahraniční politice Československa a o návrat do předmnichovských poměrů.

Zorganizovala revoluční dělnictvo a všechny demokratické síly v zemi k rozhodujícímu a vítěznému střetnutí s buržoazií, s představiteli starého vykořisťovatelského řádu, s odpůrci pokrokového vývoje naší společnosti.

Výsledkem tohoto střetnutí, ve kterém se plně potvrdila historická a politická nutnost vedoucí role komunistické strany v boji revolučních sil, bylo úplné politické vítězství pracujícího lidu. Definitivně zvítězila i orientace zahraniční politiky a mezinárodních spojeneckých svazků Československa na Sovětský svaz a další země, které se daly socialistickou cestou.

Únorové vítězství československého pracujícího lidu vytvořilo a upevnilo všechny vnitřní i mezinárodní podmínky k všestrannému a rychlému rozvoji socialismu v naší zemi a účinnému zabezpečení obrany revolučních vymožeností lidu. Je základem všech úspěchů v politice, ekonomice, kultuře i budování ozbrojených sil dosažených za 30 let socialistického společenského a státního zřízení. Tyto úspěchy nás naplňují pocity hrdosti nad vykonanou prací i jistotou pro budoucí pozitivní rozvoj naší společnosti.

Pro všechen československý lid a příslušníky Československé lidové armády se stalo tradicí spojovat únorové vítězství v roce 1948 s jednou z nejvýznamnějších událostí v boji světového proletariátu proti kapitalismu — se zrodem slavné Sovětské armády, 23. únorem 1918.

Rudá armáda byla jedním z rozhodujících faktorů vítězství sovětské moci nad vnitřní kontrarevolucí a zahraniční intervencí proti mladému socialistickému státu.

Sovětská armáda a sovětské námořnictvo sehrály rozhodující roli při porážce hitlerovské koalice v roce 1945, a tím přispěly k vytvoření příznivých podmínek pro demokratický a socialistický vývoj v řadě evropských zemí. Československo nevyjímaje.

PŘI TAKTICKÉ PŘÍPRAVĚ

Foto: J. Tatek

37 Vojáci základní služby obvykle přezdívali vyšší důstojníky – profesionální vojáky – jako lampasáky. Jednalo se o odvozeninu od tzv. lampasů.
Lampasy se používají jako ozdoba bočních švů kalhot, které jsou součástí uniforem nebo společenských oděvů [109]. Další, velmi často používaná, přezdívka byla „gumy". Totiž mladému člověku, který byl nedobrovolně odveden do vojenského prostředí bylo zřejmé, že lampasáci prostě mají v hlavě „vygumováno".

38 Genmjr. František Veselý (1923–1996) byl český a československý generál ČSLA, politik Komunistické strany Československa, poslanec Sněmovny lidu Federálního shromáždění a Sněmovny národů Federálního shromáždění za normalizace [108].

KRITIKOU K NÁPRAVĚ NEDOSTATKŮ

Měsíc leden znamenal pro většinu útvarů a jednotek intenzivní výcvik na zimních stanicích, plnění úkolů ve výcvikových prostorech, cvičení a střelby. Aktivitu a iniciativu, charakteristickou pro toto období, podtrhují jednání výročních členských schůzí stranických organizací, na kterých se komunisté podrobně zabývají také svým podílem na plnění výcvikových úkolů a hledáním cest, vedoucích k účinnějšímu působení na bojovou a politickou přípravu. O poznatky, které vyplynuly z jednání dvou základních organizací u tankových jednotek, se v tomto čísle chceme podělit i s vámi.

Kvalitní, kritická a podrobná zpráva o činnosti je jedním z předpokladů úspěchu každého stranického jednání. Splňovala jej i zpráva, kterou na výroční schůzi přednesl soudruh Josef Vacík. Nebylo proto divu, že ve stejném duchu nesla se i diskuse a že soudruzi přijali náročné, ale přesto reálné usnesení.

Jednotka se v minulém roce zavázala k získání titulu vzorná, ale toto předsevzetí se ji nepodařilo splnit. Jak vyznělo z přednesené zprávy, chybělo opravdu jen „kr ček". Přesto mohou být komunisté, svazáci i bezpartijní právem hrdi na výsledky, kterých se podařilo dosáhnout. Většina cvičení, střeleb a vyvedení do výcvikových prostorů byla hodnocena dobře nebo výtečně, několik osádek získalo titul vzorná. Závažnější problémy se nevyskytly ani v kázni a organizovanosti života. Přesto však příslušníky jednotky mrzí, že se jim nepodařilo splnit svůj celoroční cíl. A kde byly příčiny?

Typické pro většinu právě probíhajících schůzí je to, že komunisté nehledají různé „objektivní příčiny", nevymlouvají se na změny ve výcvikových plánech, na špatnou kádrovou situaci. Chyby se snaží najít u sebe, ve své vlastní řídicí a organizátorské práci, ve svém vztahu k plnění služebních povinností, ve vlastní příkladnosti v bojové a politické přípravě. Našli je konkrétně v práci komunistů, ať již velitelů nebo vojáků základní služby. Výcvik nepro ihal vždy podle plánu, rezervy byly ve využívání času i výcvikových zařízení. I když se v dozorčí a strážní službě nevyskytly žádné závažnější přestupky, nedostatkem, který narušoval její kvalitní výkon, byla slabá připravenost ke službě, projevující se pak v organizovanosti života jednotek, v nedůsledném plnění denního řádu atd. Kvalitní nebyly ani nácviky bojové pohotovosti. Komunisté hledali základní příčinu těchto nedostatků a také ji nalezli v nepravidelném a nesoustavném vyhodnocování plnění úkolů bojové a politické přípravy, krátkodobých socialistických soutěží, dlouhodobých závazků a celého života jednotky velitelí — bezpartijními i komunisty. O tom, že řešení skutečně existuje, se však soudruzi mohli přesvědčit na většině pobytů ve výcvikových prostorech. I když zde pracovali v určité časové tísni, slavily úspěch soustavnost a promyšlená práce, což platilo i pro práci stranické organizace.

O vlivu na plnění výcvikových úkolů hovořila v diskusi řada soudruhů. Desátník Milan Gočál vystoupil se zkušenostmi, které jeho osádka získala při obhajování titulu vzorná a upozornil na závažné změny, obsažené v nové Směrnici pro socialistické soutěžení. Soudruh Harant podrobil kritice ty vojáky, kteří doposud nemají svoji techniku v dokonalém stavu. Vyzvedl řidiče tanků, kteří jdou opravdu příkladem a ukázal, že se jedná především o komunisty a svazáky. Pozornosti diskutujících nesušly ani problémy ve vztazích mezi vojáky, kde ukázali na konkrétní úkoly komunistů, kteří by měli být zárukou skutečně socialistických vztahů mezi vojáky a oporou velitelů při jejich náročné výchovné práci.

Velkou pozornost věnovali soudruzi kázni. Její úroveň totiž zatím stále neodpovídá vynaloženému úsilí. Kázni se komunisté jednotky zabývali na svých členských i výborových schůzích poměrně často. Někteří velitelé, a jsou mezi nimi bohužel i komunisté, si však stále ještě neuvědomují, že pozornost kázni není záležitostí nějaké kampaně, ale že je třeba k ní podřízené vést i v době, „kdy se nic neděje", kdy se káze ské přestupky nevyskytují a zdá se, že je všechno v pořádku.

Komunisté vědí, kde je ještě tlačí bota. K tomu, aby využili rezerv ve své práci, však musí plnit především ten bod usnesení, kde se hovoří o konkrétních úkolech pro každého z nich, o každodenní drobné stranické práci, o příkladnosti a náročnosti na práci každého člena nebo kandidáta strany. Ve spolupráci se svazáckou organizací tak komunisté přispějí ke splnění úkolů letošního výcvikového roku i k získání titulu vzorná jednotka.

■

Kritické a konkrétní hodnocení práce jednotlivých komunistů zaznělo na schůzi základní organizace, ve které pracuje soudruh Milan Musil. I zde se komunisté soustředili na svůj vliv při plnění výcvikových úkolů. Zpráva o činnosti kriticky vyhodnotila práci výboru, velitelů-komunistů i „řadových" členů a kandidátů strany. I když se soudruzi v uplynulém roce správně zaměřili na ovlivňování denního a polního výcviku, projevily se v jejich práci některé nedostatky: nedostatečná pozornost řídicí a organizátorské práci, péči o techniku, dozorčí a strážní službě, problémům v kázni (a to i u některých komunistů).

Diskutující ve svých vystoupeních projevili souhlas se zprávou, ale co je důležité, přednesli i některé námě ty pro práci komunistů. Soudruh Musil například hovořil o vlivu alkoholu na úroveň bojové pohotovosti a na kázeň; jeho vystoupení podpořili další diskutující z řad vojáků základní služby, kteří kritizovali přežívající falešné kamarádství v jednotkách a ukazovali na úlohu komunistů, vojáků základní služby, při upevňování správných vztahů v kolektivu. Ve vystoupení soudruha Niedermayera zazněly zkušenosti z řešení vztahů prvního a druhého ročníku v jeho jednotce. Zásluhou komunistů a svazáků se tu podařilo vytvořit atmosféru soudružské spolupráce, kdy se nikdo nad nikoho nevyvyšuje, starší soudruzi pomáhají mladším prakticky ve všech druzích příprav. Společné tak pomáhají velitelům v jejich úsilí o vytvoření zdravého kolektivního vědomí příslušníků jednotky.

Hodnotné bylo vystoupení vojína Stoklásky, který hovořil o příkladnosti komunistů v plnění služebních povinností i v osobním životě. Z pohledu vojáka základní služby se mu podařilo správně vystihnout úlohu členů a kandidátů strany — vojáků základní služby v kolektivu jednotky. Ostatní příslušníci jednotky je hodnotí podle přísnějšího měřítka a dobře si všímají, jak plní svoje úkoly. Mladí komunisté proto nesmějí nechávat bez povšimnutí sebemenší nedostatky a svou příkladnou prací musí být neustále v čele plnění úkolů.

I zde tedy soudruzi vědí, jak dál. Pohled do usnesení jejich výroční schůze je výmluvný; nyní bude záležet na tom, nakolik bude úrodná půda, na níž náročná předsevzetí padnou. Že je třeba tuto půdu občas „zkypřit", ukázalo i samotné jednání výroční členské schůze.

Arnošt KŘIVÁNEK
Foto: Jaroslav TATEK

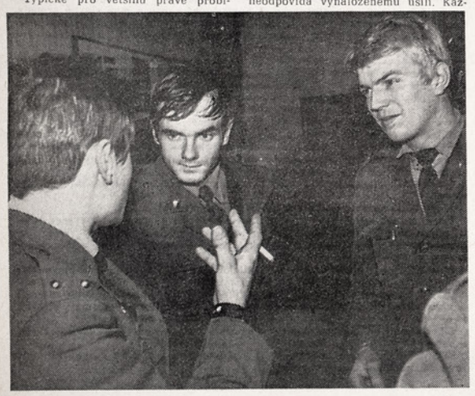

2 bojová zástava

Pro výroční jednání je typická i živá diskuse o přestávkách

O MĚSTECH — HRDINECH

Členové základní organizace SSM, jejíž předsedou je svobodník absolvent Bortlíček, si na hodnotící členské schůzi vytyčili náročný plán. O tom, že k jeho splnění mají předpoklady, hovoří zkušenosti z uplynulého období. K úspěšným akcím určitě patřily kvízy zaměřené ke zdokonalení vojáků v odborné přípravě, turnaje v šachu, stolním tenise a další. Pravidelná týdenní hodnocení výsledků v politickém školení vedla ke zkvalitnění PŠM, neboť na základě rozboru nedostatků se podařilo přijímat potřebná a účinná opatření.

Mezi nejzajímavější akce patří cyklus besed „Putujeme po městech — hrdinech SSSR" v rámci kroužku Nad mapou světa, jehož organizace se iniciativně ujali soudruzi Bortlíček a Fidler. O tuto formu svazácké práce se zajímají i staršíčtí funkcionáři útvaru. Besed se aktivně zúčastňuje předseda celoútvarového výboru se svou manželkou.

Zatím se uskutečnily besedy o Moskvě a Volgogradu. Poutavé vyprávění bylo doplněno promítáním barevných diapozitivů, ukázkami nejzajímavějších historických památek obou měst.

-BB-

Vyznamenání, které zavazuje

Na sklonku minulého roku bylo našemu útvaru uděleno čestné uznání ÚV KSČ, vlády ČSSR, ÚRO a ÚV SSM „Za splnění socialistického závazku na počest XV. sjezdu KSČ". Toto vyznamenání převzal náčelník společně s předsedou závodního výboru ROH na slavnostním zasedání ObVOS, konaném v Choustníku u Tábora.

Náčelník pak na shromáždění informoval všechny příslušníky útvaru o poctě, které se nám dostalo. Zároveň při této příležitosti všem tlumočil poděkování velitele okruhu za velmi dobrou práci.

Na získání vyznamenání mají zásluhu všichni příslušníci útvaru, kteří bezezbytku splnili své socialistické závazky. A že si tohoto uznání velmi vážíme, o tom svědčí jeho umístění na čestném místě v útvarové síni tradic. Zároveň si však uvědomujeme, že nás zavazuje k ještě lepšímu plnění úkolů, uložených útvaru v tomto výcvikovém roce.

Jan KUČERA

MĚLI CO HODNOTIT

Na svém výročním jednání se sešli také komunisté Krajské správy vojenské dopravy v Brně. Za uplynulé období bylo opravdu co hodnotit — dařilo se jim totiž ovlivňovat plnění všech hlavních úkolů správy. Soudruzi hovořili o úrovni služeb vojskům, o problematice železničních převozů, účelného hospodaření v silničním provozu atd. Z jednání vyplynul důležitý požadavek — náročnému výcvikovému plánu musí odpovídat zvýšení úrovně řídicí a organizátorské práce, plánovací, kontrolní a výchovné činnosti, ale i kádrového zabezpečení plnění jednotlivých úkolů.

Do přípravy výroční členské schůze byli proto zapojeni všichni komunisté. S každým bezpartijním hovořili o úkolech a problémech jeho pracoviště a konfrontovali tak přístup stranické organizace s názory jednotlivců, brigád socialistické práce i ostatních pracovních kolektivů. Na samotném výročním jednání tak zaznělo řada konkrétních, podnětných návrhů, které byly zahrnuty do přijatého usnesení.

Velký význam přikládají komunisté z této organizace rozvoji socialistického soutěžení a uplatňování pokrokových metod a forem práce, včetně zlepšovatelského a novátorského hnutí. Jako příklad je možno uvést brigádu socialistické práce, v jejímž čele je soudruh Paroubek. Díky soustavným výborným pracovním výsledkům tohoto kolektivu jsou soudruzi na nejlepší cestě získat ke dni 30. výročí Vítězného února čestný titul brigáda socialistické práce I. stupně. Své závazky splnili již v lednu a nyní přemýšlejí nad úkoly, které je čekají v prvních jarních měsících.

-zí-

Na snímku poručíka Petráska členové BSP soudruha Františka Zimy

KOMUNISTÉ V ČELE

Začátek roku 30 výročí Vítězného února zastihl občanské pracovníky Západního vojenského okruhu v období zvýšené aktivity a iniciativy při plnění úkolů třetího roku šesté pětiletky. V tomto prostředí probíhají i výroční členské schůze základních organizací strany v kolektivech, které tvoří většinou členové ROH. Ze zpráv, které zazněly na těchto jednáních vyplývá, že v čele socialistického soutěžení jednotlivců a brigád socialistické práce stojí komunisté, usilující o to, aby se výsledky pracovní aktivity, zlepšovatelského a novátorského hnutí co nejvíce projevily na úrovni bojové připravenosti a pohotovosti útvaru.

Každý pracovník, každá brigáda socialistické práce, uzavřeli hodnotné socialistické závazky na počest Vítězného února. V brigádě, která nese čestný titul „Kolektiv XV. sjezdu KSČ" se úspěšně rozvíjí hnutí „Ručím za svoji práci", hospodárení palivy a energií, svoji činnost zahájila „Energetická hlídka". Soudružky Hanušová, Procházková, soudruzi Bašta, Sklenička a další uzavřeli hodnotné závazky ve zlepšovatelské činnosti, k úspoře materiálu, na dárcovství krve atd.

Pravidelné dárcovství krve má u útvaru již dlouholetou tradici. Organizuje je zkušená funkcionářka stranické organizace a ZO ROH soudružka Věra Kučová. Většina z dárců je držiteli odznaků „Vzorný dárce", někteří z nich jsou již navrženi i na udělení Jánského plakety.

Charakteristickým rysem práce občanských pracovníků je dobrá znalost pracovních úkolů. Ty se projednávají podrobně na každém pracovišti. Komunisté jdou i zde příkladem — získávají spolupracovníky pro společnou věc, pro kvalitní a hospodárnou práci. Významné místo v ekonomické propagandě mají i výrobní porady, které se pravidelně provádějí na každém pracovišti. Samozřejmě záleží na dobré přípravě těchto porad, a to jak ze strany vedoucích, mistrů, úsekových důvěrníků, tak i členů výrobních kolektivů. Občanští pracovníci tak na vlastní oči vidí, že velení útvaru záleží na názorech a připomínkách každého z nich, což vede k dalšímu zvyšování jejich aktivity.

Iniciativu pracujících ovlivňují i další faktory. Jak vyplynulo z výročního jednání, jedním ze základních předpokladů výtečného plnění úkolů je všestranná spolupráce stranické organizace s velením útvaru. Zástupci velení se zúčastňovali všech výborových schůzí, informovali komunisty o úkolech, ale i o problémech, které musí útvar řešit. Vědí, že největší silou jsou zde přemýšlivý a pracovití lidé, kteří udělají vše pro splnění úkolů výcvikového roku. A že se jim práce skutečně daří, to pod vedením komunistů dokázali již v uplynulých dvou letech šesté pětiletky.

-man-

obr. 17. Ukázka fotografií Jaroslava Tatka v armádních novinách Bojová zástava, 1976–1978.

5. VÝTVARNÝ REDAKTOR

Po návratu z vojenské základní služby (1978) se vrátil do tiskárny na místo reprodukčního fotografa. Vzhledem k ukončenému střednímu vzdělání na grafické škole brzy přestoupil na místo technologa výroby knih. To bylo pro Jaroslava velmi zajímavé, neboť připravoval podklady pro výrobu barevných knih. Některé se tiskly až osmi barvami.

Na počátku 80. let 20. století dostal nabídku od svého bývalého kolegy z časopisu Odborář Miro Vosátky,[39] dělat v nakladatelství Práce na pozici výtvarného redaktora s příslibem, že by tam mohl i fotografovat. Nabídku přijal. Nejprve nastoupil do redakce pro plakáty, kde se setkal se spoustou zajímavých výtvarníků. Pak přešel do redakce knih, kde mimo jiné sám upravil jednu z učebnic pro hasiče, které nakladatelství Práce vydávalo. Bylo to pro velitele hasičů, který byl zároveň školitel a vydával skripta. Jaroslav to zpracoval jako knihu v pevné vazbě včetně obálky. Veliteli hasičů se kniha velmi líbila, a tak Jaroslav navázal spolupráci s hasiči, která mu přinesla ovoce později v Expresu a Blesku.[40] Při práci výtvarného redaktora také fotografoval. Tehdejší honorář za jednu fotografii byl 300,– Kčs,[41] takže si rychle ušetřil si na fotoaparát Pentax.

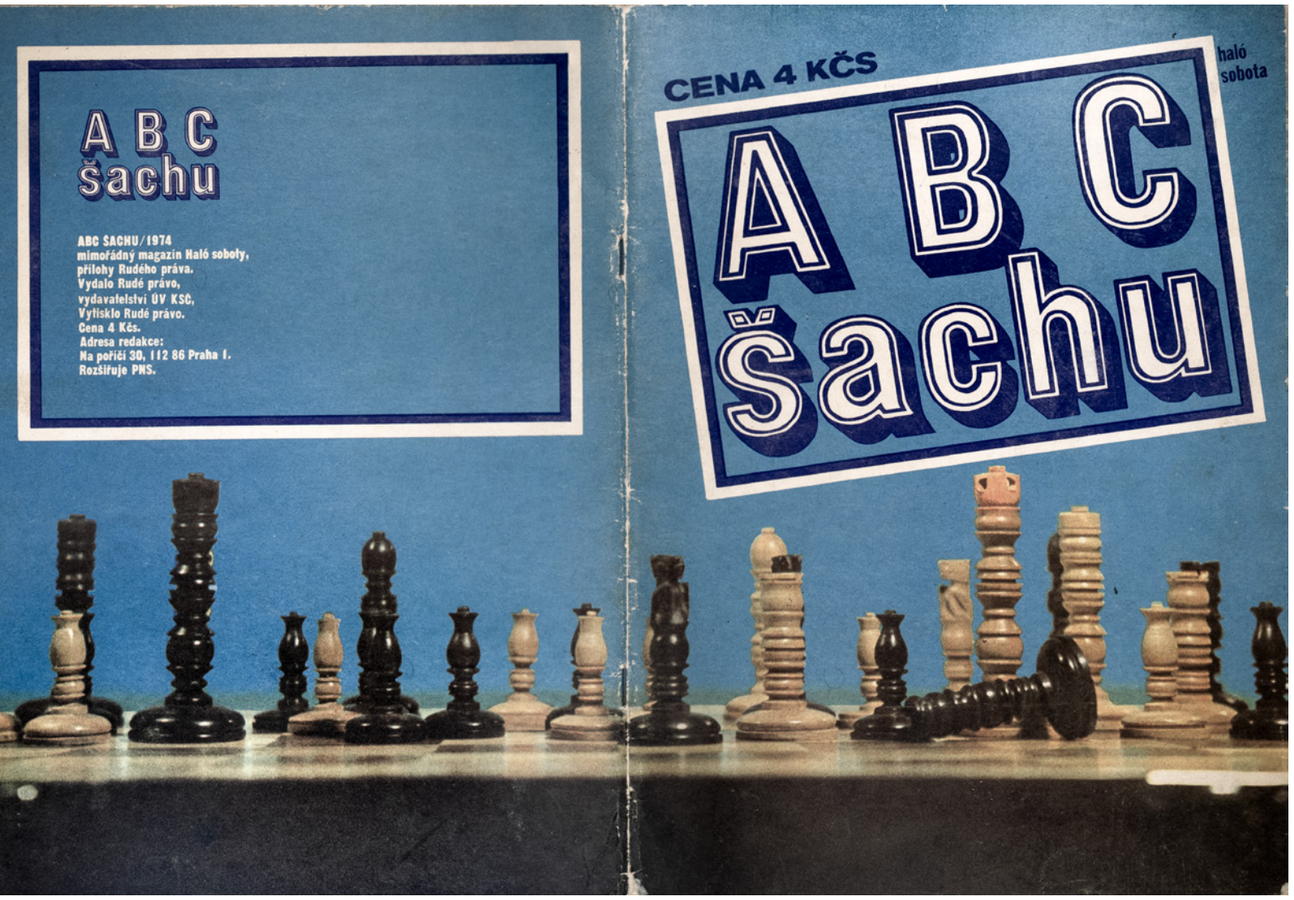

obr. 18. První obálka kterou Jaroslav Taterk fotografoval byla pro časopis ABC šachu už v roce 1974.

39 Po osamostatnění deníku Práce vykonával Miro Vosátka funkci ředitele až do roku 1995 [95].

40 Viz kapitola 7. Fotograf pro Expres na straně 30.

41 Kčs je zkratka pro tehdejší měnu Koruna československá, kterou platilo až do roku 1993 [103].

6. VELKÁ PARDUBICKÁ 70. A 80. LET

Vraťme se ještě na chvíli k fotografiím Velké pardubické. V Jaroslavově archivu se zachovalo asi dvacet fotografií této soutěže ze 70. a 80. let minulého století. Černobílé ruční zvětšeniny jsou adjustovány do fotoknihy, kterou si Jaroslav vyrobil sám, a tvoří ucelený soubor. Jedna z fotografií vyhrála soutěž AFO 73.[42]

Jelikož sportovní fotografie není mou doménou a pouštět se do rozboru se základní znalostí by bylo nezodpovědné, tak jsem požádal o vyjádření Romana Vondrouše[43] ne jako vedoucího této práce, ale jako oceňovaného profesionálního fotografa:

„Pokud se pozorně zadíváme na fotografie Jaroslava Tatka z pardubické dostihové dráhy, na první pohled nás zaujmou dramatické momentky, které tehdejší dostihy poměrně často nabízely. Mezi nimi vynikají zejména akční záběry zachycující pády žokejů a koní. Právě podobné fotografie byly tehdy typické pro tvorbu legendárního fotografa pardubických dostihů Vladimíra Davida, ale již o něco dříve také Antonína Bahenského či Emila Pardubského.

Tatkovy snímky stojí na zachycení rozhodujících okamžiků. Jeho fotografické oko dokázalo s mimořádným citem vystihnout přesně ten moment, který rozhodoval o síle výsledného obrazu. V době vzniku těchto fotografií přitom nešlo o nic samozřejmého. Fotoreportér neměl k dispozici dnešní sekvenční snímání ani vysokorychlostní digitální techniku. Musel trpělivě vyčkat na správný okamžik, předvídat vývoj situace a stisknout spoušť v ideálním momentu.

Je pravda, že dostihy byly v minulosti pomalejší, překážky výrazně náročnější a dramatických situací přinášely podstatně více než dnes. Souviselo to mimo jiné s tím, že dostihový sport tehdy zdaleka neměl dnešní profesionální úroveň. Významné zastoupení měli amatérští jezdci a nižší byla také celková úroveň přípravy koní.

Od doby, kdy Jaroslav Tatek fotografoval dostihy v Pardubicích, prošel tento sport výraznou proměnou. Změnilo se nejen pojetí dostihového sportu, ale také samotné pardubické závodiště. Právě i díky těmto okolnostem mají Tatkovy fotografie důležitou dokumentární hodnotu a představují cenné svědectví o podobě tehdejších dostihů pro budoucí generace.

Tatkova tvorba však není omezena pouze na akční kolize na vodních příkopech či dalších překážkách. Jeho citlivé fotografické vidění zachycuje také atmosféru závodiště – diváky s deštníky sledující doběh koní v cílové rovině nebo napínavý okamžik, kdy osamocený kůň vběhl mezi přihlížející. Právě v těchto zdánlivě všedních, ale výmluvných situacích se naplno projevuje fotografův smysl pro vyprávění obrazem i jeho schopnost zachytit nejen samotný sportovní výkon, ale také emoce a atmosféru.“

Roman Vondrouš, 4. 8. 2026.

42 Viz kapitola 12.5 IV. výstava amatérské fotografie AFO 73 na straně 74.

43 Roman Vondrouš (1975) český profesionální reportážní fotograf. Pracuje jako fotoreportér pro Českou tiskovou kancelář. Absolvoval doktorský program na Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě (Ph.D), kde nyní vyučuje. Je držitelem celé řady ocenění, jako například Czech Press Photo, World Press Photo nebo Pictures of the Year International. Ze sportů fotografuje především dostihový závod Velká pardubická. Fotografoval na letních i zimních olympijských hrách: 2008 – Peking, 2010 – Vancouver, 2014 – Soči.

V hokejové lize
Jihlava s Kladnem

Na Vysočinu

PRAHA (pp) — Statistika hovoří jasně — Jihlava zatím prohrála v nejvyšší soutěži pouze jednou, Kladno naproti tomu venku porážku dosud nepoznalo. Kdo se tedy bude dnes radovat ve vzájemném zápase na Vysočině?

Program 9. kola I. hokejové ligy — úterý: Dukla Jihlava—Poldi SONP Kladno od 17.30 (rozhodčí Lípa — Český, Trněný), Vítkovice—Košice, Gottwaldov—Litvínov, Pardubice—Sparta, Slovan—České Budějovice, Trenčín—Plzeň.

Vzrušující podívanou přinesl nedělní, 98. ročník Velké pardubické. Na levém snímku s přehledem kontroluje pozici anglický žokej Sporborg na koni Free Flow, vedle něj už ale začíná mít velké potíže sovětskýŠevljakov na Slitkovi. Uprostřed je zachycen moment, kdy Slitok definitivně končí svou účast... Na velkém vodním příkopu spadl a naděje na dobré umístění se rozplynula. Na pravém snímku šťastný vítěz, amatér Váňa, se Železníkem, jenž dokázal obhájit loňské prvenství. Foto: Jaroslav Tatek

Jediný čtyřbodový v krajském hokejovém přeboru

Postrádali proud

Krajský přebor I. třídy v ledním hokeji pokračoval druhým kolem. Na špici tabulky se usadil zatím jediný čtyřbodový tým — VTJ Mělník. V Berouně se zápas mezi domácí Lokomotivou a Baníkem Příbram nedohrál, protože v závěru první třetiny se kluziště ponořila do tmy, což zavinil výpadek elektrického proudu.

VTJ MĚLNÍK—ČKD SLANÝ 5:3 (0:1, 2:1, 3:1). Až v poslední dvacetiminutovce dokázali Mělničtí zužitkovat výhodu domácího ledu. Branky: Vítů, Paka, Kupka, Paukner, Červený — Křivánek 2, Neliba.

SLAVOJ VELKÉ POPOVICE—SB PODĚBRADY 4:1 (2:1, 1:0, 1:0). Branky: Nikl 2, P. Kuba, Nihilič — Fiala.

ČSAD BENEŠOV—SPARTA KUTNÁ HORA 2:6 (1:1, 1:2, 0:3). Domácí otevřeli ve 23. vteřině sice skóre, ale to bylo z jejich strany prakticky vše. Branky: Dostál, Pašta — Benovský 4, Kratochvíl, Kmoch.

LOKOMOTIVA BEROUN—BANÍK PŘÍBRAM 0:1 — nedohráno.

1.	Mělník	2	2	0	0	10:3	4
2.	Příbram	1	1	0	0	5:2	2
3.	Beroun	1	1	0	0	3:2	2
4.—5.	Kutná Hora	2	1	0	1	9:8	2
4.—5.	Slaný	2	1	0	1	9:8	2
6.	Velké Popovice	2	1	0	1	6:6	2
7.	Benešov	2	0	0	2	4:9	0
8.	Poděbrady	2	0	0	2	1:9	0

PŘÍŠTÍ KOLO (16. 10): Příbram—Benešov, Poděbrady—Beroun, Slaný

OLYMPIÁDA POKRAČUJE

Dvojice do Soulu

PRAHA (mk) — Olympijská zařízení v Soulu jsou připravena přijmout 4361 účastníků paraolympiády, tj. olympiády zdravotně postižených sportovců.

3201 sportovců s různými postiženími ze 66 zemí bude ve dnech 15.—24. října startovat celkem v 732 soutěžích v individuálních i kolektivních sportech. Československo vysílá na olympiádu cyklistu Josefa Lachmana, mistra Evropy a vítěze Světového poháru z letošního roku. Doprovází ho ředitel rehabilitačního ústavu v Kladrubech MUDr. Vladimír Kříž, který se také

Fotbalová šestnáctka

Reprezentanti do Neratovic

V lize hokejových dorostenců

DVOUCIFERNĚ PŘES NOC

V lize mladšího dorostu hokejisté AŠ Mladá Boleslav statečně vzdorovali favorizovanému Litvínovu, nešťastná prohra o jediný gól však natolik nahlodala jejich psychiku, že v odvetě podlehli dvouciferně...

STARŠÍ DOROST — SKUPINA A: PZ Kladno—České Budějovice 6:6, Ústí nad Labem—Poldi SONP Kladno 3:6, PZ Kladno—Litvínov 1:7, DP Praha—Poldi SONP Kladno 5:11, Sokolov—Plzeň 4:4, DP Praha—Tábor 5:3, Rokycany—České Budějovice 4:7, Plzeň—Litvínov 3:6, Rokycany—Tábor 3:3, Ústí nad Labem—Sokolov 5:3. Vede Litvínov s 20 body, 4. PZ Kladno (zápasová bilance 4—3—3, skóre 43:34, 11 bodů), 5. Poldi SONP Kladno (4—2—4, 45:46, 10).

STARŠÍ DOROST — SKUPINA B: Havlíčkův Brod—AŠ Mladá Boleslav 4:4, Tesla Kolín—Sparta Praha 2:10, AŠ Mladá Boleslav—Slavia Praha 1:4, Tesla Kolín—Pardubice 2:5, Jihlava—Liberec 15:1, Hvězda Praha—Pardubice 3:7, Hradec Králové—Slavia Praha 4:3, Hradec Králové—Sparta Praha 3:12, Hvězda Praha—Liberec 7:4, Jihlava—Havlíčkův Brod 6:2. Vede pražská Sparta s 20 body, 8. AŠ Mladá Boleslav (1—3—5, 22:40, 5 bodů), 9. Kolín (1—1—8, 27:49, 3 body).

MLADŠÍ DOROST — SKUPINA A: PZ Kladno—Tábor 5:4 a 6:1, Milevsko—Poldi SONP Kladno 2:8 a 0:16, Písek—Plzeň 5:7 a 1:4, Havlíčkův Brod—České Budějovice 2:11 a 2:12, Slavia Praha—Sparta Praha 1:4 a 3:3. V čele je pražská Sparta s 15 body, 2. Poldi SONP Kladno (6—2—0, 52:14, 14 bodů), 4. PZ Kladno (4—1—3, 38:28, 9 bodů).

MLADŠÍ DOROST — SKUPINA B: AŠ Mladá Boleslav—Litvínov 6:7 a 0:15, Chomutov—Pardubice 3:3 a 1:4, Sokolov—Liberec 7:1 a 9:6, Ústí nad Labem—Hradec Králové 3:5 a 4:4, Teplice—Most 6:2 a 2:10. Vede Litvínov se 16 body, 3. Mladá Boleslav (5—0—3, 41:42, 10 bodů). (jza)

Dvakrát z Kladna

Maratónská premiéra

KLADNO (oš) — Jiří Klesnil, kladenský běžec středních tratí, si poprvé v životě vyzkoušel maraton. V Košicích doběhl na MMM šestatřicátý v čase 2:40:17 h. ● **Mladší dorostenci** Poldi SONP Kladno skončili na přeboru družstev ČSSR v Banské Bystrici na pátém místě

obr. 20. Reportáž z Velké pardubické v deníku Svoboda, 11. 10. 1988.

obr. 19. Na protější straně Velká pardubická 70.–80. léta.

7. FOTOGRAF PRO EXPRES

Koncem roku 1989, ještě před revolucí, vznikly v nakladatelství Práce noviny Expres – nezávislý polední list.[44] Nový kolektiv sháněl grafika, tak Jaroslava oslovili. Ten sice do redakce vznikajících novin jako grafik nastoupil, ale raději by fotografoval. Měl na starosti grafickou úpravu, zejména rozvržení a zlom stran. V době ruční sazby (bez počítačů) se musely počítat znaky jednotlivých článků. Při známé velikosti písma pak vyšly velikosti textových bloků a titulků. Do toho vstupovaly ještě fotografie a grafika. Až poté co Jaroslav vše promyslel a spočítal, mohl předat návrh sazeči.

V počátcích svého vzniku neměl Expres svého fotografa a fotografie odebíral různě. Spoléhal na to, že reportážní fotografie budou nosit lidé z ulice. Něco přes první rok existence redakce používala na hlavní stranu fotografie Františka Dostála.[45] Byly to hezké fotografie, ale často jen ilustrační a nevztahovaly se k obsahu článků.

Tlak na vlastní reportážní fotografie se zvyšoval, situace již nebyla udržitelná. Jaroslav tedy s radostí postupně předával grafickou práci kolegovi Josefu Poslušnému. Deník vycházel v poledne a ráno se dokončovalo vydání předchozího dne, např. vkládáním aktualit, které se staly přes noc. Po uzávěrce se začalo hned pracovat na vydání aktuálního dne, takže Jaroslav mohl jít fotografovat po dokončení své práce. To bylo odpoledne, mnohdy až v podvečer. Nakonec postupně celou práci předal a stal se dvorním fotoreportérem Expresu. Psal se rok 1990. Na začátky Expresu vzpomíná Jaroslav takto:

„Nové redakci nikdo moc nedával šanci. I přes to, že nám nikdo nevěřil, jsme byli super parta a vzájemně jsme si pomáhali. Postupem času jsme to začali dělat podobně jako západní bulváry, např. německý Bild[46] – začali jsme chodit na večírky. Byli jsme na ně pozváni, ale po oficiální akci (např. předávání cen) jsme tam ještě zůstali a fotili. Snažili jsme se osobnosti zachytit, pokud možno vtipným nebo milým způsobem. Např. fotka Klause s rohlíkem se hodila k článku o utahování opasků…

Bylo to naposled, co jsem viděl, že se na noviny stála fronta. Tehdy se prodávaly na Václaváku v podchodu a fronta stála až ven.“

Jaroslav Tatek, 10. 4. 2025.

Snaha, co nejvíce zaujmout čtenáře na první pohled, se promítla i do rozvržení stran. Na první straně muselo být co nejvíce viditelných nadpisů a rozepsaných článků, které pak pokračovaly do vnitřku novin. Dojem umocňovala jedna velká ústřední fotografie.

Jaroslava bavily fotografické montáže, které občas uplatňoval i v novinách. Tehdy se nedělaly v počítači, ale různými technikami ve fotokomoře. Např. skládáním negativů, maskováním, vystřihováním nebo multiexpozicí při osvitu pozitivu apod. Jednou, když byla tzv. okurková sezona,[47] dostal Jaroslav od šéfredaktora za úkol vymyslet nějaké téma. Napadlo ho téma UFO.[48] Samozřejmě se jednalo se o recesi a Jaroslav na ní i dnes s humorem vzpomíná takto:

44 Později přejmenován na Český expres, ale dále bude v této práci nazýván zkráceně Expres.

45. František Dostál (1938–2022), významný český dokumentární a reportážní fotograf jehož hlavní téma byli lidé z pražských ulic. Do obrazu dával často nesourodé prvky, které mnohdy působily až absurdně, ale s laskavým humorem. Jeho nejslavnějším souborem jsou Letní lidé, který vznikl mezi roky 1968–1990 ve Zlenicích na řece Sázavě. Pracoval jako konstruktér obráběcích strojů a nikdy se nestal reportérem z povolání [33].

46. Bild je německý bulvární deník založený roku 1952 nakladatelstvím Axel Springer SE. Brzy po založení se stal nejčetnějšími novinami v Německu. Např. v dubnu 2019 byl průměrný denní počet výtisků téměř 1,2 miliónu [34].

47. Slangový výraz pro období, kdy se děje minimum mediálně významných událostí, typicky v létě.

48. UFO z anglického Unidentified Flying Object. Neidentifikovaný létající objekt, který pozorovatel není schopen racionálně vysvětlit.

„Využil jsem negativy z doby spolupráce s časopisem Odborář na téma lidské práce. Jako podklad jsem využil dlaždice z operačního sálu, nasnímané na velmi zrnitý negativ, do kterého jsem nakopíroval jednu žárovku ze světla, které se používalo na osvětlování operací. Redakce to otiskla s popisem, že čtenář vyfotografoval podivný úkaz na obloze. Tehdy to způsobilo dost velké pozdvižení, dostávali jsme dopisy i od odborné veřejnosti…“

Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.

Dalším příkladem Jaroslavovy montáže byla fotografie Martina Kratochvíla[49] s anténou, kterou nasnímal při zahájení rádia Bonton.

Díky spolupráci s hasiči, kterou Jaroslav navázal, když pracoval jako výtvarný redaktor v nakladatelství Páce,[50] se často stávalo, že sám přinesl do novin téma požárů. Informace dostával přímo od hasičů, takže mohl být na místě první a získat unikátní záběry. Pravděpodobnost, že ostatní noviny získají podobné záběry, byla velmi malá[51] a redakce si toho velmi cenila.

Pro deník Expres pracoval zhruba 4 roky. Pak se změnila se struktura majitelů a dostal nabídku pracovat pro konkurenční Blesk,[52] kterou přijal.

obr. 21. Ukázka reportážní práce pro deník Express, 1992.

49. Martin Kratochvíl je výrazný český jazzový hudebník a skladatel. Mimo jiné i zakladatel rádia Bonton [35].

50 Viz kapitola 5. Výtvarný redaktor na straně 26.

51 Stanislav Tereba měl rovněž podobné kontakty, ale jeho strategie byla jiná. Rozdával vizitky všem se kterými se potkal. Za zavolání, které přineslo fotografii do novin, sliboval 50,– korun, a to také dodržel. „Vizitek jsem rozdal na tři stovky. Dával jsem je taxikářům, policistům, kopáčům na ulici, domovnicím, důchodcům v parku i lékařům a sestrám od sanitek nebo v nemocnicích, zkrátka všem, které jsem potkal. A už brzy nesl nápad ovoce.“ Vzpomíná ve své knize Profotografovaný život [14].

52. Blesk je bulvární deník založený v roce 1992 vydávaný Ringier, a. s. (nyní Czech News Center a. s.). V roce 1996 deník Expres koupil a zrušil jeho vydávání [36].

SENZACE ● ZAJÍMAVOSTI ● ČERNÁ KRONIKA ● MORÁLNÍ HAVÁRIE ● TISKOVÉ ZPRÁVY (A OPRAVY)

SPARTA BY SE MĚLA STŘETNOUT S JEDNÍM Z NEJSLAVNĚJŠÍCH BRAZILSKÝCH KLUBŮ

MLEJNKA NECHTĚJÍ

Fotbalisté Sparty pilují formu na novou sezónu, funkcionáři mají zase plné ruce práce s jednáním o posilách. Velký zájem je na Letné o Rusnáka z Banské Bystrice, v hledáčku trenéra Uhrina je i Juraško z Bratislavy, Cabalu, Bielika, ale pravděpodobně i Lavičku a Němečka (dva posledně jmenovaní ještě nic jistého nemají, každopádně by do zahraničí moc rádi) se pokusí nahradit někteří dorostenci, přišel i Vyskočil z Příbrami. Václav Černý posílí nováčka I. českomoravské národní ligy Švarc Benešov, a není vyloučené, že zde zakotví i Mlejnek, který měl spory s Dušanem Uhrinem. A mimochodem — v plánu mají sparťané před ligovým startem i turnaj v Itálii, kde by se měli mj. střetnout s jedním z nejslavnějších brazilských klubů — Flamengem Rio de Janeiro. (t)

90 hal.

PONDĚLÍ Číslo 140 ● Ročník 2 ● 22. 7. 1991

český expres

Uroda bude letos, jak tvrdí odborníci, dobrá, ale taliře slunečnic na jižním Slovensku vykvetly zatím malé. Foto pro Český expres František Dostál

NEZKUŠENÝ CIZINEC NEPROZŘETELNĚ HLEDAL BEZPEČÍ V CENTRU NAŠÍ METROPOLE

V žáru noci cvakala pouta

Velký blondýn přišel s opičkou ● Tajemná romština zněla u Arbatu ● V Nekázance jim to ukázali ● Kdo byl záhadný muž v klobouku ● Chtěl svou peněženku, dostal ránu ● Krev oběti potřísnila drzého pachatele

O tom, že dolní část Václavského náměstí v Praze není — zejména po soumraku — zrovna oázou bezpečí a klidu, se dosti často dozvídáme z policejního hlášení. Tuto podivnou pravdu však nejspíše neznal devětatřicetiletý německý turista Wilhelm K. Po předchozí návštěvě několika osvěžoven tak v hodině duchů usedl znaven na lavičku před pohostinským Arbatem v ulici Na příkopech. Únava, alkohol a horká letní noc ho dvě boubelaté černovlásky. Vzápětí se s nimi romsky hlučně pozdravila pětice statných mužů. Po mnoším švitoření první skupinka odkvačila, aby zdáli sledovala zajímavé počínání svých soukmenovců. Jako čestná stráž si vedle spícího cizince sedly dvě dvojice kučeravých chlapíků, zatímco jejich mohutný spolurodák Milan C. zůstal stát, aby nebylo vidět na nic netušící oběť. Jeden

Vzhůru, čeští nacionalisté

Útokem na vlastenectví má být založení České národní strany, která se má stát jednak protiváhou slovenskému nacionalismu, jednak se postavit nepřiměřené míře návratu německého živ

Poledni zamyšlení

strany jsou zároveň proti tendencím smiřlivectví v otázce sudetských Němců. Přirozeně je jako vlastence pobuřuje legální i nelegální rozprodej národního bohatství, zejména kulturních památek, do sousedního Německa. Se zne-

SVATÍ MEZI „SVATOUŠKY“

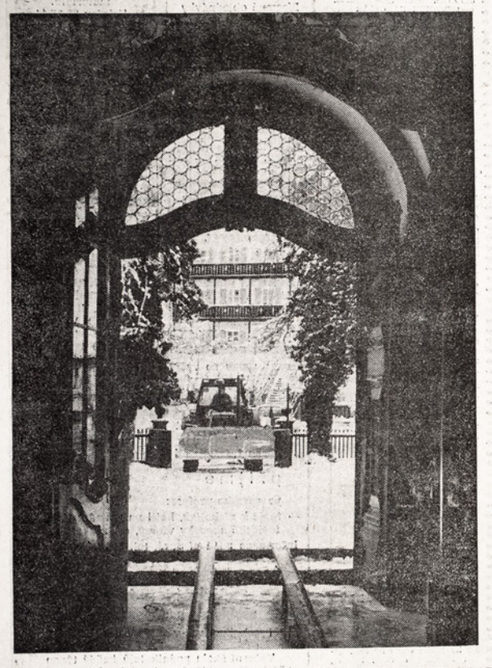

Schäftlarn je v celé Spolkové republice Německo znám pro svůj rozlehlý benediktýnský klášter z počátku 16. století, jenž po velkorysé renovaci slouží jako jedinečné gymnázium. Jeho žáky nejsou jen potomci sedláků z blízkého okolí a děti multimilionářů, šlechticů a politiků z nedaleké bavorské metropole, ale i chlapci a děvčata ze všech spolkových zemí Německa. Jen část provozu této pozoruhodné školy platí část, zbytek financuje řád benediktýnů ze zisku z hotelierských a restauračních služeb, živočišné výroby a pronájmu pozemků místním sedlákům.

Více než 200 žáků, polovina zdejších gymnazistů, bydlí na internátě, avšak i ti, které sem denně svází deset školních autobusů ze vzdálenosti až 20 kilometrů, neodcházejí hned po vyučování domů. Všichni pak odcházejí do tzv. denního domova, což není jen tak nějaká obdoba naší školní družiny. Žáci zde pod vedením mladých začínajících učitelů, nikoliv vychovatelů, povinně vypracovávají domácí úkoly, látku, kterou při vyučování zcela nepochopili, s nimi kantoři proberou a pak opět všichni společně s pověstným německým drilem absolvují sportovní hry venku nebo v tělocvičně. Domů chlapci a děvčata odjíždějí nebo odcházejí na internát sice až kolem 17. hodiny, avšak v tu chvíli mohou na školu zcela zapomenout. Možná i díky této metodě a takovým skutečnostem, jako že ve třídě je v průměru 15 žáků a vyučující jsou vybíráni konkursem, se gymnázium v Schäftlarnu pyšní jedinečnými studijními výsledky.

Ale pozor, přesto, že gymnázium spravuje mnišský řád benediktýnů, učitelé jsou členy tohoto řádu, v učebnách visí krucifix a na chodbách obrazy svatých, nejsou zdejší gymnazisté žádní svatoušci. Někteří hoši mají vlasy až na ramena, děvčata zas nejroztodivnější barevné přelivy, o přestávkách tihle žáci svádějí občas v učebnách i na chodbách nejrůznější bitvy.

ZDENĚK JŮZEK, SCHÄFTLARN

Foto Expres — Jaroslav Tatek

ČESKÝ EXPRES — Vydavatel: ing. Ivana Ornová, Šéfredaktor Pavel Verner, zástupce šéfredaktora Zdeněk Jůzek, sportovní rubrika vede Přemysl Hrubý, výtvarník redakce Jaroslav Tatek. Tiskne Tiskárna MIR, s. p., Praha, metelí V. Vávra a P. Regal. Předplatné přijímá od 1. 4. 1991 PNS. Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Přijaté příspěvky honorujeme ihned. Za pravdivost odpovídá autor. Adresa redakce Paláska 8, box 563, 111 21 Praha 1, tel. 22 16 14, 22 41 41–8, linka 201, 222. Sport, rubrika linka 221. Inzerce, linka 236, pobočka inzertního oddělení Kladno, Pavlišova 1, tel. 0312 6291. Přijem zpráv osobně i telefonicky denně od 7 do 15 hodin. ISSN 0862 — 8688

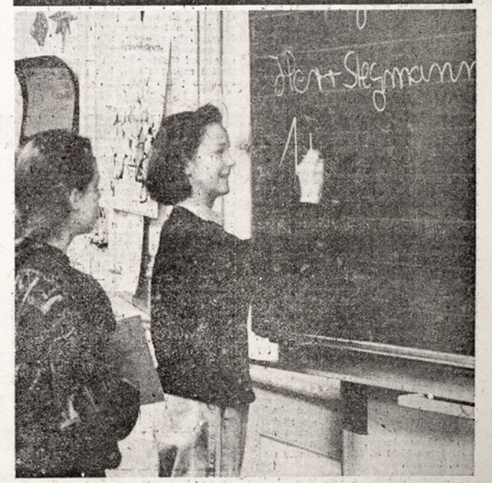

obr. 22. Ukázka titulní strany Českého expresu s ilustrační fotografií Františka Dostála, 22. 7. 1991.

NEZÁVISLÝ POLEDNÍ LIST EXPRES

50 hal.

ÚTERÝ

Číslo 167 ● Ročník 1 ● Praha 11. 9. 1990

BĚŽENKYNĚ Z RUMUNSKA NABÍZEJÍ ZA PENÍZE SVÉ DĚTI NĚMECKÝM TURISTŮM

Kupte si rumunské dítě!

Článku předcházela řada telefonátů, v nichž nás čtenáři o tomto faktu informovali. Představa, že by se něco takového mohlo dít u nás v Československu, byla neskutečná. Proto se členové redakčního kolektivu vydali do různých koutů Prahy zjistit, co je na tom pravdy. Nejde snad o nějakou fámu? Nejde, je to bohužel otřesná skutečnost! Byli jsme svědky toho, že děti byly nabízeny tu za 500 marek, tu za 3000 Kčs, jindy za 5000 korun.

Velice jsme uvítali, když se minulý pátek ozval Fond ohrožených dětí, který v Praze vznikl na jaře tohoto roku. Články tohoto fondu byly informací uvedenou v článku šokovány a chtějí se prý v této věci angažovat. To nás potěšilo. Včera jsme se s nimi spojili a byli jsme zvědaví, jaké kroky byly učiněny. Ale ouha, dozvěděli jsme se, že už v této věci nehodlají podniknout po svém sezení nic. Poradili se a informaci Poledního Expresu prostě neberou vážně. Zřejmě si myslí, že naše údajná touha po senzaci za každou cenu je naším jediným cílem. Prý se už před měsícem objevily podobné zprávy, ale pak se ukázalo, že byly falešné.

A tak dnes přinášíme i fotografie a osobní svědectví: Eva V. na Příkopě minulý týden osobně odmítla nabídku ke koupi dítěte za 5000 Kčs, Alena L. ve středu minulý týden byla svědkem nabídky dětí kojeneckého věku německým

(Pokračování na 3. straně)

„Podívejte se, takové pěkné dítě jsem porodila, za pět set marek nebo za tři tisíce korun je vaše," nabízejí na pražských ulicích rumunské ženy. Foto Jaroslav Tatek

Sládkovi republikáni realisty?

Dřívější vystoupení předsedy Republikánské strany Československa — Sdružení pro republiku jsme většinou brali vesměs s mírným či větším odporem. Domnívám se, že počet příznivců jeho strany s ubíhajícím časem nadále poroste. Slova, která pan doktor vypustil z úst před půlrokem, byla mnohým nestravitelná, jenže časy se mění. A bohužel vývoj v naší zemi dává šanci i dříve zavrhovaným. Častá kritika současných čelných představitelů naší republiky (bohužel slýchaná jen po hospodách) začíná dostávat v souvislosti s budoucími, i již prováděnými, „čistkami", které schválil parlament, velmi konkrétní podobu.

Poledni zamyšlení

Pokud pan Sládek tvrdí, že jako strana jsou republikáni proti čistkám v té podobě, jak byly připraveny, pak mu nezbývá než tleskat. A to i přes vzpomínané antipatie. Ti, kteří je tentokráte schvalovali — nebo alespoň část z nich — totiž skutečně jako by zapomněli na období, kdy byli u moci. Všechny strasti obyvatel této republiky jsou spojovány s obdobím po roce 1968. Ale nebyli to právě zanícení komunisté-soudruzi, kteří ničili osudy svým vrstevníkům při čistkách na fakultách v padesátých letech? A nejen ve vysokoškolské sféře se děly křivdy. Tehdy se jmenovali stejně jako dnes. Pan Sládek nastolil otázku, zda by z KSČ vystoupili, kdyby je nevyhodil Miloš Jakeš. To je nepochybně velmi zjednodušeně pojatý popis tehdejší situace. Rozhodně však jejich hřímání po likvidaci zkompromitovaných vypadá docela komicky.

Z prezentování postoje republikánů k současnému vývoji v našem státě jsem měl vždy smíšené pocity. Nyní to vypadá, že se stávají skutečnými realisty, střízlivě hodnotícími situaci. Proto mne zaujala i úvaha na téma komunální volby. Opět se podle názorů členů strany bude jednat o volby nedemokratické. Proč? Půjde-li všechno tak, jak se jeví, nebude včas znám zákon o volbách do nižších zastupitelských orgánů. Samozřejmě jej mohou přinést sdělovací prostředky, jako to bylo v případě parlamentních voleb. Ovšem taková prezentace zákona není z právního hlediska zcela v pořádku.

obr. 23. Ukázka titulní strany Nezávislého poledního listu Expres s fotografií Jaroslava Tatka, 11. 9. 1990.
obr. 24. Na protější straně celostránková reportáž Jaroslava Tatka v Expresu.

obr. 25. Ukázka reportážní práce pro deník Express. Vernisáž Františka Ringo Čecha, 1992.

BLESK 2 Kčs

Pondělí 13. dubna 1992 ● Číslo 1 ● Ročník 1

10 600 O sto šest

Účast na natáčení soutěžní hry O STO ŠEST vám zajistí reklamní a umělecká agentura PL plus. Adresa: Box 106, 160 17 Praha 6.

Tři milióny korun a ještě pár set tisíc

k tomu vyhrál Elemír Veszpremi u sázkové společnosti KORAG. Ta mu je však odmítla vyplatit. PROČ?

Čtěte na straně 6!

Foto BLESK – Jaroslav Tatek

Strana 6

Proč se na smlouvu s Ruskem pospíchalo

Milovice už byly v koši

Takto vyhlížejí prostory objektů okolo Milovic dnes. Foto BLESK - Marie Votavová

Dohoda mezi ČSFR a Ruskou federací o řešení materiálních důsledků pobytu sovětských vojsk na našem území byla podepsána už 1. dubna 1992 především proto, aby byla umožněna rychlá realizace středoevropského mezinárodního letiště v Milovicích. Blesk získal tuto informaci ze zdroje blízkého federální vládě, který si ovšem nepřeje být jmenován.

Pavol Rúth

Je to více než rok, kdy Hospodářská rada vlády ČR stála před volbou, zda se dostaví letiště v Ruzyni nebo se přikročí k milovickému projektu v hodnotě zhruba deseti miliard dolarů. Místo odborného zvážení smetla Hospodářská rada v čele s tehdejším místopředsedou vlády ČR Františkem Vlasákem ambiciózní variantu přeměny bývalého sovětského vojenského prostoru do koše. K tomu ji posloužily neseriózní protiargumenty, jejichž autorství patřilo panu náměstku Josefu Foglovi. (Pokračování na straně 2)

Od devíti let vychutnávala sex a střídala milence

Třináctka je „v tom" se svým bratrem

Láska kvete v každém věku. O panenství přišla Jana H. (13) ze vsi na českomoravském pomezí nedaleko Hlinska (CR) v devíti letech. Než ve třinácti otěhotněla, vystřídala nejméně čtyři milence. Zatím posledním je Evžen H. (30), její nevlastní bratr a současně otec dítěte, které se co nevidět narodí.

Karel Haimann

Jana je drobná romská dívenka, nijak vyspělá, vypadá spíše na dvanáct. Zato v intimním životě již předčila leckterou vdanou ženu. Se svým IQ se pohybuje v pásmu lehké až středně těžké debility, má i ve zvláštní škole problémy. Úplně nevědomá však není... "Vím, jak se dělá miminko. To musí holka ležet dole a na ní kluk. Oba dva musí být svlečení a oba se přitom pohybují. Viděla jsem to v televizi. Poprvé jsem to dělala s Martinem H. v Pardubicích, když mně bylo devět roků. Dělali jsme to víckrát," řekla do policejního protokolu. Martin nebyl sám, následoval jeho příbuzný, pak jeden chlapec ze vsi, a údajně nakonec její nevlastní bratr. Tedy podle její výpovědi.

Evžen H., ošetřovatel skotu, pětkrát soudně trestaný, vše popírá. „Přísahám, že já jsem to nebyl. To ten chlap v autě ji znásilnil," dušoval se na policii.

O případ se nadále zajímáme a budeme vás samozřejmě informovat.

Drobný se vidí v Drobném

Zpěvák Milan Drobný (47) a slečna Marcela Havlová uzavřeli sňatek loni ve Vídni. Před měsícem se jim v Praze narodil syn Milan. M. Drobný je podruhé ženat, jeho bývalá manželka provozuje v Praze fit -centrum. Z prvního manželství má šestnáctiletého syna, dospělá dcera se živí novinařinou. V minulých dnech odjela paní Marcela (22) se čtyřkilovým cvalíkem ke svým rodičům do Pardubic. Její manžel se zatím plně věnuje své nové podnikatelské dráze, je spolumajitelem pražského restaurantu U svatého Huberta. Za rodinou do Pardubic však pilně dojíždí a v synovi se doslova vidí. „Manžel si vede zdatně i při přebalování," směje se paní Marcela.

Zdeněk Jůzek
Foto BLESK - Jaroslav Tatek

Mafie chce Atrium

Praha - "Máte v hotelu bombu. V noci vybuchne!" Tato výhrůžka zazněla v sobotu v noci z telefonu dispečerky pražského hotelu Atrium. Přivolaní specialisté FMV začali okamžitě pracovat. Jak Blesku sdělil generální ředitel hotelu Bohumil Šerák, část z 1.300 hostů musela být vystěhována. Zdiskreditováno bylo nejenom dobré jméno hotelu Atrium, ale narušena byla i mezinárodní akce cestovního ruchu, která se v hotelu v neděli pořádala .Do uzávěrky tohoto vydání nálož nebyla nalezena. Zdá se však, že pražské mafii, která působí v oblasti mezinárodních hotelů v hlavním městě, šlo zřejmě o poškození zatím víc než dobré pověsti prvotřídního hotelu.

Stanislav Čech

Nabízejí nám marky za Romy

Kdo vlastně má zájem na emigraci Romů?

Strana 2

BLESKEM

- **Čokoláda zabíjela**
  Tři venezuelské děti zaplatily životem chuť na čokoládu. Obsahovala totiž LSD. Ve Venezuele se v poslední době objevily i "narkotické" obtisky a obrázky.
- **Vojáci překročili hranice**
  Československý prapor Ochranných jednotek OSN překročil včera slovinské hranice.
- **Uhde terčem kritiky**
  Více než 300 spisovatelů, kteří se sešli na již třetí valné hromadě Obce spisovatelů v pražském Slovanském domě,vyjádřilo silnou nespokojenost s prací jak ministra kultury ČR Milana Uhdeho, tak i jeho ministerstva.

RENAULT
Renault prodej nových vozidel zajistí dealer
Renault - Car Complex
Praha 10, Orelská 18, tel.: 729 309 fax: 729 510
Praha 4, Budějovická 1667 Dům bytové kultury, 2. patro
Benešov, Tyršova 1393 tel.: 0301/24 191

obr. 26. První číslo blesku s fotografií Jaroslava Tatka, 13. 4. 1992.

8. FOTOGRAF PRO BLESK

Do Blesku Jaroslav nastoupil hned při jeho vzniku, v roce 1992. Organizace práce byla jiná. Byli zde redaktoři specializující se na různá témata (kulturní, politické, sportovní…), fotoreportérů tam bylo asi pět vzájemně zastupitelných. Služba se držela včetně víkendů a byla velmi náročná, protože končila až s uzávěrkou novin – často v pozdních večerních hodinách. Blesk měl dokonce i krajské redakce včetně tamních fotografů, ale i přes to byli pražští fotoreportéři posíláni na služební cesty do krajů. Jaroslavova fotografie zpěváka Milana Drobného s potomkem v Pardubicích se objevila hned v prvním čísle na titulní straně.[53]

„My v Blesku jsme se vždycky snažili dělat to jinak než ostatní. Když byl křest nějakého CD, samozřejmě jsme udělali klasickou reportáž, jak se to polévá nějakým tím sektem. To byla fotka tzv. ‚na jistotu', ale pak jsme se snažili vymyslet i něco jiného. Tu celebritu, která tam byla, jsme vzali někam vedle do místnosti a tam jsme ji fotili v jiném kontextu, např. textu některé písničky, kolikrát jsme vymysleli i nějakou recesi, aby to nebyla taková ta formální reportážní fotka."

Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.

Těžiště Jaroslavovy tvorby vzniklo v Blesku při fotografování událostí, kterých se účastnily různé osobnosti a celebrity. Ovšem aby nevznikl dojem, že Jaroslav fotil pouze je, bude nutné zmínit i rutinní fotoreportérskou práci pro tento deník. Nejlépe asi v příkladech založených na Jaroslavových vzpomínkách. Šlo o reportáže obyčejných lidských příběhů, někdy triviálních, humorných, často i absurdních.

Také často docházelo k nelibým reakcím čtenářů, kteří vyjadřovali nevoli k některým reportážím. Např. celkem obyčejná fotografie houbaře s plným košíkem hříbků a svým psem byla s nadsázkou nadepsána, že jeho pes je vycvičený k hledání hub, a proto jich tolik nasbíral. Dostavila se negativní reakce z řad ochránců zvířat, že tím dochází k týrání psů. Podobnou reakci vyvolala recese, kterou Jaroslav vymyslel s tehdejším šéfredaktorem Jaroslavem Holoubkem. V zoologické zahradě nafotili Snídani s tygrem – jednalo se o parodii na Večeři s Klausem. Chovatelé měli pochopení, a tak oba novináře zavedli k tygrům sibiřským a zinscenovali snídani. Jaroslav Holoubek byl vedle klece, dostal mrtvou myš a předstíral, že ji pojídá. To vše v pozadí s tygrem sibiřským, který dával tlapami najevo, že má také hlad. Do redakce přišlo mnoho dopisů, že šéfredaktor Blesku je vrah, který zabil myš a ubližuje zvířatům. Pro Holoubka to byla rána, protože to byl poeta a mírumilovný člověk, který by nikomu neublížil.

Kariéra v Blesku přivedla Jaroslava nejen na exkluzivní akce sportovců, herců, celebrit a politických událostí, ale i na velmi neobvyklá místa. Např. mezi vězně do Valdické věznice, do zákulisí Národního divadla, hotelového pokoje Alaina Delona, na natáčení Silvestra v České televizi, do salonku na letišti po příjezdu Josého Plácido Dominga nebo pod jeviště Křižíkovy Fontány, odkud zpěváci vylézali na jeviště. Mohl tak zprostředkovat místa, kam se většina lidí nedostane, což ho provází celým fotografickým životem. Na focení amerického prezidenta Billa Clintona v Reduta Jazz Clubu vzpomíná Jaroslav s úsměvem takto:

„Vyběhal jsem si na ministerstvu zahraničí veškerá povolení na všechna setkání kde bude… A oni potom šli s Havlem Královskou cestou k Tygrovi na pivo. Venku se tlačilo asi padesát fotoreportérů, vyšel Ladislav Špaček a zeptal se: ‚Kdo je fotograf Novák? Ten může dovnitř.' V ten okamžik bylo padesát rukou nahoře a všichni jsme tvrdili ‚Já jsem Novák!'.

53. Pondělí, 13. dubna 1992, číslo 1, ročník 1, viz obr. 26.

Pak jsme šli do Reduty, tam nás dali za provaz, kde jsme mohli stát. Byl jsem společensky oblečený v saku, tak jsem se od kolegů vytratil a prošel jsem dolů do Reduty a schoval se na záchodě. Až se situace uklidnila, vylezl jsem ven. Nikdo si mě nevšiml, vyjma jednoho amerického novináře. Ten mě prásknul a vyvedli mě ven. Tak jsem si stoupl do hloučku amerických novinářů, protože ti měli lepší místo než naši. Ale oni mě práskli taky… I od nich mě vyhodili, tak jsem nakonec šel k našim. Kluci si pak dělali srandu, že se sázeli, jak dlouho tam vydržím."

Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.

Jaroslav s některými slavnými navázal přátelské vztahy a navštěvoval je v jejich soukromí. Např. Karel Gott, Rudolf Rokl,[54] Lubomír Vrabec, Jaroslav Svěcený, Karel Svoboda, Eva Pilarová s Janem Kolomazníkem a další. Mnohé z nich mají Jaroslavovy fotografie vystavené doma.

V kontextu fotografování známých osobností je dobré zmínit strategii, kterou Jaroslav často používal. U reportážních záběrů není žádné překvapení, že k práci dobrého fotoreportéra patří předvídaní a rychlá orientace v neznámém prostředí. To Jaroslav zvládal bravurně. Zároveň mu pomáhala dobrá znalost některých lidí, a tak lépe odhadoval, co udělají. Při inscenovaném focení záměrně vymýšlel trochu přehnané situace nebo pózy. Fotografovaní (nebo jejich manažeři) to někdy neschválili a Jaroslav vyjednával kompromis – tím získal unikátní záběry k oboustranné spokojenosti. Nutno podotknout, že úspěch vyjednávání byl často podpořen vysokým nákladem Blesku,[55] spojeným velkým dosahem v mediálním prostoru. Ukažme to vzpomínkou focení Alaina Delona v hotelovém pokoji:

„Alain Delon přijel na ples v opeře do Prahy v únoru 1993 a mě prostě napadlo vyfotit ho v hotelové koupelně, jak se holí. Nechtěl jsem mít tuctovou fotografii, jak sedí někde u stolu – tu budou mít všichni…

Manažeři řekli, že je to dost odvážné, ale že se ho zeptají. Alain kupodivu souhlasil. V 18 hodin jsem měl být v hotelu Palace. Zabezpečení bylo velké, musel jsem ukázat obsah tašek a teprve pak jsme se odebrali na pokoj. Zaklepali jsme na dveře a nic… Alain otevřel až na potřetí a jako správný profesionál přesně věděl, co se od něj chce. Vzal holící strojek a šel do koupelny. Tam jsem pořídil asi 30 záběrů. Pak mě pozval do obývací místnosti, kde s ním zrovna běžel film v televizi. Takže jsem ještě udělal pár fotek, jak sedí, nohy má na komodě a kouká se na televizi.

Do večera bylo dost času, tak jsem v minilabu nechal udělat fotografie. Jednak abych mu je dal a také aby mi je podepsal.[56] Přišel jsem na ples, on byl v salonku za prezidentskou lóží a před ní chumel fotografů. Pořadatelům jsem dal vizitku, aby mě za Alainem pustili. Ostatní novináři se divili jak to, že fotograf Blesku může dovnitř? Když pak probíhalo focení, tak si Alain stoupl ke mně, takže ostatní noviny musely dělat výřezy. Jediný Mirek Zajíc dal do Mladého světa fotku, kde jsme s Alainem společně."

Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.

K Jaroslavově strategii patřil i dřívější příchod na akce – mnohem dříve, než tam byli ostatní. To se mu mnohokrát vyplatilo např. při setkání prezidentů v Litomyšli,[57] kde pořídil sérii, jak Václav Havel ukazuje ostatním prezidentům značky, kam si mají stoupnout nebo focení královské svatby

54 Dokonce vznikla milá fotografie Rudolfa Rokla v nemocnici společně s jeho přáteli pár dní předtím, než zemřel, ale tato nebude z etických důvodů zveřejněna.

55 V roce 1993 kdy se ples konal to bylo kolem 500 tis. výtisků [107]. V jiných pramenech lze najít, že to bylo 376 028 výtisků [106].

56 Viz kapitola 16.7 Sbírka podepsaných fotografií na straně 147.

57 14 – 15. 4. 1994 na pozvání Václava Halva se v Litomyšli setkali prezidenti: Michal Kováč (Slovensko), Milan Kučan (Slovinsko), Arpád Göncz (Maďarsko), Richard von Weizsacker (Německo), Thomas Klestil (Rakousko), Lech Walesa (Polsko) [111].

v Lichtenštejnsku viz dále. Nesmíme opomenout ani inspiraci z rozhovorů. Někteří redaktoři, se kterými Jaroslav spolupracoval, chodili na rozhovory perfektně připraveni a o člověku, se kterým rozhovor dělali, věděli takřka všechno. Např. Jaroslav Holoubek, Jarmila Vodičová, Milan Koukal, Kateřina Vavrinčíková.[58] Jaroslav tyto rozhovory rád poslouchal, a to ho inspirovalo, jak člověka vyfotit. Někdy tedy docházelo k tomu, že mluvené slovo ovlivnilo obrazovou část.

Blesk posílal Jaroslava i na cesty do zahraničí. Např. Thajsko, Londýn, Dominikánská republika a další. Vždy šlo o konkrétní zadání jako např. focení fotbalistů Slavia Praha na Kanárských ostrovech,[59] vzlety balónů na Mallorce s cestovní kanceláří Fischer, konference životního prostředí v Izraeli[60] nebo svatba prince Aloise[61] a vévodkyně Sophie[62] v Lichtenštejnsku. Pokud mu zbyl nějaký čas, tak se snažil přinést i svědectví o tamním životě. Aby se nejednalo pouze o turistické fotografie, tak se dostával co nejblíže k lidem, pokud možno z více sociálních a společenských vrstev. Na závěr této kapitoly ještě jedna Jaroslavova vzpomínka na focení královské svatby v Lichtenštejnsku. Pro Jaroslava to byla jedna z prvních akcí v Blesku, kde se setkal s novináři z celého světa:

„Asi rok před svatbou jsme byli s kolegy pozváni knížetem Hansem Adamem[63] na návštěvu do Lichtenštejnska. Bylo nás asi deset a dozvěděli se, že jeho syn bude mít za rok svatbu. Ihned jsme si zařídili akreditaci a když jsme během toho roku zjistili koho si bude brát, tak jsme jeli do Mnichova za jeho nevěstou. Dokonce se nám podařilo získat rozhovor, což bylo exkluzivní vzhledem k tomu, že němečtí kolegové s tím měli problém.

Rok po návštěvě byla opravdu svatba. Díky tomu, že si nás pamatovali, tak jsme udělali fotky už den před svatbou. V den svatby byli fotografové umístěni na tribuně, naproti schodům. Šel jsem tam asi dvě hodiny předem, ale místa už byla zabraná – polepená samolepkami všech možných světových médií. Zhrozil jsem se, že nebudu mít šanci na dobré fotografie, tak jsem se rozhodl se mezi ně vecpat těsně před začátkem. Podařilo se.

Od akcí tady v Čechách to bylo jiné. U nás jsme byli často přehlíženi a fotografování probíhalo kolikrát ve ztížených podmínkách, kdežto tady jsem měl pocit dobré organizace a většího respektu k novinářům. Kolegové fotoreportéři dostávali informace od redaktorů, kdo se blíží k tribuně. Navíc se svatebčané vždy před tribunou na chvíli zastavili, podívali se nahoru na tribunu a pak ještě do stran, v klidu počkali, až je všichni vyfotí, pak zamávali a pokračovali na obřad do katedrály svatého Florina.

Kolem druhé hodiny byla procházka novomanželů po Vaduzu. Opět se mi podařilo získat pozici, jenže to bylo ve velkém chumlu novinářů. Najednou jsem si všiml, že novomanželka mluví na člena ochranky. Periferním viděním jsem viděl, že šel vyklidit stůl opodál. Předpokládal jsem, že si k němu sednou, opustil jsem shluk novinářů a následoval člena ochranky. Ukázalo se, že to byla řada stolů, tak jsem si sedl k hned k prvnímu, ale z druhé strany. Přišli svatebčané a sedli si ke stejnému stolu přímo na proti mně. Když dorazili ostatní novináři, tak jim ochranka dovolila být až za posledním stolem. Kupodivu mě nevyhodili, tak jsem je mohl fotit zblízka širokým objektivem a se všemi detaily…“

Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.

Z deníku Blesk Jaroslav později přešel do Blesk Magazínu. Ten vycházel každý pátek jako příloha a nebylo možné jej možné koupit samostatně. Magazín se věnoval spíše rozhovorům a článkům z oblasti šoubyznysu. Po pěti letech, v roce 1997, Jaroslav z Blesku odešel.

58 Jaroslavova budoucí manželka viz dále.

59 Gran Canaria

60 Mimochodem, té se účastnil i Dalajláma.

61 Celé jméno Alois Philipp Maria von und zu Liechtenstein.

62 Celé jméno Sophie Elisabeth Marie Gabrielle.

63 Celé jméno Johannes Adam Ferdinand Alois Josef Maria Marco d'Aviano Pius von und zu Liechtenstein.

obr. 27.

obr. 28.

obr. 29.

obr. 30.

obr. 31.

obr. 32.

obr. 33.

» obr. 27. Karel Gott s Ivanou Trumpovou na plesu v Opeře, 1992.
» obr. 28. Karel Gott v nahrávacím studiu Mozarteum, začátek 90. let.
» obr. 29. Eva Pilarová s Janem Kolomazníkem na chalupě.
» obr. 30. Tato fotografie se Karlu Gottovi líbila natolik, že nabídl Jaroslavovi exkluzivní focení koncertu v New Yorku.
» obr. 31. Návštěva Billa Clintona v Praze, 1994.
» obr. 32. Svatebčané v Lichtenštejnsku z těsné blízkosti.
» obr. 33. Pod jevištěm Křižíkovy fontány odkud zpěváci vylézali na jeviště.

obr. 34.

obr. 35.

» obr. 34–35 Ukázky reportážní práce pro Blesk.
» obr. 36 Zvětšené políčko negativu z focení Alaina Delona. Jaroslav Tatek je v zrcadle.
» obr. 37 Vladimír Železný před zahájením přímého přenosu ankety diváků ANNO.
» obr. 38 Vizitka Jaroslava Tatka v době kdy pracoval v Blesku.

obr. 36.

obr. 37.

obr. 38.

obr. 39. Reportáž Miroslava Zajíce z časopisu Mladý svět. Alain Delone si prohlíží Jaroslavy fotografie, který je v pozadí.

obr. 40. Série ze setkání presidentů v Litomyšli. Václav Havel ukazuje ostatním kam si mají stoupnout, 1994.

Václav Havel měl zřejmě toulavou

Na česko-rakouském bále bylo veselo a milo

Plesoví bardi se vesměs shodli, že jubilejní 5. česko-rakouský bál na Pražském hradě, jehož hvězdy svítily o uplynulém víkendu, byl prima. Svědčí o tom už třeba fakt, že nejvýznamnější osobnost noci, prezident Havel, ač kuřáci byli odkázáni na zahradu, odcházel proti veškerým běžným zvyklostem až kolem třetí hodiny ranní. Z jeho týmu jsme zaslechli poznámku, že dnes má asi Vašek toulavou. Prostory Španělského a Rothmayerova sálu, Rudolfovy a Nové galerie poskytly luxusně příjemné a lidsky nepředimenzované prostředí pro tisícovku hostů.

Jarmila Vodičková

Na plese Praha - Vídeň naše barvy dále hájili ministři Zieleniec, Baudyš (vynikal v novém slušivém fraku), Němec a Pilip, pražský primátor Koukal, politici Benda a Kroupa, rakouské pak spolkový ministr vlády Rudolf Scholten, zemský ministr země Vídeň Sepp Rieder a obou stran dále řada poslanců, podnikatelů a zástupců smetánky vůbec. Z gastronomického hlediska odpovídal jídelníček události i účelu. Masitý předkrm, vídeňský řízek nebo česká bašta výběru různých druhů mas s knedlíkem, pivo, znojemská vína, a před tím vším jako aperitiv nepomucký fernet. Ten (ostatně jako další nápoje) se čepoval v předsálí z pozoruhodného historického koženého kufříku o obsahu 10 litrů natlakovaného obyčejným gumovým balónkem.

Na bále se (kupodivu) dost za doprovodu různých hudeb tancovalo, což se v Praze mnohdy na bálech v pravé plesové sezoně moc nečinilo, módně přehlídkovalo a nechyběl ani půlnoční ohňostroj. Sólistky Marcela Cerno a naše Eva Pilarová byly odměněny za své výkony nádhernými pugéty z rukou samotného prezidenta. V. Havel (coby t. č. slaměný vdovec) na parket pozval na valčíček Anitu Riederovou ve světle zelených přílehavých dlouhých šatech. Poté trpělivě diskutoval a hlavně rozdával autogramy. Kdyby byla dámská volenka, shodly se na konvenční výzvě: Pane prezidente, smím prosit? Marcela Cerno, Eva Finger - Kleinová z česko-lichtenštejnské kulturní společnosti i publicistka Halina Pawlowská, která podotkla, že jí ušlá příležitost vyhovuje, protože nebývá ráda středem pozornosti(!) Jen dámy Svobodovy (máma a dcery Zora a Ema) ze souboru Vonička se nechaly slyšet, že by Václava Havla jednoduše vzaly za ruku a vtáhly na parket bez ptaní.

Jubilejní bál Praha - Vídeň se zkrátka zřejmě vydařil, jak se má.

„Madam, mám pocit, že jste mi právě šlápla kramflekem na kuří oko. A netahejte mě, laskavě, za oušku!" (Prezident Havel a Anita Riederová v kole).

„Pane vrchní, to víno není na teplotě... Ježíš, Josefe, promiň." (Manželé Pilipovi a Josef Zieleniec ve smokinku).

„Našli už páni muzikanti Libušiny noty na prezidentské fanfáry, abychom mohli jít na bramboračku?" (Václav Havel a Zielencovi před slavnostním zahájením bálu).

„Pánové, usmívejte se, přece se naše armáda nepřítele (alkoholu - černého šviháka) nezalekne a na množství nehledí." (Jan Hodr a Jaroslav Ptáček z hradní hudby povzbuzování ministrem obrany Antonínem Baudyšem před útokem ing. Jenčíka, majitele firmy Fernet z Nepomuku).

„Nebojte se, paní Bendová, tentokrát žádný malér nebude, Pinocheta jsme nepozvali." (Šéf bálu Ivan Bednář a manželé Bendovi).

Foto BLESK - Jaroslav Tatek

obr. 41. Ukázka celostránkové reportáže v Blesku, 1994.

obr. 42. Obálka Blesk magazínu s titulní fotografií Jaroslava Tatka.

9. PRÁCE V DALŠÍCH NOVINÁCH

Bohužel se Jaroslav v některých redakcích[64] setkal s etickým zneužitím svých fotografií. Zejména těch, které byly uloženy do archivu. Zveřejněny byly až po letech, ale v jiném kontextu – takovém, že člověka dehonostovaly. Např. jedna herečka[65] se po náročné divadelní zkoušce šla napít vody. Původní fotografický záměr bylo ukázat, že i zkoušky v divadle jsou pro herce velmi náročné. Po letech vyšla tato fotografie s popisem, že herečka pije vodku. Jaroslavovi se toto zneužití jeho fotografie dotyčné nepodařilo vysvětlit.

Po kariéře v Blesku Jaroslav pracoval ještě pro dva časopisy. Čtyři roky pro týdeník Ring a rok pro deník Super. Zaměření i způsob práce obou časopisů byl velmi podobný jako v Blesku, tak je nadbytečné znovu tyto popisovat. Budou zmíněny jen případné rozdíly, stručné faktografické údaje, vznik některých fotografií a ukázky. V obou časopisech byl nejen jako fotoreportér, ale zároveň vedoucí obrazového oddělení. Ovšem práce vedoucího ho moc nebavila, neboť byla spjata s velkým množstvím administrativy.

9.1 Fotograf pro Ring

Do časopisu Ring Jaroslav nastoupil v roce 1997. Jednalo se o týdeník, takže se tomu musel podřizovat i styl práce. Dostal zde udělat téma Vánoc s různými lidmi, takže s sebou vozil špičku umělohmotného stromečku, pár ozdob a přemlouval lidi, aby na stromek, který obvykle někdo zespoda přizvedával, ty ozdoby věšeli.[66] Pracoval na tom už od podzimu, aby byla reportáž kompletní na Vánoce a mohla vyjít.

Stejně jako v Blesku se dostal do neobvyklých prostředí a situací. Např. na soutěž Striptman, která začínala od jedné hodiny v noci. Jaroslavovi se tam moc nechtělo, ale nakonec byl překvapen skvělou atmosférou, na kterou vzpomíná takto:

> *„V jednu hodinu ráno lítat někde na nějakým striptmanovi – z toho jsem byl fakt otrávený. Ale pak když jsem tam přijel, tak tam byla tak nádherná atmosféra, tam se děly takové věci, ale ve vší slušnosti. Na focení to bylo skvělý – ty holky…*
>
> *Nakonec jsem přijel domů asi ve tři ráno a měl jsem z toho radost. Tehdy jedny významné nejmenované noviny psaly o těchto fotografiích jako o příliš explicitním obsahu. No, ale je to život, a nakonec jsem rád, že jsem tam byl a když se na fotografie podívám s odstupem času, tak tam nic explicitního nevidím…“*
>
> *Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.*

Další Jaroslavovou zkušeností v tomto deníku bylo zachycení Street party 99 – demonstrace proti ekonomické globalizaci, devastaci životního prostředí, rostoucím sociálním rozdílům a také proti leteckým úderům NATO v tehdejší Jugoslávii. Demonstrace se konala v červnu 1999 v Praze. Její účastníci se sešli dopoledne na Těšnově a odsud pochod pokračoval Prahou. Došlo i na fyzické střety s policí při pokusu o průnik do restaurace McDonald's v Mostecké ulici na Malé Straně. Akce vrcholila házením kamenů a lahví na budovu amerického velvyslanectví. Demonstrace se účastnilo 5–8 tis. lidí, v Praze bylo nasazeno asi 1 tis. policistů. Organizátoři: Earth First Praha, časopis Konfrontace a kulturně sociální centrum Ladronka [1]. Pro Jaroslava to bylo náročné

64 V této práci nebude uvedeno, které redakce to byly.

65 Jméno herečky i divadla Jaroslav uvedl, ale v této práci nebudou zveřejněny.

66 Např. Radovan Lukavský (1919–2008) byl český herec, divadelní pedagog a recitátor [110].

celodenní focení bez odpočinku. V té době ještě nebyly běžné mobilní telefony, tak musel sledovat celé dění demonstrace, aby pořídil obsáhlou reportáž včetně střetu s policií.

Samozřejmě v Jaroslavově archivu nechybí ani další celodenní reportáž o příjezdu a oslavách našich hokejistů ze Zimních olympijských her v Naganu v roce 1998.

obr. 43. Série z akce Striptman

obr. 44. Ukázka reportáže pro Ring.
Příjezd našich hokejistů z Nagana, 1998.

obr. 45. Ukázka reportáže pro Ring. Street party 99 – demonstrace, 1999.

obr. 46. Obálka časopisu Ring s fotografií Jaroslava Tatka

9.2 Fotograf pro Super

Po čtyřletém působení v týdeníku Ring Jaroslav odešel do deníku Super. Tam nastoupil v roce 2001 a opět seděl na dvou židlích – jako fotoreportér a zároveň jako vedoucí. Práci vedoucího Jaroslav charakterizuje stručně:

> *„Moc mě to nebavilo, protože to bylo samý papírování. Nadřízení ti nadávají: ‚Proč to ten fotograf nevyfotil zleva, proč je to takhle a ne jinak…‘. Každý ví, jak by to udělal lépe, ale nikdo z nich tam nebyl a neví, jak to tam vypadalo – třeba že situace to jinak nedovolila…“*
>
> *Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.*

Jaroslavovo působení v deníku Super bylo krátké, stejně jako existence tohoto celostátního deníku. Super začal vycházet v dubnu 2001. V září měl největší prodaný náklad 219 tis. výtisků, pak začal klesat a v květnu 2002 měl 109 tis. Podle průzkumu byl v té době čtvrtým nejčtenějším deníkem za MF DNES, Bleskem a Právem. Svoji činnost ukončil v červenci 2002, tedy po roce a čtvrt [2].

Na závěr této kapitoly ještě jedna Jaroslavova vzpomínka, která ukazuje, jak je práce reportéra dynamická a může se změnit z minuty na minutu:

> *„Jeli jsme do Hřenska, tam padaly kameny dolů ze skály. Byly fakt velké, měly objem asi metr. Měli jsme tam sraz s geologem a starostou, se kterými jsme dělali reportáž. Také tam byl jeden Vietnamec – tomu ten kámen spadl vedle stánku.*
>
> *Po reportáži se nám najednou ozval pager.[67] Tak jsme zavolali do redakce a tam nám řekli, že vedle[68] v Novém Boru je romský pohřeb. Šlo o to, že se dvě rodiny dostaly do konfliktu a člen jedné z nich u toho zemřel.*
>
> *Přijeli jsme do Nového Boru, ale bylo tam úplně prázdno. Všimli jsme si jen tajných policajtů u aut se sluchátky v uších. Bylo horko a ticho. Najednou jsem z dálky uslyšel nářek a romskou hudbu, ale nevěděl jsem odkud. Připadalo mi to jak ta první scéna z filmu Sedm statečných, jak jedou s tou rakví na hřbitov a dívají se do oken, jestli někdo nebude střílet…*
>
> *Když se pohřeb přiblížil, tak jsem začal fotografovat, dostal jsem se i do kostela hned vedle rakve. Nebožtíkovi tam dávali různé dary, od peněz až po alkohol a cigarety. Všechno proběhlo úplně v pohodě, a nakonec z toho byla celostránková reportáž.“*
>
> *Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.*

obr. 47. Ukázka reportáže z romského pohřbu v Novém Boru, kolem roku 2001.

67 Pager je malé zařízení s textovým displejem, na které bylo možné pomocí operátora poslat krátkou textovou zprávu. Pager na příchozí zprávy upozorňoval pípáním a uživatel pak obvykle zavolal na telefonní číslo. Pagery se hojně využívali před masivním rozšířením mobilních telefonů. Poté SMS služba mobilní sítě pagery nahradila [124].

68 Z Hřenska do Nového Boru je to asi 32 km.

Super horké foto středa 6. června 2001

Super knížka se křtila na valašském konzulátě

FOTOSERIÁL

/PRAHA/ Konzulát Valašského království, restaurant Solidní nejistota v blízkosti pražského Národního divadla, byl včera dějištěm křtu knížky „Průvodce českou společností aneb Hvězdy trochu jinak" dvojice autorů Zdeňka Júzka, 1. zástupce šéfredaktora a Jaroslava Tatka, vedoucího fotooddělení deníku Super.

Knížka nakladatelství Eminent nechává nahlédnout do soukromí našich osobností netradičním způsobem, ukazuje protagonisty v mnoha výjimečných situacích a zachycuje jejich kuriózní zážitky. Publikaci přišli popřát všechno nejlepší na její cestu životem kmotři herečka Bára Štěpánová, houslový virtuos Jaroslav Svěcený (40), který zahrál na kuriózní housle osminky, o nichž je v knížce řeč, a Karel Babka (50), náš přední znalec vína, sekretář našeho prestižního 1. Sommelier clubu. Ten originálním způsobem – tak jak je také uvedeno v knize – otevřel křtící láhev sektu. Zručně jí urazil hrdlo mačetou a sekt nalil do připravených číší. zj

obr. 48. Fotografie Jaroslava Takta v deníku Super je ukázkou rozhodného okamžiku ve fotografii. Sommelier Karel Babka ní otevírá lahev šampaňského netradičním způsobem – usekl jí hrdlo mačetou, 2001.

10. NA VOLNÉ NOZE

Tato kapitola si neklade za cíl podrobně mapovat zakázkovou tvorbu Jaroslava Tatka. Není možné zde popisovat jednotlivé zakázky, neboť z pohledu tvůrčí fotografie má hlavní slovo klient, pro kterého jsou zakázky realizovány. To zásadně ovlivňuje nejen obrazovou skladbu, ale mnohdy i žánr, ve kterém musí fotografie být. Proto bude lepší věnovat se hlavně přerodu fotoreportéra, který měl v médiích, pro něž pracoval, relativně velkou tvůrčí svobodu, na fotografa, který se najednou začal živit sám. Stručně budou popsány jen některé dlouhodobé projekty, na kterých se dá ukázat, čemu musel Jaroslav čelit, a jaké změny musel ve svém životě provést, aby na volné noze[69] uspěl. Popis nebude chronologický, neboť práce na některých zakázkách probíhala současně, a naopak některé byly jednorázové.

10.1 Těžké začátky

S koncem deníku Super v roce 2002 se zároveň začala zhoršovat estetika i etika bulvárních médií a Jaroslav se ocitl na křižovatce – bylo mu 49 let a přemýšlel co dál. Věděl, že zpět už nechce a jako další možnost se nabízela jít na volnou nohu. Jenže po 24 letech v zaměstnání si začít shánět zakázky sám byl krok do neznáma. Našel podporu ve své ženě Kateřině. S tou vše důkladně prodiskutovali a díky ní ten krok do neznáma udělal. Kateřina tehdy pracovala jako redaktorka v Týdeníku televize a zakázky zde domluvila. A tak Jaroslav začal fotografovat obrazové přílohy k jejím článkům a rozhovorům. Do začátku to bylo dobré, ale nestačilo to. Díky předchozím vztahům a rozsáhlé reportérské praxi Jaroslav navázal spolupráci s dalšími časopisy, např.

- Časopis Tina, pro který fotografoval ilustrace k dopisům čtenářů. Agentura zajistila modely, kteří zahráli scénku na dané téma. Spolupráce trvala asi půl roku.
- Fotografie na obálku pro časopisy Rodina, TV plus a Satelit.

Pak dostal nabídku od Marcely Cimické[70] fotit interiéry hotelů H&Hotels, ale jak bylo uvedeno[71] – Jaroslav nikdy neinklinoval k aranžované fotografii a už vůbec ne k té ateliérové. Jelikož se jednalo o velkou síť hotelů a dlouhodobě přislíbenou spolupráci, tak zakoupil kompletní přenosné ateliérové vybavení, nastudoval principy svícení a do této zakázky se pustil. Fotografie byly v tištěných propagačních materiálech – brožury, leporela apod.

Soutěž Missis[72] – hlavní fotograf. Díky této spolupráci se Jaroslav naučil přizpůsobit obsah klientovi. Majitelka agentury, která pořádala tuto soutěž, byla velmi náročná a měla přesné požadavky, kdo má na fotografii být a přesně takové fotky musel Jaroslav udělat. Klient totiž dopředu věděl, k čemu fotografie slouží a kde je uplatní. Soutěž fotil několik let zejména v Karlových Varech, Mariánských Lázní, Františkových Lázní, Karviné a Ostravě. Na akcích byl většinou už od rána do půlnoci. Byl tam i minilab, aby se fotografie mohly okamžitě vyvolat a rozdávat. Seznámil

69 Na volné noze je slangové označení pro OSVČ – osobu výdělečně činnou, která má příjmy z podnikání nebo z jiné samostatně výdělečné činnosti. Často se i v česku používá anglické freelancer.

70 manželky MUDr. Jana Cimického (1948) známého českého psychiatra.

71 v kapitole 3. Školní léta na straně 13.

72 Soutěž Missis byla soutěž krásy pro maminky s dětmi, která probíhala v letech 1993–2015. Její následník je soutěž Česká missis, která na původní koncept navazuje a funguje od roku 2021 [113].

se tam se svým budoucím kamarádem brněnským fotografem Josefem Kratochvilem.[73] Na tuto náročnou spolupráci Jaroslav vzpomíná:

> *„Takže i když jsem podle mě fotil blbost, špatně kompozičně a všechno, tak jsem to musel vyfotit a neodmlouvat! Teprve pak jsem mohl udělat fotografii podle sebe. Nakonec klient udělal finální výběr ze všech fotografií a často tam byly ty mé… Kdybych ale dopředu upozornil, že takhle to nebude dobré, tak bych tam skončil.*
>
> *Nakonec to dopadlo velkým respektem: mohl jsem si vybrat stanoviště odkud budu fotit, a tomu se musela přizpůsobit i televize. Po skončení přenosu bylo předávání cen. Ty předával tehdejší premiér Stanislav Gross[74] vždy s nějakým podnikatelem. Před tím jsem se s nimi vždy sešel a řekl jim, co a jak mají dělat. Pokud jsem nebyl s fotografováním spokojen, majitelka agentury nechala předávání cen všechny zopakovat, aby to na fotografiích bylo perfektní.“*
>
> *Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.*

obr. 49. Ukázka komerční zakázky pro H&Hotels – fragment brožury hotelu Belvedere.

73 Josef Kratochvil (1943–2018) byl český fotograf známý po pseudonymem Jef Kratochvil který začal používat od roku 1971. Fotografoval portréty hercům i politikům. Podílel se na vzniku několika tiskovin, pracoval jako šéfredaktor časopisu Dokořán. Jeho stálým zaměstnáním byla práce fotografa v Městském divadle v Brně [112].

74 Stanislav Gross (1969–2015) byl český právník a politik ČSSD. V roce 2004 ve svých 34 letech stal nejmladším premiérem. Z politiky odešel v roce 2005 [129].

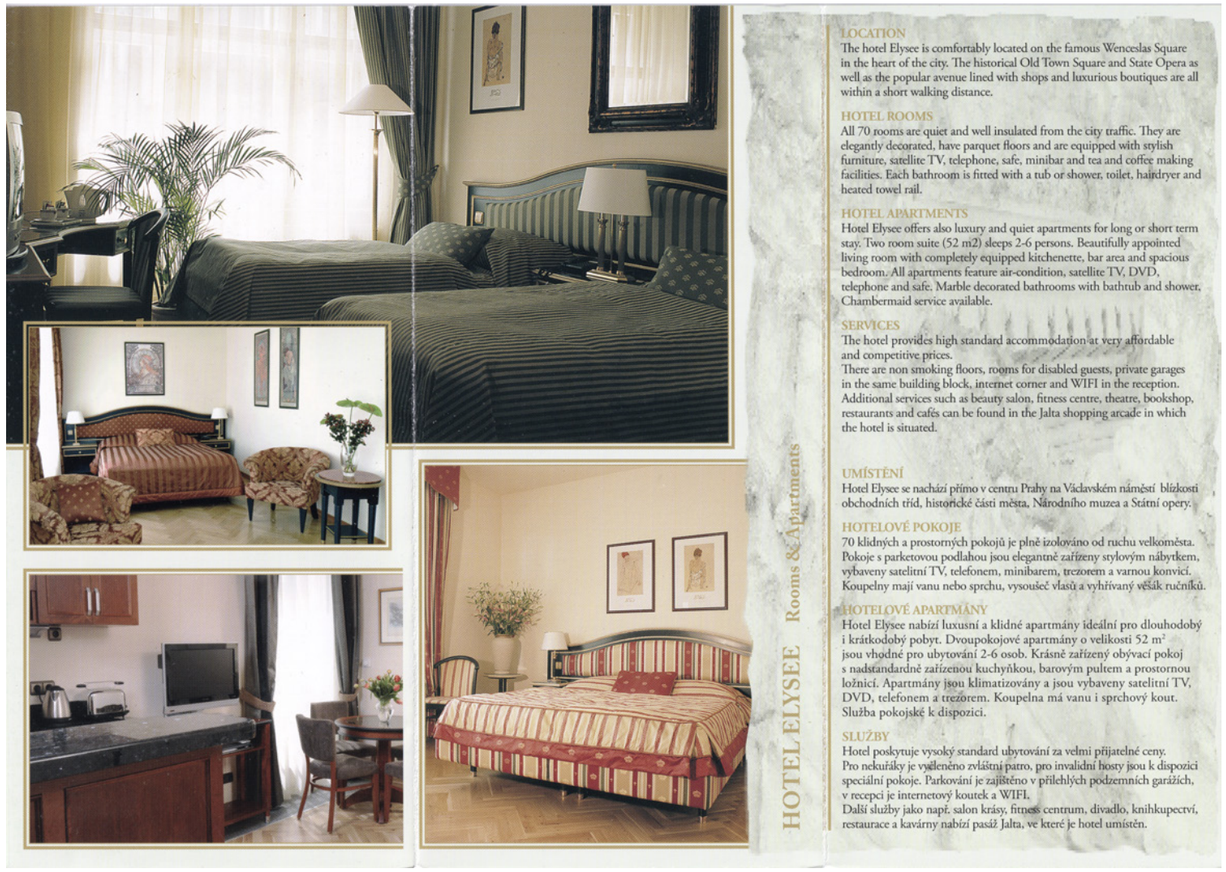

obr. 50. Ukázka komerční zakázky pro H&Hotels – fragment brožury hotelu Elysee.

TV • KABELOVÉ • SAT PROGRAMY OD 11. 7. DO 17. 7.

28/2005

Cena 30 Kč
44 Sk

PARABOLA sat-et®

VÍCE NEŽ 70 TELEVIZNÍCH KABELOVÝCH A SATELITNÍCH PROGRAMŮ

SHOWVIEW

Sabina Laurinová:
Nejsem povrchní typ

Foto: Jaroslav Tatek

9 771210 443000 28

obr. 51. Spolupráce s časopisem Satelit.

39 TV program od 21. 9. 2002 do 27. 9. 2002

7 Kč

tv plus

SHOWVIEW

So Nova 21.25
Můj soused zabiják

Ne ČT 1 20.00
Vyvraždění rodiny Greenů

St Prima 22.25
Rain Man

Vytopený ředitel Jiří Suchý

Každý týden vyhrajte skvělé ceny

7 křížovek 7 výher

9 771212 650000 39

obr. 52. Spolupráce s časopisem TV plus.

obr. 53. Spolupráce s Prahou 1 – obálka časopisu s fotografií Jaroslava Tatka.

10.2 Spolupráce s městskou částí Prahy 1

Spolupráce s městskou částí Praha 1 trvá už 8 let a stále pokračuje. Nejde jen o spolupráci na akcích radnice, ale o život na Praze 1 jako takový. Zadání jsou opravdu různorodá např.:

- Fotka dne – zajímavá fotografie z Prahy 1, která se obvykle umístí na sociální síť. Jaroslav proto podniká dlouhé procházky Prahou a snaží se vyfotit zajímavou fotografii tak, jak ji běžní spěchající lidé nevidí. Proto Jaroslav fotí budovy od horního patra výše, kam se málokdo podívá.
- Fotografie pro časopisy Jedna, který Praha 1 začala vydávat v roce 2019 a vychází desetkrát ročně, a Soused, který vycházel od listopadu 2021 do července 2022. Jedná se nejen o fotografie na obálky, ale i běžnou fotoreportérkou činnost z různých akcí, např. plesu nebo běžeckých závodů, a také o ilustrační fotografie k článkům, viz dále.
- Kurz sebeobrany s Bedřichem Rýčem.[75] Zobrazení několika typických situací, jak postupovat v sebeobraně při napadení ve městě formou aranžované reportáže. Seriál vycházel v časopise s doprovodnými texty.
- Oběd na Štědrý den pro osamělé seniory, který o Vánocích každoročně pořádá městská část Prahy 1.
- Dlouhodobý projekt – nasnímat místo podle historické fotografie staré Prahy, pokud možno se stejnou kompozicí a perspektivou. Na některých místech jsou už ale jiné domy, takže je potřeba komponovat fotku tak, aby odpovídaly kostelní věže na obzoru. Jaroslav má nafocenou už skoro celou Prahu a soubor obsahuje kolem 240 fotografií. Časový odstup je mnohdy větší než 100 let, takže některá místa již neexistují. Jaroslav to řeší pomocí styčných bodů viz citace níže.

Výše uvedený seznam doplňují Jaroslavovy vzpomínky a komentáře:

> *„Kolikrát při takovém focení objevím věci, kterých si nikdo nevšimne. Třeba ve Vězeňské ulici nahoře v komíně sedí panáček. Nebo náměstí, jak je Španělská synagoga, jsou dva baráky, které jsou totožné. Úplně stejné domy – liší se pouze v tom, že jeden je opravený a druhý ne.*
>
> *Některé fotky vzniknou náhodně. Měl jsem vyfotit Petřín, kde byl zrovna historický kolotoč. Fotografii jsem chtěl ozvláštnit světly kolotoče, a tak jsem šel v podvečer procházkou přes Nový svět, který mám moc rád. V jedné zatáčce jsem najednou uviděl provizorní kino. Seděli tam lidi, na zdi měli plátno a promítali film… Tak z toho byla nakonec ‚Fotka dne'. Na sociálních sítích to pak mělo odezvy: ‚Kdy hrajou? Jaký je dnes program?'*
>
> *Baráčníci měli průvod Prahou a požádali mě, abych je vyfotil na Karlově mostě. Bylo to o prázdninách odpoledne, kdy je tam nejvíc lidí. Využil jsem městských strážníků, kteří na chvilku zastavili provoz na Karlově mostě – na tom kousku kde jsem fotografoval. Udělal jsem tři, čtyři záběry, ale déle trvalo dát baráčníky dohromady, aby si tam stoupli…*
>
> *Někdy už se není čeho chytit, tak se chytám věží. Udělám větší fotku se stejnou perspektivou, pak to dám na sebe a snažím se to k sobě srovnat. V podstatě už mám nafocenou skoro celou starou Prahu a zaobírám se myšlenkou udělat z toho knížku. Myslím, že kdyby se to vytisklo na takový ten starý zažloutlý papír, mohla být celkem hezká dárková*

75 Bedřich Rýč (1956) je držitelem 7. DAN Jiu Jitsu, trenérem 1. třídy a autorem knih Sebeobrana na ulici a Sebeobrana pro ženy. V minulosti pracoval jako strážník Městské policie Praha 1 a působil také jako instruktor výcviku pro městské strážníky. Od roku 2006 vede tréninky dětí i dospělých v rámci aktivit městské části – a to zcela dobrovolně [119].

vícejazyčná publikace. Otázka je, jestli se podaří vyřešit autorská práva k těm historickým fotografiím…

Vánoční focení pro Prahu 1 je radost. Nejprve se jde na polévku na Kampu, a pak do Malostranské besedy, kde již čekají osamělí senioři, kteří dostanou vánoční menu, pečivo a dárky od Prahy 1. To odpoledne jim uteče, jsou rádi, že je tam fotím, a k tomu všemu hraje Dixie Band[76] Městské policie…“

Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.

obr. 54. Spolupráce s Prahou 1 – srovnávací fotografie.

76 Nově působící také pod názvem Evergreen [121].

obr. 55. Spolupráce s Prahou 1 – aranžovaná reportáž kurzu sebeobrany, 2014.

Červen plný krásných akcí

Celý magazín by nám nestačil na to, abychom vám prostřednictvím fotografií připomněli všechna ta úžasná červnová setkání. Ohlédněme se alespoň za Dnem dětí a Spolkovým dnem na Kampě a za baráčnickými oslavami sto třiceti let od založení obcí na Malé Straně, Letné a Smíchově.

Foto: Jaroslav Tatek

obr. 56. Spolupráce s Prahou 1 – ukázka rutinní reportážní činnosti.

10.3 Výběr z dalších zakázek

Předchozí dvě kapitoly dostatečně nahlíží na přechod Jaroslava Tatka na volnou nohu, a tak bude následovat už jen stručný výběr některých dalších aktivit:

- Spolupráce s Casino Rozvadov díky Karlu Vágnerovi.[77] Několik let tam fotil silvestry a setkání různých osobnosti, o půlnoci si připíjel jako první s Karlem Gottem. Jeden rok tam účinkovala známá italská kapela Ricchi e Poveri[78] s dvouhodinovým vystoupením. Setkání s touto kapelou bylo pro Jaroslava zajímavé, protože s nimi mohl být na pódiu a fotografovat je přímo při koncertě. Po něm pak ještě skupina pózovala a nechala se fotografovat s tím, kdo chtěl.
- Fotografování pro Havana Club se dělilo na tři části a) reportážní fotografie z různých akcí, které šly do novin, b) studiovou produktovou fotografii zátiší většinou nějakého alkoholu, c) ilustrační fotografie do učebnice Havana Club Academy pro barmany (2006).
- Několikaletá spolupráce s filmovým festivalem Febiofest. Na jubilejní 20. ročník přijala pozvání Geraldine Chaplin,[79] kterou Jaroslav fotografoval skoro celý večer. Nejlepší fotografie vznikla až při jejím odchodu, kdy na Jaroslava vyplázla z auta jazyk viz obr. 64.
- Jazz na Hradě fotografoval asi 12 let. Mezi lety 2004–2013 to byl jazzový hudební festival na Pražském hradě, který vznikl z iniciativy tehdejšího prezidenta Václava Klause, coby celoživotního fanouška jazzové hudby. Koncerty se odehrávaly na různých místech Pražského hradu a vystupovali tam domácí i zahraniční interpreti. Český rozhlas vysílal koncerty v přímém přenosu a nahrávky byly předávány jako státní dary[80] ve formě kompaktních disků. Právě Jaroslavovy fotografie byly součástí bookletů těchto CD.
- V bývalém přírodním amfiteátru divadla v Divoké Šárce od roku 2005 probíhá vždy první neděli v září představení jedné z českých oper.[81] Vstup je bezplatný, diváci sedí na přinesených dekách. O představení je velký zájem, návštěvnost je přes 10 tis. diváků. Představení zajišťují nadšenci z Národního divadla a z Originálního hudebního divadla Praha za podpory městské části Praha 6 a dalších významných institucí včetně podnikatelského sektoru. Představení bylo za dobu existence přerušeno pouze jednou – Don Giovanni v roce 2019 pro nepřízeň počasí. Jaroslav tato vystoupení fotografoval více než 10 let.

77 Karel Vágner (1942) je český kontrabasista, baskytarista, hudební producent, skladatel, zpěvák, kapelník a podnikatel. Založil vydavatelství Multisonic, vlastní nahrávací studio. Spolupracoval se zpěvačkou Hanou Zagorovou, s pěveckou dvojicí Petr Kotvald a Stanislav Hložek nebo s kytaristou Lubomírem Brabcem [115].

78 Ricchi e Poveri (Bohatí a chudí) je Italská popová skupina, která vznikla v roce 1968. Kromě Evropy je známá také v Latinské Americe. Prodala přes 20 milionů hudebních nosičů a mp3. Cover verze některých jejich písní vznikly i v tehdejším Československu [114].

79 Geraldine Chaplin (1944) je dcera Charlie Chaplina. Už jako dítě hrála v otcových Světlech ramp, v dospělosti se prosadila ve filmech Doktor Živago, Svatba, Anna vlci či Mluv s ní. Diváci ji znají rovněž coby královnu ve Třech mušketýrech, v otcově životopisu představovala svou vlastní babičku [116].

80 Například americkým prezidentům Baracku Obamovi a Georgi W. Bushovi nebo kambodžskému králi Norodomu Sihamonimu, takže rozměr festivalu byl i diplomatický [117].

81 Např. Prodaná nevěsta (2005, 2006, 2013, 2018), Rusalka (2007, 2008, 2015), Jakobín (2009, 2017) Libuše (2010), Dalibor (2011), Hubička (2012), Čert a Káča (2014), Dvě Vdovy (2016). Výjimečně se hrají i zahraniční, např. Don Giovanni (2019) [118].

» K této práci patřily i jednorázové akce. Např. reportáže různých událostí, firemních večírků, tiskových konferencí apod. většinou pro různé agentury, které si Jaroslava najímaly.
» Fotografie módy pro poděbradský Ateliér Donát, jehož zakladatelka Ilona Donátová vytváří módní střihy pro ženy všech věkových kategorií už 30 let. Prodejny má nejen v Čechách a Slovensku, ale i Německu a Rakousku. Jaroslav pro ně nafotil módní story, ve kterém modelky pózovaly na Václavském náměstí, přilehlé pasáži a hotelu. Fotografie vyšly v propagační brožuře o rozměrech 15×20 cm.

obr. 57. Ukázka komerční zakázky Ateliér Donát – fragment brožury módy.

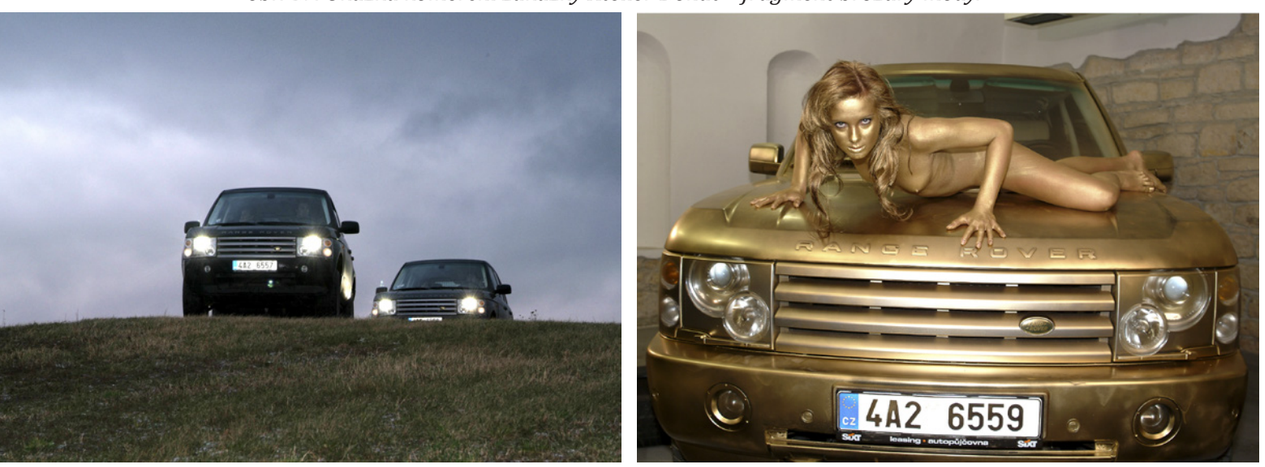

obr. 58. Ukázka komerční zakázky, 2003.

obr. 59. Ukázka komerční zakázky Ateliér Donát – fragment brožury módy.

obr. 60. Ukázka studiové zakázkové fotografie, 2011.

obr. 61. Ukázka fotografií pro agenturu, 2005.

obr. 62. Ukázka studiové zakázkové fotografie, 2007.

obr. 63. Ukázka z operních představení v Divoké Šárce.

obr. 64. Geraldine Chaplin při odjezdu z Febiofestu, 2013.

10.4 Časopis Pcherák

Časopis Pcherák je čtvrtletník obce Pchery, kde Jaroslav bydlí. Vznikl v roce 2019, kdy na úřad nastoupilo nové zastupitelstvo. Jaroslav společně se svou ženou Kateřinou Tatkovou navrhnul, jestli by chtěli vydávat tištěné noviny, které by informovaly o dění v obci i starší občany, kteří s internetem nepracují. Vedení souhlasilo a Jaroslav, jelikož měl jako bývalý výtvarný redaktor bohaté zkušenosti, navrhnul první zrcadlo.[82] Na vznik časopisu Jaroslav vzpomíná takto:

> *„Když jsem vymýšlel název, tak jsem nechtěl žádný ‚zpravodaj' a podobně, to jsou takové běžné názvy, tak jsem vymyslel ‚Pcherák'. Samozřejmě proti tomu byly jiné názory, například že Pcherák je chlap a podobně nebo že je to moc hrubé, ale nakonec to můj název ustál…*
>
> *Ze začátku se měnily jednotlivé rubriky, až si to sedlo, a dnes už je rozvržení i obsah rubrik ustálený."*
>
> *Jaroslav Tatek, 6. 8. 2026.*

Časopis má celkem 8 stran formátu A4. První strana je věnována starostce a její promluvě k občanům, následují zprávy zastupitelstva a možnost zastupitelů vyjádřit se k dění v obci. Na další straně jsou novinky z místní školy a školky, ta je určená především rodičům. Svou rubriku mají i myslivci, protože dělají soustu práce, např. informují, jak se k přírodě a zvířatům chovat. Samozřejmě nechybí sport – ve Pcherách je to fotbal. Další rubrika je kulturní program, např. letošní Pcherské hudební léto bude mít asi 8 koncertů. A na závěr jsou Jaroslavovy fotografie z jednotlivých akcí, které dokumentuje. Uvnitř časopisu jsou fotografie i jiných autorů.

Jaroslav vyjma fotografování dělá i sazbu a předtiskovou přípravu, jeho žena Kateřina je šéfredaktorka a celý časopis edituje. Distribuci zajišťuje Jaroslav se svou ženou tak, že jej osobně po obci rozváží.

82 Zrcadlo je v teorii sazby potištěná plocha strany, do které se zahrnuje i text pod čarou, nikoli však číslo listu, sloupce a strany, kustod, marginálie, norma, signatura archu a záhlaví [120].

PCHERÁK

1/2026 pro občany Pcher vydává Obecní úřad, zdarma

Vážení a milí Pcheráci,
dovolte mi, abych Vám do nového roku popřála pevné zdraví, radost a mnoho krásných chvil strávených s Vašimi blízkými. Uplynulé období nám ukázalo, jak soudržnou komunitu v naší

obci máme. Setkávali jsme se při rozsvícení vánočního stromu, v masopustním průvodu i na mysliveckém plese. Bylo radostí vidět, kolik z Vás si společné akce užívá a jak dokážeme trávit čas s přáteli a sousedy. Milníkem byla první velká společenská akce v Dělnickém domě po jeho rekonstrukci. Ta by se nemohla uskutečnit bez všech, kteří se na obnově budovy podíleli. Poděkování patří také myslivcům z Mysliveckého spolku Kodřice za uspořádání skvě-

lého plesu a rodině Bejčkových za zajištění prvotřídního cateringu. Atmosféra byla výborná a už nyní se těšíme na další setkání.

Pokračujeme také v rekonstrukci obecního úřadu. Dokončena byla vstupní chodba a sociální zázemí pro zaměstnance. Významnou novinkou letošního roku je uzavření 4 plánovacích smluv dle schválených zásad pro investory, díky nimž má obec zajištěny finanční příspěvky na rozvoj infrastruktury. Tyto prostředky v minulosti citelně chyběly. Díky nim budeme moci postupně rozšiřovat např. kapacitu čističky odpadních vod, základní i mateřské školy a pokračovat v opravách chodníků a místních komunikací. Finance od stavebníků tak budou směřovat tam, kam patří – zpět do rozvoje naší obce. Děkuji Vám za spolupráci, podporu i zájem o dění v obci. Přeji nám všem, aby byl nadcházející rok rokem klidu, rozvoje a dalších společných setkání.

Ing. Lucie Turanová, starostka

ZIMNÍ ÚDRŽBA

Především bych chtěl poděkovat touto cestou našim zaměstnancům za provedenou práci při údržbě obecních komunikací při letošní sněhové kalamitě a následných ledovkách. Poděkování patří i Vám, kteří jste nám s úklidem sněhu pomohli. Hlavně

úklidem chodníků před Vašimi domy. Vzhledem k tomu, jak se počasí střídalo, bylo potřeba držet i noční směny a pohotovosti, abychom mohli rychle reagovat. Toto se potvrdilo přívalem sněhu, kdy naši zaměstnanci především udržovali hlavní komunikaci a pomáhali projíždějícím vozidlům, aby nám zde nevzniklo velké parkoviště v kopci. Velkou zátěž dostala i naše komunální technika a závady na těchto strojích jsme řešili okamžitě i v nočních hodinách, aby tato byla připravena zase ráno vyjet. Objevily se problémy se svozem komunálního odpadu z důvodu údajné nesjízdnosti některých ulic. Obec toto řešila s technikem z AVE, který na místě konstatoval, že dotčené ulice jsou dobře ošetřené a sjízdné a celou věc řešili s posádkami popelářských vozů. Nevyvezené popelnice poté na žádost občanů vyvezli naši zaměstnanci. Proto se na Vás znovu obracím, pokud to jde, parkujte svá vozidla v ulicích tak, aby zůstal zajištěn průjezd popelářů i vozidel IZS. Zatím v tomto zimním období bylo spotřebováno cca 10 tun posypového materiálu.

Marek Beznoska

Únorový masopustní průvod se ve Pcherách v posledních letech již stal tradicí. Ještě ráno se zdálo, že deštivé počasí nám nebude přát, ale po obědě se vyčasilo a průvod mohl vyrazit. Cestou si účastníci dopřáli něco na zahřátí i na zub od úžasných Pcherských maminek, které vlastnoručně napekly dobroty. Pak se průvod vydal směrem k Dělnickému domu, kde na všechny čekaly koblihy a jitrnice. Skvělou atmosféru dotvářela kapela Kuleleband.

obr. 65. Ukázka časopisu Pcherák – obálka.

obr. 66. Ukázka časopisu Pcherák.

11. VOLNÁ TVORBA

Jaroslav svou volnou tvorbou jistě mnohé překvapí už jen tím, že si na ni najde čas. Nejsou to fotografie, jak by mnozí očekávali, ale obrazy, které vytváří v počítači. Nikoliv dnešními moderními generátory obrazů založených na neuronových sítích nebo velmi oblíbenou fraktální transformací, ale ručně. Jaroslav k tvorbě těchto obrazů prozradil:

> *„Kdysi na Googlu byly takové zájmové skupiny. Jedné z nich jsem byl členem a tam přispívali různí fotografové. Práce jednoho z nich – bohužel už si nevzpomenu na jméno – mě inspirovala…*
>
> *Říkám tomu ‚fleky'. Nakreslím si nějaký barevný tvar a pomocí různých transformací, deformací,[83] zvětšení, zmenšení, zrcadlení, prolínání v různých vrstvách a kopírováním vytvářím tyhle obrazy. Ze začátku nikdy nevím, co vznikne. To se mi vyjeví až v průběhu tvorby, že se může jednat o nějaký symbol nebo postavu a pak to podle toho dodělám. Někdy nevznikne nic, ale rozdělanou práci nevyhazuji, protože její fragmenty mohu použít později. Jediné, co vím určitě, že to musí být na černém pozadí, aby tyto obrazy vynikly."*
>
> *Jaroslav Tatek, 22. 7. 2026.*

Jedná se o ryze abstraktní obrazy, kterými nás Jaroslav pozve do své fantazie. Při detailnějším pohledu jsou vidět světelné linie, které mohou svými opakujícími se tvary fraktální transformace připomínat, ale někdy jsou v nich zřetelné ruční zásahy v podobě barevných ploch. Některé obrazy tvoří analogony – tvary připomínající jiné tvary – např. vrchol hory, vázu, sopku, květinu apod. Najdeme zde i pokus o zobrazení vesmírného tělesa nebo geometrické symetrické kompozice. Všechny obrazy mají společnou velmi sytou barevnost v teplých odstínech.

Vytvoření takového obrazu trvá Jaroslavovi několik hodin, ale musí na to být nálada a inspirace. Pokud by divák náhodou tápal při odhalení významu, tak Jaroslav své obrazy pojmenovává a tvoří je zhruba od roku 2020.

obr. 67. Ukázka volné tvorby na téma víno a vinice vystavené ve stálé expozici Znovín.

83 Myšlena je ruční transformace nebo deformace geometrické perspektivy.

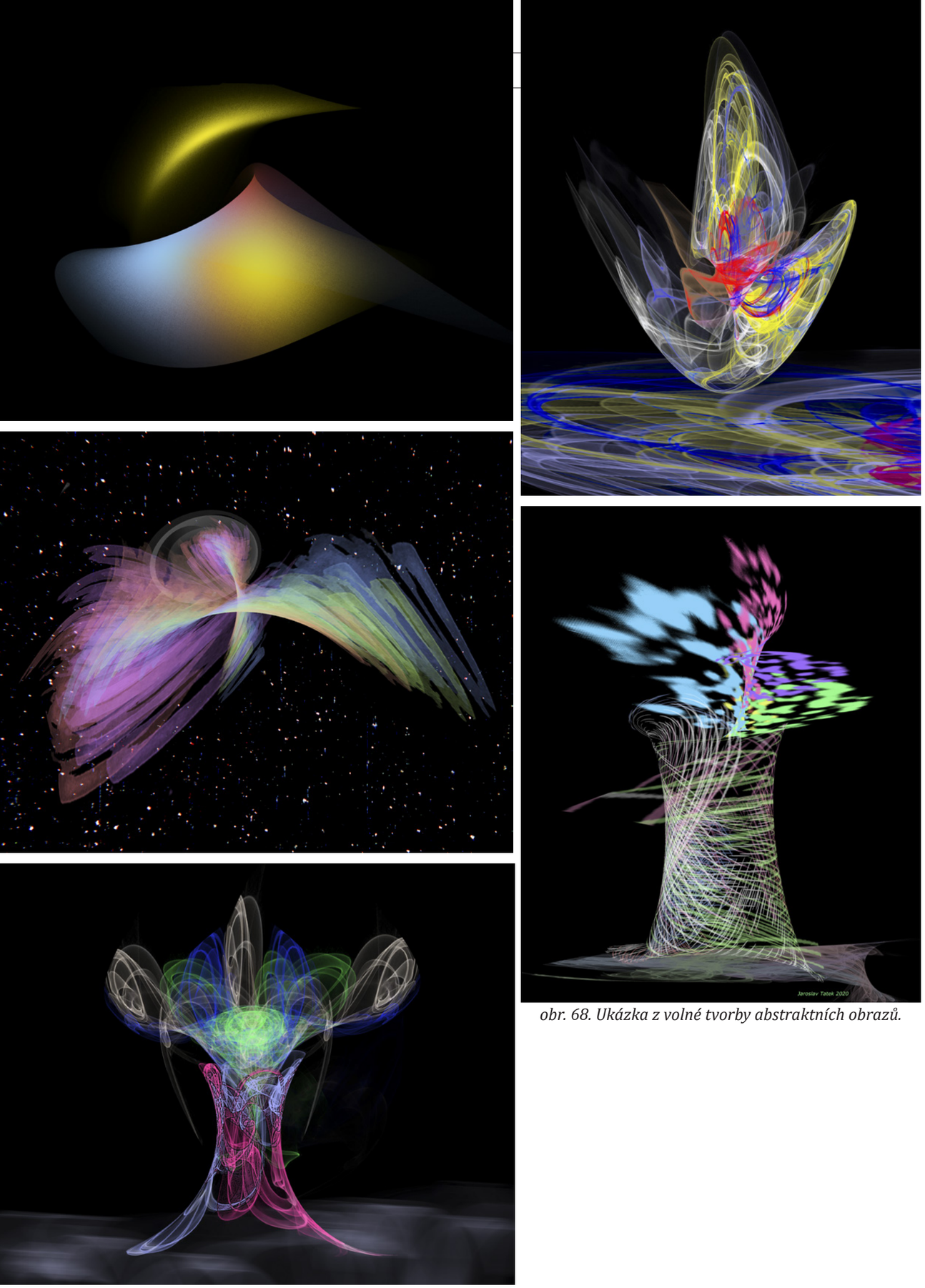

obr. 68. Ukázka z volné tvorby abstraktních obrazů.

12. SEZNAM VÝSTAV A OCENĚNÍ

Tato kapitola se věnuje seznamu vybraných výstav[84] Jaroslava Tatka z nichž některé budou chronologicky podrobněji rozepsány v dalších podkapitolách, aby bylo zřejmé, v jakých podmínkách se Jaroslav pohyboval. Pokud získal v rámci výstavy nějaké ocenění, pak bude uvedeno v závorce.

12.1 Společné výstavy v Čechách

- Junior foto, 1971, Teplice
- Praha, 1972
- V. Celostátní přehlídka krajských souborů amatérské fotografie AMFO, 1973
- AFO,[85] 1973 (1. místo)
- Praha, 1973 (četné uznání)
- AFO 1974–1975
- Junior foto, 1974, Teplice
- Dechovka ve fotografii, Kolín (4. místo)
- TEMFOTO, 1976, Kralupy nad Vltavou (2. místo)
- Fotosalón Vítkovice, 1976
- Humor ve fotografii, České Budějovice
- Člověk a čas – výběr z tvorby českých a slovenských autorů z let 1919–1979, Staroměstská radnice Praha.
- Fotosalón, Vítkovice, 1982
- Fotoforum – Mezinárodný salon umelecké fotografie, Ružomberok, Slovensko,[86] 1983
- Czech Press Photo, Praha, 1996
- Rothmayerův sál, Praha, výstava k jubilejnímu ročníku Jazz na hradě

12.2 Společné výstavy v zahraničí

- Wroclav, Polsko
- Colombo, Srí-Lanka
- 66th International exhibition of photography, Southampton, Velká Británie
- 19. Internationale Plöner, Německo
- 117th Exhibition of photography, Edinburg, Skotsko
- Foto-expo, 1977, Poznaň, Polsko
- 21. International salón, New Mexiko, USA

84 Bohužel se u některých výstav nepodařilo dohledat rok konání nebo název.

85 AFO byly výstavy amatérských fotografií pořádaných časopisem Odborář. Viz kapitola 12.4 Výstavy Amatérské fotografie – AFO na straně 74.

86 V té době Československo, proto je v této kapitole.

12.3 Samostatné výstavy

- Reportáže, 1982/83, Praha
- Kterak jsem potkával slavné, Mariánské lázně, 1994
- Osobnosti objektivem Jaroslava Tatka, Pchery, 2023
- Osobnosti a grafiky Jaroslava Tatka, Tuchoměřice, 2023
- Osobnosti a grafiky Jaroslava Tatka, Praha 2024[87]

12.4 Výstavy Amatérské fotografie – AFO

Výstavy amatérské fotografie byly pořádány redakcí časopisu Odborář, se kterým v mládí Jaroslav spolupracoval.[88] Odborář byl čtrnáctidenník vydávaný Ústřední radou odborů[89] od 1. 10. 1948, který se věnoval především odborům,[90] práci, ekonomice, výrobě, ale i odborovým funkcionářům. Přinášel zprávy o hospodářském a politickém dění, odborové organizovanosti, sociálním zákonodárství apod., byl silně politizován. Tento časopis pořádal soutěže a výstavy amatérské fotografie AFO, ke kterým vydával i katalogy. Své vlastní ambice ohledně fotografické výstavní a soutěžní činnosti časopis shrnuje takto:

> *„Odborář pravidelně v každém čísle přináší snímky jednotlivců i kolektivů. Otištěné fotografie jsou čtvrtletně hodnoceny a tři nejlepší dostávají prémii. Kromě reprodukcí snímků je v každém čísle textové Zpravodajství AFO, jehož náplní jsou recenze nejdůležitějších československých výstav fotografií, doplněné reprodukcemi některých vystavených snímků; zamyšlení, úvahy a podněty od fotoamatérů i předních československých fotografických odborníků…“* [3]

V Jaroslavově archivu se dochovaly dva katalogy výstav, kterých se tehdy účastnil, 4. výstavy AFO 1973 a 5. výstavy AFO 1974–1975. Díky tomu je možné nahlédnout do těchto dobových katalogů a pořádání výstav.

12.5 IV. výstava amatérské fotografie AFO 73

Katalog má 16 stran o rozměrech 21×14.7 cm a na zadní straně oranžové obálky zdůrazňuje 25 výročí vydávání časopisu. Vnitřek katalogu je černobílý. Téma výstavy bylo Člověk, budovatel této země. Výstava byla putovní:

- 19. 9.–7. 10. 1973 – Výstavní síň n. p. Fotochema, Praha
- listopad 1973, Dům odborů, Žilina, Slovensko
- 4–28. 1. 1973 Vlastivědný ústav, Olomouc

87 Jedná se o reprízu předchozí výstavy v Tuchoměřicích doplněnou ještě o několik dalších fotografií.

88 Viz kapitola 3. Školní léta na straně 13.

89 Ústřední rada odborů – ÚRO byla za druhé světové války odbojová organizace. Po roce 1945 to byla odborová organizace v Československu [37].

90 V socialistickém Československu to bylo výhradně ROH. Revoluční odborové hnutí byla monopolní odborová organizace. Mnohdy bylo členství zaměstnanců v ROH prakticky povinné a automatické [38].

Do soutěže přišlo 1 638 fotografií od 264 českých a slovenských autorů. IV. ročník AFO 73 měl novou soutěžní podmínku: byly vyloučeny notoricky známé fotografie anebo ty, které již byly oceněny v některé národní nebo celostátní soutěži. Pořadatelé tak museli vyloučit některé špičkové fotografie, aby dostaly prostor práce novátorské. Do výstavního souboru se dostalo 100 fotografií nejen na pracovní téma, ale i výtvarných anebo portrétních snímků. V katalogu bylo otištěno 13 fotografií autorů kteří získali první a druhou cenu.

Jaroslav Tatek získal první cenu za soubor fotografií Hrnčířovy ruce a byl na výstavě zastoupen celkem čtyřmi fotografiemi: Hrnčířovy ruce I.–III. a fotografií První máj. Fotografie Hrnčířovy ruce I. je otištěná na 10. straně katalogu viz obr. 69.

Z formálních důvodů je potřeba uvést i další čtyři autory, kteří také získali první cenu: Jaromír Čejka (Skláři a Sklářská zátiší; 7 snímků; Praha), František Domin (Krajina s konví; 2 snímky; Praha), Josef Javůrek (Dívka z kyticí blatouchů, Cesta pro dva, Člověk a automobil, 3x Bez názvu; 6 snímků; Praha), František Maršálek (Cyklistky, Doma, Seznámení; 3 snímky; Brno)

Porota AFO 73:

- Ján Šmok (předseda), FAMU Praha
- Milada Hýsková, šéfredaktorka Odboráře
- Olga Grűnnerová, vedoucí bratislavské redakce Odboráře
- Václav Jírů, předseda svazu českých fotografů
- František Luxa, vedoucí výstavní síně Fotochema
- Jaroslav Trojan, předseda Ústřední sekce amatérské fotografie při ÚV KSČ
- Bohuslav Černohlávek, redaktor Odboráře

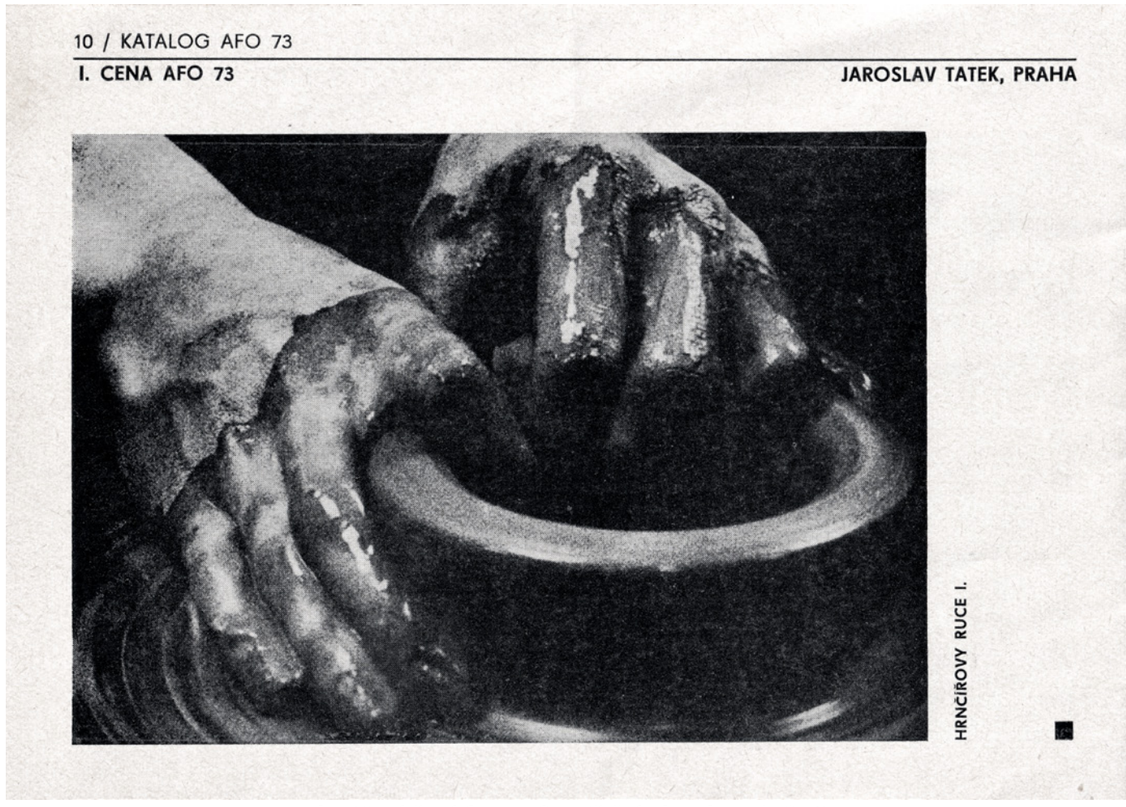

obr. 69. Vítězná fotografie otištění v katalogu AFO 73.

obr. 70. Souhrn AFO výstavy v časopise Odborář s fotografií Jaroslava Tatka, 1973.

12.6 V. výstava amatérské fotografie AFO 74–75

Jednalo se o jubilejní soutěž a výstavu těch nejlepších autorů, kteří se doposud AFO účastnili. Organizátoři soutěže vyzvali dvacet autorů, kteří zaslali celkem 461 fotografií se stejnou podmínkou jako v předchozím ročníku: nemohou se účastnit fotografie již oceněné v některé národní nebo celostátní soutěži. Stejné bylo i téma: Člověk, budovatel této země. Výstava měla premiéru 18. 9. 1974 ve výstavní síni Fotochema v Praze. Byla putovní, ale v katalogu nejsou uvedeny reprízy ani celkový počet fotografií.[91]

Katalog má 28 stran o rozměrech 18.6×14.6 cm a je černobílý. Úvodní text napsal Miro Vosátka, uvedený jako komisař[92] výstavy, vysvětluje záměr pořadatelů v úvodu textu takto:

> *„K účasti na letošní fotosoutěži AFO 74–75, vyhlášené redakcí časopisu Odborář, bylo vyzváno dvacet autorů, vítězů předchozích ročníků soutěží AFO. Byl to jakýsi finálový souboj nejlepších tvůrců, kteří vítězně prošli síty fotografických soutěží AFO předchozích čtyř let a ovlivňovali tvářnost naší amatérské fotografie…*
>
> *Námětová skladba soutěže AFO 74–75, určená názvem výstavy ‚Člověk – budovatel této země', byla rozdělena do tématických oblastí fotografické tvorby: pracovní tématika; uzavřený reportážní soubor z jednoho závodu; portrét; tvůrčí odpočinek, kulturní život a sport; krása krajiny naší vlasti."* [4]

JAROSLAV TATEK, PRAHA – JAZYK AUTOGENU

obr. 71. Fotografie Jaroslava Tatka je v katalogu AFO 74–75 na šířku.

Z textu se dále dozvíme, že pořadatelé soutěže umožnili vstup autorům do výrobních závodů a také, že ceny jsou udíleny autorům a ne fotografiím.

Jaroslav Tatek na této soutěži cenu nezískal, ale na výstavě byl zastoupen pěti fotografiemi: Jazyk autogenu (otištěná v katalogu na straně 17), Aby mohli ráno vyjet I.–II., Záře na kolejích a Abych nespadl.

Pro úplnost ještě seznam oceněných autorů za nejlepší soubory: Jan Byrtus (autorský soubor, Český Těšín), Peter Purtz (soubor z jednoho závodu, Košice), František Domin (soubor volných snímků s pracovní tématikou, Praha), Milan Borovička (soubor portrétů, Valašské Meziříčí), Petr Sikula (soubor s tématikou kulturního vyžití, rekreace, aktivního odpočinku a sportu, Ostrava), František Maršálek (nejlepší soubor s krajinářskou tématikou, Brno), Josef Javůrek (druhý nejlepší soubor s krajinářskou tématikou, Praha)

Porota AFO 74–75:

- Václav Jírů (předseda), předseda svazu českých fotografů
- Olga Grűnnerová, vedoucí bratislavské redakce Odboráře
- František Luxa, vedoucí výstavní síně Fotochema
- Jaroslav Trojan, předseda Ústřední sekce amatérské fotografie při ÚV KSČ
- Bohuslav Černohlávek, redaktor Odboráře

91 V seznamu autorů v katalogu lze spočítat 145 fotografií.

92 V českém prostředí se označení pracovníka v muzejní instituci slovem kurátor objevilo začátkem 90. let 20. století, kdy postupně nahrazoval název pracovní pozice uváděné dříve jako komisař výstavy či obecně odborný pracovník [39].

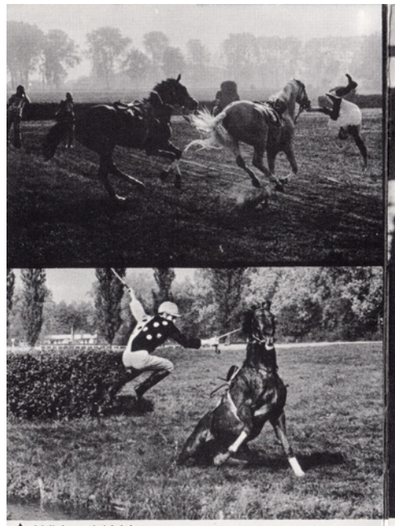

▲ Velká pardubická

Seznam fotografií:
1. Noční směna
2. Záře autogenu
3. Portrét
4. Hutník
5. Odpich
6. Tavič
7. Sazeč
8. Pekař
9. Mačkář
10. Chirurgovy ruce
11. Hrnčířovy ruce 1 — 4
12. Tabák
13. Kontrola
14. 1. Máj
15. Pod košem
16. Košíková
17. Pozemní hokej
18. Judo
19. Obrana
20. Hokej
21. Souboj
22. Plochodrážník
23. Po závodě
24. Podání
25. Plochá dráha
26. U reproduktoru
27. Spartakiáda jinak
28. Tyčkař
29. Obrana
30. Útok
31. Ragby
32. Vodní příkop
33. Velká pardubická
34. Vítěz
35. Vodní příkop 1 — 3

▲ Tavič

Katalog vydaný při příležitosti autorovy výstavy v agitačním středisku Praha 2, Vinohradská 69, listopad 1982. Výstava je uspořádána v rámci oslav 65. výročí VŘSR a 60. výročí vzniku SSSR. Grafická úprava J. Chadima

JAROSLAV TATEK REPORTÁŽE

Agitační středisko Praha 2, Vinohradská 69 18. 11. — 10. 1. 1983

Otevřeno: ÚTERÝ ČTVRTEK 16 — 18 HODIN

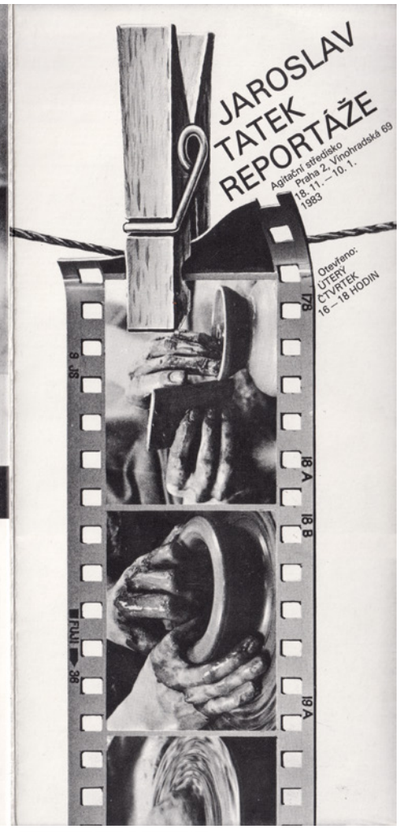

▲ Záře autogenu

Pekař ▼

Jaroslav Tatek Mánesova 61, Praha 2, člen fotoklubu ÚKDŽ, narozen 9. 4. 1953 /
Vystavoval: / Junior foto '71 — Teplice / 50. výročí založení SSSR — Praha / V. Celostátní přehlídka krajských amatérských souborů amatérské fotografie AMFO '73 / AFO '73 1. místo / Praha '73 — čestné uznání / AFO 1974 — 1975 / Junior foto '74 — Teplice / Dechovka ve fotografii — Kolín 4. místo / TEMFOTO '76 — Kralupy 2. místo /Fotosalón Vítkovice '76 / Humor ve fotografii — České Budějovice / Foto-výstava Wroclav / Colombo Sri-Lanka / 66th International exhibition of photography — Southampton Velká Británie / Člověk a čas — výběr z tvorby českých a slovenských fotografů z let 1919 — 1979 — Staroměstská radnice / 19. Internationale Plöner / 117 th Exhibition of photography Edinburgh — Skotsko / Foto-Expo '77 Poznaň — Polsko / 21. International salón New Mexiko / Fotosalón Vítkovice '82 /

Jaroslav Tatek pracuje jako technolog v tiskařských závodech Rudého práva v Praze, kde se vyučil jako reprodukční grafik — fotograf. Jeho rukama prošly na stránky novin tisíce snímků, které v něm vyvolaly touhu, aby se i on sám pokusil o fotografické zachycení našeho života, zejména lidí při práci v její nekonečné mnohotvárnosti.
O Jihočeských dnech v obchodním domě Bílá labuť ho zaujal hrnčíř, předvádějící na hrnčířském kruhu své řemeslo. Tak vznikl cyklus Hrnčířovy ruce, z něhož tři snímky získaly Jaroslavu Tatkovi I. cenu v soutěži AFO 73, pořádané redakcí časopisu Odborář. Od té doby spolupracuje s redakcí Odborář pravidelně, což mu umožňuje zachycovat člověka při práci na mnoha pracovištích. Vedle toho publikuje ve Svobodě, Rudém právu, Československém sportu, Večerní Praze a dalších novinách a časopisech. Právě tak jako tichá poezie lidské práce učarovaly Jaroslavu Tatkovi i dramatické okamžiky sportovních utkání a závodů. Fotografie mu je především prostředkem pro objevování světa kolem nás, avšak jeho zaujetí a smysl pro krásu lidské činnosti dodává jeho snímkům velkou estetickou a emocionální účinnost.
Jaroslav Tatek je naším spoluobčanem, členem našeho funkcionářského aktivu. Tuto jeho první samostatnou výstavu jsme uspořádali u příležitosti 65. výročí Velké říjnové socialistické revoluce a 60. výročí vzniku SSSR, abychom si připomněli, že i v naší socialistické současnosti je především práce matkou pokroku, a přispěli k pěstování úcty a lásky k této tvůrkyni všech hodnot. Chceme též ukázat, že i silami občanů nevelkého pražského volebního obvodu lze uspořádat hodnotné kulturní akce, obohacující život našeho občanského kolektivu, a v této tradici chceme ve spolupráci všech organizací Národní fronty v našem volebním obvodě i nadále pokračovat.

Ivo Vasiljev

▲ Sazeč

Mačkář ▼

obr. 72. Katalog k výstavě Reportáže. Strana s nadpisem vyšla jako plakát 28.5× 59 cm.

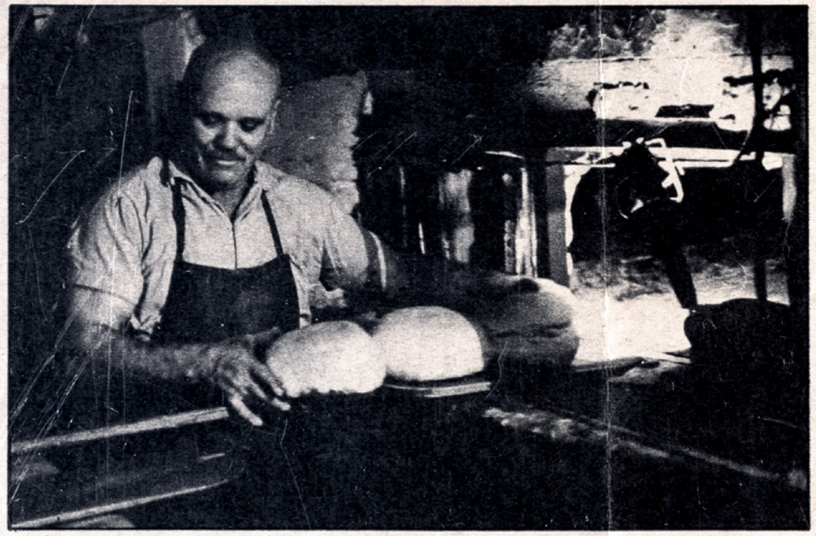

J. Tafek: Pekař

DOKLADEM, ŽE ŽIVOT OKOLO NÁS POSKYTUJE širokou paletu požitků a vjemů byla výstava reportážních fotografií Jaroslava Tatka. Povoláním technolog, vyučen reprodukčním grafikem-fotografem, využil svých bohatých řemeslných zkušeností, které spojil s citem pro kouzlo okamžiku. Výsledkem je vzrušující podívaná na zdánlivě všední život i dramatické okamžiky světa sportu. Jaroslav Tatek není v oboru nováčkem, již v roce 1973 se stal vítězem fotografické soutěže AFO se svým cyklem Hrnčířovy ruce, a každoročně se úspěšně zúčastňuje mnoha výstav doma i v zahraničí.
(jb)

LÉČIVA, LÉKAŘSKÉ NÁSTROJE A ZAŘÍZENÍ PRO nemocnice, jež se vyrábějí v Sovětském svazu a které vyváží podnik zahraničního obchodu Medexport, jsou známy v 80 zemích světa. Vývoz léčiv a zdravotnických potřeb se opírá o výrobu více než 200 průmyslových závodů, výzkumných ústavů a zemědělských podniků pěstujících léčivé rostliny. Lékařských zařízení a nástrojů vyváží Medexport více než 3000 druhů, od teploměrů až po nejmodernější přístroje a nástroje, jako je třeba laserový skalpel. Léčiv se vyváží na 400 druhů, z nich nejvýznamnější položkou jsou antibiotika, vakcíny a séra, ale i další léky, například z tzv. exotické medicíny, k nimž patří „kořen života" ženšen. Exportní novinkou nejbližších měsíců bude preparát rostlinného původu Anabazin, který působí při odvykání kouření.
(haj)

PANORAMA

O PROHLUBOVÁNÍ A OVĚŘOVÁNÍ CEST SPOLUpráce meteorologů se zemědělci jsme psali v SP č. 22. Dnes chceme připomenout další službu. Zatím ji pracovníci agrometeorologické skupiny Hydrometeorologického ústavu v Praze-Komořanech nabízejí svým spolupracovníkům na státním výzkumném úkolu, tedy vědeckým a výzkumným institucím, vysokým školám, některým zemědělským správám a zemědělským podnikům, které jim pomáhají „dolaďovat" podobu optických i písemných informací pro zemědělskou praxi. Jde o Zpravodaj, vydávaný od dubna do konce září každý týden, v zimním období měsíčně. Mapkami, grafy i slovy rozebírá vývoj počasí v souvislosti se stavem polních prací, informuje přehledně o intenzitě srážek a jejich odchylkách od průměru, srovnává s průměrem také teploty, v mapě vláhové bilance upozorňuje na nedostatek, normál, eventuálně přebytek srážek podle jednotlivých oblastí, v další podává zprávy o délce slunečního svitu. V tabulkách si mohou zájemci najít termínové extrémy teplot půdy v hloubkách 5, 20 a 50 centimetrů, sumu efektivních teplot, tj. teplot, přepočtených podle vlhkosti, a potenciální deficit potřeby vláhy podle jednotlivých druhů rostlin i půd. Kdy bude Zpravodaj k mání i pro zájemce z dalších zemědělských podniků? Zřejmě už od pololetí 1983, předpokládaná cena je 7 Kčs.
(rb)

DVOUTÝDENNÍ MEZINÁRODNÍ KONFERENCE o problému Palestiny se bude konat v červenci, nebo srpnu letošního roku v Paříži. Svolání konference bylo doporučeno v roce 1982 příslušným výborem OSN a má se zabývat širokým spektrem problémů, založených na mnohostranných aspektech minulé i současné palestinské skutečnosti. Má například zkoumat podrobně vhodnost některých ústavních modelů, měla by analyzovat hospodářskou životaschopnost příštího palestinského státu a navrhovat sociální potřeby palestinských žen a mužů v jejich příštím národním domově.
(bh)

V NAŠEJ REPUBLIKE ŽIJE VYŠE 15 000 OBČAnov postihnutých hluchotou, ďalších 700 000 musí používať načúvacie prístroje. Umožniť týmto ľuďom rovnocenné zapojenie sa do spoločenského života je neľahké, ale nesmierne dôležité. Veľmi dobre si v tejto oblasti počína n. p. BEZ Bratislava a výrobné družstvo invalidov v Košiciach, kde im venujú starostlivosť nielen na pracovisku, ale aj mimo neho. V každodennom živote pomáhajú hluchým občanom aj tlmočníci posunkovej reči, ktorých je na Slovensku asi päťdesiat. Styk s nepočujúcimi uľahčí aj Slovník posunkovej reči, ktorý vyjde na budúci rok a bude obsahovať tisíc slov a dvetisíc päťsto fotografií.
(ica)

PROBLÉMY ROZVOJOVÝCH ZEMÍ

„Jaká to byla kontrola početí — a tady vidíš! Samý holky, žádný kluk!"

Z egyptského tisku

Čarování

Kouzelnické představení pro zaměstnanc národního podniku Vlevohleď se chýlilo ke svému dramatickému závěru. Nenápadný pohyb čarovné hůlky a papoušek Arara byl tentam. Jediná dlaň v sále však nezatleskala, nikdo údivem nevydechl. Dokonce se odněkud z přítmí hlediště ozvalo jízlivé chá, chá. Kouzelník, zachovávaje ledově nanukový klid, zahalil do bílého prostěradla tři sličné slečny a jediným mávnutím své hůlky je nechal zmizet z pódia. Ani po tomto mistrovském výkonu však zaměstnanci národního podniku Vlevohleď neuznali za vhodné alespoň individuálně tlesknout.
„U časa," pravil rozmrzelý kouzelník do přilepených vousů a v pevné víře ve svůj úspěch přivedl na pódium slona. Přehodil přes něj rudou látku a s očima upřenýma do nicotna zamumlal zaklínadlo. Čarovná hůlka opsala kus paraboly nad posmutnělým reprezentantem divoké Afriky, a když kouzelník strhl rudou přikrývku s klidně stojícího zvířete — stál na pódiu sám. U vědomí svého nesporného vítězství nad netečným publikem vypjal imitaci hrudního koše a čekal.
Ne dlouho, protože ctěné publikum vypuklo v hurónský řev a chechot, až překvapený kouzelník litoval toho, že nezná formuli, podle které by z jeviště nechal zmizet sám sebe.
Pak někdo milosrdně spustil oponu. Drahnou chvíli seděl kouzelnický mistr v sešeřelé šatně, hlavu v dlaních, když na ramenou ucítil čísi ruku. Pohlédl do dobráckých očí důchodce Peroutky, toho času zaměstnance závodního klubu národního podniku Vlevohleď. „Víte, mistře, nic proti vašemu kumštu, ale proti tomu, co naši zaměstnanci nechají zmizet během jediného dne z našeho závodu — a bez kouzelného zaklínadla — to bylo úplně nic."
„Musím do jiných krajin," řekl teskně kouzelník a jen tak pro sebe zamumlal: „Ale kam?"
(oš)

Zoškrtaný Čechov

Pred časom mi uverejnili článok o podmienkach slovenského džezu. Novinár, ktorý materiál pripravoval do tlače, zrejme z opatrnosti „aby to vôbec prešlo" zmenil v nadtitulku slová „trpký smiech" na „zamýšľame sa". Pýtam sa, aké tam zamýšľame sa?
Nebudem zoširoka hovoriť o tom, že aj text môjho článku bol zrozumiteľný len na polovicu — priamo úmerne, ako bol skrátený: na polovicu.
Kto je schopný čítať v ruštine a má prístup k sovietskej tlači, vie, ako otvorene vystupujú sovietski novinári aj prispievatelia novín a časopisov a zároveň vidí, že ich v tom ani nikto nehatí. Veď na to ani nemá žiadnu príčinu.
Zmäkčovanie a sústruženie myšlienok je nesprávny jav. Predstavme si jedného z géniov ruskej literatúry, ako vstupuje so svojou najnovšou poviedkou, ktorá neskôr vstúpila do dejín svetovej literatúry, k cenzorovi.
— Chameleón? — zahmkal cenzor a obrátil sa k autorovi: — Čo si osprostel dočista, Anton Pavlovič? Videl si v rodnej zemi niekedy chameleóna? Kto vlastne u nás pozná toto zvieratko? Daj tam radšej jašteričku.
Cenzor ani nečakal na reakciu

obr. 73. Anotace na výstavu Reportáže vyšla ve Světě práce.

12.7 Reportáže

Na přelomu let 1982–83 devětadvacetiletý Jaroslavov uspořádal svou první samostatnou výstavu s názvem Jaroslav Tatek Reportáže. Výstava se konala 18. 11. 1982–10. 1. 1983 v tehdejším agitačním středisku Vinohradská 69 v Praze. Návštěvníci byli na výstavu zváni plakátem o velikosti 28.5×59 cm, který graficky zpracoval Jiří Chadima.[93]

Byl vydán i katalog ve formě leporela – 2x sklady, 6 sekcí z obou stran, složený 10×21 cm – viz obr. 72, který obsahuje reprodukci plakátu, seznam společných výstav, seznam výstavních fotografií a text Ivo Vasiljeva. Ten v úvodu popisuje Jaroslavovo povolání, vznik fotografie Hrnčířovy ruce[94] a její ocenění na AFO 73[95] a tím začátek spolupráce s časopisem Odborář. Dále píše:

> *„Od té doby[96] spolupracuje s redakcí časopisu Odborář pravidelně, což mu umožňuje zachycovat člověka při práci na mnoha pracovištích… Právě tak jako tichá poezie lidské práce učarovaly Jaroslavu Tatkovi i dramatické okamžiky sportovních utkání a závodů. Fotografie mu je především prostředkem pro objevování světa kolem nás, avšak jeho zaujetí a smysl pro krásu lidské činnosti dodává jeho snímkům velkou estetickou a emocionální účinnost.“ [5]*

Jaroslav měl na výstavě 36 fotografií, jejichž názvy je možné vyčíst z reprodukce katalogu viz obr. 72. Byl to průřez jeho dosavadní reportážní tvorbou z oblastí sportu a lidské práce.

12.8 Fotoforum Ružomberok 83

Fotoforum Ružomberok 1983 byl v pořadí 17. mezinárodní salon umělecké fotografie pořádaný Osvetovým ústavom, Bratislava ZK ROH severoslovenkej celuozky a papierně – Supra Ružomberok a Liptovským muzeem v Ružomberku.

Katalog výstavy má 88 stran o rozměrech 23×21 cm text napsal Andej Greš na téma celosvětového míru a hrozby jaderné války. Fotografii se více věnuje ve čtvrtém odstavci:

> *„Fotografia v bezprostrednej nadväznosti na realitu je dôležitým kultúrno-spoločenským fenoménom a faktorom rozvoja ľudskej osobnosti. Dotýka sa celej šírky javov materiálnej a sociálnej povahy, a preto vie pravdivo a presvedčivo pôsobiť na vzťahy medzi ľuďmi. Fotofórum nadväzuje na program medzinárodnej fotografickej organizácie FIAP, ktorej hlavným zámerom je podporovať rozvoj fotografie v duchu priateľstva a porozumenia medzi národmi vo svete.“ [6]*

Text je napsán ve čtyřech jazycích: slovenština, ruština, němčina a angličtina. Výstavy se zúčastnilo 215 autorů z 22 zemí. Vystaveno bylo 405 fotografií z toho 129 barevných. Jednotlivé země byly zastoupeny, počtem autorů uvedeným v závorce, takto:[97] Belgie (8), Československo (46),

93 Jiří Chadima (1923) je český malíř a grafik. Z hlediska historie umění jsou nejzajímavější jeho práce z 50. let, v nichž zachycuje město ve volné černobílé grafice, v níž ještě pracuje s reálným měřítkem a v duchu jakési lyrizované figurace [98].

94 Viz kapitola 3. Školní léta na straně 13.

95 Viz kapitola 12.5 IV. výstava amatérské fotografie AFO 73 na straně 74.

96 Myšlen rok 1973 kdy byla oceněna fotografie Hrnčířovy ruce na AFO 73.

97 Názvy zemí jsou původní, tedy ještě před rozpadem Sovětského svazu (1991), Jugoslávie (1992, úplně 2003), rozdělením Československa (1992) a sjednocení Německa (1990).

Dánsko (7), Finsko (4), Francie (2), Holandsko (7), Japonsko (12), Jugoslávie (4), Maďarsko (2), Německá demokratická republika (4), Norsko (2), Německá spolková republika (20), Portugalsko (1), Polsko (3), Rakousko (32), Rumunsko (2), Švýcarsko (10), Švédsko (3), Itálie (12), Turecko (5), Spojené státy americké (3), Svaz sovětských socialistických republik (26).

Mezinárodní porota byla ve složení:

- Ladislav Noel, předseda, (Československo)
- Zbigniew Lagocki (Polsko)
- Ferenc Müler (Maďarsko)
- Magdaléna Robinsonová (Československo)
- Ladislav Paule (Československo)

O výstavu se staralo 13 komisařů.

Oceněny byly soubory fotografií a hlavní cenu Zlatá růže získala Eva Rosth (Švédsko). Další ceny získali: Zenon Harasym (Polsko), Walter Negier (Švýcarsko), Rudolf Bieri (Švýcarsko), Aleksander Suprum (SSSR) a Heinz Magr-Panciera (NSR).

Jaroslav Tatek byl na této velké mezinárodní výstavě zastoupen dvěma fotografiemi z dostihů: Dostihy 1/a, Dostihy 1/b. Druhá je otištěna v katalogu viz obr. 74.

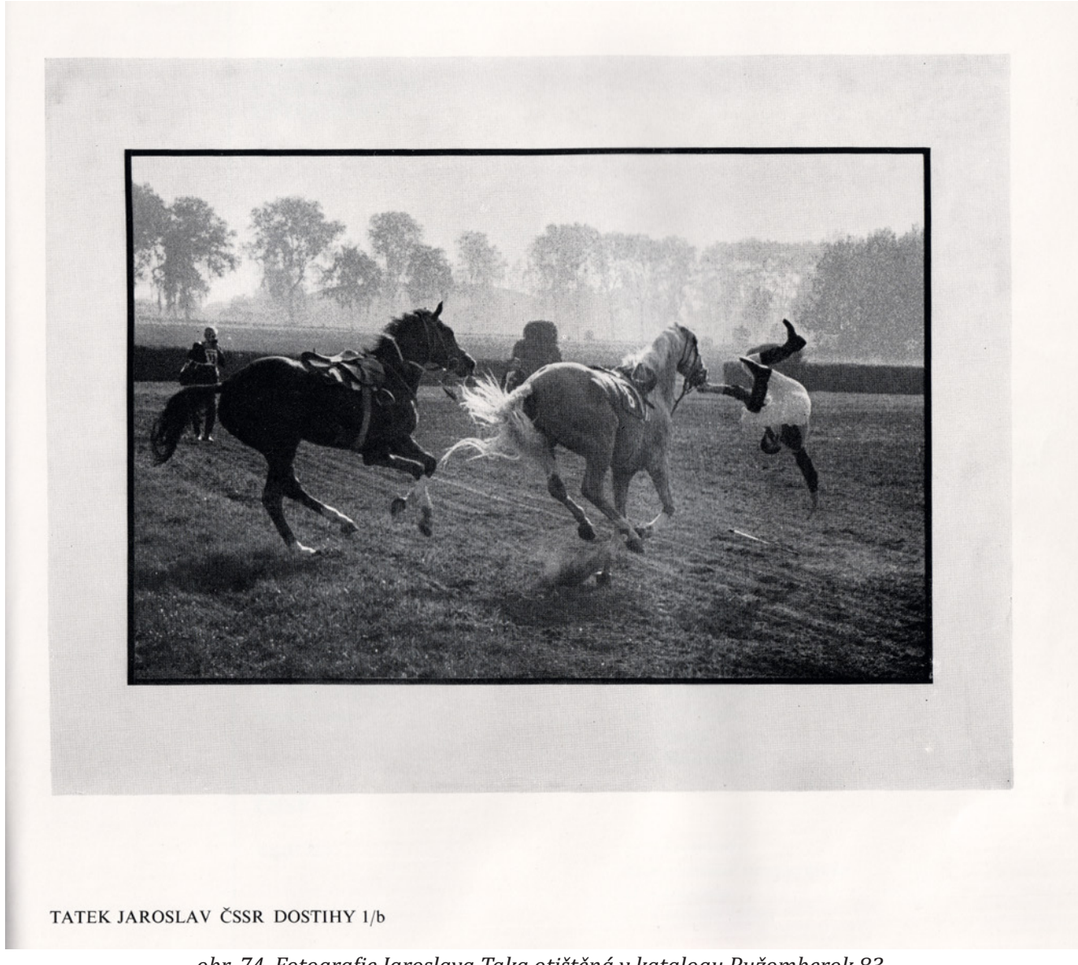

obr. 74. Fotografie Jaroslava Taka otištěná v katalogu Ružomberok 83.

12.9 Kterak jsem potkával slavné

Výstavu více jak 20 barevných fotografií uspořádal Jaroslav Tatek v hotelu Monty v Mariánských lázní. Na fotografiích byly zachyceny známé osobnosti, které Jaroslav pořídil jako fotoreportér Blesku, který v 17. čísle 3. ročníku, otisknul pozvánku v podobě článku s podtitulem Náš fotoreportér vystavuje v mariánskolázeňském hotelu Monty. Bylo to 21. 1. 1994 den před zahájením výstavy a Jaroslav tehdy v deníku o své práci fotoreportéra řekl:

> *„Na této práci mě baví blázinec, ve kterém je potřeba rychle reagovat a orientovat se v prostoru a vypíchnout to nejdůležitější, A výsledek je vidět hned druhý den v novinách, jede se pořád dál. V neposlední řadě je lákavé se setkávat se spoustou zajímavých, inspirativních lidí. A co mě žere? Nic. Baví mě to. Možná, že někdy do toho mluví víc lidí, kteří fotografii méně rozumějí.“ [7]*

Autorka textu je Jarmila Vodičková, která v úvodu vyzdvihuje Jaroslavovu práci se známými osobnostmi a je konci zmiňuje krátký výčet jeho výstav. Článek je doplněn fotografií autorky, na které je Jaroslav ve vodě s fotoaparátem v Izraeli v Mrtvém moři viz obr. 75.

BLESK

POČASÍ

ČHMÚ

ÚSTÍ n. L. 5° SNĚŽKA -4° PLZEŇ 5° PRAHA 4° HRADEC 4° PRADĚD -3° OSTRAVA 4° LYSÁ HORA -2° CHUMÁNOV 0° SVRATOUCH 2° ZLÍN 3° BŘEZNÍKY 5° BRNO 3°

ZÍTRA

PRAHA 7° PLZEŇ 8° HRADEC 7° BRNO 6° OSTRAVA 6°

TV Tip dne

ČT 1 20.30 Vnitřní vesmír

Meg Ryanová hraje jednu z hlavních rolí –Lydii Maywellovou – v americké sci–fi komedii o skupině vědců, kteří se ve speciálně zkonstruované ponorce, zmenšené do velikosti bacila, vydávají na cestu tělem. Místo těla vědecky plánovaného se však nedopatřením dostanou do nějakého zcela jiného, a tak o komické situace není nouze...

Anketa o nejpopulárnější osobnosti televizní obrazovky

Kterak potkával slavné

Náš fotoreportér vystavuje v mariánskolázeňském hotelu Monty

V hotelu Monty v Mariánských Lázních bude zítra otevřena výstava fotografií našeho fotoreportéra Jaroslava Tatka (40). Více než na dvou desítkách barevných snímků se návštěvníci mohou až do poloviny února setkat s tvářemi slavných, které autor svým objektivem zachytil během práce pro Blesk.

Jarmila Vodičková

Byl jediným, kdo se dostal do koupelny hotelového pokoje, kde se Alain Delon holil před odchodem na Ples v opeře v Praze. Petru Janů zastihl v bahenní lázni v Třeboni, Annie Girardotovou po příletu do Prahy. Neunikli mu Bill Clinton, Václavové Havel a Klaus, ani Peter Dvorský a řada dalších. Na slavné svatbě syna lichtenštejnského knížete se svým přívětivým úsměvem buldoka s ostrými lokty předčil kdejakého tzv. západního ostrého kolegu. Hans Adam II a hlavně jeho ochranka si na Jardovu bujně kudrnatou kštici zvykli, že ho nechali v klidu dělat. Samotný kníže pak přidal semtam grimasu speciálně do jeho kamery.

„Na této práci mě baví blázinec, ve kterém je potřeba rychle reagovat, orientovat se v prostoru a vypíchnout to nejdůležitější. A výsledek je vidět hned druhý den v novinách. Jede se pořád dál. V neposlední řadě je lákavé se setkávat se spoustou zajímavých, inspirativních lidí. A co mě žere? Nic. Baví mě to. Možná, že někdy do toho mluví víc lidí, kteří fotografii méně rozumějí", říká.

Jára Tatek se za svou kariéru prezentoval na řadě zahraničních fotografických salonech, mj. ve Velké Británii, Novém Mexiku a dokonce Sri Lance. Uspořádal dvě samostatné výstavy. Letos nebude chybět mezi účastníky 37. prestižní světové soutěže World Press Photo.

Živý Jaroslav Tatek při reportáži v Mrtvém moři v Izraeli. Jak jinak než s fotoaparátem. Foto BLESK - autorka

obr. 75. V Blesku vyšla anotace na výstavu Jaroslava Takta Kterak jsem potkával slavné

12.10 Czech Press Photo 1996

> *„CZECH PRESS PHOTO je druhý ročník soutěže a následné výstavy přinášející autentické obrazové svědectví o životě, který žijeme, a světě, jehož jsme součástí.*
>
> *Cílem soutěže i výstavy je jednak přání předložit veřejnosti možnost být očitým svědkem událostí a jevů uplynulého roku mimo neklid a pomíjivost televizního zpravodajství, jednak snaha motivovat fotografy v každodenním stereotypu práce k osobním přístupům a tak stimulovat rozvoj samotného fotografického média.*
>
> *Czech Press Photo dává možnost zveřejňovat i to, co z nejrůznějších důvodů nenachází na stránkách novin a časopisů uplatnění...“ [8]*

Stojí na úvodní straně katalogu druhého ročníku české novinářské soutěže pořádané Nadací Czech Photo ve spolupráci Syndikátem českých novinářů. Katalog má 16 stran o rozměru 21.5×28 cm.

Jaroslav Tatek byl v této soutěži vystaven v kategorii Lidé, o kterých se mluví s diptichem Povýšení premiéra Václava Klause, kde na první fotografii stojí Klaus mezi otcem a synem Zídkovými[98] a na druhé jej vyzdvihují, tak aby dosáhl jejich výšky. Tento diptich vzhledem k poměrům velikostí Klause a bratrů Zídkových působí neobyčejně vtipně včetně jeho názvu. Vzhledem k zobrazení státníka je také neobyčejně svěží – všichni se na fotografii smějí. Další rozměr pak získává ve výstavním katalogu. Tam je totiž na dvoustraně společně s fotografií Jana Šibíka, která portrétuje Miloše Zemana při volebním dni do Parlamentu a také fotografií Seana Gallupa s názvem Jako kůl v plotě. Ta zobrazuje Miloše Jakeše v tramvaji vracejícího se domů z oslav Svátku práce 1. 5. 1996. Tato dvoustrana katalogu dává do kontextu fotografie, které s odstupem času působí velmi silným dojmem: Miloš Jakeš jako symbol konce éry socialistického Československa a nástup raného kapitalismu v podobě dvou ambiciozních rivalských prognostiků Václava Klause a Miloše Zemana. Jelikož se jedná o tři různé autory působící v různých médiích,[99] nebylo by možné tyto fotografie vidět pohromadě a takto nad nimi uvažovat.

Cenu v kategorii Lidé, o kterých se mluví nakonec získali: 1. Sean Gallup (Reuter) Miloš Jakeš, 1. 5. 1996; 2. Stanislav Peška (ČTK) Jacksonománie v Praze; 3. Jaroslav Jiřička[100] (Blesk Magazín) Karel Poborský; 3. Petr Josek (Reuter) Michael Kocáb. V téže kategorii série: 1. Jan Šibík (Reflex) Volební den Miloše Zemana a Václava Klause; 2. Michal Krumphanzl (ČTK) Prezident Václav Havel tančí na Velikonočních ostrovech; Michal Bušo (volný fotograf) Rafael Kubelík. Mezinárodní porotě předsedal Andej Reiser.

Na výstavě bylo včetně Jaroslava Tatka zastoupeno celkem 97 autorů a konal se 8. 4–4. 12. 1996 v pražské galerii Gambit. Nutno také podotknout, že na výstavu upozornil deník Večerník Praha 7. 11. 1996 krátkým článkem s Jaroslavovou fotografií, který na fotografování vzpomíná takto:

> *„Pravidelně každý týden jsem fotografoval před zasedáním vlády, kde jsme mohli být tak 5–10 minut. Měl jsem úkol udělat alespoň tři fotky, ze kterých se pak udělalo něco na způsob komiksu – dali se jim k puse ‚bubliny‘ do kterých se něco napsalo. Vždy jsem tam byl o kousek dřív a tentokrát jsem viděl Václava Klause jít se dvěma volejbalisty otcem a synem Zídkovými, a tak jsem je poprosil o fotku. Oni si stoupli a dali mu ten míč. Udělal*

98 Zídkovi jsou legendární čeští basketbalisté. Otec Jiří Zídek (1944–2022) patřil ve druhé polovině 60. let mezi nejvýznamnější evropské basketbalisty [40]. Syn Jiří Zídek ml. (1973) v roce 1995 získal titul mistra v americké univerzitní soutěži NCAA jako člen týmu University of California [41]. Jeho bratr Jan Zídek byl talentovaný, ale nakonec se rozhodl pro medicínu [42].

99 Jaroslav Tatek – Blesk Magazín, Jan Šibík – Reflex a Sean Gallup – Reuter

100 Fotografie Karla Poborského je na obálce katalogu.

jsem fotku a pak jsem jim řekl: ‚Pánové, pan premiér je příliš malý‘ no a oni ho automaticky vzali a vyzdvihli. A to byla ta druhá fotka. Víc toho neexistuje.“

Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ

JAROSLAV TATEK
BLESK MAGAZÍN

Povýšení premiéra Václava Klause

fotografie vpravo nahoře:

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ - série
první cena

JAN ŠIBÍK
REFLEX

Volební den Miloše Zemana a Václava Klause. Volby do Parlamentu České republiky se v červnu 1996 konaly ve znamení boje dvou největších rivalů: předsedy Občansko demokratické strany Klause a předsedy opoziční České strany sociálně demokratické Zemana. Sociální demokraté překvapivě počtem hlasů vládní stranu dohnáněli.

fotografie na předchozí straně:

AKTUALITA - série
první cena

MIROSLAV RADA
SEVEROČESKÉ NOVINY

Havárie balónu, Ústí-Trmice 23. 9. 1996. Pilot a posádka balónu společnosti Art Litoměřice přežili svou smrt, když při natáčení televizního pořadu Od města k městu balón narazil do 230 metrů vysokého trmického komínu. Příčinou havárie byla turbulence.

AKTUALITA
třetí cena

LIBOR ZAVORAL
ČTK

Jediný, který přežil. Při srážce vlaku a nákladáku...

fotografie vpravo dole:

LIDÉ, O KTERÝCH SE MLUVÍ
první cena

SEAN GALLUP
REUTER

Jako kůl v plotě. Poslední generální tajemník Ústředního výboru Komunistické strany Československa Miloš Jakeš, zvaný v posledních měsících komunistické éry vlastními slovy rovněž „Kůl v plotě“, se vrací 1. 5. 1996 z oslav Svátku práce domů. Muž zvyklý v minulosti na vládní limuzíny se sirénami jezdí nyní tramvají.

obr. 76. Dvoustrana katalogu Czech Press Photo 1996 s fotografiemi Jaroslava Tatka, Jana Šibíka a Seana Gallupa.

Povýšení premiéra Klause se jmenuje fotografie Jaroslava Tatka z Blesku, na níž zachytil premiéra během volební kampaně s basketbalisty, otcem a synem Zítkovými. Snímek patří mezi ty, které zaujaly mezinárodní porotu druhého ročníku novinářské soutěže Czech Press Photo. Výstava oceněných a nejzajímavějších fotografií z letošního ročníku bude dnes večer zahájena v Galerii Ambit v klášteře menších bratrů františkánů na Jungmannově náměstí. Při vernisáži oznámí primátor Jan Koukal i jméno fotografa, kterému magistrát udělí grant na vytvoření cyklu snímků, na nichž budou zachyceny proměny Prahy v následujícím roce. kra

obr. 77. O Jaroslavově fotografii psala Večerní Praha.

12.11 Stálá expozice v galerii Znovín

Galerie Znovín se nachází v Louckém klášteře[101] ve Znojmě založeném v roce 1190 přemyslovským knížetem Konrádem Otou a jeho matkou. Monumentální komplex se brzy stal jedním z nejdůležitějších center nejen duchovního a uměleckého, ale i hospodářského života celé Moravy. V současnosti je to historická památka, kterou vlastní město Znojmo. V roce 2017 byl prohlášen národní kulturní památkou České republiky a město Znojmo část kláštera pronajímá firmě Znovín Znojmo[102] založenému v roce 1992, které začalo s vinařským turismem.

Právě za ochutnávkami vín jezdili umělci různých profesí, malíři, sochaři, kováři, grafici, ilustrátoři, hudebníci, básníci, umělečtí fotografové… Jednodenní zájezdy pořádal Znovín a tito umělci tam jezdili nejen za degustací, ale i tvořit na jedno velké společné téma – víno. Za několik let zde vzniklo velké množství různých děl, a to dalo podmět ke vzniku galerie. Jaroslav tam nejprve jezdil jako fotoreportér Blesku, postupně však svou roli opouští a začíná s volnou tvorbou na téma víno…

V roce 2000 si vinařství pronajalo prostory v Lounském klášteře a začalo provozovat galerii která je nazývána „Znovínský Louvre“. Galerie je rozlehlá v několika patrech kláštera i chodbách a obsahuje několik set děl od 135 výtvarníků. Jako duchovní otec a organizátor je uveden Zdeněk Hrabica[103] který před svou smrtí, v roce 2022 – ke 30. výročí vzniku Znovína – vydává katalog Hrozen Vína ze ZnoVína. Katalog má 144 stran formátu 17×23 cm a představuje všechny umělce v abecedním pořadí. Každá strana je věnována jednomu umělci, kde jsou základní faktografické údaje, profil, reprodukce jednoho díla a verše některého z básníků. Úvodní slovo napsal Pavel Vajčner[104] tehdejší ředitel Znovína:

> *„Vytvořili jsme v monumentálních starobylých prostorách bývalého premonstrátského kláštera ve Znojmě rozsáhlou sbírku mnoha set uměleckých děl z ateliéru 135 výtvarníků, oslavujících víno, vinnou révu, práci vinařů, krásy vinic i přírody Znojemska, Znojma, ale i lidí pohybujících se okolo vína…*
>
> *Speciální poděkování patří duchovnímu i organizačnímu otci této ve světě ojedinělé sbírky panu Zdeňkovi Hrabicovi i celé jeho rodině za to, že tento Vinařský znovínský Louvre vznikl…*
>
> *Autory výtvarných děl předkládáme v abecedním sledu – malíře, grafiky, karikaturisty, sochaře, řezbáře, mozaikáře, restaurátory, kameníky, kováře, umělecké fotografy.*
> *K jejich uměleckému profilu jsme přiřadili ukázky tvorby bohem obdařených rukou, ale i mistrů slova, básníky, textaře. I jim učarovalo znovínské víno.“ [9]*

Jaroslav Tatek je na straně 120 s fotografií Bouřlivé víno a verši Jiřího Plachetky Zvířátka a šatovští. V expozici je zastoupen těmito díly:

- Vinný vánoční stromeček
- Sklepní panna
- Žába na vinném prameni

101 Byl jedním z významných klášterů ve střední Evropě a jedním z největších klášterů v ČR, i když celý jeho komplex nebyl nikdy dostavěn. Jeho bohatou historii můžeme nahlédnout např. ve [43].

102 Celý název Znovín Znojmo, a. s. se sídlem v Šatově. Dále bude použit jen název Znovín.

103 Zdeněk Hrabica (1936–2022) byl český spisovatel literatury faktu, publicista, novinář, politický pracovník a šéfredaktor. Po roce 1990 po dobu 30 let spoluorganizoval zájezdy několika stovek výtvarných umělců, básníků a novinářů do Znojemské vinařské podoblasti [44].

104 Pavel Vajčner se stal ředitelem Znovínu už při jeho vzniku v roce 1992. Pod jeho vedením se firma vypracovala v úspěšné vinařství. 1. července 2022 odešel do důchodu [45].

» Lahve
» Lahve II.
» Viničná lahev
» Boží muka sv. Huberta
» Mnich
» Ovíněné hrozny
» Rýňák na Šobesu
» Rej veltlínů
» Strážce vinice
» Bouřlivé víno

Jedná se o tematicky sjednocený soubor fotografií na téma vinice a víno se silnou výtvarnou složkou. Najdeme zde fotografie vinic jako krajiny včetně krajinných detailů, dále pak fotografie skla. Asi polovina souboru je digitálně upravena tvůrčím způsobem tak, aby tyto vyzněly spíše jako grafika. Ve třech fotografiích jsou použity montáže, které posouvají význam až do surrealistického vyznění. Na zadní straně je většinou uveden rok pořízení, podpis, číslo v sérii a katalogové číslo galerie.

Z formálních důvodů ještě následuje jmenný seznam ostatních fotografů, nebo umělců kteří se fotografií v expozici prezentují. I jiní fotografové mají na výstavě fotografie silně manipulované až do polohy grafik, např. Eduard Karkan nebo Petr Zhoř. V seznamu je jméno, rok narození, název díla, strana – celkem zdařilého – katalogu a národnost:[105]

» Cai Zhiyi, 1966, Vinice Šobes, 20, Čína
» Jovan Dezort, 1934, Vinice na Morace v 60. letech, 23, Česká republika
» František Dostál, 1938, Letní lidé – I., 24, Česká republika
» Václav Holič, 1955, Hrozen, 39, Česká republika
» Vladislav Hošek, 1954, Archiv v Jaroslavicích, 40, Česká republika
» Eduard Karkan, 1949, Dívka s vínem, 52, Česká republika
» Jan Kavale, 1953, Znovínský ledňáček, 53, Česká republika
» Ivan Král, 1955, Kampa, 60, Česká republika
» Jan Kratochvíl, 1959, Virtuální hozen, 61, Česká republika
» Dana Kyndrová, 1955, Dolní Bojanovice 1994, 66, Česká republika
» Ivo Mička, 1938, Ženy a vína ze Znovína, 78, Česká republika
» Ekaterina Perikhanyan, 1970, Vinice, 90, Arménie
» Jan Plachetka, 1954, Pozdní sběr, 93, Česká republika
» Jaroslav Tatek, 1953, Bouřlivé víno, 120, Česká republika
» Pavel Vácha, 1940, Co se mi jednou zdálo, 124, Česká republika
» Kamil Varcoller, 1945, Jednou na Šobes, 127, Česká republika
» Jaroslav Emil Vejvoda, 1936, dívčí vrch – Strachotice, 128, Česká republika
» Alena Vykulíková, 1953, Žabka, 136, Česká republika
» Petr Zhoř, 1948, Vinohrad, 140, Česká republika

Ze 135 výtvarníků je pouze 19 fotografů. Fotografie je tedy v této sbírce zastoupena asi 25 %,[106] a proto pro úplnost ještě alespoň ještě několik špičkových českých výtvarníků, např.:

» Karel Nepraš (1932–2002), sochař, kreslíř, grafik, profesor pražské Akademie výtvarných umění; Bez názvu; 81

105 Národnost je uvedena z formálních důvodů. Tito lidé v té době žili v České republice.

106 Z pochopitelných důvodů nejde o počet děl, ale o počet profesí. Fotografové mají ve sbírce více děl než malíři nebo sochaři.

» Jiří Šuhájek (1943), sklářský výtvarník, malíř, kreslíř, pedagog; Sklenice; 117
» Aleš Lamr (1943–2024), malíř, grafik, sochař, keramik; Znojemský pták; 67
» Jiří Rathouský (1924–2003), typograf, grafický designér; Opuštěné kurty; 101
» Jaroslav Sůra (1929–2011), malíř, typograf – grafik, knižní ilustrátor; Víla; 112
» František Hodonský (1945), malíř grafik, sochař, básník a vysokoškolský pedagog; Vinice v Zaječi; 37
» Josef Velčovský (1945), malíř, grafik, ilustrátor; Podzim Šobeska; 129
» Boris Jirků (1955–2026), pedagog, sochař, malíř, grafik; Muž se směje; 49

Jaroslav na takřka desetileté období degustací, výletů do vinic a tvorby na téma víno vzpomíná takto:

„Do Znovína jsem jezdil více než 10 let. Tehdy byl tam byl ředitel Pavel Vajčner. Začínal jsem jako novinář, dělali jsme tam rozhovory a reportáže. Později jsem se přesunul do kategorie umělců. Někteří, co tam jezdili jsou velmi uznávání…

Autobusem nás přivezli na celý den. Přivítal nás starosta Znojma a po snídani jsme chodili po vinicích a ochutnávkách. Tehdy jsem znal všechny vinice. Ostatní nasávali atmosféru, ale já musel fotit. Většinou krajinu, ale ne vždy bylo počasí, tak jsem si s fotografiemi různě hrál v počítači. Ta fotka Vinný vánoční stromeček je na téma Vinařské Vánoce a v jednu dobu byl u pokladny, aby lákal lidi na prohlídku galerie. Z toho pak vznikla série asi tří fotek[107] – všechny mají společnou vývrtku.

Každý rok, na přelomu listopadu a prosince, jsme se všichni sešli v nějaké vinárně, kde jsme si popovídali a každý ukázal díla, která vytvořil. Ty jsme pak Znovínu věnovali. Každý rok do sbírky přibylo asi 30 děl.

Úplně nejlepší byly ty první zájezdy. To tam ještě jezdil Jeník Pacák[108] a od Mládka – ten fousatej – Ivo Pešák[109] a kapela Grafičanka.[110] Po letech se ale začali nabalovat další lidi. Už to nebyl jeden autobus, ale dva, a to už nebylo ono…“

Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.

107 Dvě z nich, Vinný vánoční stromeček a Sklepní panna, jsou součástí expozice.

108 Jan Antonín Pacák (1941–2007) byl český malíř, kreslíř, grafik, ilustrátor, hudebník multiinstrumentalista a pedagog. V letech 1959–1956 vystudoval nástěnnou a monumentální tvorbu na AVU u profesorů V. Sychry a A. Paderlíka, 1965–1971 působil jako bubeník rockové skupiny Olympic [46]. Položil základ Znovínské galerie v Lounském klášteře.

109 Ivo Pešák (1944–2011) byl český klarinetista, zpěvák, malíř a komik, jedna z nejznámějších tváří Banjo Bandu Ivana Mládka. Měl i vlastní skupinu Rocket [47]. Znovínská galerie má největší Pešákovu obrazovou sbírku.

110 Grafičanka vznikla v roce 1972 jako swingová kapela sestávají se ze špičkových českých grafiků, kteří se hudbě věnovali amatérsky. Hráli na vernisážích pro své kamarády, bez not a zkoušek. Jejich vystupování dokumentoval fotograf Miroslav Hucek. Jako výtvarníci měli v roce 2017 ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy společnou výstavu ke 45. výročí vzniku Grafičanky. Tam si spolu zahráli na své vlastní vernisáži, kde byly i Huckovy fotografie [48].
Původní složení: Jiří Anderle (1936) bicí nástroje, Karel Demel (1942–2024) pozoun, Jaroslav Hořánek (1925–1995) akordeon, Jan Antonín Pacák (1941–2007) kontrabas, Jiří Slíva (1947) kytara, Vladimír Suchánek (1933–2021) klarinet a kapelník [49].

ZNOVÍN ZNOJMO, a.s.
SE SÍDLEM V ŠATOVĚ

Vína hrdá na svůj původ!

671 22 Šatov 404
tel.: 515 26 66 10, 515 26 66 20
fax: 515 22 16 50

http://www.znovin.cz
e-mail: sekretariat@znovin.cz

Bankovní spojení:
KB - pobočka Znojmo
č.ú. 19-5059010257/0100

IČ: 46900144 DIČ: CZ46900144
Společnost je zapsána v obch. rejstříku u KS v Brně, oddíl B, vložka 845

Vážený pan
Jaroslav Tatek
Na skále 300
273 08 Pchery

Šatov 22. 4. 2022

Vážený pane Tatku!

Jsem rád, že Vám mohu věnovat pozornost Znovínu, příležitostnou publikaci „Hrozen vína ze ZnoVína – Průvodce vinařským Louvrem v Loucké klášteře ve Znojmě".
Vydali jsme ji nyní, v roce 2022, ke 30. výročí vzniku naší akciové společnosti.
Na její tvorbě se svým způsobem osobně podílíte i Vy.
Přijměte ji tedy ode mne jako připomínku Vaší dlouholeté a skvělé spolupráce s námi i jako výraz díků za vznik mimořádně záslužné expozice, vyjadřující spojení krásného znovínského vína s výtvarným i literárním uměním.
Ani zdaleka rozsah této útlé knihy nemůže obsáhnout rozmanitost a bohatství přátelského vztahu, který se nám podařilo vzájemně vytvořit.
V našich depozitářích v Loucké klášteře ve Znojmě, a konečně i v administrativní budově Znovínu v Šatově, jsou shromážděna i další Vaše pozoruhodná díla, která v této spolupráci z Vaší i naší strany za desetiletí vznikala.
Nebylo smyslem autora a ani editora vyjádřit všechno, co se podařilo shromáždit o Vašem umění – natož o Vašem tvůrčím životě.
Lecos chybí, mnohé je jenom naznačeno.
Jak kdysi pravil velký autor českého a světového písemnictví Karel Čapek: „Ještě nevyšla kniha ta, aby v ní nebyla i chyba ta."
Několik desítek umělců, jejichž díla jsou v průvodci obsažena, již není mezi námi a posíláme jej jejich dědicům.
Pokud by měl někdo zájem zakoupit si další výtisky, stačí si je ve Znovínu na sekretariátu, nebo u pana Hrabici objednat za cenu 120 Kč. Běžně bude na prodej v Návštěvnickém centru Loucského kláštera ve Znojmě. Publikace vychází jenom v omezeném nákladu.
Přeji Vám všechno nejlepší ve Vašem životě, hodně zdraví a úspěchů ve Vaší tvůrčí činnosti!
Zůstávejte věrní Znovínu – i jeho vinným produktům a zaslíbenému vinorodnému kraji – Znojemské vinařské podoblasti.

S přátelským pozdravem

Ing. Pavel Vajčner
předseda představenstva
ZNOVÍN ZNOJMO, a.s

PS: Moc prosíme o potvrzení na e-mail: sekretariat@znovin.cz, že Česká pošta zásilku s publikací doručila v pořádku.

obr. 78. Dopis ředitele Znovínu, který posílal umělcům k příležitosti vydání katalogu.

Jaroslav Tatek

(* 9. 4. 1953, Praha)

Bouřkové víno

Fotograf, grafik. Vystudoval Střední průmyslovou školu („Helichovku") v Praze. Věnoval se pracovní tematice, předmětně tomu, jak se co dělá. Působil v několika mediálních zařízeních a redakcích. Poznal velký kus světa, byl tam, kde byl málokdo. S Karlem Gottem a s Helenou Vondráčkovou byl na jejich prvním koncertu v Carnegie Hall v New Yorku. Fotografoval velké i malé české a světové osobnosti. Třeba Alaina Delona. Vyšlo několik fotografických autorských publikací. Připravil obaly CD. Pořizoval i osobní fotodokumentaci významných osobností. Začínal Flexaretou a je věren Nikonu. Působení v bulváru jej nakonec odvedlo k práci na „volné noze". Ocitl se tím doma, ve své profesi, kterou umí. Věnoval se i vinařské tematice, která jej přivedla do Znovínu Znojmo.

ZVÍŘÁTKA A ŠATOVŠTÍ
Jan Plachetka

Šatovští dali si na láhve
Ještěrku, rosničku, ledňáčka...
Při svatém Urbanu teď už snad
konečně dojde i na špačka!

Vždyť špaček k vínu má kladný vztah,
kladnější každého ze zvířat.
Tak na všech znovínských vinětách
měl by se co nejdřív vyjímat!

obr. 79. Strana katalogu Hrozen vína ze ZnoVína s profilem Jaroslava Tatka.

obr. 80. Pohledy do galerie „Znovínský Louvre“ v Lounském klášteře, 2026.

12.12 Výstavy osobností a grafik

Tyto zatím dvě poslední samostatné výstavy z let 2023–2024 uspořádal Jaroslav sám a udělal to v komornějším stylu.

První, Osobnosti objektivem Jaroslava Tatka, byla zahájena 6. 6. 2023 v obci Pchery – místo jeho současného bydliště – v tamním společenském centru a trvala asi 3 týdny. Na výstavě bylo asi 23 barevných fotografií, o rozměru 40×30 cm, většinou zapaspartované v dřevěných rámech 50×40 cm, slavných osobností pořízené v 90. letech. Jaroslav na vernisáži ochotně odpovídal na otázky místních (někteří z nich se až na vernisáži dozvěděli, jakou má Jaroslav bohatou fotografickou kariéru) a se skromnou laskavostí vyprávěl příběhy k některým fotografiím.

V říjnu téhož roku výstavu doplnil o volnou tvorbu – asi 12 foto-grafických prací ze své dílny[111] – které byly adjustovány jako bezrámové obrazy na kapa desce o různých rozměrech, nejčastěji 50×40 cm. Výstava byla v pizzerii Mumu Locanda v nedalekých Tuchoměřicích a byla prodejní. Zahájena byla 12. 10. 2023 a trvala asi 3 týdny.

Výstava z Tuchoměřic, rozšířená o několik dalších fotografií, měla reprízu 18. 12. 2024 v Praze na Malostranském náměstí v galerii Spolku občanů a přátel Malé strany a Hradčan. Jelikož Jaroslav dlouhodobě spolupracuje s Prahou 1[112] byla to celkem jasná volba. Radnice vyvěsila pozvánku na svých webových stránkách v sekci Kultura s textem:

> *„Poslední zahájená výstava roku 2024 galerie Spolku občanů a přátel Malé Strany a Hradčan je věnována dílu fotografa Jaroslava Tatka!*
>
> *Žádná náhoda ani nahodilost to není. Dlouholetý fotograf městské části Praha 1 žil a žije dlouhá léta profesně velmi zajímavý život, nyní prioritně mapuje činnost a agendu naší radnice …*
>
> *Můžete zde vidět portréty a momentky známých tváří, které Jaroslav fotil. České i zahraniční VIPky jsou zde zachyceny v netypických situacích a s vtipem. Jejich fotografie zaplňují malebnou galerii na Malostranském náměstí. Kromě nich jsou zde vystavena autorská díla fotografiky, která jsou prodejní.“ [10]*

Na webové pozvánce bylo asi bylo asi 37 fotografií z vernisáže a výstava byla ke shlédnutí do 10. 1. 2025. K těmto výstavám nevznikl žádný katalog. Jen tato pozvánka, kterou si Jaroslav vytvořil sám.

obr. 81. Pozvánka na výstavy osobností a grafik.

111 Viz kapitola 11. Volná tvorba na straně 70.

112 Viz kapitola 10.2 Spolupráce s městskou částí Prahy 1 na straně 59.

obr. 82. Vernisáž výstavy v Prcherách, 2023.

obr. 83. Vernisáž v Tuchoměřicích, 2023. Na pravé fotografii je Jaroslav se svou ženou Kateřinou a dcerou Alžbětou.

obr. 84. Vernisáž v galerii Spolku občanů a přátel Malé strany a Hradčan, 2024.

obr. 85. Městská část Praha1 informovala o výstavě Jroslava Tatka na svém webu.

obr. 86. Ukázky některých fotografií z výstav 2023–2025.

13. PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Tato kapitola se věnuje seznamu vybraných publikací nebo rozhovorů v audiovizuálních médiích, z nichž některé budou podrobněji rozepsány v dalších podkapitolách. Jedná se o ty, kde Jaroslavovy fotografie tvořily obrazovou publikaci[113] nebo byl jako spoluautor, případně byly jeho fotografie v publikaci použity.

13.1 Autorské obrazové publikace

- TATEK, Jaroslav a KOUKAL Milan. 77 Hvězd (poněkud jinak), ART Benický, 2000. ISBN 80-902835-2-7
- FORMÁČKOVÁ, Marie. Dobytí ráje, Karel Gott a Helena Vondráčková v New Yorku 2000, Artia NET 2000. ISBN 80-238-6817-9
- Havana klub academy – učebnice pro vnitřní potřebu
- KOUKAL Milan a HAVELKA Václav Emil. Povídání s hvězdami a bylinkami, Esence, 2022. ISBN 978-80-242-8109-4
- TATEK, Jaroslav, Jůzek Zdeněk. Průvodce českou společností aneb hvězdy trochu jinak, Eminent 2001. ISBN 978-80-7281-070-3

13.2 Publikace spoluautor

- MRÁZKOVÁ Daniela. Fotografie desetiletí, Czech Photo, 2004. ISBN 80-239-3647-6.
- GOTT Karel. Má cesta za štěstím, Karel Gott Agency, 2021. ISBN 978-80-908221-0-8
- BESSEROVÁ Miroslava. Takový byl Jiří Sovák, Formát, 2000. ISBN 978-80-86155-75-3
- VRBOVÁ Marie a KREJCAROVÁ-ČERNÁ Jana a SLUKOVÁ MARKOVÁ. Pavel Vrba - Básník na pěti linkách, Slovart, 2014. ISBN 978-80-7391-869-9
- PAČOVÁ Michaela. Ladislav Smoljak. Petrklíč nakladatelství s.r.o 2010. ISBN 978-80-7229-250-9
- DIVIŠOVÁ Jana. Divadlo v Šárce. Foibos Books, 2013. ISBN 978-80-87073-65-0
- CODDINGTON Andrea. Jozef Bendárik. Ikar, 2014. ISBN 978-80-249-2619-3
- CHMEL Ladislav. Daniela Kolářová. Petrklíč, 2012. ISBN 978-80-7229-318-6
- KOPECKÁ Slávka a BOHDALOVÁ Jiřina. Fenomen Bohdalka. Sláfka, 2011. ISBN 978-80-86631-97-4
- KOPECKÁ Slávka a BOHDALOVÁ Jiřina. Jiřina Bohdalová v kuchyni hvězd. Sláfka, 2011. ISBN 978-80-86631-96-7
- KOŠŤÁLOVÁ Michaela. Naďa Konvalinková – Naivní Květuška z filmu Adéla ještě nevečeřela, vyrostla v hvězdu první velikosti. Petrklíč, 2012. ISBN 978-80-7229-320-9
- KŘÍŽENECKÝ Jaroslav. Všechno je jenom jednou. XYZ, 2006. ISBN: 80-86864-76-6
- BAUER Jan. Jiná doba stejný osud T. G. Masaryk, Václav Havel. Petrklíč 2012. ISBN 978-80-7229-325-4
- PADEVĚT Tomáš. Carmen: Skutečný život Hany Hegerové. Ikar, 2021. ISBN 978-80-249-4619-1

113 Přičemž autor textu mohl být někdo jiný.

» KOŠŤÁLOVÁ Michaela. Hana Hegerová – Originální a svá. Petrklíč, 2011. ISBN 978-80-7229-309-4
» FIALOVÁ Květa a ŠLOUFOVÁ Alena. Květa Fialová o sobě – (… čím hůře, tím lépe …). Camis, 1999 ISBN 80-902620-7-4
» GOTT Karel. Karel Gott Zwischen zwei Welen. Riva, 2014. ISBN 978-3-86883-400-0
» SVOBODA Klein Petr. Žít – Karel Svoboda. Rosier, 2023. ISBN 978-80-88467-92-2
» REMEŠOVÁ Michaela a ADAM jan. Příběhy skryté za písněmi KG. Fany, 2024. ISBN 978-80-907248-6-0
» LUSTING Arnošt. Zpověď. Multisonic, 2008. ISBN 978-80-900212-1-1
» HRABICA, Zdeněk i s jinými. Hrozen vína ze ZnoVína, Znovín Znojmo, 2022. ISBN 978-80-11-00937-3
» HLAVÁČOVÁ, Ludmila a KRAUSOVÁ Lucie. Historie a současnost Nemocnice Na Františku v Praze, Nemocnice Na Františku, 2024. ISBN 978-80-11-05271-3
» MELÍŠEK Jan. 90-60-90 blondýna, Kachní rybník. HART, 2001. ISBN 978-80-86529-28-8
» MACEK Petr. Helena Vondráčková. Ikar, 2012. ISBN 978-80-249-1925-6
» ROHÁL Robert. Nejlepší filmy a hlášky Jiřího Sováka. Petrklíč, 2011. ISBN 978-80-7229-265-3
» ROHÁL Robert. Lucie Bílá Cesta ke slávě. Petrklíč, 2010. ISBN 978-80-7229-255-4
» ROHÁL Robert. Karel Gott – Umělecký a soukromý život. Petrklíč, 2009. ISBN 978-80-7229-210-3
» JANOUTOVÁ Věra. Zpověď topmodelek. Formát, 2000. ISBN 80-86155-48-X
» DOBIÁŠOVÁ Zuzana a PŠENICOVÁ Zuzana. Cesta z pelíšků do pekla. Albatros, 2000. ISBN 80-00-00913-7

» REMEŠOVÁ Michaela a Mácha Dalibor. Když milenky pláčou… 9 žen Karla Gotta. Formát, 1999. ISBN 80-86155-40-4
» SOVÁK Jiří a KOPECKÁ Slávka. Sovák počtvrté. HAK, 1999. ISBN 80-85910-27-6
» ZÁZVORKOVÁ Stella a ŠLOUFOVÁ Alena. Stella – O sobě (Život je jiné jeviště). Camis, 1999. ISBN 80-238-3190-9

13.3 Obaly na CD

Obaly na CD sice nejsou publikace v pravém slova smyslu, ale někdy obsahují malé brožury (tzv. booklety) s texty a fotografiemi s často velmi zdařilým grafickým návrhem. Někteří umělci si přímo vyžádali Jaroslavovy fotografie na obal svého CD, i když původně tyto fotografie nebyly tvořeny s tímto záměrem. Následuje výběr některých z nich:

» Karel Gott. Belcanto. GoJa, 1996.
» Karel Gott 60 – Výroční edice. Sony Music/Bonton, 1999.
» Helena Vondráčková & Jiří Korn To je šoubyznys. Bonton Music, 1996.
» Rudolf Rokl – Díky. Supraphon music, 2006.
» Jitka Asterová, Václav Glazar. Směšné lásky Jitky Asterové. Supraphon music, 2007.
» Jazz na Hradě (24 kusů včetně dárkové číslované kazety prezidenta republiky určená pro státní návštěvy – Jazz at the Castle). Multisonic, 2004–2013.
» Gabriela Beňačková a Lubomír Brabec. Sento Amor. Ultraphon, 1998.
» Lubomír Brabec. The best of. Supraphon, 1997.

obr. 87. Ukázky obalů na CD.

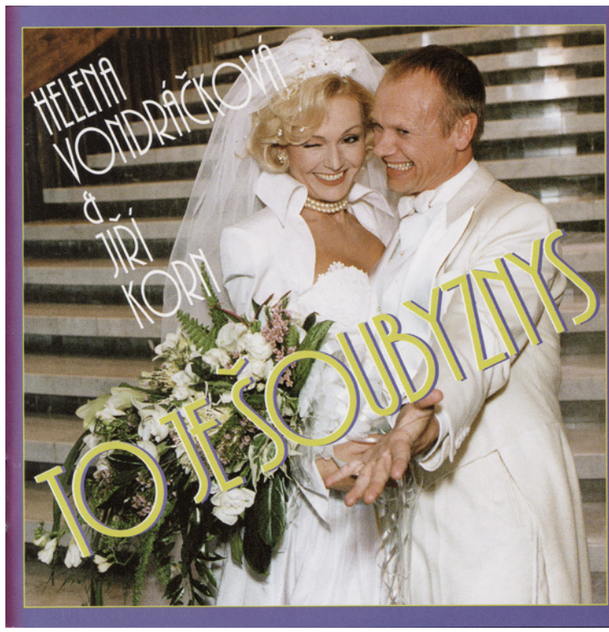

obr. 88. Ukázky obalů na CD.

13.4 Dobytí ráje, Karel Gott a Helena Vondráčková v New Yorku 2000

Nabídku dvorního fotografa dostal Jaroslav přímo od Karla Gotta na základě fotografie nafocené na obal CD v opeře, která se Gottovi nesmírně líbila. Šlo o ucelenou reportáž cesty do New Yorku a koncertu v Carnegie Hall.[114] Pro samotného Gotta to mělo velký význam, neboť koncertovat v této síni je sen mnoha hudebníků a zpěváků bez ohledu na žánr. Jako hosta si tam vzal Helenu Vondráčkovou. Karel Gott byl velkorysý – uhradil Jaroslavovi veškeré náklady spojené s touto cestou.[115]

Primárně tedy Jaroslav fotografoval pro Karla Gotta a Helenu Vondráčkovou, ale také měl přinést obrazové zpravodajství pro různé noviny v České republice.[116] Vrcholem pak bylo vydání barevné obrazové publikace s názvem Dobytí ráje, Karel Gott a Helena Vondráčková v New Yorku 2000 o 56 stranách a rozměrech 23×16.5 cm. Vydalo ji nakladatelství Artia NET v roce 2000. Jaroslavovy fotografie doplněné texty Marie Formáčkové[117] ve třech jazycích: češtině, němčině a angličtině. V úvodu je popis a krátká historie Carnegie Hall, následovaný profily obou zpěváků a jejich pocity před koncertem:

> *„Karel Gott: ‚Plním si jeden ze svých životních snů. A pochopitelně se moc těším i když mne trochu svazuje vědomí, kdo všechno v tomhle domě, který postavila hudba, vystupoval přede mnou… Prostě zpívat v Carnegie Hall – to už je něco.‘*
>
> *Helena Vondráčková: ‚Zatím nevím, co mě čeká, těším se a zároveň bojím. To, že si mě Karel vybral jako hosta svého debutu v Carnegie Hall je pro mne úžasná pocta.‘“ [49]*

Poté následuje krátce popsaný zážitek z koncertu a vyjmenováním některých osobností, které seděli v první řadě, např.: Ája Vrzáňová,[118] Miloš Forman,[119] Jiří Bartoška.[120] Sál s téměř třemi tisíci sedadly se podařilo naplnit. Koncert uvedla Paulína Pořízková.[121]

Nyní ale už k Jaroslavovým fotografiím. Následuje reportáž 40 fotografií. Včetně obálky, úvodu a závěru je v publikaci celkem 48 fotografií. Reportáž je snímaná na barevný negativ 35 mm

114 Carnegie Hall je nejslavnější koncertní síň na světě s údajně nejlepšími akustickými vlastnostmi. Stojí na Sedmé avenue v New Yorku, stavbu financoval ocelářský milionář Andrew Carnegie a projektoval William Burnet Tuthil. Na premiéře 5. 5. 1891 dirigoval Petr Iljič Čajkovskij, 16. 12. 1893 se tam konala premiéra Novosvětské symfonie, které se zúčastnil sám autor – Antonín Dvořák.
Koncem 50. let budově hrozila asanace, neboť překážela trendu mrakodrapů. Zachránil ji houslista Isaac Stern, který vedl kampaň a docílil toho, že byla v roce 1964 prohlášena za národní památku [50].

115 Aby Jaroslav neztrácel čas přejížděním z jiného hotelu, tak bydlel ve stejném hotelu jako Karel Gott.

116 Např. Respekt, který Jaroslava oslovil.

117 Marie Formáčková (1952) je novinářka, publicistka, spisovatelka a středoškolská pedagožka. Působila jako dramaturgyně a moderátorka v televizi. Jako redaktorka pracovala dvacet let v redakci časopisu Vlasta, kde byla od roku 1989 šéfredaktorkou. Od roku 2000 se věnuje publicistice a psaní knih na volné noze [51].

118 Ája Vrzáňová (1931–2015) byla česká krasobruslařka, dvojnásobná mistryně světa z let 1949 a 1950, čtyřnásobná mistryně Československa v letech 1947 až 1950 a mistryně Evropy z roku 1950. Po emigraci žila v USA [99].

119 Miloš Forman (1932–2018), byl českoamerický filmový režisér, scenárista a příležitostný herec. Patřil k čelným představitelům československé nové vlny 60. let. Emigroval do USA. Získal dva Oskary za nejlepší režii a také tři Zlaté glóby [100].

120 Jiří Bartoška (1947–2025) byl významný český herec a filmový organizátor. V letech 1994 až 2025 prezident Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech. Pozice prezidenta KVIFF mu in memoriam zůstává i po jeho skonu [101].

121 Pavlína Pořízková 1965) bývalá supermodelka ze střední Evropy. V osmnácti letech nejmladší modelkou v historii, která se objevila na obálce plavkového vydání Swimsuit Issue časopisu Sports Illustrated. Věnuje se také herectví a psaní. Má švédské, americké a české občanství. Hovoří čtyřmi jazyky (francouzsky, švédsky, anglicky a česky) [102].

a provází nás od okamžiků v letadle, cestu limuzínou na hotel, spontánní focení na noční Brodway. Pózování Karla Gotta s bezdomovcem, ale i s podnikatelem českého původu Jiřím Suchánkem.[122] Několik fotografií ze zkoušek působí uvolněně bez napětí, které oba zpěváci ve svých úvodních textech zmiňují. Fotografie ze samotného koncertu ale působí poněkud staticky. Bohužel, i když měl Jaroslav dlouho dopředu vyjednanou a potvrzenou akreditaci,[123] tak mu pořadatelé pevně určili jedno místo kde může být – vzadu v hledišti. Mezi hlavami diváků se tak snažil najít okénko, kde nikdo nepřekáží a v momentě, kdy diváci ve stoje tleskají, tak neviděl vůbec nic. Na toto náročné fotografování Jaroslav vzpomíná takto:

> *„Pořadatelům jsem se prokázal akreditací, ale oni mě odvedli za poslední řadu, která byla níž než hlediště. Měl jsem hlavu mezi hlavami ostatních diváků a moc jsem toho neviděl… Stěžoval jsem si pořadatelům, že jsem oficiální fotograf a nemůžu být schovaný někde, kde nic nevidím. Odpověď byla strohá: ‚Ne. Já mám příkaz a budete stát tady! … Nadřízeného sehnat nemůžu, ten je doma.‘ Nešlo to vyřešit. Když jsem udělal půlrok do blízké uličky, kde bylo místo a nikdo tam nechodil, tak mě hned hnali zpátky.[124]“*
>
> *Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.*

I přes tento problém musím tuto publikaci vyzdvihnout. Po obrazové stránce nejen že divákovi věrně zprostředkuje tento výjimečný koncert od začátku až do konce, včetně neformálních fotografií z diskotéky, ale i to, co je pro fotografii důležité – atmosféru. Navíc, přes různé překážky,[125] je velmi zdařilá i technicky. Totiž v době barevného negativu nebylo jednoduché sladit barevné podání[126] a publikace přesto působí barevně vyváženě, přičemž bylo snímáno při různých, někdy extrémních, světelných podmínkách a teplotách chromatičnosti.

Některé fotografie se do publikace nedostaly. Jsou to ty z návštěvy černošského koncertu v Harlemu, kde sice bylo zakázané fotografovat, ale Jaroslav jich několik pořídil. Při studiu dalších nepublikovaných fotografií mne zaujala jedna fotografie Karla Gotta s Helenou Vondráčkovou a jejím vizážistou Zdeňkem Fenclem v netradiční kompozici. Jedná se o důležitý psychologický moment, který odkazuje na napětí a trému, kterou oba zpěváci popisují v úvodních textech.[127]

Na této práci je znát, že Jaroslav fotografoval sám za sebe, nikoliv pro noviny,[128] a výsledek v mnoha ohledech převyšuje jeho práci pro různé deníky. Na závěr této kapitoly ještě jedna Jaroslavova vzpomínka na spontánní focení na Broadway:

> *„Po příletu jsme se ubytovali a místo odpočinku[129] šli do hotelové restaurace na večeři. Když už byla půlnoc, tak Karel najednou říká: ‚Jdeme na Broadway fotit!‘ Tak jsme se sebrali a jeli taxíkem na Broadway… Focení bylo spontánní – na první dobou – a Karel z toho měl velkou radost. Navíc i po půlnoci ho lidi na Broadway poznávali a chtěli od něj podpisy…“*
>
> *Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.*

122 Majitel restaurace Zlatá Praha, který celý koncert finančně zaštítil. V této souvislosti je nutné podotknout, že o tom, kdo bude v Carnegie Hall vystupovat, rozhoduje její umělecká rada.

123 Na reprodukci akreditace je vidět, že explicitně zakazuje použití blesku.

124 Podobný dohled měla i Česká televize, té zas hlídali, kolik vteřin záznamu natočí.

125 Stejné omezení jako při fotografování koncertu měl Jaroslav i při focení zkoušek – nesměl být na pódiu – takže všechny fotografie té série jsou z podhledu.

126 Barevné filmy jsou vyvážené na denní nebo umělé osvětlení. Barevné podání v jiných světelných podmínkách se korigovalo korekčními filtry na objektivu. To ovšem mělo za následek úbytek světla a v konečném důsledku snížení citlivosti. (Porovnejte s dnešními možnostmi vyvážení bílé v digitálních fotografii, které běžně pokryje náročné podmínky včetně koncertního barevného osvětlení nebo pouličních sodíkových lamp.)

127 Tato fotografie v práci nemůže být zahrnuta, neboť nelze požádat o souhlas Karla Gotta, který zemřel v roce 2019.

128 V práci si vzal na tento počin dovolenou.

129 Kvůli časovému posunu.

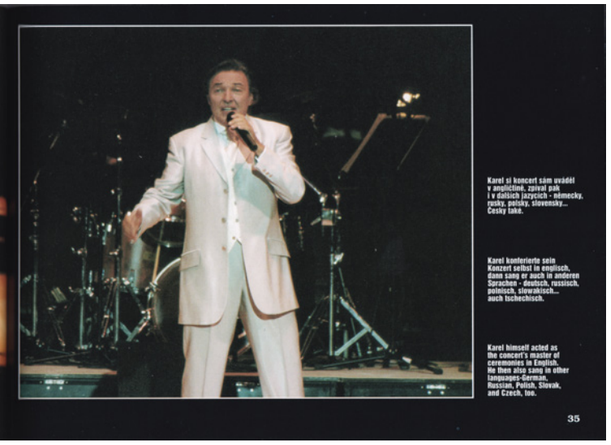

obr. 89. Ukázky z knihy Dobytí ráje, Karel Gott a Helena Vondráčková v New Yorku 2000.

obr. 90. Jaroslav Tatek s Paulínou Pořízkovou v New Yorku, 2000.

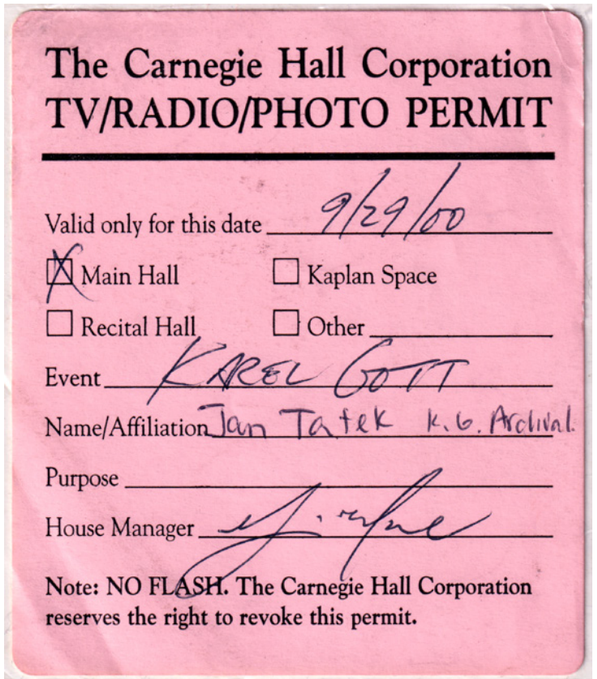

The Carnegie Hall Corporation
TV/RADIO/PHOTO PERMIT

Valid only for this date 9/29/00

☒ Main Hall ☐ Kaplan Space

☐ Recital Hall ☐ Other

Event KAREL GOTT

Name/Affiliation Jan Tatek K.G. Archival

Purpose

House Manager

Note: NO FLASH. The Carnegie Hall Corporation reserves the right to revoke this permit.

obr. 91. Akreditace pro Jaroslava Tatka na fotografování v koncertní síni Carnegie Hall.

obr. 92. Jaroslav Tatek při práci v New Yorku. Na fotografii vpravo, 2000.

ARNOLD SCHWARZENEGGER BYL NEDUŽIVÉ DÍTĚ. Vypadá to jako krásná pohádka. O chudém vesnickém chasníkovi, jenž se vydá do světa. Díky vůli, práci a také štěstí se postupně stane všeobecně známým. Přijímají ho s poctami králové i prezidenti, ruku mu cudně podávají princezny. Vzdychají po něm ženy, berou si ho za vzor svalnatí chlapíci, šílí milovníci stříbrného plátna. Muži chtějí být jako on. Ano, je dost povolaných, leč jen málo vyvolených. Mezi ty, kteří hezké sny dokázali proměnit ve skutečnost, náleží Arnold Schwarzenegger. V létě 1995 přiletěl do Prahy – na pouhých deset hodin, inkognito. Po čtvrté hodině ranní 30. 7. 1947 se Arnold narodil v rakouské vesničce Thal u Štýrského Hradce. Arnoldův otec Gustav šéfoval místní policii. Pamětníci vzpomínají, že raději měl o rok staršího Arnoldova bratra Meinharda. Po několika letech velice rád mezi oběma potomky pořádal soutěže v boxu, zápasu, lyžování. Vítěze pak oblažila tátova přízeň, zatímco poražený byl různými způsoby ponížen. Bohužel, tuhle smutnou roli tehdy hrál právě malý Arnold. Není divu, protože jako dítě byl nedužívý, často ho sužovaly choroby, nosil silné brýle, odstávaly mu uši. Přesto vesničané měli Arnoldka rádi. Otcův kamarád mu z lítosti nad jeho neradostným osudem říkával – podle známé pohádky – Popelka. Arnold se však nevzdal. Posiloval – a začal staršího bráchu porážet. Sílu získával i při tříletém učení na tesaře. V osmnácti narukoval na jednoroční vojenskou službu, kde řídil tank. Už dávno to nebylo nedužívé chudé dítě, které prohlašovalo: *„Nechci se nic učit a nechci se ničím stát. Chci chodit po světě s holí, kloboukem a opicí."*
Pravda, po světě cestoval – ale jako závodník v kulturistice. V říjnu 1965 v německém Stuttgartu získal titul Junior Mr. Europe 1965. O dva roky později v Londýně vybojoval kulturistický titul Mr. Universe. V roce 1968 odletěl za Atlantský oceán. Na letišti v Miami na Floridě, kde je u Atlantského oceánu stále léto, přistál bez peněz. Jen s nadějí, ctižádostí, vírou v americký sen – a hlavně v sebe sama. S pomocí přátel překonal četné překážky. Sedmkrát zvítězil v prestižní kulturistické soutěži Mr. Olympia.
Tohoto urostlého, navíc v obličeji hezkého siláka si všimli filmaři. A tak hrál hlavně supermany. Připomeňme filmy Terminátor, Predátor, Commando, Barbar Conan, The Running Man... Ovšem vedle až nadpozemských bytostí dokázal zahrát i laskavé role – třeba v dojímavém díle Dvojčata anebo ve filmu, kde porodí dítě.
On sám má děti tři: Prvorozeným je Katherine Eunice (narozená 13. 12. 1989), o dva roky později přibyla další dcerka, pak i syn. Matkou se stala Marie Shriverová, neteř zavražděného amerického prezidenta Johna Fitzgeralda Kennedyho, se kterou se oženil v roce 1986. Málo se ví, že Arnold Schwarzenegger úspěšně absolvoval studia na známých amerických univerzitách. Americký prezident si ho vybral za poradce pro sport. V sobotu 8. července 1995 přiletěl Arnold soukromým proudovým letounem Falcon na krátkou, přísně utajovanou návštěvu do Prahy. Z letiště v Praze-Ruzyni ho zapůjčený mikrobus přivezl do hotelu Prague Hilton Atrium. Díky naší dobré informátorce jsme tam s kolegou fotoreportérem Tatkem čekali coby hoteloví hosté. Údajně o příletu vědělo jen hotelové vedení. Není tedy divu, že se nažehlený pan ředitel nedivil, když se v otáčivých dveřích objevil Arnold – v tmavém tričku. Opálený chlápek však vyvolal nevídaný zmatek a rozruch nic netušících zahraničních turistů. Sesypali se kolem, bzučeli jak včely na lípě. S údivem zírali, jak si Arnold připíjí becherovkou a kapela mu k tomu hraje hit Jaromíra Vejvody Škoda lásky. Pak si Arnold půjčil housle a hrál – jako ve filmu Zůstaň hladový.
V té chvíli jsem se ke hvězdě přitočil a požádal o rozhovor. Nejprve byl Arnold zaskočen, co tam dělá novinář, když je v Praze jaksi utajeně. Nicméně řekl jsem cosi o Popelce, jeho dětské přezdívce. Kazeta v diktafonu se točila snad patnáct minut. K návštěvě Československa ho osobně pozval Václav Havel. U udiveného pouličního prodavače si pak koupil za šest stovek hodinky. Nečekaně poobědval něco zeleniny v zahradní restauraci na Novotného lávce. Opět k velikému údivu přítomných baštících cizozemců. Navštívil i chrám svatého Mikuláše na Malé Straně. Prozradil, že si obhlížel místa, kde by v Praze mohla být restaurace Planet Hollywood. (Po pár letech se objevila v ulici Na Příkopě, ale svůj provoz po jistém čase zase ukončila.)
Plánovaný nocleh a další oficiality v hotelu odmítl. Ještě mi napsal pozdrav pro čtenáře a už spěchal na letiště. Odlétal do rakouského Grazu – za milovanou maminkou. *„Přichystala mi svůj báječný štrúdl,"* řekl mi při loučení a poplácal mě po rameni. Rozverně jsem to opětoval. Skromný sympatický muž, jenž má na slavném Hollywoodském bulváru svou hvězdu s číslem 1847.

To by bylo, abych si v Praze, i když je tu draze, nevydělal ani na lehký oběd. Už mám hlad jako herec!

obr. 93. Ukázka dvoustrany knihy 77 hvězd (poněkud jinak).

13.5 77 hvězd (poněkud jinak)

Tuto barevnou knihu vydalo nakladatelství ART Benický v roce 2000. Rozměry jsou 21×16 cm, počet stran je 160.[130] Barevně je, stejně jako publikace popsaná v předchozí kapitole, vyrovnaná a technicky na velmi dobré úrovni – ofsetový tisk na křídovém papíru v pevných deskách s šitou vazbou. Jde vlastně o encyklopedii českých osobností a celebrit z různých vrstev společnosti. Od zpěváků, hudebníků, herců, komiků, režisérů, malířů, spisovatelů, podnikatelů až po politiky. Všechny osobnosti jsou velmi známé a v době vydání knihy tvořili špičku ve svých oborech.[131] Fotografie Jaroslava Tatka jsou zde doprovázeny texty Milana Koukala.[132]

Struktura textů je směs životopisných údajů okořeněných rozhovory s autorem textu či různých dalších citací z literatury a novin. Dále zážitky samotných osobností často včetně jejich manželek nebo manželů. Na levé straně je text, na pravé straně pak Jaroslavovy fotografie. I přes mnohdy bulvární nadpis je text v článku čtivý se seriózními informacemi, které se v době vydání knihy jen těžko na internetu sháněly. Ukažme to na Arnoldu Schwarzeneggerovi[133] a jeho utajované cestě do Prahy:

> *„ARNOLD SCHWARZENEGGER BYL NEDUŽIVÉ DÍTĚ. … Po čtvrté hodině ranní 30. 7. 1947 se Arnold narodil v rakouské vesničce Thal u Štýrského Hradce. Arnoldův otec Gustav šéfoval místní policii. Pamětníci vzpomínají, že raději měl o rok staršího Arnoldova bratra Mainharda. Po několika letech velice rád mezi oběma potomky pořádal soutěže v boxu, zápasu a lyžování. Vítěze pak oblažila tátova přízeň, zatímco poražený byl různými způsoby ponížen. Bohužel tuhle roli tehdy hrál mladý Arnold. Není divu, protože jako dítě byl nedužívý, často ho sužovaly choroby, nosil brýle, odstávaly mu uši." [11]*

Z textu se dále dozvíme už známé informace o Schwarzeneggerově kulturistické kariéře, jeho cestě do Ameriky a počátku filmové kariéry. Bez povšimnutí nezůstalo, kdo je Arnoldova manželka, kolik má dětí a také, že dokončil univerzitní vzdělání.[134] A také jak probíhala utajená návštěva, která trvala jen několik hodin: Arnold přiletěl do Prahy 8. 7. 1995 svým soukromým proudovým letadlem. Z letiště ho přivezl mikrobus do hotelu Prague Hilton Atrium, kde ho čekalo vedení hotelu. Jaroslav Tatek s Milanem Koukalem byli naštěstí dobře informovaní, takže čekali na příchod hvězdy, ovšem jako obyčejní turisté…

> *„V té chvíli jsem se ke hvězdě přitočil a požádal o rozhovor. Nejprve byl Arnold zaskočen, co tam dělá novinář, když je v Praze jaksi utajeně. Nicméně řekl jsem mu cosi o Popelce, jeho dětské přezdívce. Kazeta diktafonu se točila snad patnáct minut. K návštěvě Československa ho osobně pozval Václav Havel." [11]*

Podobným způsobem jsou v knize zpracované všechny osobnosti. Nutno dodat, že příjemně strávený den obou novinářů s Arnoldem Schwarzeneggerem vyšel 28. 7. 1995 v Blesk Magazínu jako dvoustránková reportáž včetně fotografie Arnolda s houslemi titulní straně viz obr. 98.

130 Poslední 3 strany jsou věnované reklamám.

131 U politiků raději řekněme, že se jednalo o nejvyšší patra politiky.

132 Milan Koukal (1948) Po studiích na žurnalistice nastoupil jako dramaturg do Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu Československé televize. Stal se šéfredaktorem časopisu Mír, kde působil až do roku 1990. Setkával se tam s významnými osobnostmi včetně tehdejších disidentů. Poté přešel do deníku Expres, kde se seznámil s Jaroslavem Tatkem.

133 Který až v roce 2004 pro časopis Fortune uvedl, že jej otec často bil a tahal za vlasy [52].

134 Bachelor of Business Administration na univerzitě ve Wisconsinu [53].

Nyní ale už k Jaroslavově obrazové části. Fotografie jsou opravdu různorodé a oceňuji, do jakých žánrových poloh se musel dostat. Najdeme zde fotografie ryze reportážní,[135] snímky z různých akcí až na pomezí snapshotové reklamy.[136] Portréty formální,[137] inscenované u osobností doma[138] často s jejich oblíbenými předměty, nebo fotografie evokující snímky rodinného alba.[139] Největší skupinu tvoří vtipně pojaté momentky[140] snímané reportážně ale také inscenované. Některé další fotografie zasahují do reklamní tvorby.[141] V knize najdeme také jednu intimní fotografii[142] a jeden akt.[143]

Tato publikace odkrývá plný potenciál Jaroslava Tatka. Za nejvíce zdařilé fotografie lze považovat ty, na kterých je zřejmé, jak Jaroslav s portrétovaným pracuje. Vzniklo tak mnoho kreativních portrétů, které se vymykají běžné novinářské fotografii. Nejsou nijak strojené a je vidět, že si osobnosti Jaroslava k sobě pustily blíže než ostatní reportéry. Fotografie Terezy Maxové a Vladimíra Komárka stojí za hlubší rozbor, neboť přesahují rámec reportážní fotografie a přibližují se k produkci některých reklamních agentur. Jelikož reklamní fotografie není mou doménou a pouštět se do rozboru se základní znalostí by bylo nezodpovědné, tak jsem požádal o vyjádření Štěpánku Stein:[144]

„Fotografie vzniklé pro denní tisk v devadesátých letech byly původně určeny k rychlé spotřebě. Měly informovat o společenských událostech, zaznamenat známé osobnosti a po několika dnech zmizet v archivu novin. Čas však některým z nich přisoudil zcela jinou hodnotu. S odstupem více než třiceti let je již nevnímáme jako pomíjivé mediální obrazy, ale jako autentické svědectví o společnosti, která se po roce 1989 teprve formovala a hledala vlastní vizuální identitu.

Na jedné fotografii stojí Tereza Maxová, tvář nastupující generace českých modelek, které se začaly prosazovat na světových přehlídkových molech. Na druhé Vladimír Komárek, malíř a grafik spojený s odlišnou kulturní zkušeností i generací. Přesto mezi nimi autor nedělá rozdíl. Oba fotografuje stejným způsobem, bez okázalé stylizace a bez snahy vytvářet ikonické portréty. Důvěřuje okamžiku, světlu blesku a bezprostřednímu kontaktu s fotografovaným. Výsledkem není čistá reportáž ani klasický portrét, ale obraz pohybující se mezi oběma polohami.

Tato nejednoznačnost je na fotografiích nejzajímavější. Zachycují skutečnou situaci, zároveň je ale patrné, že autor vědomě pracuje s kompozicí, vzdáleností i psychologií portrétovaného. Reportážní fotografie se zde nenápadně proměňuje ve stylizovaný obraz. Nejde o inscenaci v tradičním smyslu, nýbrž o snímek, který vzniká v reálném prostředí, a přesto nese silný autorský rukopis.

135 Např. Václava Havla (strana 45)

136 Např. Sophie Loren (strana 89) nebo Terezy Maxové (strana 96)

137 Např. Miloše Formana (strana 33)

138 Např. Vlastimil Brodský na posteli v pyžamu (strana 17), Antonín Pacák ve svém ateliéru (strana 105), Josef Zíma, jak v kuchyni myje nádobí (strana 155), Josef Fousek doma v boxerských rukavicích (strana 35)

139 Např. Zlata Adamovská s dětmi (strana 3) nebo Jiřina Bohdalová s vnoučaty (strana 13).

140 Např. Arnold Schwarzenegger s houslemi (strana 121) nebo Lubomír Brabec ve fraku s kytarou ve skoku do bazénu s potápěčskou maskou a ploutvemi (strana 15), viz obr. 95.

141 Např. Eva Pilarová v roli Marfuši (strana 109), ale hlavně fotografie Vladimíra Komárka v restauraci (strana 77), která si nezadá s produkcí reklamních agentur.

142 Návštěva Miloše Zemana v porodnici za manželkou a novorozenou dcerou (strana 153).

143 Nahá Petra Janů stojící ve vaně v bahenních lázních (strana 65), viz obr. 86.

144 MgA. Štěpánka Stein (1976) Zaměřuje se na subjektivní dokument a módní fotografii, stejně jako na zachycení práce českých designéru a architektů. Za své práce získává mnoho ocenění – např. Czech Press Photo nebo Czech Grand Design. Její fotografie můžete znát jak z publikací a výstav, tak i z mnoha prestižních časopisů jako např. Harper's Bazaar. Je také vysokoškolskou pedagožkou: Na Institutu tvůrčí fotografie přednáší reklamní, módní a užitou fotografii.

Podobný způsob práce se objevoval také v evropské fotografii devadesátých let. Juergen Teller, Corinne Day, Wolfgang Tillmans nebo Rankin opouštěli uhlazenou estetiku osmdesátých let a začali pracovat s tvrdým bleskem, civilností a zdánlivou nahodilostí. Později tuto vizuální řeč proslavil Terry Richardson, který z ní vytvořil jeden z nejvýraznějších stylů přelomu tisíciletí. Bylo by však zavádějící tvrdit, že česká novinářská fotografie tyto autory následovala. Vznikala z jiných důvodů, v odlišných podmínkách a bez ambice stát se součástí uměleckého provozu. Její estetika vyrůstala z každodenní redakční praxe, rychlosti práce a schopnosti reagovat na situaci během několika vteřin.

Není ovšem možné automaticky prohlásit každou bulvární fotografii za umělecké dílo jen proto, že zestárla. Mnoho snímků zůstává pouhou ilustrací společenské události a jejich význam končí okamžikem publikování. Hodnotu získávají až fotografie, které dokážou vypovídat i po letech. Nejen o lidech na snímku, ale také o době, způsobu života, proměně médií a vizuální kultury. V takových případech se z novinového materiálu stává historický dokument s překvapivě silnou estetickou výpovědí.

Možná právě fotografie Terezy Maxové a Vladimíra Komárka můžeme číst tímto způsobem. Nepředstavují pouze známé osobnosti, ale zachycují atmosféru devadesátých let se všemi jejími rozpory. Mísí se v nich bezprostřednost reportáže s promyšleným pohledem fotografa, který dokáže z obyčejného okamžiku vytvořit obraz přesahující svůj původní účel. Jejich síla nespočívá v technické dokonalosti ani ve formální okázalosti, ale v autenticitě a schopnosti uchovat charakter doby, která se mezitím stala historií."

Štěpánka Stein, 2. 8. 2026.

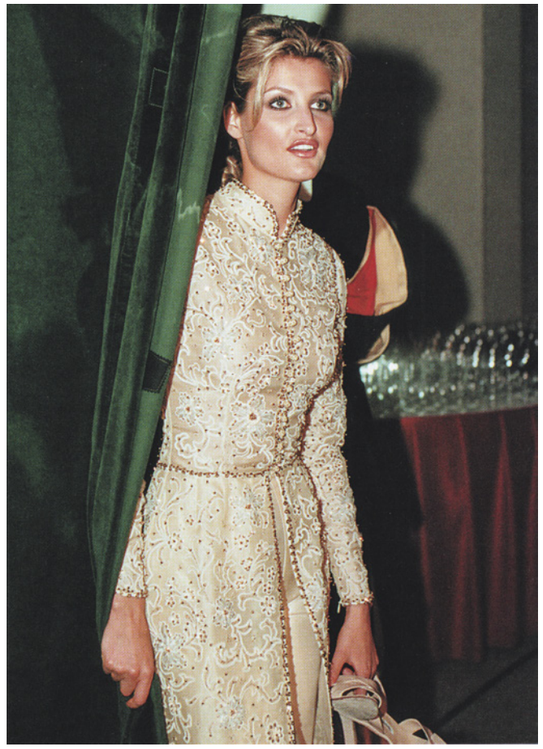

obr. 94. Fotografie Terezy Maxové a Vladimíra Komárka přesahují rámec reportážní fotografie.

Některé z těchto fotografií Jaroslav vystavil na svých posledních výstavách.[145] Na celkem náročné focení Lubomíra Brabce a jeho koncertu pod vodou Jaroslav vzpomíná takto:

„A pak Lubomír přišel s tím, jestli bychom udělali fotku, jak se dělá koncert pod vodou s tím, že skutečně uděláme koncert pod vodou! Koupil si starou kytaru a do ní závaží. Kytaru a noty nalakoval bezbarvým lakem, udělal i plakáty. Ty byly na skokanském můstku s textem ‚Lubomír Brabec, koncert pod vodou'. Sehnali jsme bazén v parku kultury. Plavčíci se na nás nevěřícně dívali. A najednou od šatny vyšel Lubomír Brabec ve fraku s motýlkem, normálně jako když jde na koncert, ale s potápěčskou maskou, kyslíkovou lahví, ploutvemi a kytarou. V rukách nesl stojan na noty, které k němu byly přilepené, aby neulítly, a ještě měl židličku pod nohu. Pak skočil do vody a já ho vyfotil těsně nad hladinou.

Měli jsme štěstí, že tam zrovna probíhal kurz potápěčů, tak jsme je poprosili, aby si před něj pod vodou sedli jako obecenstvo a jedné dívce jsme dali kytku. Potápět se neumím, ale měli jsme profesionálního potápěče, který nám s tím pomáhal. Poprosili jsme ho, jestli by se potopil s foťákem a udělal fotky komponované tak, jak jsem mu nakreslil. Snímané to bylo na film, takže záběry musely obsahovat i vypouštění bublin, to tehdy nebylo možné v postprodukci udělat. Fotografie vyšla v novinách a mělo to obrovskou odezvu – všichni se zajímali, co bylo slyšet. Na základě toho pak Lubomír dostal spoustu pozvánek na koncerty pod vodou…"

Jaroslav Tatek, 26. 3. 2026.

obr. 95. Lubomír Brabec zahajuje podvodní koncert, 90. léta.

145 Viz kapitola 12.12 Výstavy osobností a grafik na straně 91.

Lubomír Brabec nevyplaval

NA HLADINU

Na začátku byla sázka, jak to ostatně už v pořadu Zastavárna televize Nova chodí. Lubomír Brabec se vsadil, že skočí z třímetrového můstku v kajaku do vody a udělá několik eskymáků.

Akvabely se pod vodou snažily kytaristu rozptýlit

Vše šlapalo jako hodinky, i když cestu na skokanské prkno si hudebník musel zopakovat několikrát. Do vody vplul Lubomír Brabec s obdivuhodnou ladností a eskymáky točil jako o závod. Při posledním však zůstal kajak obrácený dnem vzhůru a kytarista se už nevynořil. Televizní štáb i přihlížející zamrazilo v zádech a se zatajeným dechem čekali, co se bude dít. Po několika dlouhých minutách nevydrželi, skočili do vody a tady hudebníka našli. Naštěstí nebyl utopený, ale v klidu si tu hrál na kytaru a okolo něj plavaly svůdné akvabely… Lubomír Brabec sázku splnil a jak to bylo dál, to se dozvíte v samotném televizním pořadu.

vav

V kytaře bylo umístěno závaží, aby ji nebylo tak těžké udržet u dna

Foto pro Super – Vladimír Olson Toufar (2x)

INZERCE

ANTRADING Volejte zdarma: 0800 16 66 16
Objednávky, informace: PO–NE 8.00–20.00 hod.
ANTRADING, Zaulíčí 265, 742 66 Štramberk e-mail: antrading@seznam.cz

UNIREMOS®
3.600,-
naše zaváděcí cena 2.390,-
určená na: PEČENÍ, VAŘENÍ, DUŠENÍ, SMAŽENÍ, ZAPÉKÁNÍ A OHŘÍVÁNÍ
Popis: Revoluční způsob dvojitého ohřevu zajišťuje vytápěné víko a spodní část dna. Tímto způsobem docílíme pravidelné cirkulace horkého vzduchu bez nutnosti zásahu do průběhu přípravy pokrmu. Spodní část je možno použít odděleně, např. pro ohřev hotových jídel.
NEPŘILNAVÝ TEFLONOVÝ POVRCH
Prodloužená záruka na 3 roky!
Pozáruční servis!
Provozní napětí: 220 V
Příkon panelu: spodní 200 W, horní 450 W
Obsah nádoby: 3,5 litru ● Váha: 2,6 kg
P110090/5/4

ČALOUNĚNÍ DVEŘÍ
Nabízíme novinku na trhu bytových doplňků. Stavebnicový systém dveřního čalounění z měkčené umělé kůže belgické výroby dodá Vašemu bytu či kanceláři atraktivní vzhled, zároveň se zasloužío znatelně lepší zvukové a tepelně izolační vlastnosti dveří. Univerzální velikost pro dveře 60–90 cm. Velmi jednoduchá a časově nenáročná montáž.
SADA OBSAHUJE: 1x čalounění dveří, molitan, sadu čalounických hřebíčků, začišťovací obvodovou pásku, podrobný návod k montáži, záruční list.
naše zaváděcí cena 1.390,-
2.400,-
barvy:
• tmavě hnědá
• béžová (světlá)
• bílá

MULTICHANNEL 2000
COMPACT TV
1.250,-
naše zaváděcí cena 880,-
Sestava elektronické antény, zesilovače a napáječe Vás příjemně překvapí. Příjem všech TV programů v kvalitě, jakou jste dosud nepoznali…
Zisk: 20–30 dB
Rozsah kmitočtu: 40–850 MHz
Úhel příjmu: 360°
Napájení: 12 V
Průměr: 35 cm
MULTICHANNEL 2000 je univerzální všesměrová televizní anténa umožňující i kvalitní příjem VKV. V pohraničních oblastech umožňuje kvalitní příjem zahraničních programů. Vodotěsný plastový obal zabezpečuje dlouhodobou životnost. Nahradí celý stožárový systém s několika anténami, možnost zapojení až 4 TVP, velké zesílení a příjem ze všech směrů, jednoduchá a časově nenáročná montáž, použití i na pohyblivých objektech.

K cenám všech výrobků účtujeme poštovné a balné 80,- Kč.

obr. 96. Podvodní fotografie nasnímal Vladimír Olson Toufar a vyšly v prosincovém magazínu Super v roce 2001

Z Popelky vyrostl superman

Arnold Schwarzenegger poskytl exkluzivní rozhovor Blesk magazínu

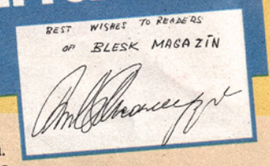

Vypadá to jako krásná pohádka. O chudém vesnickém chasníkovi, jenž se vydá do světa. Díky vůli, štěstí a práci se stane všeobecně známým. Přijímají ho králové i prezidenti, ruku mu cudně podávají princezny, vzdychají po něm ženy všech věků, síly milovníci stříbrného plátna. Chlapci i mladíci se opičí, chtějí být jako on. Ano, je dost povolaných, leč jen málo vyvolených. Mezi ty, kteří pohádku proměnili ve skutečnost, náleží Arnold Schwarzenegger. Uprostřed léta přiletěl na pouhých deset hodin do Prahy. Jako jediní novináři s ním delší dobu byli reportéři Blesk magazínu.

Říkali mu Popelka

Tisícovka obyvatel rakouské vesničky Thal u Štýrského Hradce se 30. července 1947 po čtvrté hodině zrána dočkala nového spolurodáka. Arnoldův otec Gustav byl šéfem místní policie. Pamětníci vzpomínají, že měl raději o rok staršího Arnoldova bratra Meinharda. Po několika letech velice rád připravoval soutěže mezi oběma bratry v zápase, boxu, lyžování. Vítěz se mohl těšit z otcovy přízně, poražený zůstával odstrčený. Bohužel, tuto smutnou úlohu většinou hrál právě Arnold. Jako dítě byl totiž nedužívý, často stonal, nosil silné brýle, měl odstálé uši. Wendy Leighová ve své životopisné publikaci „Arnold" uvádí, že vesničané měli malého Arnolda rádi. Otcův kamarád mu z lítosti nad jeho smutným osudem říkal Popelka.

Vůle zvítězila

Arnold se však nevzdal. Posiloval – a začal bratra porážet! Sílu získával i ve třináctiletém učení na tesaře. V osmnácti letech narukoval na jednoroční vojenskou službu, kde řídil tank. Bez „opušťáku" se v říjnu 1965 vydal soutěžit do německého Stuttgartu. Získal titul Junior Mr. Europe 1965. V říjnu 1967 v Londýně vybojoval kulturistický titul Mr. Universe. V roce 1968 odletěl za Atlantský oceán. Na letišti v Miami přistál bez peněz. Jen s nadějí, ctižádostí, vírou v americký sen – a hlavně v sebe sama.
S pomocí příznivců překonal četné překážky. Sedmkrát zvítězil v prestižní kulturistické soutěži Mr. Olympia. Jako superman hrál hlavní role ve filmech – Terminátor, Predator, Commando, Barbar Conan, The Running Man... Ovšem vytvořil i působivé postavy plné lidskosti – třeba ve Dvojčatech. Za natočení filmu mu nabízejí deset milionů dolarů. Tento sympatický muž mnoha tváří se v sobotu 8. července 1995 nečekaně objevil v Praze. Byl u toho i Blesk magazín.

Přicestoval inkognito

Kolem desáté dopoledne přistál na letišti v Praze – Ruzyni soukromý proudový letoun značky Falcon. Vystoupil z něj Arnold Schwarzenegger s pár přáteli. Byl mezi nimi i známý producent Keith Barish. V poklidu prošli prostorem pro významné osobnosti. Nasedli do bílého minibusu z půjčovny.
První zastávkou se stal renomovaný hotel Prague Hilton Atrium. Arnold se zapisuje do pamětní knihy. Asistuje pan Roman Vacho – jeden z ředitelů. Po uvítání becherovkou a dechovkou – polkou Škoda lásky – se Arnold vydává na prohlídku. Jeho zjevení vyvolává vzrušení.
Poprosím Arnolda o rozhovor. Vskutku se zastaví. Vezme mě kolem ramen s dotazem, odkud jsem. Ukazuji mu výtisk Blesk magazínu. Pozorně si ho prohlíží. „Máš diktafon?" zeptá se vesele. A tak již za pár okamžiků magnetofonový pásek zaznamenává exkluzivní rozhovor. Jediný, který při své utajované návštěvě Arnold Schwarzenegger novinářům poskytl.

Chci si v Praze užít

Jaký je důvod vaší návštěvy?
Jsem tady poprvé. V USA jsem dvakrát potkal prezidenta Václava Havla. Vyprávěl mi, jak je Česká republika krásná. Pozval mě k návštěvě. Přítel jsem z Vídně, kde jsem měl dvouhodinový soukromý rozhovor s panem prezidentem Klestilem. Zůstal mi půlden volného času – a tak jsem se rozhodl, že zaletím do Prahy. Mám k tomu i pracovní důvod.
Můžete ho prozradit?
Existuje zajímavá firma, která provozuje po světě síť luxusních restaurací Planet Hollywood. Má tři majitele – jedním z nich jsem já, dalšími můj přítel Sylvester Stallone a Bruce Willis. A tak nyní objíždím Evropu a hledám vhodné místo pro tyto restaurace, které si získaly velkou oblibu.
Kde všude jste při tomto průzkumu v poslední době byl?

TVÁŘ Z TITULNÍ STRÁNKY

Náš reportér ukazuje před rozhovorem Arnoldovi nejnovější číslo Blesk magazínu.

V Londýně, Berlíně, Hamburku, Oberhausenu, Mnichově, Vídni. V letošním létě otevíráme restauraci v San Franciscu, na podzim potom v Paříži. Ta bude už naší pětadvacátou.
Znamená to, že chcete Planet Hollywood mít i v Praze?
Ano. Právě při této návštěvě bych si chtěl prohlédnout toto krásné město a podívat se po nějakém vhodném místě pro naši restauraci. A také si chci v Praze něco užít.
Vaše obdivovatele zajímá, zda připravujete nový film.
Odpovídám kladně. Víc však ale zatím neprozradím.
Mistr Silák mi pevně stiskl ruku na rozloučenou.

BLESK magazín

Arnold Schwarzenegger (48)

Rodák z rakouské vesnice Thal. Jako chudé dítě prohlašoval: „Nechci se nic učit a nechci se ničím stát. Chci chodit po světě s holí, kloboukem a opicí!" Brzy se však začal věnovat kulturistice. V ní dosáhl mnoha mistrovských titulů. Obří postava se zalíbila režisérům filmů, ve kterých představuje supermany – např. Terminátor, Predator. Na slavném Hollywoodském bulváru má svoji vlastní hvězdu s pořadovým číslem 1847. Arnold Schwarzenegger úspěšně absolvoval studium na známých amerických univerzitách. Patří k úspěšným podnikatelům. Prezident USA si ho vybral jako poradce pro sport. Bohatá je také jeho publikační činnost, především o kulturistice. V roce 1986 se díky sňatku stal příslušníkem vlivného klanu Kennedyů. Manželce Marii se 13. 12. 1989 narodila v Los Angeles dcerka Katherine Eunice. O dva roky později přibyla další dcera, později i syn.

O chvili později už Arnold upřímně tleskal muzikantům z Hiltonu. Od houslisty si půjčil jeho nástroj. A co se dělo dál? To prozrazuje titulní strana obálky. Znalci vědí, že na skřipky vyhrával třeba ve filmu Zůstaň hladový.

Za pár chvil už Arnold svižně naskočil na místo vedle řidiče minibusu. Vystoupil na Staroměstském náměstí. Se zalíbením sledoval, jak radniční orloj odbíjí jedenáctou.

Krátkou procházku po Karlově mostě zakončuje v chrámu svatého Mikuláše. Jak se přiznává, kostely má rád. Do jeho života se zvláště zapsal římskokatolický kostelík svatého Františka Xavera v Hyannisu (stát Massachusetts). Tam si totiž 26. dubna 1986 vzal za ženu Marii Shriverovou, neteř Johna F. Kennedyho. Jistěže na obřadu nechyběla maminka ani půvabná Jacqueline Kennedyová–Onassisová.

Prozrazuje, že by rád restauraci Planet Hollywood viděl na Královské cestě, tedy na trase od Prašné brány k Hradu.
Má také plno nápadů při nákupech. V Karlově ulici navštíví luxusní prodejnu DINO. Prodavačky se ho ptají, jak se mu líbí zboží. „Je hezké, ale ještě víc se mi líbí krám. Hned bych si ho koupil!" Je to náznak, že by tady mohla být jeho restaurace? Na památku si kupuje koženou cestovní kabelu. O kus dál ho zaujal zlatý kříž s českými granáty. U radnice koupil velice krásné sklo. Ve starožitnictví přibral přívěsek. Na ten dal „ruské" hodinky, které koupil za 600 Kč od užasl ého poulič- ního prodejce.
Podle předběžného plánu měl Arnold obědvat ve starobylé Valdštejnské hospodě. Jak jsme zjistili, v poslední chvíli se rozhodl poobědvat v nějaké zahradní restauraci, odkud by viděl na Pražský hrad. A tak se nečekaně objevil na Novotného lávce. Před užaslými hosty srazil k sobě dva zahradní stolky – a už překvapený personál mohl podávat jídlo: velkou zeleninovou mísu, studený nářez, kuřecí prsíčka. Zapíjelo se minerálkou a pivem, které má Arnold velmi rád. Pak už čekal Pražský hrad.
Odpadla i plavba parníkem po Vltavě. Arnold spěchal na letiště. Chtěl k milované mamince. A tak s teplým podvečerem hollywoodská hvězda ve falconu odstartovala. Směr – rakouský Graz! Paní Urbánková, která Arnolda v Praze provázela, se nám svěřila: „Byla jsem upřímně překvapená, jak se vyzná v architektuře. Přátelům vyprávěl, že Praha kdysi bývala kulturním centrem Evropy."
A mně nezbylo než sympatického Arnolda – tohoto něžného obra, Popelku s botou číslo 12 – poprosit o pozdrav našim čtenářům.

MILAN KOUKAL
Foto Blesk magazín – JAROSLAV TATEK

Možná s matkou Arnold 30. července oslaví své 48. narozeniny. Otec už zemřel, právě tak jako bratr Meinhard, jenž tragicky zahynul. V USA čeká na Arnolda manželka s milovanými dětmi. A tak i my symbolicky připíjíme na počest tohoto velikána becherovkou. Spolu s ním vidíme generálního ředitele Prague Hilton Atrium Daniela Duranda a jeho asistentku Barboru Urbánkovou. Tahle sympatická žena doprovázela Arnolda při jeho návštěvě Prahy.

Na Hradě host prezidenta nenašel. Ten totiž původně plánoval, že se uvidí v neděli navečer. A tak Arnold Schwarzenegger alespoň viděl prezidentskou kancelář. Odtud ho telefonicky spojili s panem prezidentem, jenž byl asi na Hrádečku. Václav Havel přislíbil, že příště ho provede osobně. Jak Arnold řekl, rád by si pohovořil i s paní Olgou Havlovou o spolupráci při charitativních akcích pro postižené děti. V tom je velice aktivní, chápe to jako životní poslání.

obr. 97. Z utajované cesty Arnolda Schwarzeneggera nakonec vyšla dvoustránková reportáž v Blesk Magazínu, 1995.

obr. 98. Titulní strana Blesk magazínu s fotografií Jaroslava Tatka se stala inspirací pro obálku této práce.

13.6 Rozhovor v České televizi

V roce 2012 v pořadu Retro magazín České televize byl uveden díl Bulvár s popisem: „V socialistickém Československu byla bulvární média na první pohled zakázána. Opravdová bulvární exploze tak vybuchla až po listopadu 1989.“ Pořad je rozdělen na pět částí:

- Začátky bulváru (02:21)
- Rozhovor s Jaroslavem Tatkem I. (12:24)
- Zaměstnanci bulváru a častá témata (15:25)
- Rozhovor s Jaroslavem Tatkem II. (21:02)
- Jak reagovali čtenáři (23:27)

Jednotlivé části mají různou stopáž (ta je v seznamu výše uvedená v závorce) a vystupují v nich lidé, kteří se s bulvárními médii setkali, ať už v praktické, nebo teoretické rovině. Pořad se snaží mapovat vznik a dynamiku bulvárních médií uplynulého desetiletí. Na různé otázky vyjma Jaroslava Tatka také odpovídají: Jan Jirák[146] – teoretik médií, Martin Sekera[147] – ředitel knihovny Národního muzea, Ondřej Höppner[148] – novinář, Jaroslav Holoubek[149] – jako bývalý šéfredaktor Blesku, Ladislav Froněk[150] – zakladatel deníku Špígl, Ludmila Vízková[151] – majitelka trafiky.

Profese respondentů jsou zastoupeny opravdu různorodě a otázky jsou kladeny tak, že z jednotlivých reakcí lze složit mozaiku, jak to tehdy s bulvárními médii bylo. Důležitý je i více než dvanáctiletý časový odstup od doby, nad kterou se všichni snaží přemýšlet a někdy i osobně hodnotit. Natáčení probíhalo s každým samostatně v různých prostředích, ale střihová skladba dělá dojem jako by někteří respondenti spolu diskutovali. Jako oživení je často použita diskotéková hudba 90. let včetně archivních materiálů České televize.[152] Pořad připravila a moderovala Petra Křížková.[153]

Od Jana Jiráka se dozvíme, že deník Večerní Praha měl už za socializmu znaky bulváru a také mluví o tom, že existence bulvárních médií je určitým znakem svobody ve společnosti. Také si myslí, že deníku Blesk odebrala hodně čtenářů televize Nova, která jim obsah zprostředkovala v audiovizuální podobě.

Ladislav Froněk líčí své pohnutky k založení vlastního deníku Špígl tím, že vyjma nestranných aktualit z domova i ze světa chce dát prostor hlavně čtenářům – jejich materiálům a stížnostem.

---

146 prof. Jan Jirák (1958) patří mezi klíčové osobnosti oboru Mediální studia, který v první polovině 90. let spoluzakládal jako zcela nový obor pro české sociálněvědní prostředí. Působil pedagogicky na řadě zahraničních pracovišť v Evropě i USA, kde vesměs přednášel o transformaci české mediální soustavy po roce 1990 [54].

147 Martin Sekera, Mgr., Ph.D. (1966) ředitel knihovny a statutární zástupce generálního ředitele Národního muzea. V době vydání pořadu působil jako vedoucí oddělení časopisů a jako externista přednášel kulturní dějiny 19. století na katedře mediálních studií Metropolitní univerzity v Praze [55].

148 Ondřej Höppner (1965–2021) byl český novinář, šéfredaktor, vydavatel i zakladatel a designér českých novin a časopisů, zejména s bulvárním zaměřením. Napsal knihy Zpověď bulvární hyeny nebo Případ Kramný: Všechno je jinak [56].

149 Jaroslav Holoubek (1946–2016) byl český básník, prozaik, novinář, překladatel, pedagog a nositel Evropské medaile Franze Kafky za literaturu. Po roce 1996 působil v deníku Večerník Praha [57]. Od roku 1992 byl redaktorem deníku Blesk, kde v letech 1993–1994 zastával funkci šéfredaktora [58].

150 Ladislav Froněk založil vydavatelství Ladislav Froněk – Vydavatelství Špígl. Zaměřoval se na politický bulvár s grafickou úpravou napodobující německý Bild. Postupně redakci opouštěli lidé s novinářskou praxí, obsah místy překračoval etické i zákonné hranice. Deník často prohrával soudní spory [59].

151 Její prodejna se jmenovala Trafika Lída.

152 Např. úryvek z tiskové konference Vladimíra Železného z roku 1994 před zahájením vysílání TV Nova.

153 Petra Křížková (1983) je česká moderátorka a redaktorka. V letech 2008–2013 pro Českou televizi připravovala jako redaktorka a scenáristka magazín Retro (cyklus mapující design a fenomény v Československu po II. světové válce), který od roku 2012 také moderovala [60].

To ve Svobodném slově, kde dříve pracoval, nemohl. A tak po půl roce příprav 1. 10. 1990 vyšlo první číslo v nákladu asi 100 tis. kusů, jako první čistě soukromé noviny po roce 1948.[154]

Martin Sekera srovnává nejen grafické rozdíly mezi deníky Expres a Špígl, ale hlavně obsah. Poukazuje na politický obsah Špíglu, který si odradí typické čtenáře bulvárních novin. Popisuje i ostatní noviny a pozastavuje se nad tím, že úroveň v bulvárních časopisech pro dospívající jako Bravo Girl apod., je pro něj nejméně příjemná.

Ondřej Höppner popisuje expanzi deníku Expres a vyzdvihuje, že se jako první rychle zorientoval v tržním prostředí. Když dosáhl většího úspěchu, tak byl deníkem Blesk koupen. Zdůrazňuje vliv tržních mechanizmů včetně toho, že největší vliv má čtenář, jehož hlavní motivací ke čtení bulvárního tisku je možnost nahlédnutí do soukromí slavných lidí. Názor Jaroslava Holoubka, že bulvár může být laskavý (viz níže), označuje za protimluv.

Ludmila Vízková shrnuje počty prodeje ze svého pohledu majitelky trafiky a dle jejích zkušeností většinu bulváru kupují ženy. S Martinem Sekerou je v rozporu, neboť časopisy o dospívání se podle ní dobře prodávaly nejen kvůli možnosti získání plakátů idolů, ale i problematice prvního sexu a dospívání, která v té době nikde sdílena nebyla. Časem pozoruje, jak se postupně lidé přestávali stydět bulvár kupovat. Měla problém vyhovět častým kontrolám zástupců jednotlivých vydavatelů, neboť všichni vyžadovali, aby právě jejich list byl umístěn v popředí stánku na očích kolemjdoucích.

Jaroslav Holoubek v první části vzpomíná na svou éru šéfredaktora deníku Blesk a v páté pak srovná dnešní[155] bulvár s tím, kdy v Blesku působil:

> *„Pro mě to byla zkušenost k nezaplacení, i když mě spousta žen, zejména básnířek, jak v obci spisovatelů nebo třeba v Pen klubu, řekli: ‚Pane Holoubek, teda Vy takový básník a tolika knih, jako měl jste to zapotřebí si takhle zničit pověst?' A já myslím, že jsem si pověst nezkazil.*
>
> *Vrátím se k tomu rozdílu tehdejšího bulváru s tím dnešním. Byla tam do jisté míry laskavost. Byla ostřejší, byla taková ‚Dikobrazí',[156] jako když Vás někdo vezme kartáčem, ale zas to bylo docela příjemný. Dnes se mi zdá, (nemůžu hodnotit, už nečtu Blesk pravidelně), že je to za každou cenu a někdy jako krutost." Stylisticky upravená citace z [12].*

Jaroslavu Tatkovi byla ve druhé části položena otázka, jak se dostal k profesi fotoreportéra v Blesku. To se snaží objasnit tato práce a v té čtvrté pak popisuje zákulisní informace vzniku některých fotografií. Ty jsou, jako jeho vzpomínky, rovněž uvedeny v této práci. Na otázky: „Je podle Vás velký rozdíl mezi bulvárními médii tehdy a dnes?" a „Změnil se podle Vás princip bulvárních novin?"[157] Jaroslav odpovídá a během rozhovoru jsou zobrazeny v televizi jeho fotografie celebrit:

> *„Velký rozdíl tam rozhodně je, to v každém případě. Tehdy, když jsme fotili bulvární fotografie, tak jsme to dělali jemnějším způsobem. Myslím, že jsme trošku víc respektovali osobnost toho druhého.*
>
> *Myslím, že ano – tím jak se změnila doba. Všechno je rychlejší a spíš na tvrdo. Tehdy to bylo o hodně jednoduší než dnes. Bulvárních novin bylo méně a bylo možné se k celebritám dostat domů i do rodiny. Dnes už si víc střeží soukromí a je těžké je k něčemu přemluvit. Tehdy to byla věc jednoduché domluvy a nebyl žádný problém je vyfotografovat. Rozdíl je i ve snímání: dříve se fotografovalo na film a možnosti byly omezené např.*

154 Poledník Express v té době soukromý nebyl, vydávalo jej nakladatelství Práce.

155 Rok vzniku pořadu je 2012.

156 Myšleno jako satira s odkazem na časopis Dikobraz. To byl satirický týdeník, který vznikl v roce 1945 jako nezávislé periodikum a vycházel až do pádu komunistického režimu v roce 1989. Na první straně v záhlaví bylo heslo „S úsměvem jde všechno líp" [61].

157 Obě otázky jsou převzaty z pořadu a stylisticky upraveny.

> *citlivostí filmového materiálu. Dnes se fotografuje digitálně, citlivost je mnohonásobně větší s možností fotografovat skoro potmě." Stylisticky upravená citace z [13].*

14. HISTORICKÝ KONTEXT

V této kapitole budou v rámci historických souvislostí uvedeny alespoň základní faktografické údaje fotografů nebo jiných umělců, kteří Jaroslava Tatka inspirovali anebo události, které ovlivnily jeho tvorbu. Zároveň tato kapitola dává nahlédnout do doby tehdejšího socialistického Československa a neklade si za cíl nahlížet fotografii z politického hlediska nebo tuto dobu hodnotit. Jelikož se jedná o historii vzdálenou takřka 60 let,[158] tak některé aspekty mohou být mladším čtenářům těžko srozumitelné. Proto vysvětlení některých pojmů bude mít větší prostor v poznámkovém aparátu.

14.1 Stanislav Tereba

Stanislav Tereba (1938–2023) byl jeden z nejvýraznějších fotoreportérů v tehdejším Československu. K fotografii se dostal, podobně jako někteří další sportovní fotografové, tím, že sám sportoval. Jeho otec byl výborný stolní tenista a Tereba se nejprve zkoušel prosadit v atletice jako sprinter. Příležitostně hrál fotbal, hokej a lyžoval. Po jednom závodě dostal zápal plic a lékaři mu oznámili, že se vrcholovému sportu věnovat nemůže. Jelikož jeho dalším koníčkem byla fotografie, tak začal fotografovat sportovní akce. Nejprve sám pro sebe, ale pak zkusil štěstí ve výběrovém řízení na místo fotografa v národním podniku Start, který vyráběl sportovní náčiní. Své fotografie ukázal vedení, kterému se Terebovy fotografie líbily, ale musel ještě projít zkouškou. Poslali ho fotit plavecké závody v bazénu a po zkoušce byl přijat.[159] To bylo v roce 1956, kdy bylo Terebovi 18. let. Po nástupu do redakce si musel osvojit práci v laboratoři na pokročilou úroveň: chemii, zvětšování velkoformátových fotografií (do formátu 3 × 4 metry), retuše, zesilování, zeslabování, řízení kontrastu, lokální úpravy expozice, montáže atd.

Hlavní cenu čtvrtého ročníku World Press Photo získal v roce 1959[160] za fotografii Brankář v dešti, když mu bylo 21 let a pro deník Večerní Praha pracoval jako externista. V té době na World Press Photo byly oceňovány spíše válečné fotografie a fotografie přírodních katastrof. Tereba byl udiven, že zrovna jeho sportovní fotografie obstála v tak velké konkurenci.[161] Svou vítěznou fotografii diskutoval na výstavě v Haagu přímo s porotcem Gordonem Morrisem, který mu řekl, že fotografie Brankář v dešti je hluboce humánní, že je v ní poezie i drama, čistota i krása lidského bytí, nadšení pro ušlechtilé konání, a že po loňské[162] fotografii roku je to to pravé, co letos muselo zvítězit. Tak to Tereba zprostředkovává ve své knize Profotografovaný život [14].

158 Myšlen je zde přelom 60. a 70. let minulého století, kdy Jaroslav Tatek začal intenzivně fotografovat.

159 Stanislav Tereba ve své knize Profotografovaný život [14] otevřeně přiznává, že některé fotografie za něj pořídil Dalibor Richter, v jehož vlastním zájmu bylo, aby byl Tereba přijat. Totiž Richter měl lukrativní nabídku dělat ve filmovém a fotografickém oddělení Státního výboru pro tělesnou výchovu a sport.

160 Rok 1959 byl pro československou fotografii velký úspěch. Soutěž World Press Photo měla v tom roce tři kategorie: Features/Reportáž, News/Zprávy a Sports/Sportovní, z nichž dvě vyhrály fotografie československých fotografů: Stanislav Tereba – první cena v kategorii Sport, Vilém Kropp – první cena v kategorii Reportáž a Otakar Hürka – druhá cena v kategorii Sport [62].

161 Navíc je tato fotografie pořízena v tzv. nerozhodném okamžiku. Tedy v momentě, kdy se na fotografii zdánlivě nic neděje, případně se hlavní děj odehrává mimo snímek. A to je pro sportovní snímky neobvyklé.

162 V roce 1958 nebyla cena World Press Photo udělena. V předchozím roce 1957, ji získal Douglas Martin s fotografií Dorothy Counts na téma rasové segregace ve Spojených státech [104].

Vlastně je to malý zázrak, že World Press Photo vyhrál autor z komunistické země a dokonce se osobně dostavil do Haagu cenu převzít.[163] Po tomto ocenění Tereba začal pracovat pro Večerní Prahu na plný úvazek a strávil tam třicet let. Mezi lety 1960–1990 jako vedoucí fotografického oddělení.

Vyjma sportovní fotografie bylo další Terebovo velké téma fotografování zpěváka Karla Gotta. Znal se s ním a jeho fotografie se objevovaly na obalech alb. Dále pak dění v Praze, které pro Večerní Prahu fotografoval od 50. let. V kontextu sportovní a reportážní fotografie, téma Karla Gotta, dění v Praze, osvojení si pokročilé laboratorní fotografické práce, můžeme (s trochou nadsázky) vidět jistou paralelu mezi počátkem fotografické kariéry Stanislava Tereby a Jaroslava Tatka. Navíc oba fotoreportéry kariéra později zavedla do světa známých osobností a celebrit ze světa šoubyznysu i politiky.

Rozdíl je ve vzdělání: Stanislav Tereba chtěl jít na Střední průmyslovou školu grafickou, ale kvůli tomu, že ve škole převyprávěl zážitky svého otce z Ameriky, který tam strávil 3 týdny na mezinárodním mistrovství ve stolním tenisu (a posléze dostal ještě pozvánku na putování autem), mu ředitelka základní školy sdělila, ať nepočítá s tím, že se na grafickou školu dostane. Přihlásil se tedy do učení na soustružníka.[164] V posledním roce učení jej poslali na sportovní hry do Špindlerova, mlýna kde si při jízdě ve slalomu zlomil klíční kost a zhmoždil oba kotníky. I při učení stále fotografoval [15]. Kdežto Jaroslav Tatek se na doporučení rodičů vyučil reprodukčním grafikem a středoškolské vzdálení si doplnil.[165]

obr. 100. Stanislav Tereba: „Jen sedm minut. Přísný profesor Karenin, ke kterému Karel docházel na hodiny zpěvu, mi na focení povolil maximálně sedm minut. Já to stihl za čtyři.“ [24]

obr. 99. Stanislav Tereba: „To se poveslo. ‚Je to hezká fotka, oba se smějeme,‘ pochvaloval si, když viděl tenhle snímek, který jsem pořídil v pražské zoo.“ [24]

163 Sportovní fotografové měli kvůli politické situaci omezeno nebo úplně zakázáno fotografování zahraničních akcí. Někteří z nich emigrovali. Např. František Holubovský do Kolína nad Rýnem a Josef Pilman do Basileje [63].

164 V některých pramenech lze najít, že se v mládí intenzivně věnoval sportovní kariéře, a tak na základní škole neměl dobrý prospěch. Proto na střední grafickou školu nebyl přijat a vyučil se fotografem [64], [65].

165 Viz kapitola 3. Školní léta na straně 13.

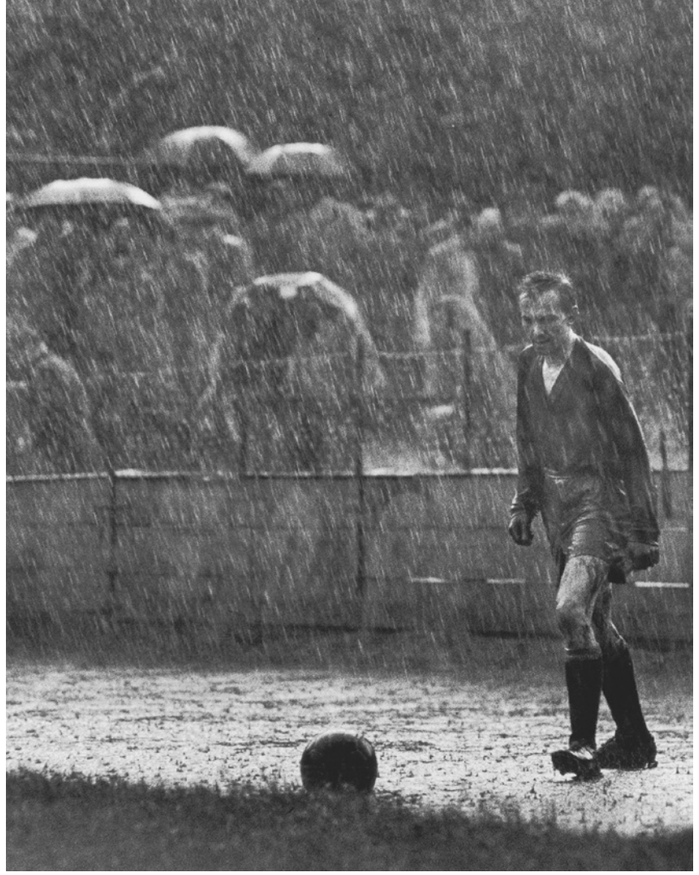

obr. 101. Stanislav Tereba: Brankář v dešti. Vítězná fotografie Word Press Photo 1959.

obr. 102. Stanislav Tereba: Když letí hvězda. „Připravil jsem si velmi citlivý film, promyslel ostření a na zemi vyloupl dvě dlažební kostky, abych mohl foťák umístit co nejníže. Jen jsem se bál, aby se Karel při skoku nezranil.“ [24]

14.2 Deník Večerní Praha

Tato kapitola si neklade za cíl podrobně mapovat historii deníku Večerní Praha (není to ani cíl této práce), ale Jaroslav Tatek se v počátcích své tvorby netají inspirací práce Stanislava Tereby se kterým se i krátce setkal,[166] bude nutné zmínit alespoň stručnou historii tohoto deníku. Totiž Stanislav Tereba většinu své profesní kariéry pro Večerní Prahu pracoval a Jaroslav Tatek tam, v době svého studia, dobrovolně přispíval.

Deník poprvé vyšel v 1. 4. 1955 v nákladu 60 tis. výtisků, ale přípravy začaly už v roce 1954. Předlohou, spíše však formální, měl být úspěšný ruský deník Večerní Moskva. Skutečný obsah však neměl být tak politicko-výchovný, nýbrž pro čtenáře mnohem zajímavější – zprávy a dění v Praze. Velký důraz byl kladen na obrazovou část. V některých pramenech lze najít, že se rozložení a sazba přizpůsobovala fotografiím, aby tyto mohly být větší. Deník začala vydávat Krajská odborová rada v Praze pod vydavatelstvím Práce. Asi 30 % nákladu bylo v té době distribuováno tzv. kolportáží.[167] Ostatní noviny byli distribuovány rozvozem. Redakce pro první vydání zveřejnila tento dopis čtenářům:

> *„Mezi dobrými přáteli bývá zvykem, že se při setkání pozdraví. V dnešním listu se redakce setkává s vámi dokonce poprvé. Proto si řekněme víc než jen – dobrý večer. Co si přečtete na našich stránkách? Co vám chceme dát? Co chceme zachytit? V hlavním městě, kde se sbíhají všechny nervy, kde je obrovský průmysl, obchod, instituty a bohatá kultura, kde denně jsou v pohybu statisíce občanů, tam život kypí, kam jen pohlédnete. Nechceme víc, než aby se nám podařilo tento obraz života vás všech dobře poutavě a zajímavě zachytit. Máme shodné cíle, chceme život zkrášlit, chceme žít bohatěji, kulturněji a radostněji. Soustředíme všechny síly, um novinářů, odborných a pohotových spolupracovníků ze všech oborů, abychom vytvořili noviny vám blízké a milé. Vaše Večerní Praha, 1. dubna 1955“ [16]*

Večerník měl trochu jiný režim práce než ostatní noviny, které vycházely ráno. Uzávěrka byla ve 13 hodin, materiály vycházely až po ranních denících což mělo velký vliv i na práci fotoreportérů. Např. fotografie ze stejné akce musely být jiné, než ty, co vyšly v ranních denících.

V letech 1965–1969 byl deník na vrcholu a měl náklad kolem 130 tis. výtisků. Vyjma aktuálního zpravodajství měl i vytříbenou publicistiku (fejetony, sloupky, rozhovory, povídky). Na rozdíl od ostatních novin měla Večerní Praha dovolenou větší pestrost a svobodu, která přitáhla zajímavé osobnosti z jiných redakcí.[168]

Koncem roku 1989 odstoupilo vedení KSČ a deník předalo redakci. Ta musela najít nového vydavatele. Krátce se toho ujalo vydavatelství Delta a. s., které vedl Vlastimil Košťál.[169] V roce 1991 koupil Večerní Prahu vydavatel Fidelis Schlée[170] a vedl ji až do roku 1997. Pod jeho vedením odešla velká část původní redakce včetně Stanislava Tereby. Kvůli sporům o značku a logo se společností Impuls, a. s. došlo v roce 1991 k přejmenování na deníku na Večerník Praha.

166 Viz kapitola 3. Školní léta na straně 13.

167 Kolportáž je termín pro individuální roznášku zboží a kolportér je prodejce. Jde-li o tiskoviny, pak se kolportérovi říká kamelot. Kameloti v minulosti prodávali noviny na rušných ulicích vykřikováním nejzajímavějších zpráv [66].

168 Ze vzpomínek Olgy Šulcové, která byla redaktorkou Večerníku Praha v letech 1956–1969.

169 Vydavatelství Delta původně Rudé Právo, které Vlastimil Košťál přejmenoval a majetek převedl na stát. Po fúzi s Německým mediální koncern Verlagsgruppe Passau vzniklo vydavatelství Vltava-Labe-Press [67].

170 Fidelis Schlée (1948–2018) byl český právník politik a vydavatel. Napsal první verzi Živnostenského zákona (č. 105/1990 Sb.). Vdával knihy o podnikání, daních a také noviny Večerník Praha, Lidová demokracie a humoristický časopis Sorry [68].

Schlée v roce 1997 prodal 100 % svých akcií vydavatelství Pragoprint. Dalším vydavatelem listu se stalo Vltava-Labe Press (v té době Vydavatelství Vltava), které sloučilo všechny tehdejší regionální noviny pod jednoho vydavatele. V roce 2005 se Večerník Praha transformuje a vychází celorepublikově pod názvem Šíp. Ten se ale orientuje na bulvár, a tak původní Večerní(k) Praha zaniká.

obr. 103. Kamelot prodávající Večerní prahu. Foto: Tomáš Vocelka, 1986.

531 Jan Vrabec (ČSSR) **OPUŠTĚNÍ**

14.3 Jan Vrabec

Jan Vrabec (1931–datum úmrtí není známo) začal fotografovat jako amatér. V roce 1958 vstoupil do tehdy největšího československého Fotoklubu TATRA, kde brzy začal vystavovat na stovkách fotografických soutěží, výstav[171] a salonů nejen u nás, ale po celém světě. Např. Los Angeles, San Francisco, Sydney, Johannesburg, Singapore, Tokio, Hokg-Kong, Vídeň, Essex a další [17]. V klubu působil jako lektor a svou pedagogickou činností ovlivnil i tehdy šestnáctiletého Jaroslava Tatka.[172] Zároveň přednášel po celé republice – pro domácí a zahraniční fotoreportéry, agenturní školy, vedl odborné semináře o fotografii a fotografické reportáži.

V roce 1967 se fotografií začal živit jako profesionál. Nastoupil do tehdejší Československé tiskové kanceláře[173] jako fotoreportér a redaktor. Patřil k první poválečné generaci fotoreportérů podobně jako Emil Bican, Jiří Kruliš, Zuzana Humpálová a další. Vyjma běžné agenturní práce byla jeho doménou popularizace a zpravodajství z užití vědy a výzkumu v praxi. To nebyl jednoduchý úkol, neboť vědecká pracoviště nejsou vizuálně zajímavá a obsahují spoustu rušivých prvků, např. velké přístroje, které je někdy těžké obrazově uspořádat. To vše mnohdy ve špatných světelných podmínkách. Jan Vrabec ovšem ovládal fotografické řemeslo na velmi vysoké úrovní, a tak se s těmito problémy dokázal vypořádat, včetně psaní textů.

Pravidelně se účastnil světové profesionální soutěže World Press Photo, kde získal několik diplomů. Realizoval řadu samostatných autorských výstav doma i v zahraničí. Vyjma jiného se věnoval fotografování pohlednic a také výtvarné fotografii. Mezinárodní federace umělecké fotografie FIAP[174] mu v roce 1970 udělila doživotní titul AFIAP za dlouholeté úspěchy na světových fotografických salonech. Pod patronací Americké fotografické společnosti PSA[175] mu byl udělen titul APSA.

171 Např. na výstavě Interfoto Praha ‘66 byl zastoupen čtyřmi fotografiemi: Hrozba, Ráno na řece, Opuštění (viz obr. 104) a Výprodej.

172 Viz kapitola 3. Školní léta na straně 13.

173 ČTK – Česká tisková kancelář byla v době založení, 28.10.1918, česká státní zpravodajská agentura. Emil Čermák, který ji vedl v letech 1920–1930, je považován za jejího zakladatele. V roce 1993 byla dokončena transformace a podle zákona o ČTK č.517/92 má formu veřejnoprávní instituce [69].
Od roku 2005 pracuje pro ČTK jako fotoreportér vedoucí této práce MgA. Roman Vondrouš, Ph.D. Držitel celé řady ocenění, jako například Czech Press Photo nebo World Press Photo [70].

obr. 104. Na protější straně fotografie Jana Vrabce Opuštění v katalogu výstavy Interfoto Praha ‘66.

obr. 105. Patrik Čefelín, optické vlákno, 1988. ČTK / Vrabec Jan

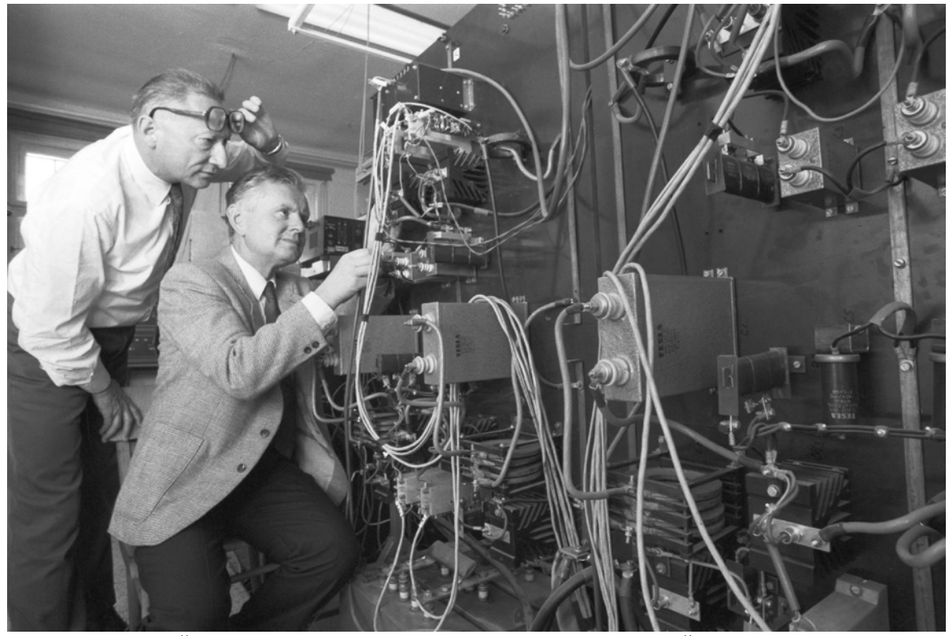

obr. 106. Zdeněk Čeřovský, Jiří Bendl, model pohonu tramvaje, 1987. ČTK / Vrabec Jan

174 FIAP Fédération Internationale de l‘Art Photographique – Mezinárodní federace umělecké fotografie založená 1946 [71]. Jednotlivé země zastupují jejich národní sdružení. V České republice je to ČFFU – Česká Federace Fotografického Umění založená 2005. Ocenění se dělí do různých kategorií N: Novice/Začátečník, A: Artist/Umělec a E: Excellence/Excelentní [72].

175 PSA Photographic Society of America – Americká fotografická společnost založena 1934 je nezisková organizace podporující umění a vědu fotografie jako prostředek komunikace, vnímání obrazu a kulturní výměny [73].

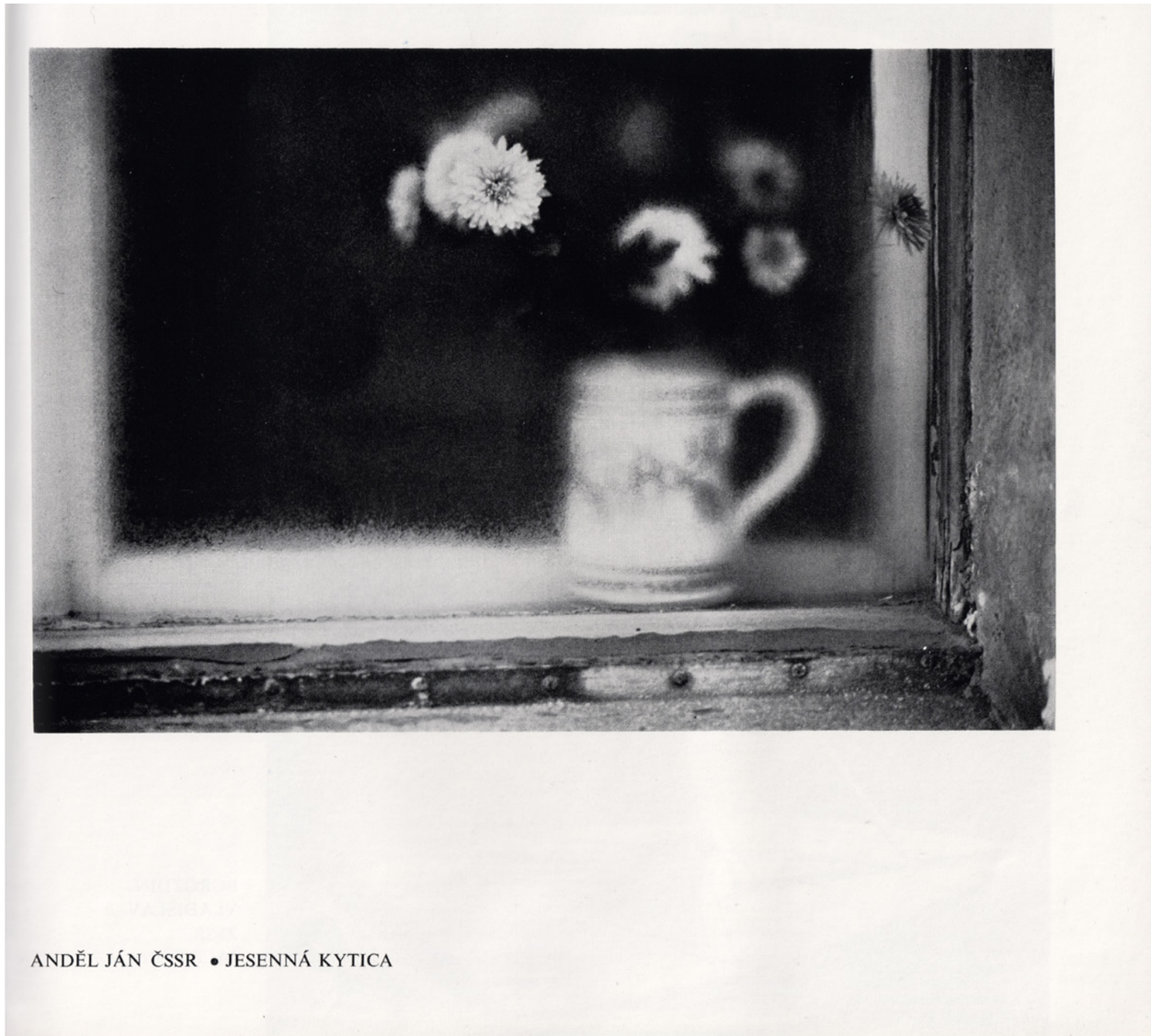

obr. 107. Fotografie Jana Anděla Podzimní kytice v katalogu Ružomberok 83.

14.4 Jan Anděl

Jan Anděl (1943–2020) měl vliv na tvorbu Jaroslava Tatka nepřímý. Dle Jaroslavových vzpomínek měl ve fotoklubu TATRA[176] na starosti obesílání výstav, zejména zahraničních. Takže zde bude uveden jen krátce a spíše z formálních důvodů, neboť i Jaroslavovy fotografie zásluhou Jana Anděla putovaly po mezinárodních fotografických salonech a výstavách.[177]

Jan Anděl byl jeden z výrazných amatérských fotografů u nás. Profesí byl strojař a v tomto oboru setrval většinu svého profesního života jako konstruktér a projektant. Profesionálně pak fotografoval architekturu a průmysl. Ke konci kariéry působil jako redaktor revue PhotoArt. Fotografii se vážně začal věnovat ve svých dvaceti letech. Studoval ji na Lidové konzervatoři u prof. Jána Šmoka[178] a také na různých specializovaných kurzech.[179] Později také fotografii přednášel. Prošel všechny žánry fotografie s výjimkou zátiší a na otázku „Co považujete za nejdůležitější moment svého fotografického života?“ v rozhovoru pro web WWG v roce 2002 odpovídá:

> *„To je opravdu těžké. Asi když byla úplně poprvé, tuším v roce 1964, přijata moje fotografie na salonu pořádaném deníkem The Asahi Shimbun v Tokiu. Tam se žádné ceny neudělovaly, zato každá z vystavených fotografií byla otištěna v katalogu. Už ani nevím, jaké promile ze zaslaných snímků bylo vystaveno…“ [18]*

V 70. a 80. letech vystavoval[180] po celém světě a získal přes 500 cen,[181] včetně několika Grand Prix a zlatých medailí FIAP a PSA. Je čestný člen v mnoha národních i regionálních fotografických společností v Evropě, Asii i Americe a jako jeden z prvních získal titul ASFČ.[182] K příležitosti 50. výročí založení Svazu českých fotografů mu v roce 2019 bylo uděleno Ocenění za zásluhy o fotografii.

I když se snažil o tvůrčí všestrannost, tak v jeho tvorbě má velké místo akt. Poté, co se odstěhoval do Krkonoš, převládá výhradně fotografie krajiny. V roce 2008 Vlastivědné muzeum ve Vysokém nad Jizerou vystavilo soubor Dědictví kamenů. Jan Anděl se v něm takřka deset let věnuje kamenným útvarům se zřetelným důrazem na prehistorické megality po celé Evropě.

Jeho oblíbený fotoaparát byl Nikon FM2,[183] který nosil všude sebou, ale pokud to šlo, tak raději fotografoval na střední formát přístrojem Mamiya 645.

---

176 Ještě v roce 2008 byl aktivním členem Klubu fotografů amatérů Praha, z. s. a je uveden jako četný člen na jeho stránkách, viz kapitola 14.6 Fotoklub TATRA na straně 125.

177 Viz kapitola 12. Seznam výstav a ocenění na straně 73.

178 Ještě před založením katedry fotografie na FAMU [74].

179 Např. u prof. dr. Ludvíka Barana, doc. Jaroslava Poláška aj. [75].

180 Např. byl zastoupen na mezinárodním Fotofóru Ružomberok 1983 fotografiemi Vzpomínka, Setkání třetího druhu, Imprese a Podzimní kytice viz obr. 107.

181 Ceny mu přinášely i akty, které paradoxně v tehdejším Československu vystavovat nemohl.

182 ASČF je titul Svazu českých fotografů, který uděluje autorům, jejichž tvorba dlouhodobě prokazuje vysokou uměleckou a estetickou úroveň i kvalitní technické provedení. Zároveň se prosazují na národních i mezinárodních výstavách [105].

183 Po přechodu na digitální fotografii pak Nikon D300.

obr. 108. Ukázka práce Milana Borovičky z počátku 80. let, kterou Jaroslav Tatek uznává.

14.5 Milan Borovička

Zařazení Milana Borovičky do této kapitoly vyžaduje Jaroslavova vzpomínka na něj:

> *„Určitě jsem se s Milanem Borovičkou párkrát setkal na výstavách AFO[184] a možná i na fotografické soutěži Cena Vysočiny – to už si přesně nevybavím. On byl z Valašského Meziříčí, které mám moc rád. Fotografie Milana Borovičky se mi nejenže líbí, ale mají mé uznání. Navíc reportážní fotografie je úplně jiná kategorie a jeho práce jsou pro mne hezkým odreagováním…“*
>
> *Jaroslav Tatek, 21. 7. 2026.*

Milan Borovička (1925–2011) byl český amatérský fotograf – autodidakt. Po absolvování obchodní akademie ve Frenštátě pod Radhoštěm (1949) pracoval na různých administrativních pozicích v různých podnicích. Po řadě např. Městská spořitelna, Valašské dřevařské závody, Silnice Ostrava n. p.

V mládí se věnoval turistice, lyžování, horolezectví, kreslení a fotografie byla jen jedna ze zálib. Více se jí začal věnovat až po válce v souvislosti s turistikou. Po úrazu v polovině 50. let se už nemohl věnovat závodně lyžování, a tak začal upřednostňovat fotografii. Vypůjčeným Flexaretem začal fotografovat svou malou dceru, krajinu v okolí Vlašského Meziříčí a městská zákoutí. Začal zdokonalovat fotografickou techniku, číst odbornou literaturu a navštěvovat výstavy.

184 Viz kapitola 12.4 Výstavy Amatérské fotografie – AFO na straně 74.

> *„K fotografii jsem se vážněji dostal až po válce. Nevěděl jsem skoro nic o tom, co se dělalo dříve, neznal jsem Funka,[185] Hájka[186] ani Wiškovského.[187] Vším jsem se musel prokousat zcela sám. Věřím, že kdybych znal meziválečnou fotografii, mohl jsem si ušetřit několik let tápání.“ [19]*

Na přelomu 50. a 60. let byla jeho tvorba různorodá tematicky i žánrově. Upřednostňuje statické motivy technické civilizace (mříže, dráty, komíny…) nebo samostatné obyčejné předměty všedního života (židle, dámské punčochy a střevíce…), které estetizuje a zobrazuje s velkým výtvarným akcentem.

Od 60. let se začíná autorova tvorba kultivovat. Zejména prosté motivy zobrazuje s mimořádnou vytříbeností. V cyklu Domov klade větší důraz na obsahovou stránku a s jistou nostalgií v něm zobrazuje tradiční jistoty domova neobyčejně výtvarně. V cyklu Konflikty pak klade důraz na vztahy mezi předměty a jejich aranžováním se snaží o metaforické zobrazení světa lidí. Kritici ovšem poukazují na určitou nasládlost, kterou sám Borovička vysvětluje:

> *„Tehdy jsme se domnívali, že fotografie musí být lyrické a sladké, protože jinak je diváci nepochopí. Všude jsme proto dávali kytičky a peříčka, samotná neupravená skutečnost nám přišla příliš naturalistická.“ [19]*

Od poloviny 60. let se začíná soustavně věnovat ženským portrétům[188] a aktům. Zprvu mu šlo o výtvarné zachycení půvabných mladých žen v umělém osvětlení. Později se, díky zralejším modelkám, propracoval k větší psychologické hloubce a ryze výtvarnému zobrazení fragmentů ženského těla (záda, ruce, nohy). Zůstává amatérem (fotografií se nikdy neživil) a věnuje jí veškerý čas po zaměstnání. I přesto, že občas realizuje nějaké zakázky nebo velkoformátové fotografie pro výzdobu interiérů, svou volnou tvorbu – fotografie žen – považuje za stěžejní.

> *„Žena jen nepatrně poodhaluje kousky své osobnosti. Při tom je stále nová, plná proměn, tichá i vášnivá, naplněná očekáváním, smutkem i touhou. Stala se jakýmsi mým stálým tématem, neprobádaným, vzrušujícím, inspirujícím i omlazujícím.“ [19]*

Dále je nutno podotknout, že byl organizačně a pedagogicky činný:

» V roce 1965 společně s Jiřím Fojtíkem, Františkem Janišem a Miroslavem Bílkem založili skupinu Profil.[189] Jejich fotografie byly součástí řady úspěšných výstav a publikovány v odborných časopisech. Skupina fungovala až do roku 1977.[190]

185 Jaromír Funke (1896–1945) patří k nejvýznamnějším českým fotografům první poloviny 20. století a světově významným průkopníkům avantgardní fotografie. Byl spoluzakladatel České fotografické společnosti (1924), která si kladla za cíl používat čistě fotografické procesy a vymanit se z vlivu grafiky [76].

186 Karel Hájek (1900–1978) byl československý novinářský fotograf, považovaný za zakladatele moderní české fotoreportáže. V letech 1937–1939 fotografoval pro americký časopis Life [77].

187 Eugen Wiškovský (1888–1964) byl český pedagog, filolog a amatérský fotograf. Patří k předním českým fotografům 30. let a jeho fotografie jsou zaměřeny na tvar a estetiku. Od roku 1912 byl profesorem na gymnáziu v Kolíně, kde byl jeho žákem Jaromír Funke, se kterým se spřátelil [78].

188 Kolem roku 1963 se na něj obrátilo amatérské Divadlo poezie ve Valašském Meziříčí, aby dokumentoval představení a dělal portréty recitátorek.

189 S odstupem času se ukázalo, že skupiny Profil, DOFO a Epos patřily k nejvýznamnějším skupinám české fotografie 60. let.

190 Od roku 1976 byl Milan Borovička členem skupiny Setkání.

» Uspořádal desítky autorských výstav doma i v zahraničí a zúčastnil se stovek různých expozic, kde získal řadu významných ocenění.[191]
» Na Institutu výtvarné fotografie[192] vyučoval portrét (1974–1990), pak i na Institutu tvůrčí fotografie (1990–2003) kde mu o portrétu vyšla skripta ve dvou vydáních.[193]

V 70. letech mu byly uděleny dva významné tituly:

» AFIAP od Mezinárodní federace umělecké fotografie v roce 1972.
» ASČF od Svazu českých fotografů v roce 1976.

Podařilo se mu nalézt autorský rukopis, kterým ovlivnil tehdejší amatérskou fotografickou tvorbu v Československu. Na závěr této kapitoly ještě slova Milana Borovičky o tom, co pro něj fotografie znamená:

> *„Fotografie vnitřně obohacuje můj život natolik, že se stala krásnou nutností, bez níž se již nemohu obejít. Dává mi nový, širší a také hlubší pohled. Vnímám daleko intenzivněji a plněji, mám z každé věci, jevu, vztahu silnější zážitek.“ [19]*

KATALOG AFO 73 / 11

II. CENA AFO 73
MILAN BOROVIČKA, VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

MATKA

II. CENA AFO 73
VÁCLAV PETR, TŘEBÍČ

DĚVČE

obr. 109. Milan Borovička (fotografie vlevo) se dělil o II. cenu AFO 73 s Václavem Petrem.

191 Např. v roce 1973 získal druhou cenu v soutěži IV. ročníku AFO 73 za fotografii Matka a V. ročníku AFO 75–75 cenu za nejlepší soubor portrétů. Byl zastoupen na mezinárodním Fotofóru Ružomberok 1983 fotografiemi Žena 1, Žena 2.

192 Institut výtvarné fotografie byl založen v roce 1971 Karlem O. Hrubým jako dálková neuniverzitní škola při Svazu českých fotografů. V roce 1990 byla začleněna do nově vzniklé Slezské univerzity v Opavě jako Institut tvůrčí fotografie. Jeho vedoucí je prof. PhDr. Vladimír Birgus [79].

193 První vydání 1991 náklad 350 kusů, druhé 1997 náklad 200 kusů [80].

14.6 Fotoklub TATRA

Tato kapitola si neklade za cíl mapovat historii Fotoklubu TATRA (není to ani cíl této práce), ale šestnáctiletý Jaroslav Tatek byl členem toho klubu mezi lety 1969–1973. Od lektora Jana Vrabce[194] tam získal užitečnou zpětnou vazbu na svou ranou tvorbu a první zkušenosti se zahraničními výstavami.[195] Proto bude nutné zmínit alespoň stručnou historii tohoto klubu.

Historie Fotoklubu TATRA sahá až do roku 1908, kdy byl založen jako druhý[196] největší fotografický klub v Praze s názvem Klub fotografů amatérů na Královských Vinohradech. Prvním předsedou fotoklubu byl zvolen Albert Keclík a členové se nejprve scházeli v restauraci U Riegra v Šumavské ulici. O rok později se fotoklub přestěhoval do nové místnosti v Palackého ulici. Tam bylo lepší zázemí, a tak bylo možné připravit fotografie pro první výstavu v Rudolfinu v roce 1911, na které bylo vystaveno 300 fotografií od 28 autorů.[197] Mezi vystavenými pracemi vynikaly zejména fotografie aktů Aloise Zycha,[198] spoluzakladatele a pozdějšího předsedy.

V roce 1929 se fotoklub přestěhoval do nově postaveného paláce Valdek v Anglické ulici na Královských Vinohradech. Tam bylo možné vybudovat prostory nejen pro klubovnu, ale pro velký ateliér, pracovnu, 9 fotokomor a místnost kustoda.[199] Toto, v té době, moderní vybavení společně s kvalitním programem přispělo k rozvoji amatérské fotografie a řada členů se dala na profesionální dráhu.

Tvorba členů byla ovlivněna výraznými osobnostmi tehdejší fotografie, které fotoklub navštěvovaly a členům předávaly nové myšlenky, tvůrčí proudy, ale i technické novinky. Např. Jaromír Funke, Jiří Jeníček, Jaroslav Fabinger, Přemysl Koblic a další. Ve dvacátých letech pak tvorbu klubu silně ovlivnil Drahomír Josef Růžička,[200] kterému klub v roce 1925 ve svých prostorách vystavil 56 fotografií a v roce 1936 ho jmenoval čestným členem.

V roce 1938 uspořádal klub jubilejní výstavu ke svému 30. výročí vzniku. Organizátoři se zamýšlejí nad novými trendy prosazovanými v amatérské fotografii částečně způsobené technickým pokrokem. Zejména objektivů a fotografických materiálů, které zlepšovaly a zrychlovaly fotografický proces:

> *„Není možno neuznati pokrok moderní fotografie v mnohých směrech amatérské činnosti, avšak dvě přednosti těžko mohou býti upřeny dobám minulým: jest to v první řadě opravdová, přímo ideální láska k fotografii, překonávání hravě dřívější chudobu všech pomůcek a nedostatek rádců a učitelů a vedoucí teprve po úmorné práci k získání potřebných vědomostí a zkušeností. Druhou předností byla snaha po naprosté soběstačnosti ve všech pracích fotografických a hlubší, vážnější, a hlavně estetické nazírání na výsledek práce fotografické.“ [20]*

194 Viz kapitola 14.3 Jan Vrabec na straně 118.

195 Viz kapitola 2. První kontakt s fotografií na straně 10.

196 První Český klub fotografů amatérů v Praze, dnes známý jako 1. Český klub fotografů amatérů – Nekázanka, vznikl v roce 1889 [81].

197 V katalogu výstavy Interfoto Praha 66 je na straně 31 v textu prof. Rudolfa Skopce uvedeno „Ve čtyřech místnostech návštěvníci viděli 300 fotografií od 38 členů.“

198 Alois Zych (1874–1943) byl český amatérský fotograf. Věnoval se zejména aktu, ale také krajině v piktorialistickém stylu. Byl členem redakční rady Fotografického obzoru. Vystudoval ČVUT a v profesním životě zastával funkci vrchního technického rady na ministerstvu veřejných prací [82].

199 Kustod v oblasti galerijnictví dohlíží na chování návštěvníků expozice a podává jim informace.

200 Drahomír Josef Růžička (1870–1960) byl americký lékař a amatérský fotograf českého původu, který ovlivnil českou fotografii 20. a 30. let svými zkušenostmi z USA. Je považován za otce moderní české fotografie a příklad úspěchu českých emigrantů v Americe [83].

obr. 110. Text z roku 1938 organizátorů jubilejní výstavy k 30. výročí vzniku Klubu fotografů amatérů na Královských Vinohradech. Později fotoklubu TATRA.

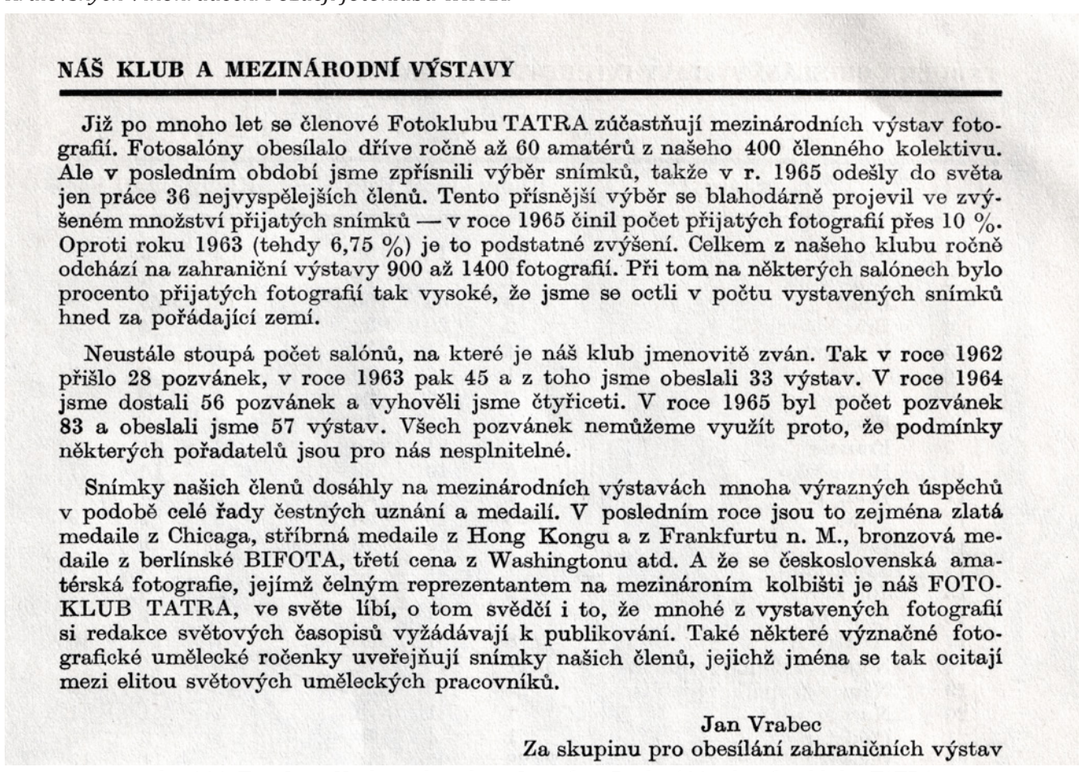

NÁŠ KLUB A MEZINÁRODNÍ VÝSTAVY

Již po mnoho let se členové Fotoklubu TATRA zúčastňují mezinárodních výstav fotografií. Fotosalóny obesílalo dříve ročně až 60 amatérů z našeho 400 členného kolektivu. Ale v posledním období jsme zpřísnili výběr snímků, takže v r. 1965 odešly do světa jen práce 36 nejvyspělejších členů. Tento přísnější výběr se blahodárně projevil ve zvýšeném množství přijatých snímků — v roce 1965 činil počet přijatých fotografií přes 10 %. Oproti roku 1963 (tehdy 6,75 %) je to podstatné zvýšení. Celkem z našeho klubu ročně odchází na zahraniční výstavy 900 až 1400 fotografií. Při tom na některých salónech bylo procento přijatých fotografií tak vysoké, že jsme se octli v počtu vystavených snímků hned za pořádající zemí.

Neustále stoupá počet salónů, na které je náš klub jmenovitě zván. Tak v roce 1962 přišlo 28 pozvánek, v roce 1963 pak 45 a z toho jsme obeslali 33 výstav. V roce 1964 jsme dostali 56 pozvánek a vyhověli jsme čtyřiceti. V roce 1965 byl počet pozvánek 83 a obeslali jsme 57 výstav. Všech pozvánek nemůžeme využít proto, že podmínky některých pořadatelů jsou pro nás nesplnitelné.

Snímky našich členů dosáhly na mezinárodních výstavách mnoha výrazných úspěchů v podobě celé řady čestných uznání a medailí. V posledním roce jsou to zejména zlatá medaile z Chicaga, stříbrná medaile z Hong Kongu a z Frankfurtu n. M., bronzová medaile z berlínské BIFOTA, třetí cena z Washingtonu atd. A že se československá amatérská fotografie, jejímž čelným reprezentantem na mezinároním kolbišti je náš FOTOKLUB TATRA, ve světě líbí, o tom svědčí i to, že mnohé z vystavených fotografií si redakce světových časopisů vyžádávají k publikování. Také některé význačné fotografické umělecké ročenky uveřejňují snímky našich členů, jejichž jména se tak ocitají mezi elitou světových uměleckých pracovníků.

Jan Vrabec
Za skupinu pro obesílání zahraničních výstav

obr. 111. Text Jana Vrabce v katalogu Interfoto Praha '66 takto fotoklubu TATRA.

Text dále pokračuje důrazem na krásu, která byla v minulosti nutným požadavkem na fotografické dílo a konstatováním, že tato krása je v moderní fotografii často nahrazována jen zajímavostí, nezvyklostí nebo, často násilnou a nepřirozenou, rafinovaností. Autoři uzavírají tím, že amatérská fotografie by si neměla nechat diktovat názory a předpisy lidmi, kterým tyto nejlépe vyhoví. Celý text viz obr. 110.

Další vývoj fotoklubu byl poznamenán událostmi 2. světové války a pak také obdobím komunistického režimu. Po roce 1948 působil pod hlavičkou Tatra Smíchov,[201] později se stal součástí útvarů zájmové činnosti Ústředního kulturního domu železničářů[202] [21]. V roce 1952 se změnil název klubu na Fotoklub TATRA.

V letech normalizace[203] vedení fotoklubu čelilo ideologii státní garnitury a snaze zbavit fotoklub jeho prostor. Naštěstí se ve vedení našli funkcionáři,[204] kterým se dařilo zachovat původní tvůrčí styl práce, vyjadřování, snížit dopady ideologie a prosadit poměrně rozsáhlou výstavní činnost včetně mezinárodní účasti. Právě v době normalizace byl Jaroslav Tatek členem (1969–1973) a Jan Vrabec tam působil jako lektor, který s některými členy klubu tvořil skupinu, která aktivně obesílala mezinárodní výstavy. Tuto aktivitu shrnuje Jan Vrabec v katalogu výstavy Interfoto Praha '66 takto:

> *„Již po mnoho let se členové Fotoklubu TATRA zúčastňují mezinárodních výstav fotografií. Fotosalóny obeslalo dříve ročně až 60 amatérů z našeho 400 členného kolektivu. Ale v posledním období jsme zpřísnili výběr snímků, takže v r. 1965 odešly do světa jen práce 36 nejvyspělejších členů. Tento přísnější výběr se blahodárně projevil ve zvýšeném množství přijatých snímků – v roce 1965 činil počet přijatých fotografií přes 10 %. Oproti roku 1963 (tehdy 6,75 %) je to podstatné zvýšení. Celkem z našeho klubu ročně odchází na zahraniční výstavy 900 až 1400 fotografií. Při tom na některých salonech bylo procento přijatých fotografií tak vysoké, že jsme se ocitli v počtu vystavených snímků hned za pořádající zemí." [22]*

Text dále pokračuje statistikou pozvánek, na které je fotoklub zván, kolika vyhověl a také, že některé mají nesplnitelné podmínky. Dále jsou pak vyjmenovány některá ocenění získané na mezinárodních výstavách. Následuje zmínka o tom, že světové časopisy a významné umělecké ročenky žádají fotoklub o zaslání fotografií k publikování. Celý text viz obr. 111. Z tohoto období připomeňme alespoň čtyři velké výstavy, které Fotoklub TATRA uspořádal:

- Interfoto Praha '66: Mezinárodní výstava černobílých fotografií. Výstavní síň ÚLUV, Národní třída 36 v Praze, 27. 4.–15. 5. 1966. 449 fotografií, 370 autorů ze 32 zemí.[205]
- Interfoto Color Praha '68: Mezinárodní výstava barevných fotografií a diapozitivů.[206] Výstavní síň ÚLUV, Národní třída 36 v Praze, 11. 4.–28. 4. 1968. 175 fotografií a 190 diapozitivů.

201 Společnost Ringhoffer-Tatra byla v roce 1946 znárodněna do národního podniku Tatra. Ten byl roku 1950 reorganizován a z původního smíchovského závodu se stal národní podnik Vagónka Tatra Smíchov. Ta byla v roce 1963 opět vyčleněna a nově se jako závod Tatra Smíchov stala součástí podniku ČKD Praha [84].

202 Ústřední kulturní dům železničářů – původně novorenesanční budova Národního domu pochází z let 1893–1894 – byl název galerie moderního a neoficiálního umění, který od roku 1959 využívaly Československé státní dráhy. Po pádu komunistického režimu byl kulturnímu domu vrácen původní název Národní dům na Vinohradech. Galerie zanikla roku 1992 [85].

203 Normalizace je období, během kterého došlo k omezování svobod, liberalizace, upevnění moci KSČ a utužení cenzury. Vrcholila v 70. letech. V 80. letech již aktivně neprobíhala, ale opatření přetrvávaly až do pádu komunistického režimu v roce 1989 [86].

204 V té době byl předseda klubu Ivo Doležal.

205 Výstava Interfoto Praha '66, byla spojená s X. členskou výstavou klubu.

206 Ve stejných prostorech a době byla také XI. výstava celostátní amatérské fotografie, kterou Fotoklub TATRA pořádal.

» XI. členská výstava Fotoklubu TATRA, 17. 4.–5. 5. 1968, výstavní síň Fotochema Jungmannovo náměstí v Praze.
» Putovní výstava pěti měst Pentaphot (Budapešť, Kodaň, Mnichov, Praha a Vídeň) v letech 1971–1973, která významně napomohla navázat a udržet kontakty se svobodným světem v dalších letech.

Po pádu komunismu se fotoklub vrátil k samostatné existenci jako občanské sdružení. Prostory klubu v paláci Valdek zanikly při jeho rekonstrukcí v roce 1990. Posledním aktivním následníkem Fotoklubu TATRA je Klub fotografů amatérů Praha, z. s., který má v současné době asi dvacet členů [23].

14.7 Přechod na digitální fotografii

Přechod z filmové[207] na digitální fotografii postihl prakticky celé fotografické odvětví, a proto zde musí být uveden z čistě formálních důvodů, neboť cíl této kapitoly je nejen kontext historických souvislostí, ale i zahrnutí událostí, které ovlivnily tvorbu Jaroslava Tatka. A to digitální fotografie bezpochyby je.

O výhodách digitální a nevýhodách filmové fotografie toho bylo napsáno již mnoho a tato práce si neklade za cíl porovnávat jednotlivé technologie a systémy či vysvětlovat jejich principy. Zajímavý kontext v obecné rovině nám přináší text[208] z roku 1938, který se, v dnešní postdigitální době,[209] zdá poněkud naléhavý a nadčasový.[210] Totiž pokrok neustále pokračuje a tyto tři jeho aktuální aspekty:

» integrace fotoaparátů do mobilních telefonů umožňuje komukoliv pořídit obstojnou fotografii prakticky kdykoliv,
» rozvoj vysokorychlostního mobilního internetu umožňuje velmi rychlý přenos objemných souborů, tedy i okamžité sdílení fotografií odkudkoliv,[211]
» a, v posledních letech, hodně diskutovaný, prudký rozvoj neuronových sítí, strojového učení a s tím spojené generátory obrazů,[212]

mají za následek degradaci estetiky a v některých ohledech i technické kvality.[213] Je tedy trochu paradoxní, že v určitých obdobích, dávno před vynálezem digitální fotografie, lze nalézt texty o tom, že technický pokrok má na fotografii negativní vliv.[214] Tuto problematiku je potřeba vní-

207 V této práci není použit (u fotografické veřejnosti velmi oblíbený) výraz „analogová fotografie“ pro fotografii snímanou na filmový materiál, nýbrž „filmová fotografie“. Pojem „analogový“ se používá v systémech zpracování signálu pro spojitý signál a to, v určitém kontextu, může být pro snímání na film zavádějící. Úplné vysvětlení principu záznamu obrazu na filmový materiál by přesáhlo rámec této práce.

208 Citovaný kapitole 14.6 Fotoklub TATRA na straně 125.

209 Postdigitální dobou je zde myšlen věk, kdy digitální fotografie je považována za standard.

210 Plné znění textu viz obr. 110.

211 Např. ve fotoreportérské praxi je dnes běžné, že fotografie jsou odesílány do redakcí prakticky okamžitě po jejich pořízení. V těchto případech editaci (autorské zásahy) dělá editor, nikoliv fotograf.

212 Nepřesně nazývané umělou inteligencí (AI), kdy výpočetní technika umožňuje elektronické generování a úpravy obrazů na základě textových příkazů.

213 Zde myšleno v kontextu využívání malých formátů (hlavně snímačů v mobilních telefonech), méně kvalitních objektivů a nadužívání automatických úprav zpracovaní obrazu (včetně velké míry ztrátové komprese).

214 Zde myšleno v lepší dostupnosti přístrojů pro laickou veřejnost, jednoduchosti a rychlosti pořízení snímků včetně jejich úprav.

mat v širším kontextu, přičemž je nutné se vyhnout (dnes velmi oblíbeným) zjednodušujícím zkratkám. Nejprve uveďme několik praktických příkladů:

» Velkoformátové digitální přístroje v době psaní této práce zatím neexistují, přičemž ve fotografii (obzvláště umělecké) mají deskové přístroje stále své místo.
» Středoformátové snímače se teprve přibližují nejmenšímu filmovému formátu 6×4.5 cm[215] a pro většinu profesionálů jsou cenově nedostupné. Další běžné formáty svitkového filmu: 6×6 cm, 6×7 cm, 6×8 cm a 6×9 cm své digitální protějšky zatím nemají,[216] nemluvě o panoramatických přístrojích.
» Použití kinofilmu při nízké hladině osvětlení pro čistě reportážní fotografii, která má vyjít v online médiu hned po skočení akce (nebo už v jejím průběhu), je prakticky nereálné.
» Snímání astro nebo infračervené fotografie na filmový materiál je v dnešní době přinejmenším diskutabilní.
» Není úplně dobrý nápad pořídit fotografii na mobilní telefon pro výstavní zvětšeninu s rozměrem větším než 30×20 cm.[217]
» Digitální fotografii lze vytisknout na transparentní materiál, ze kterého je poměrně jednoduché vyrobit ve fotokomoře kontaktní kopii stejně jako černobílou bromostříbrnou zvětšeninu z filmového negativu.[218]

obr. 112. Jaroslavův první digitální fotoaparát FujiFilm FinePix S3 Pro.

215 Výrobce PhaseOne pro své reprodukční zařízení (iXH 150MP WS) a fotoaparáty (XT Camera System IQ4 150MP) aktuálně používá snímač o velikosti 5.34×4 cm s rozlišením 150Mpx [87], [88]. Tento snímač dosahuje cca. 92 % plochy formátu 6×4.5 cm, neboť velikost filmového okénka je cca. 5.6×4.15 cm [89].

216 Aktuální modely digitálních fotoaparátů výrobců FujiFilm (GFX 100S II) a Hasselblad (X2D II 100C) s rozměrem snímače 4.4×3.3 cm a rozlišením 102Mpx v této práci nejsou za střední formát považovány i přesto, že jsou marketingovými odděleními takto nazývány a někteří fotografové toto označení dokonce přejímají. Totiž svou plochou dosahují jen cca. 62 % formátu 6×4.5 cm.

217 Zde nejde jen o fyzické rozlišení snímače, ale o kvalitu objektivu včetně barevných vad. Zpracování obrazu se děje přímo v telefonu zcela automaticky (bez vlivu autora) a většinou je destruktivní. Vady způsobené takovým zpracováním již nelze opravit. Paradoxně stále více telefonů umožňuje ukládání do RAW formátu (tedy bez zpracování), ale to jde proti proudu užití této novodobé „instantní fotografie“ laickou veřejností.

218 Případně použít jinou historickou techniku, např. platinotisk, nebo dnes oblíbenou kyanotypii.

- Filmovou fotografii lze kvalitně naskenovat,[219] tím ji přenést do digitálního světa a dále s ní tak zacházet.
- Zvláštní postavení má černobílá fotografie. V digitálním světě lze provádět převod do černobílé škály kombinací barevných kanálů, ale pak se většinou tiskne na barevných tiskárnách. I přes neustálé zlepšování metamerických vlastností pigmentových barviv[220] je to v mnoha případech problematické i dnes, právě kvůli barevným nádechům, které lze pozorovat při různých osvětleních.[221]

Z výše uvedených příkladů lehce nahlédneme, že seriózní diskuze nad výhodami digitální fotografie bude muset nejprve vyřešit několik netriviálních problémů. Navíc z posledních dvou bodů je ihned zřejmé, že primární záznam lze přenášet z digitálního do filmového světa a obráceně, takže tyto světy mohou lehce splynout anebo se vzájemně doplňovat.[222]

Obavy o degradaci estetiky lze vysvětlit tím, že fotografie mohou pořizovat lidé, kteří se o ni vlastně ani nezajímají. Jsou totiž v roli uživatelů přístrojů[223] s rezignací na hlubší znalosti a na tom není nic špatného.[224] Dále pak sdílením fotografií a prohlížení je pouze na malých displejích[225] nelze obrazy rozumně vnímat ani posuzovat.[226] Degradace kvality obrazu je spíše spojená nevhodným použitím přístrojů pro daný záměr a také neochotu uživatelů učit se je ovládat, nežli samotnými technickými parametry fotoaparátů.

Z takto pořízených snímků vzniká tedy jen jakýsi informativní dojem podobný z krátkých textových zpráv, které dokázaly posílat digitální mobilní telefony v počátku své éry.[227] Textovou zprávu „Ahoj, už jsme na dovolené.“ nikdo, zcela přirozeně, za literární dílo nepovažoval. Dnes k tomu ještě pošleme obrázek „A takhle to tu vypadá…“. Tento obrazový záznam také, zcela přirozeně, není potřeba porovnávat s kreativní fotografickou činností jen proto, že byl pořízen stejným technickým principem jako fotografické dílo. Z hlediska tvůrčí fotografie se tedy o nic vážného nejedná – jen prostor se zanesl tímto vizuálním smogem a je potřeba věnovat větší úsilí k jeho rozpoznání.

219 Kvalitní filmové skenery mají takové rozlišení, že lze pozorovat filmové zrno i u filmů nízkých citovostí.

220 Metamerie barviv je jev, kdy dvě odstínově stejná vybarvení substrátu s ne zcela identickými barvivy se při změně osvětlení výrazně odliší [130].

221 Někteří výrobci, např. Leica, PhaseOne a také Ricoh, již delší dobu vyrábějí černobílé fotoaparáty (bez Bayerovy masky), takže s nimi lze zacházet podobně jako s filmem.
Existují výrobci bezbarvých pigmentů na bázi uhlíku jejichž přednes (ve speciálně upravené tiskárně) lze srovnat s ruční bromostříbrnou zvětšeninou na barytovém papíru.

222 Např. naskenované negativy lze digitálně vyretušovat a pak z nich opět vyrobit filmové fotografie fotochemickou cestou. Některá filmová studia tuto metodu používají jako záložní archivaci vedle digitálních úložišť. Pro přenos dat na filmovou surovinu se ve filmovém průmyslu používají speciální laserové osvitové jednotky [90].

223 Fotoaparát je v dnešní době vestavěn prakticky do každého mobilního telefonu, takže tito uživatelé se stávají majitelé fotoaparátů, aniž by chtěli. To je dále podpořeno marketingovými strategiemi výrobců, že na většinu situací již další fotoaparát není potřeba.

224 Jistou analogii lze nalézt v individuální dopravě. Ne každý, kdo se chce přepravit svým automobilem z bodu A do bodu B, musí nutně znát historii automobilových závodů, princip a údržbu motoru a dobře jezdit po závodním okruhu. Technologický pokrok a lepší dostupnost individuální dopravy umožňuje řídit větší skupině lidí, kteří jsou v roli uživatelů. Navíc jezdí po stejných silnicích, mnohdy lepšími auty, jako profesionální řidiči.

225 Dnes většina displejů v telefonech má širokoúhlý poměr stran o úhlopříčce kolem 6.5“ s rozlišením cca. 3.2Mpx, což lze přirovnat k fotografii o rozměru zhruba 16×7 cm. Ovšem snímače v telefonech mají obvykle poměr stran 4:3, takže prohlížení na displeji telefonu spíše připomíná fotografii zhruba 9×7 cm.

226 Jas těchto displejů se mění s okolním osvětlením a je obvykle velmi vysoký, takže dochází k velkému zkreslení tonality i dynamického rozsahu.

227 Až druhá generace mobilních sítí (GSM – Global System for Mobile Communication) umožňovala telefonům pomocí služby SMS (Short Messages Service) posílat krátké textové zprávy (do 160 znaků). V České republice byla spuštěna v roce 1996 [91].

Jaroslav Tatek patří ke generaci fotografů, kterou digitální fotografie zastihla někdy v druhé polovině kariéry, a tak se dál budeme věnovat tomu, jak se tímto fenoménem vyrovnal.

Jaroslav přišel k prvnímu digitálnímu fotoaparátu kolem roku 2003 v prodejně minilabu, který otevíral novou provozovnu a prvním deseti zákazníkům dal výraznou slevu na pořízení fotoaparátu FujiFilm FinePix S3 Pro. Digitální zrcadlovka s 6.1Mpx Super CCD SR[228] APS-C[229] snímačem měla možnost výměnných objektivů s bajonetem Nikon F-mount. Jaroslav tedy mohl požívat některé své Nikkor objektivy, které měl na filmovém Nikonu FM5, samozřejmě s crop faktorem 1.5.[230]

V té době mu bylo 50 let a musel, stejně jako všichni z této generace fotografů, kteří chtěli v oboru pokračovat, nový systém přijmout a naučit se jeho specifika včetně zpracování obrazu na počítači. Zakoupil obrazový editor Adobe Photoshop a začal se učit – s digitální fotografií se skamarádil velmi obstojně. Od té doby vystřídal některé další APS-C fotoaparáty Nikon (D200 a D300) a nakonec skončil u fotoaparátů Nikon D800 a D850 s velikostí snímače o velikosti 35×24 mm (full frame). Svůj pohled na digitální fotografii shrnuje takto:

„Na digitálu se mi líbí, že můžu udělat víc snímků. Překvapivě se to hodí například u řečníků. Může se zdát, že jde o statický záběr, ale není úplně snadné je zachytit v tom správném momentu. Jejich řeč těla (různě gestikulují, mrkají, rozhazují rukama a tak dále) někdy na fotografii působí nelichotivým dojmem… Horší pak je ze všech těch záběrů vybrat ten správný, a to se snažím zbytečně necvakat.

Ovšem při fotografování na digitál jsem přišel o napětí, jak fotka vyjde. Reportáže mnohdy vznikaly za zhoršených světelných podmínek. Na film se naexponovalo a čekalo, až se vyvolá, ale naštěstí mi to vždy vyšlo. Digitál umožňuje podívat se na displej a případně opravit expozici nebo kompozici. Rád měním úhel záběru. To znamená, že se nekoukám do hledáčku a foťák mám nad hlavou nebo u země. Dřív jsem odhadoval, co na záběru bude, a dnes to vidím na displeji.

V praxi při fotografování velký rozdíl nevnímám. Zpracování je sice jednodušší a rychlejší, ale jako jsem kdysi dělal expoziční masky pod zvětšovákem, tak dnes je dělám v počítači. Jako fotoreportér realitu nemanipuluji a pokud retušuji, tak jen rušivé prvky většinou z důvodu, že někdy prostě nebyla možnost najít lepší stanoviště.

Větší zásahy do obrazu dělám opravdu výjimečně, někdy musím vyměnit zavřené oči za otevřené. Samozřejmě v rámci jednoho člověka a okamžiků, které od sebe nejsou časově vzdálené. Jednou jsem ale musel naklonovat celého člověka. Byla to fotografie plesu Prahy 1 kde vystupoval Karel Gott. Všichni se s ním chtěli vyfotit, ale jedna žena skupinové focení nestihla. Na záběru byla pouze její sestra – dvojče. Té druhé to bylo líto, tak jsem jí chtěl udělat radost a do fotografie ji namontoval. Omylem jsem tam však namontoval její sestru, která byla na fotografii dvakrát, ale naštěstí to nikdo nepoznal.“

Jaroslav Tatek, 21. 7. 2026.

228 Super CCD SR snímač představila firma Fuji v roce 1999. Světlocitlivé buňky (fotodiody) byly uspořádány diagonálně a měly tvar osmiúhelníku. Mezi fotodiody s normální citlivostí byly vloženy ještě další, s menší citlivostí pro zachycení vyšších jasů. Tím se dosáhlo většího dynamického rozsahu snímače [125].

229 Advanced Photo System type-C (APS-C) je označení formátu obrazových snímačů používaných v digitálních fotoaparátech. Velikost APS-C snímačů se mezi výrobci drobně liší a je menší než velikost filmového políčka. Při použití kinofilmových objektivů pak dochází k ořezu snímku [126]. Velikost snímače FujiFilm FinePix S3 Pro je 23×15.5 mm.

230 Crop factor je číselná úměra mezi diagonálou 35 mm filmu a obrazovým snímačem digitálního fotoaparátu. Za pomoci crop faktoru se dá zjistit zorné pole objektivu s různými snímači a tím určit ekvivalentní ohniskovou vzdálenost [127].

S dobou okamžitého sdílení musí někdy Jaroslav dodávat fotky ihned po skončení akce. Moderní digitální zrcadlovka v kombinaci s chytrým mobilním telefonem mu to umožňuje.

> *„S příchodem sociálních sítí je někdy potřeba fotografie dodat hned. Když fotím například paní starostku na nějaké důležité akci, tak než dojedeme zpět na radnici, tak si fotky z foťáku pošlu na mobil, tam upravím tak maximálně výřez a pošlu jí to hned. Na sociální síť to bohatě stačí. V plném rozlišení a upravené na počítači to dostane později.“*
>
> *Jaroslav Tatek, 6. 8. 2026.*

Digitální fotografie má některé další zajímavé vlastnosti, které by mohly být považovány za její výhody. Zvláštní je, že mnoho starších fotografů, kteří snímali na film a s digitální fotografií byli konfrontováni později, je považuje za samozřejmé a mnohdy je ani neuvádí. Jsou to zejména:

- Změna citlivosti ISO během fotografování aniž by se musel měnit film.
- Se snímači typu BSI[231] CMOS přišla větší účinnost, lepší odstup signál šum a s tím mnohonásobně větší citlivost než měly ty nejlepší filmy.
- Možnost dělat barevné korekce ještě před vyvoláním. Vyjma kompenzace teploty chromatičnosti barevnými filtry na objektivu, nebyla tato možnost pro snímání na film dostupná. Při ručním vyvolávání barevných zvětšenin byla filtrace jednotlivých barevných výtažků extrémně náročná.
- Převod barevné fotografie do černobílé škály v počítači umožňuje plynule kombinovat jas jednotlivých barevných kanálů. V mnoha případech lze výsledek nazvat „autorský převod“. Při fotografování na film převod probíhal při snímání[232] a byl definován výběrem materiálu a barevného filtru pro černobílou fotografii.
- Takřka přesné řízení kontrastu v počítači. Ve fotokomoře se řídil kontrast způsobem vyvoláváním negativu[233] a volbou pozitivního materiálu,[234] případě kopírováním negativů nebo chemickou cestou – zesilování, zeslabování a pod.

Je tu ještě jeden aspekt digitální fotografie – trochu osobní. Jaroslav se manželkou delší dobu rozhodovali, že se odstěhují do rodinného domu mimo Prahu. Jenže odevzdávání fyzických fotografií byl jeden z důvodů který tomu bránil – musel často navštěvovat minilab a pak nosit fotografie klientům, později jim nosit data na optických CD. S příchodem digitální fotografie a internetu vše zpracovává a rozesílá ze svého domu v Pcherách.

231 BSI CMOS (Backs side Illumination) je uspořádání vrstev snímače ve kterém jsou světlocitlivé buňky nad řídícími obvody. Tak na ně dopadá více světla a tím dochází ke znatelnému nárůstu citlivosti [128].

232 Při vyvolávání už s ním nešlo nic dělat.

233 Různá teplota vývojky, nebo doba jejího působení. Mnohdy se musel materiál pečlivě zvažovat ještě před samotným fotografováním.

234 Materiály s různou gradací, nebo tzv. multigradační kde se konkrétní kontrast volil filtrací světla zvětšovacího přístroje speciální černobílou hlavou, která zařazovala do osvitu filtry.

15. ZÁVĚR

Za největší přínos tvorby Jaroslava Tatka lze bezpochyby označit reportážní fotografie pro denní tisk 90. let. I když strávil celou profesní kariéru jako fotoreportér, lze jeho tvorbu nahlížet z různých aspektů. Totiž Jaroslavovy reportážní fotografie se mnohdy pohybují na pomezí různých žánrů, a tak lze v jeho tvorbě nalézt určitou strukturu, která bude rozebrána v následujících odstavcích.

15.1 Černobíle versus barevně

Na první pohled triviální dělení v sobě může ukrývat tuto symboliku: Drtivá většina černobílé tvorby je pořízena v temných dobách socialistického Československa[235] a ta barevná až po revoluci. Tato dvě období se také odlišují tématicky na práci a sport v černobílém provedení a barevné reportáže většinou z prostředí osobností, umělců celebrit a politiky.

Většina černobílých fotografií z pracovního prostředí má informativní sdělení, ale zároveň silný výtvarný akcent daný světelnou atmosférou, kterou umocňuje halace[236] způsobená horší antihalační schopností[237] podložek tehdejších fotografických materiálů a velmi kontrastním osvětlením.[238]

Sportovní fotografie jsou zachyceny přesně v rozhodujícím okamžiku, což vzhledem k tehdejším mechanickým přístrojům bez převíjecího motoru, s ručním ostřením objektivu a větším zpožděním závěrky nebylo jednoduché.[239] Také oceňuji, že fotografie z pracovního prostředí nemají politický charakter – nezobrazují svalnaté dělníky s budovatelským nadšením, což bylo v tehdejším socialistickém Československu v rámci budovatelské propagandy běžné – ale mají především výtvarné kvality.

Z historického pohledu se změna politického režimu na fotografiích autora odráží v barevnosti, přičemž je zřejmé, že se nejedná o cíl ani záměr.

15.2 Portréty

Myslím, že portréty osobností jsou tak výrazné a mnohdy jedinečné, že by si zasloužily obsáhlejší knihu a také samostatnou retrospektivní výstavu. Je nutné připomenout, že mnohdy vznikaly spontánně bez možnosti scénu nějak výrazně ovlivnit nebo stylizovat.

Z práce je zřejmé, že autor dokázal s portrétovaným rychle navázat bližší kontakt, nezřídka i přátelský vztah. Díky těmto fotografiím můžeme nahlédnout do zákulisí, pocitů někdy i soukro-

235 Vyjma krátkého období fotografování pro deník Expres přesně na přelomu 80. a 90. let.

236 Světelné kruhy v silně osvitnutých místech. Vzniká odrazem světla od zadní strany podkladu citlivé vrstvy [92].

237 Snížení halace se dosahuje vrstvou vhodně zbarvené želatiny nanesenou na zadní stranu podkladu fotograficky citlivé vrstvy. Vlastní absorpční látkou bývá barvivo, stříbro nebo saze [93].

238 Tento jev údajně využil režisér Karel Kachyňa společně s kameramanem Josefem Illíkem tvůrčím způsobem při natáčení filmu Ucho (1969). Obrazový filmový materiál byl údajně vyvolán ve vývojce určené pro zvukovou stopu, a tím bylo dosaženo vysokého kontrastu, zvýšené halace a zrnitosti u některých scén. Tato informace byla získána při osobním rozhovoru s člověkem z blízkosti filmového štábu, ale nepodařilo se ji ověřit z jiných zdrojů.

239 Např. pokud měla fotografie zobrazovat míč v okamžiku, kdy do něj fotbalista kopne, musela se spoušť stisknout dřív.

mí významných osobností, umělců, sportovců a celebrit. Vzhledem k tomu, že někteří již nežijí, začíná tato práce nabývat také historického významu.

15.3 Reportáže

V autorově archivu lze nalézt nespočet velkých ucelených reportáží často významných událostí, které zůstanou jako svědectví doby i přesto, že v denním tisku byly spotřebovány v době jejich vzniku. Ostatní rutinní nebo formální reportážní činnost je vždy dobře řemeslně zapracovaná a přes mnohdy ztížené podmínky se autor vždy snaží o co nejlepší úhel záběru, kompozici i světelnou atmosféru. Jelikož autor dal k dispozici neupravené fotografie, ať už filmové negativy, nebo digitální soubory, tak je nutné v této souvislosti zmínit i práci s bleskem, kterou velmi dobře ovládá.

15.4 Volná tvorba

Do volné tvorby je nejprve nutné zahrnout soubor pro Znovín. Firma sice určovala téma i náměty, ale tvůrčí svobodu nijak neomezovala. Připomeňme, že jde o tematicky sjednocený soubor fotografií na téma víno, kde má autor ještě poměrně velký žánrový rozptyl – přes krajinu, fotografii skla až po manipulaci s obrazem, která má někdy surrealistické vyznění, ale v některých fotografiích už směřuje k abstraktním obrazům.

Ve svém dalším souboru grafik již autor zcela opouští reálné prvky a obrazy už jsou čistě abstraktní. Navíc se úplně odklání od fotografie a k tvorbě používá počítačově generovaný obraz. Nikoliv pomocí neuronových sítí, strojového učení nebo fraktálních transformací, ale vlastním kreslením různých objektů, tvarů a linií. Následnou ruční změnou geometrické perspektivy, barevnosti, pak také úpravou tonálních i lineárních struktur, vznikají ryze výtvarné obrazy mnohdy se symbolickým podtextem, které jsou odrazem autorovy fantazie.

16. PŘÍLOHY

16.1 Vyjádření Jaroslava Tatka

„Během doby mého fotografování udělala technika velký krok vpřed. V začátcích jsem odhadoval expozici od oka, ostřil manuálně, v neposlední řadě pašoval filmy i objektivy z tehdejší NDR a čaroval ve fotokomoře. Bylo to větší dobrodružství.

Měl jsem velké štěstí, že práce byla zároveň můj koníček. I když jsem kolikrát musel fotografovat reportáže, které mi nebyly po chuti, tak jsem se snažil odvést co nejlepší práci. Fotografoval jsem ve dne, v noci, soboty neděle a nic mi nevadilo – prostě mě to bavilo.

Za tu dobu jsem potkal jsem velké množství lidí. Některé jsem znal z televize a vážil si jich proto, co dokázali. Najednou jsem jim mohl kdykoliv zavolat. Pozvali mě třeba na chalupu, kde jsem je fotil a oni z toho měli radost. Přitom ty fotografie splňovaly požadavky novin. Vzájemná důvěra mi pomohla získat originální záběry a byla tu ještě jedna nadstavba – fantastické zážitky, které jsem s nimi prožil…

Tato práce bohužel nemůže tak velké množství příběhů ani fotografií obsáhnout, a to mě velice mrzí. Vyprávět a ukazovat by bylo rozhodně co.“

Jaroslav Tatek, 8. 8. 2026.

obr. 113. Jaroslav Tatek při zahájení spolupráce na této práci, 2025.

16.2 Rozhovor s Milanem Koukalem

Milan Koukal po studiích na žurnalistice nastoupil jako dramaturg do Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu Československé televize. Stal se šéfredaktorem časopisu Mír, kde působil až do roku 1990. Setkával se tam s významnými osobnostmi včetně tehdejších disidentů. Poté přešel do deníku Expres, kde se seznámil s Jaroslavem Tatkem.

1. Dočetl jsem se, že máte rád scénáristu Zdeňka Svěráka. Mě osobně fascinuje jeho herecký výkon ve filmech Víta Olmera z poloviny 80. let Co je vám, doktore a Jako jed. Nejen, že se Zdeněk Svěrák podílel na scénáři prvního z nich, ale proslýchá se, že mu Vít Olmer dával velký prostor pro improvizaci. Navíc kamera Oty Kopřivy se mi zdá takřka geniální pro tento druh filmu. Jaký je Váš oblíbený film nebo scénář Zdeňka Svěráka?

Mám jich více. Třeba Vesničko má, středisková, Na samotě u lesa. Vážím si toho, že pana Svěráka znám osobně mnoho let. Dokonce jsem s ním popíjel víno – třeba v Hospodě Na Mýtince, která je na Žižkově hned vedle budovy divadla. To jsme hovořili o filmu Tmavomodrý svět.

2. Také by mě zajímalo, jak hodnotíte scénář k filmu Obecná škola, který režíroval jeho syn Jan?

Z filmu vyzařuje hezká nostalgie, vzpomínky na dětství, které Zdeněk Svěrák z velké části prožil na pražském kopci Bohdalec. Sugestivně vzpomíná i na tatínka a maminku.

3. Po střední škole ve Vlašimi jste šel do Prahy na fakultu sociálních věd a publicistiky Univerzity Karlovy. Čím Vás ten obor přitahoval?

Už na základní škole jsem připravoval jakýsi ryze amatérský časopis. V této tradici jsem pokračoval i na střední škole vydáváním cyklostylovaného časopisu ŠKODRUDO, což znamenalo Škola – druhý domov.

4. Promoval jste v roce 1972 a za dva roky jste obhájil rigorózní práci a získal titul PhDr. Mohu se zeptat, na jaké téma to bylo?

Historie místního tisku na Benešovsku. Musím dodat, že v době, kdy neexistovala televize, důležitou roli pro informování měly i místní noviny, závodní časopisy, různé místní zpravodaje a podobné prostředky.

5. Začal jste pracovat jako dramaturg ve sportovní redakci Československé televize. Můžete zavzpomínat na tu dobu a jaká tehdy televize byla?

Byl to fenomén, v kladném slova smyslu. Znal jsem třeba usměvavou Štěpánku Haničincovou, která uváděla dětské pořady. Ovšem ve sportovní redakci jsem zblízka poznal třeba Karla Mikysku, Víta Holubce, Karolka Poláka, Jardu Suchánka a mnohé další legendy.

6. Pokud jste viděl seriál České televize Volha z roku 2023 v režii Jana Pachla (nebo četl stejnojmenný románu Karla Hynie, jehož je seriál adaptací) můžete porovnat Vaši zkušenost z té doby s celkovým vyzněním tohoto seriálu? Ten se věnuje historii České televize od roku 1971 až do začátku 90. let.

Ano, seriál jsem rád sledoval a podle mne popisoval situaci veskrze pravdivě.

7. Co si myslíte o veřejně právních médiích dnes v době internetu a s tím spojeného sdílení audiovizuálního obsahu z mobilních telefonů?

Musí mít ve veřejném životě svoje místo a měla by pravdivě informovat.

8. V letech 1975 – 1990 jste byl šéfredaktorem celostátního měsíčníku Mír, kde jste se setkával s různými lidmi. Jakých setkání si nejvíce ceníte a proč?

Tehdy bylo mírové hnutí opravdu neformálním hnutím všeho lidu – od školáků přes nejlepší lékaře, umělce, sportovce, vědce až po předsedy Akademie věd. Jeho členem se stal i kosmonaut Vladimír Remek. V listopadu 1983 úspěšně vystoupil na mírovém shromáždění v Uherském Brodě. Starosta uspořádal večer přátelské setkání. Vladimír měl druhý den létat na kbelském letišti v Praze.

Z tohoto důvodu se rozloučil a odcházel. Já si uvědomil, že mi píše úvodník do časopisu. Proto jsem na něj zavolal. Zastavil se. V tom se zřítil těsně vedle něj velký kovový lustr, jaké bývají v kostele. Na vině byla dostatečně nezaschlá malta. Kdyby se po mém volání hned nezastavil, možná by to s ním dopadlo nevesele. Řekl mi, že jsem mu asi zachránil život.

9. V 90. letech jste odešel jako redaktor do deníku Expres – nezávislý polední list (tuším, že se pak několikrát přejmenoval, tak mi promiňte, jestli to uvádím špatně). V té době mi bylo 19 let, takže jsem tu euforii vnímal poněkud z úzké perspektivy. Počítám-li správně, tak Vám bylo 42, a měl jste perspektivu širší. Zavzpomínal byste na vznik tohoto deníku a práci tam?

Šlo o první jakoby bulvární list u nás. Prodávali ho vykřikující kameloti, u kterých často stály fronty dychtivých čtenářů. Obsah jsem označil pojmem „seriózní bulvár", což se brzy ujalo.

10. Jaroslav Tatek tam nastoupil koncem roku 1989. Hádám, že jste se seznámili tam. Můžete popsat, jaké bylo první setkání s ním?

Ano. S Jaroslavem jsem se poprvé potkal v deníku Expres. Nenápadný činorodý chlapík s mnoha neotřelými nápady mě hned zaujal. Nevychloubal se jako někteří jeho kolegové, o to více skromně pracoval. A také měl specifický smysl pro inteligentní humor.

11. Jaroslav v 70. a 80. letech fotil lidskou práci a sport. Viděl jste tyhle černobílé fotky? Pokud ano, co si o nich myslíte? Mě se např. líbí, že to pojímal výtvarnějším způsobem bez politického podtextu – nezobrazoval svalnaté dělníky s budovatelským nadšením.

Vystihl jste to zcela přesně. Samozřejmě znám i fotky černobílé. Například se mi líbilo, jak Jaroslav jdoucí početné členy nějaké významné delegace nefotil zepředu, ale zezadu. Podobné neobvyklé záběry měly svoje kouzlo, ovšem muselo se to umět. A to Jaroslav plně dokazoval.

12. Vypadá to, že jste pak měli nějakou dobu společnou profesní dráhu: Jaroslav přešel do Blesku v roce 1991, Vy v roce 1994. Jaroslav pak šel do Ringu, kde jste byl zástupce šéfredaktora. To nevypadá jako náhoda, nebo ano?

Zásluhu na naší společné novinářské cestě měl náš společný výborný kamarád Zdeněk Jůzek. Ten, bohužel, zemřel krátce po svých 60. narozeninách.

Já jsem Blesk dokonce sice spoluzakládal, ale nezůstal jsem v něm. Přišel jsem do něj definitivně v roce 1994 z konkurenčního deníku Expres. Na tom měl zásluhu právě Zdeněk Jůzek.

13. Jaká byla spolupráce s Jaroslavem?

Spolupráci bych vyjádřil jedním slovem: Vynikající! Byli jsme stejně naladěni. Počínaje Expresem, přes Blesk a Ring. Obdivoval jsem, jak Jaroslav dokáže i běžný motiv fotograficky vyjádřit jakoby z jiného světa. V roce 2000 nám dokonce vyšla obsáhlá kniha 77 hvězd (poněkud jinak), ve které jsem Jaroslavovy hezké originální fotografie doprovodil svými texty.

Jarda, který měl všude výborné kontakty, byl mistrem v získávání fotek významných osobností. Tak jsme třeba využili, když do Prahy utajeně přijel Arnold Schwarzenegger.

14. Vraťme se ještě do Blesku. Tam byl šéfredaktor Jaroslav Holoubek. S ním už rozhovor bohužel nestihnu – zemřel v roce 2016. Pokud jste se tam s ním setkal, můžete na něj zavzpomínat?

Jarda byl bohém – nejen kvůli svému mohutnému kníru, mohutnému hlasu, a především dobré duši. Rád si dopřál kvalitní vínko – zejména z Francie, kam pravidelně jezdil. Nezkazil žádnou legraci. Rád svoje básničky veřejně deklamoval. Neznal jsem nikoho, kdo by ho neměl rád. O to více mě zamrazilo, když Jarda náhle tragicky zemřel.

15. Jaroslav Holoubek v roce 2012 v pořadu české televize Retro magazín díl Bulvár zpětně hodnotí svou kariéru v Blesku takto:

„Pro mě to byla zkušenost k nezaplacení, i když mě spousta žen, zejména básnířek, jak v obci spisovatelů nebo třeba v Pen klubu, řekli: ‚Pane Holoubek, teda Vy takový básník a tolika knih, jako měl jste to zapotřebí si takhle zničit pověst?' A já myslím, že jsem si pověst nezkazil."

a takto srovnává bulvární média 90. let s těmi novějšími kolem roku 2012:

„Vrátím se k tomu rozdílu tehdejšího bulváru s tím dnešním. Byla tam do jisté míry laskavost. Byla ostřejší, byla taková ‚Dikobrazí', jako když Vás někdo vezme kartáčem, ale zas to bylo docela příjemný. Dnes se mi zdá, (nemůžu hodnotit, už nečtu Blesk pravidelně), že je to za každou cenu a někdy jako krutost."

Zajímalo by mě, jestli souhlasíte, případně jestli byste mohl také srovnat bulvární média 90. let s těmi dnešními?

Ano, souhlasím. Jak už jsem uvedl v souvislosti s mým pojmem „seriózní bulvár". Tehdy bylo třeba běžné, že vítanými hosty v redakcích byly umělecké celebrity.

16. V Blesku jste se setkal s Jarmilou Vodičkovou a v Ringu s Kateřinou Tatkovou, mohl byste zavzpomínat i na ně?

Jarmilka Vodičková byla statná skvělá žena, která se nikoho a ničeho nebála. Škoda jen, že pozemský svět opustila vinou nevyléčitelné nemoci až příliš brzy. Hezky psala. Pro kolegy připravovala i různé lahodné pochutiny.

Když jsem působil jako zástupce šéfredaktora Ringu, zaujala mě svým psaním i vystupováním vůbec slečna Kateřina Vavrinčíková. Jejím otcem byl významný novinář. Brzy se z ní stala paní Tatková. Dnes mají dospělou charismatickou dcerku, která zdědila kladné vlastnosti svých rodičů.

17. Ptám se proto, že nejen svou manželku, ale i paní Vodičkovou, pana Holoubka i Vás Jaroslav uvádí jako redaktory, kteří byli na rozhovory perfektně připravení. O dotyčném jste údajně věděli úplně všechno. Jaroslav tyto rozhovory rád poslouchal a někdy ho to inspirovalo, takže jste občas nepřímo ovlivnili i obrazovou část. Tu přípravu dokládají i Vaše texty v knize 77 hvězd (poněkud jinak). Jako příklad uvedu fragment Vašeho textu k Arnoldu Schwarzeneggerovi, kde píšete – cituji:

„… Po čtvrté hodině ranní 30. 7. 1947 se Arnold narodil v rakouské vesničce Thal u Štýrského Hradce. Arnoldův otec Gustav šéfoval místní policii. Pamětníci vzpomínají, že raději měl o rok staršího Arnoldova bratra Mainharda. Po několika letech velice rád mezi oběma potomky pořádal soutěže v boxu, zápasu a lyžování. Vítěze pak oblažila tátova přízeň, zatímco poražený byl různými způsoby ponížen. Bohužel tuhle roli tehdy hrál mladý Arnold. Není divu, protože jako dítě byl nedužívý, často ho sužovaly choroby, nosil brýle, odstávaly mu uši."

Pokud jsem správně informován, tak kniha vyšla v roce 2000 a Arnold Schwarzenegger až v roce 2004 pro časopis Fortune uvedl, že jej otec často bil a tahal za vlasy. Kde jste tyhle informace brali?

Vždycky jsem se snažil být na rozhovor co nejvíce připraven, nepřipomínat čistý list papíru a nějakého neinformovaného blbečka, který na zpovídaného civí jako příslovečné „tele na nová vrata".

19. Vy jste spisovatel, napsal jste přinejmenším 17 knih, spolupracoval s Českým rozhlasem, byl jste redaktor v měsíčníku 21. století, který se věnuje popularizaci vědy. Jaroslav Holoubek byl básník, prozaik, novinář, překladatel a pedagog, nositel Evropské medaile Franze Kafky za literaturu. Jaká byla motivace pro takové lidi pracovat v bulvárních médiích?

Myslím, že to byla opravdu upřímná snaha přinášet svým čtenářům něco nového či nový výklad skutečností považovaných za jedinou možnou pravdu.

20. Jste narozen ve znamení Raka. Souhlasí vaše vlastnosti s těmi uváděných v horoskopech?

Vesměs ano. Dlouhá léta jsem naštěstí dobře znal světového astrologa Emila Václava Havelku, přezdívaného Český Nostradamus. Napsal s ním dokonce několik knih. Tak jsem měl jakýsi „odborný dohled".

21. Na závěr jedna trochu filozofická otázka: V posledních letech probíhá prudký rozvoj neuronových sítí, strojového učení a s tím spojený vývoj umělé inteligence. Myslíte si, že stroj může být kreativní?

Možné to za určitých okolností možná je. Jak odpovídal režisér Evald Schorm na otázku, zda bude jeho nový film úspěšný: „Uvidíme, až ho uvidíme!"

Děkuji za rozhovor, 7. 8. 2026.

16.3 Rozhovor s Kateřinou Taktovou

Kateřina Tatková je manželka Jaroslava Tatka.

1. Jaroslav mi na Vás prozradil, že jste novinářka. Kde všude jste pracovala a co Vás baví za témata?

Začínala jsem v časopise Chatař a chalupář, poté jsem prošla redakcemi ženských časopisů (Žena a život, Překvapení), novinami Mladá fronta dnes či Super a časopisem Ring. Naposledy jsem byla v redakci Týdeníku televize. Vždy mě bavilo psát o zdraví, v několika časopisech jsem vedla rubriku zabývající se zdravotními tématy. Skvělé byly také různé reportáže, na které jsme s Jardou jezdili – dodnes moc rádi vzpomínáme na sérii reportáží mapujících přítomnost duchů na zámcích a hradech v časopisu Ring.

2. V časopisu Pcherák, který s Jaroslavem vydáváte, jsem si všiml, že máte vysokoškolský titul. Co jste studovala?

Jsem vystudovaná učitelka na FFUK.

3. Kde a kdy jste se s Jaroslavem seznámila?

Bylo to v časopise Ring.

4. Jaroslav říkal, že jste tam spolu dělali společenskou rubriku. On jako fotograf, Vy jako redaktorka. Jak se Vám s ním spolupracovalo?

Samozřejmě že skvěle, pokud máte udělat dobrý článek nebo reportáž, musíte si s fotografem rozumět a my jsme byli dobrý pracovní tým.

5. A pak jste odešli do časopisu Super, tam jste dělali také nějaká témata společně?

Tady už byl Jarda vedoucí celého fotooddělení, takže jsme spolu dělali rozhovory či reportáže už v menší míře.

6. Když se Jaroslav rozhodoval, jestli půjde na volnou nohu, prý jste mu hodně pomohla nejen s rozhodnutím, ale měl od Vás i velkou podporu do začátku. Můžete to, prosím, nějak víc objasnit?

Hodně jsme o tom doma mluvili, protože pracovat na volné noze je velmi nejisté. Hlavně z hlediska zakázek, nikdy není jistota, že každý měsíc se jich sežene tolik, aby to dalo příjem potřebný k životu. Fotograf navíc musí sám kupovat veškeré vybavení, které je velmi drahé. Věděla jsem ale, že Jarda po tom touží, tak jsem ho v tomto rozhodnutí podpořila. V tu dobu jsem byla zaměstnaná v Týdeníku televize a měli jsme tak jeden jistý příjem, a navíc jsem mu mohla zpočátku pomoci se zakázkami.

7. A jak jste se ocitli v malé vesnici Pchery. Co Vás motivovalo odejít z Prahy?

V Praze jsme bydleli v malém nájemním bytě a plánovali jsme rodinu. Spolu s mými rodiči jsem vlastnila dům ve Pcherách, kam jsme v mém dětství jezdili „na chalupu". Ještě před seznámením s Jardou jsem kousek od tohoto domu rozestavěla další dům, chtěla jsem se osamostatnit od rodičů. S Jardou jsme se nakonec dohodli, že dům doděláme. V přízemí jsme nakonec udělali i byt pro

mé rodiče a původní dům pak prodali, čímž jsme mohli poplatit půjčky na stavbu. Na vesnici jsme spokojení – máme zahradu, velký byt a do Prahy kousek.

8. S Jaroslavem se významně podílíte na vydávání místního čtvrtletníku Pcherák. Vy jste šéfredaktorka, on dělá zlom, předtiskovou přípravu a do toho ještě fotografuje. Pak spolu noviny rozvážíte. Spolupráce tam vypadá jak?

Jako v běžných novinách, jen jsme na to sami dva – já spolupracuji s lidmi, kteří nám dodávají podklady či příspěvky, ty pak edituji a píšu své příspěvky. Jarda dělá to, co jste zmínil. Samozřejmě spolu rozebíráme, jak bude Pcherák vypadat, navzájem si pomáháme, tak aby vše šlo hladce.

9. Vydávání místního čtvrtletníku je docela něco jiného než žurnalistika, kterou jste dělala předtím. Vypadá to jako kdybyste ten obor skoro opustila. Proč?

Když se mi před 21 lety narodila dcera, nechtěla jsem už být pryč po večerech a víkendech. Chtěla jsem být hlavně máma. Tehdy jsem opustila novinařinu a šla na 15 let pracovat jako webový analytik na home office, což mě taky moc bavilo.

10. Od Jaroslava vím, že učíte angličtinu na středním odborném učilišti. To je velké téma jednak proto, že učební obory nejsou dnes moc v oblibě a také dnešní mladá generace je první, která se narodila do postdigitální doby. Můžete oba tyto aspekty nějak zhodnotit právě z pohledu člověka, který jen s nimi v denním kontaktu?

Není to jen učiliště, ale také střední odborná škola s maturitními předměty. O žáky nemáme nouzi, u nás neplatí, že odborné obory děti nezajímají. A ano, děti jsou samozřejmě sžité s digitálními technologiemi, což se dá skvěle využít ve výuce.

11. Vaší dceři Alžbětě byla v jejích 20 letech diagnostikována rakovina vaječníků. Při rozhovoru s ní jsem nabyl dojmu, že je hodně otevřená a statečná. Jaké je tohle období pro Vás jako rodiče?

Samozřejmě nesmírně těžké a náročné a je těžké to popsat. Bety je ve všem na prvním místě, vše, co děláme, je jen pro ni. Musela jsem omezit práci, abych s ní mohla být co nejvíce. Snažíme se žít tady a teď a nemyslet na budoucnost. Ne vždy se nám to ale daří…

12. Co máte ještě s Jaroslavem společného vyjma žurnalistiky a dcery Alžběty?

Strašně moc věcí. Stejný smysl pro humor, vášeň pro cestování, lásku k našim domácím mazlíčkům, názory na vše podstatné v našem životě a většinou i na to nepodstatné. Byli jsme pevný tým už v dobách, kdy jsme spolu pracovali, a jsme jím stále i v našem společném životě. Do tohoto týmu už 21 let patří i naše Bety.

Děkuji za rozhovor, 7. 8. 2026.

16.4 Rozhovor s Alžbětou Tatkovou

Alžběta Tatková je dcera Jaroslava Tatka.

1. Letmo jsem se s Tebou setkal na posledních dvou tátových výstavách, kde jsi fotila vernisáže. Co Tě k fotce vede?

Asi ve dvou, třech letech jsem měla malý dětský foťáček, který skoro nic nedělal… Jak jsem postupně rostla, tak jsem dostávala další foťáčky. Když mi bylo asi 6, tak už to nebyly hračky, ale malý Nikon… Táta dokumentoval dovolené, natáčel a já jsem stála vedle něho a fotila tím Nikonem. Na základce mě to k fotce vůbec netáhlo, ale někdy když jsem šla na střední, tak mě táta vzal tady do Pcher na akce, které tu fotí. Tak jsme si řekli, že to zkusím, a od té doby mě učí fotit. To mi bylo asi 17 let.

2. Je na Tebe tvrdej?

Jo (směje se). Ale umí i pochválit, což je dobrá satisfakce.

3. To je dobře. Přijde mi, že je to z těch fotek poznat, už jsou na dobré úrovni…

Sice fotím ještě na automat, ale táta mi všechno ukazuje. Vysvětluje mi všechny ty různé režimy, které tam jdou nastavit, třeba sportovní, krajina a další…

4. Jak je to s úpravami, sedíte pak u počítače spolu, nebo už pracuješ sama?

Za začátku jsme u toho seděli spolu. Táta mi ukazoval nějaké možnosti, jak se to dá upravit i na jeho fotkách. Teď je na pořadu dne blesk, se kterým se učím…

5. To Ti nezávidím. Docílit hezké atmosféry s bleskem, který neovlivňuje závěrka, ale jen clona, pak do toho mnohdy vstupují ještě další světelné zdroje s jinou teplotou chromatičnosti, není úplně jednoduché… Ale pojďme dál – kam jsi šla po střední škole?

Šla jsem na FIT – Fakultu informačních technologií – ČVUT, ale ve druháku jsem to kvůli nemoci musela ukončit… No a teď jsem se dostala na Fakultu biomedicínského inženýrství, taky na ČVUT. Tam bych chtěla dělat informatiku a kybernetiku ve zdravotnictví.

6. Co tě táhne od fotky k technice, anebo obráceně, co Tě táhne od techniky k fotce? Z vlastní zkušenosti vím, že je člověk trochu vnitřně rozpolcený: pořízení fotografického obrazu je sice ryze technická věc, ale obvykle tím člověk chce vyjádřit nějaké své myšlenky nebo pocity, případně to dotáhnout až na umění nebo jazyk, kterým se pak vyjadřuje. A to se na první pohled zdá jako diametrální rozdíl od matematiky a programovacích jazyků, ne?

Hmm… To jo… Už asi v patnácti jsem byla ve Vodafonu na kurzech, kde jsme kódovali webové stránky. Chtěla jsem se to naučit a v tu chvíli mě začalo docházet, že mě to baví a že budu k IT směřovat. Taky nebudu skrývat, že ‚ajťáci' si vydělají dost peněz.

Focení mám jako koníček. Navíc vidím na tátovi, jak ujde i 16 tisíc kroků, protože má v Praze hodně akcí, ale taky má období, kdy ty akce tolik nejsou.

Na střední ve třeťáku jsem byla u táty na praxi a chodila s ním z akce na akci a pro mě by to jako obživa bylo stresující. Nejde jen o to, že se taháš s těmi foťáky, ale hlavně pak fotky musejí být dobře a čistě nasnímané, obzvlášť když se jedná o nějaké důležité lidi.

Praxe s tátou mě taky naučila se všude ‚prorvat', naučit se lidi organizovat, nebát se zeptat a tak…

7. Táta strávil celou kariéru jako fotoreportér a to, přesně jak popisuješ, je velmi náročné… Jiné fotografické žánry Tě nelákají? Třeba krajina, kde člověk může vydechnout, postavit si nějaké zátiší, případě dělat portrét – myslím ten, kdy portrétovaný musí chtít, aby ho fotil právě ten fotograf a ten fotograf musí chtít fotit právě toho portrétovaného…

Často jsme s tátou předtím, než jsme šli na akci, přijeli do Prahy dřív, někdy i v pět ráno, a on mě učil fotit různé nálady ve městě. Například, když sněží, nebo jsou hezké mraky… On sám to má velmi rád a já jsem ráda, že mi to ukázal. Takže spíš by mě lákala městská krajina anebo něco zajímavého z architektury. Určitě chci fotit děti. Táta říká, že mi to jde, když viděl moje fotky synovců. Prý mi to s dětmi jde, tak uvidíme…

8. Na tohle musí být člověk trochu extrovert. Není to trochu v rozporu s tím, že ‚ajťáci' jsou většinou introverti. Nepere se to v Tobě trochu?

No, nechce se mi mluvit s těmi lidmi, ale prostě si říkám: oni chtějí dobrou fotku a moje práce je udělat dobrou fotku. Buď to budou někde sdílet, nebo chtějí mít vzpomínku, tak do toho jdu. Ale není to pro mě nic nového. Už na střední škole i na těch kurzech Vodafonu a později na letní škole informatiky, kterou pořádal FIT, ještě, než jsem tam začala studovat, tak všude se dělaly projekty. Ty jsme si museli umět prosadit a prezentovat. Myslím si že i ‚ajťáci' by měli být trochu průbojnější, aby se uměli prosadit.

9. Při práci se setkávám s fotografy a často mi přijde, že mají trochu větší ego a zároveň těžko snáší kritiku. Možná je to správně, když se chtějí prosadit ve světě, kde dnes může fotit každý. Co si o tom myslíš?

Mě úplně nepřijdou jako egoisté. Ale je fakt, že když chtějí udělat dobrou fotku, tak se musí dostat na to správné místo a musí si o to umět říct. Spíš bych tedy řekla, že musí být průbojní. Také musí dobře znát hodnotu své práce, aby jim to pokrylo všechny náklady. Technika není úplně levná ani její opravy. Spolupráce by měla být výhodná pro obě strany.

10. A táta?

Co se týče táty, tak to úplně v pohodě. Spíš jsem kritiku špatně snášela já, když jsem v pubertě chtěla udělat líbivou fotku a on mi říkal, co je tam špatně. Když se na ty fotky kouknu s odstupem času, tak musím uznat, že měl pravdu…

Dnes to funguje tak, že fotky vzájemně konzultujeme. Kolikrát se přijde zeptat na můj nebo mamky názor, třeba co se barevnosti týká a nemá vůbec problém, když mu řeknu, že se mi to nelíbí. Je to otevřený vztah, i on mi říká názory na mé fotky. Dnes už s tím samozřejmě problém nemám – naopak.

11. Jsi z té mladší generace Z, která bere internet a chytrý mobilní telefon už jako samozřejmost a těmi staršími je často kritizována, protože pořád jen kouká do telefonu. Tak by mě zajímalo, jak přistupuješ k digitálním technologiím a jak vnímáš jejich vývoj?

Nás vlastně jako mladou generaci nikdo moc nenaučil, jak s tím zacházet, myslím třeba aby nám ten krátký formát, TikTok, Reels, nenarušil soustředění, tak to v určitým smyslu těžké bylo. Facebook jsem měla až od 10 let a je pravda, že tam dost jela kyberšikana.

12. Fotíš i na telefon, když víš, jak kvalitní fotky dělá digitální zrcadlovka?

Je super, že ty novější telefony už mají dobré foťáky, ale netvrdím, že bych se zrcadlovky vzdala. Jeli jsme tady na akci a vzala jsem si jen telefon, protože fotky šly stejně jen na sociální sítě, tak jsem nechtěla tahat velký foťák. A všimla jsem si, jak ty lidi jsou najednou takový zmatený a nervózní – proč si je tady někdo fotí na mobil? Navíc děti jsou vychované k tomu, aby se s cizími lidmi nebavili a už nevidí toho člověka s mobilem jako ‚pana fotografa'. Takže v tomhle kontextu na telefon toho paradoxně moc vyfotit nejde.

13. Vraťme se ještě ke studiu na ČVUT. Na FIT jsem chodil, ale při práci. V druháku přišlo vyhoření, tak jsem toho nechal. Jak jsi to tam zvládala?

V podstatě jsem se pořád učila. Od rána ve škole na přednáškách, pak jsme šli se spolužáky do knihovny a pak ještě večer doma. Na nic jiného nebyl čas… I tak ale musím říct, že FIT byl super. Bezvadný přednášky, super laboratoře, i ty úlohy mě bavily akorát jich bylo moc. Většina spolužáků stejně počítala s tím, že bakaláře budou studovat déle než tři roky…

14. Taky mi to přišlo bezva, člověk vlastně pořád programoval… Tehdy nás přijali asi 120 studentů a bakalářskou etapu dodělali asi 4. Studium jsi ukončila kvůli jaké nemoci, jestli se mohu zeptat?

Kvůli rakovině vaječníků. V prváku jsem měla uzavřený všechny předměty. Šla jsem na vyšetření a tam zjistili, že cysta není cysta, ale nádor. Následovala dlouhá operace, pak šest cyklů chemoterapie. Potom léčba biologická a hormonální… Od prosince 2025 jsem v remisi, dojíždím biologickou léčbu formou kapaček. Ta hormonální, pokud nebude dělat neplechu, bude asi napořád…

15. Kolik Ti bylo, když ses to dozvěděla?

20. Teď mi je 21.

16. Od táty jsem slyšel, že to hodně sdílíš na sociálních sítích…

Snažím se to sdílet hlavně mezi mladými lidmi, kteří si myslí, že je rakovina v jejich věku nemůže potkat. A když už to někoho potká, tak ho chci motivovat, aby to nevzdával a taky poskytnout

co nejvíc informací. Profil má formu takového deníku, kde jsou i pocity – například jaký byl můj den, když jsem byla na chemoterapii. Dávám tam i věci, které jsem se během nemoci naučila.

17. Píšou Ti sledující?

Píše mi hodně lidí. Mám tam svoje podporovatele, což je fajn, když je mi zrovna blbě. A pak mi píšou lidi, že jsem jim pomohla, a to je moc hezké. Zrovna včera mi psala jedna paní, že koukala i na jiné profily a ten můj se jí líbí nejvíc, protože tam jsou nejen pocity a realita ale i jistý nadhled.

18. Jak se ten Tvůj profil jmenuje?

betty_the_warrior a mám asi 7.7 tis sledujících. Jedno video mělo dosah přes 500 tis.

Děkuji za rozhovor, 21. 7. 2026.

16.5 Rozhovor s Martinem Tatkem

Martin Tatek je syn Jaroslava Tatka.

1. Účastnil jste se s tátou různých akcí, kde fotil, případně jste mu někdy dokonce stál modelem?

Ano, když jsem byl malý a byla možnost, účastnil jsem se rád různých zajímavých akcí, kde jsem měl možnost potkat celou řadu známých osobností ze showbusinessu či sportu. Bylo tak pro mne jednodušší je třeba oslovit a požádat je o podpis. Byl jsem s tátou třeba na předávání Týtý, sportovní události v Průhonicích, na natáčení hudebního klipu Pavla Vítka. Ale těch různých akcí bylo o mnoho víc a pokaždé to byla skvělá zkušenost. Měl jsem možnost potkat se se slavnými osobnostmi té doby (nejen českými), což vlastně oceňuji až zpětně. Pamatuji si, že jsem mu tam občas držel tašku s foťáky. A když jsem byl větší, tak jsem si nosil vlastní a fotil jsem jako táta.

2. A co novinařina? Nepřemýšlel jste o kariéře v tomto oboru?

V určitém věku ano. Když jsem byl na základní škole (nebo ještě možná dřív) a chodil na ty různé akce, začal jsem psát vlastní noviny – Martinovi noviny a poté Šupito presto. Na základní škole jsem pak se spolužáky vydával školní časopis. Jeho jedinečnou vlastností bylo osobní přání všem žákům základní školy od známé osobnosti. Ty jsem díky účastem na různých akcích získával sám anebo mi je nosil táta. Dnes však pracuji v docela odlišném oboru. Nicméně i tak se zčásti novinařině věnuji – pracuji v letectví, které je mým velkým koníčkem a už řadu let tak publikuji články s leteckou tématikou. Vedle toho ještě píši pro interní časopis a občas fotografuji. Takže mě táta v určitém slova smyslu k novinařině vlastně také přivedl a inspiroval mne v tomto směru.

3. Je fotografování také Vaším koníčkem, ke kterému Vás přivedl táta?

Určitě ano. Neumím fotit lidi při různých příležitostech, jako táta a ostatní profesionální fotografové. Ale občas fotím letadla. Ta do výsledku práce alespoň „nekecají".

Děkuji za rozhovor, 11. 8. 2026.

NOVINY PRO VŠECHNY • DATUM • ČÍSLO 7.

ŠUPITO PRESTO

AIR NEW ZELAND

LETOŠNÍ ZIMA

NAGANO 98

STR. 1

STR. 4 STR. 3

AIR NEW ZEALAND

Air New Zeland

Společnost byla prodána do soukromého vlastnictví po 48 letech v dubnu 1987. Tento obchod vedl k změně budoucích cílů v Jihozápadním Tichomoří. Největším cílem letecké společnosti je snaha dosáhnout pozice v Jihozápadním Tichomoří. Prvním úkolem bylo zajistit své působení na japonském trhu. Deset let po zvýšení kapacity na lince Auckland-Singapur, začala společnost zvyšovat počet letů do Singapuru a Tokia. V období asi 18 měsíců byly otevřeny nové linky mezi Novým Zelandem a Bangkokem, Bali, Nagojou, Taipei, Soulem, a Osakou. Letecká společnost v současné době poskytuje 5 letů týdně z Londýna na Heathrow do Los Angeles, Aucklandu a Sydney letadly nové generace Boeing 747-400. Tato letadla létají také třikrát týdně z Frankfurtu do Aucklandu.

Letový park společnosti Air New Zelandě

Boeing 747-400
Celkem 5 v letce, používány na letech z Londýna a Frankfurtudo Los Angeles a Aucklandu.

Boeing 747-200
Celkem 4 v letce, používány na asijských a pacifických linkách.

obr. 114. Ukázka časopisu Šupito presto, který vydával Jaroslavův syn Martin na základní škole. 90. léta.

16.6 Rozhovor s Ondřejem Tatkem

Ondřej Tatek je syn Jaroslava Tatka.

1. Když se mě někdo zeptá, kdo mě přivedl k fotografii, tak Tě uvedu mezi prvními, ale k tomu se ještě dostaneme... Hezky popořadě: Vedl Tě táta k fotografii v dětství?

Vzpomínám si, že jsme měli doma na Vinohradech fotokomoru. Byla to vlastně místnost hned vedle kuchyně. Nebyla to velká místnost, asi 2x4m, ale plně vybavená: zvětšovák, velký stůl, červené světlo... No a samozřejmě i přes dveře to doma vonělo chemikáliemi... V koupelně na šňůrách na prádlo se pořád sušily filmy. A když táta vyvolával fotky, tak se přirozeně nesměly otevírat dveře. Občas nás vzal do fotokomory s sebou, ale to jsme zas museli čekat, než všechno udělá, abychom neotevřeli dveře a nepustili mu tam světlo... Nicméně pozorovat ho při práci ve fotokomoře bylo moc hezké...

2. Kolik Ti bylo v té době?

Asi 5 let. Už v té době nás brával sebou na focení. Pamatuju si první fotku, jak mě vyfotil se zmrzlinou někde na Jiřího z Poděbrad. No a taky na nějakém běhu v Šárce – jako děti nás fotil hodně. Pak také jezdil fotit na Pardubickou a na různé sportovní akce jako fotbal, pozemní hokej...

3. Když mluvíš v množném čísle, tak myslíš s bráchou?

Jo, ale jsem o dva roky starší, tak Tomáš i Martin se přidali později.

3. Jestli dobře počítám, tak to byla zhruba první polovina 80. let, a to dělal výtvarného redaktora...

Přesně tak – neživil se tím. Všechno to dělal mimo svou práci... Až začátkem 90. let nastoupil do Expresu.

6. Vzpomeneš si na nějaký tátovy foťáky?

Samozřejmě, táta fotil na Prakticu, myslím BC1, my jsme měli Smenu, Kiev, to je klasika. Ale co jsme si od táty rádi půjčovali a s čím nás bavilo fotit, tak to byl starý Flexaret. Pak se mi ještě vybavuje Pentacon – to byl taky zajímavý fotoaparát...

6. My dva jsme se setkali v práci v telekomunikacích v roce 2006. Pamatuji, jak jsi jednou do kanceláře přinesl digitální zrcadlovku, a mě fascinovalo, jak se tam dá všechno nastavit. Pak se mi ve snu zdálo, jak cvaká závěrka... Tehdy jsem na to samozřejmě koukal čistě technicky.

Také si to pamatuji. Byl to Canon EOS 300D, první digitál od Canonu. A byl úplně stejný jako Canon EOS 300 na film. Akorát ten digitál měl menší snímač – nebyl to fullframe a nakonec skončil u brachy...

7. A co s ním brácha fotil?

On pracuje na letišti a je blázen do letadel. Takže stačí, když otevře v kanceláři okno a může je fotit. Vzpomínáš, jak jsme šli jednou fotit na letiště?

8. Vzpomínám. Z prvních prémií jsme si koupili Nikony a začali po práci fotit Prahu, zejména tu večerní... Přišlo mi, že se celkem vyznáš, tak předpokládám, že jsi znalosti načerpal od táty?

Jasně. Táta mě dost věcí vysvětlil a naučil.

9. Jenže pak ses odstěhoval daleko za Prahu, založil rodinu, postavil dům – všechno, jak má být... Ale přijde mi, že už moc nefotíš?

Fotím málo a spíš mě baví krajina, když jsem někde v zahraničí... Je fakt, že se už si nevezmu foťák a nejdu se projít, abych vyloženě udělal nějaké fotky.

10. Vím, že jezdíš na ryby do Norska a občas mi ukazuješ tamní krajinu. Vždycky se Tě ptám, proč si nevezmeš foťák, není to škoda?

Do Norska jezdíme s kamarády asi dvakrát za rok na ryby. Krajina je tam úžasná – to je pravda. Ale na lodi při lovu to nejde, tak jsem rád, že udělám aspoň něco na mobil…

11. Tvojí dceři už je 19. let, vedeš ji k fotografii?

Má teď malý kompakt, tak to zkouší. Vypadá, že ji to baví, začíná nad tím přemýšlet, zkouší úpravy. Tak uvidíme…

12. Ještě k tátovi. On asi nejvíc proslul fotografiemi různých známých osobností a celebrit. Potkal ses s nějakými?

Tak se Schwarzeneggrem jsem se nepotkal (směje se), ale na koncerty nás táta bral. Třeba na Gotta, Vondráčkovou, Pilarovou… Ale mě spíš bavily ty rokovější, tak nás bral i tam. Dokonce jsme se podívali do nahrávacího studia, když Jitka Molavcová a Jiří Suchý natáčeli nějakou desku…

No a když se začala dělat barva, tak jsme s ním chodili do minilabu pro fotky. Pamatuji, jak z indexu zadával, které se mají udělat.

Pak ještě vzpomínám na některé jeho kolegy – píšící redaktory – Milana Koukala, Zdeňka Jůzka, Pavla Vernera, možná ještě Libora Šprysla. Chvíli po revoluci jsme byli se zaměstnanci redakce vodáckém puťáku. Na tři týdny se lidi z redakce Expresu vydali na vodu jako vedoucí a jeli jsme tři řeky Otavu, Lužnici a Vltavu, každý týden jednu. Tak tam jsme se poznali blíže.

13. A to Ti bylo kolik?

Myslím 14 let.

14. Znáš nějaký tátovy fotky?

Určitě. Z knihy o celebritách například Alaina Delona v koupelně a Schwarzeneggra s houslemi… Vzpomínám na fotky hrnčíře a vybavím si i něco z Pardubické, jak tam padá žokej z koně…

Děkuji za rozhovor, 10. 8. 2026.

16.7 Sbírka podepsaných fotografií

V Jaroslavově archivu existuje sbírka podepsaných fotografií. Samotné fotografie tím získávají zvláštní punc originality a mění se na jedinečné artefakty. Jaroslav je získal různě. Někdy vyvolané fotografie přinesl k podepsání, někdy mu je osobnosti zaslaly poštou. S první celebritou se Jaroslav setkal, už když fotografoval pro deník Svoboda, tedy dávno předtím, než se celebritám věnoval v deníku Blesk. Byl to Jiří Hrzán[240] a vyjma podpisu na fotografii napsal:

> *„Tak takhle si fotograf představuje soc. umělce? Ahoj“*
>
> *Jiří Hrzán, text na fotografii ze 70. let*

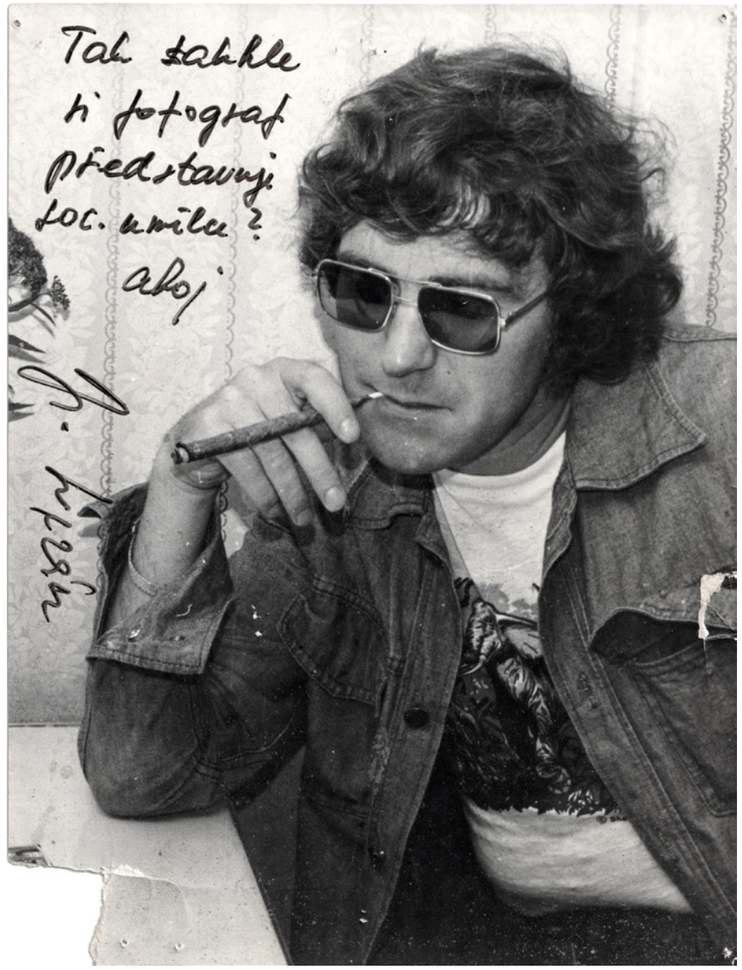

obr. 115. Jiří Hrzán byl první známá osobnost, kterou Jaroslav vyfotografoval, 70. léta.

240 Jiří Hrzán (1939 – 1980) byl český divadelní a filmový herec, zpěvák a bavič [123].

obr. 116. Skupina Roxette v Praze 1994.

obr. 117. Petra Janů v bahenních lázních 90. léta.

obr. 118. Alain Delon v Praze 1993

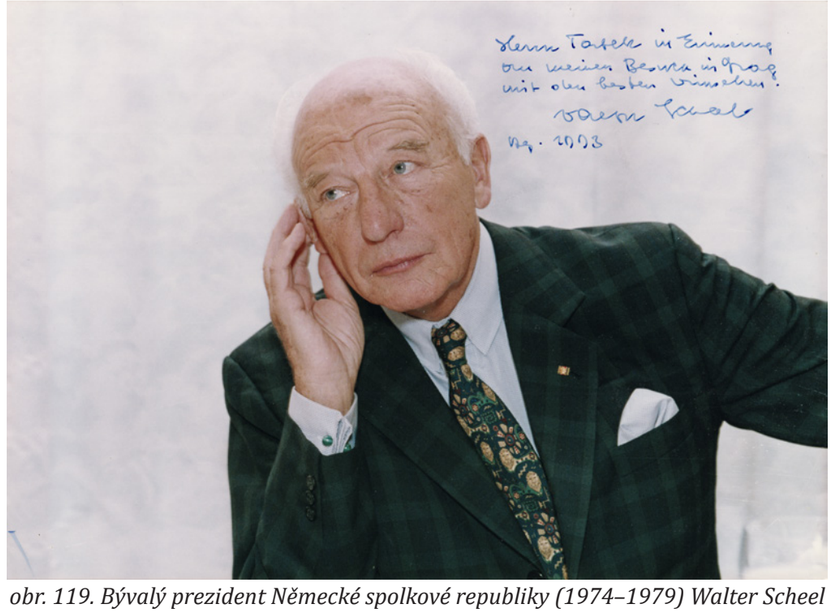

obr. 119. Bývalý prezident Německé spolkové republiky (1974–1979) Walter Scheel

16.8 Portrét od Josefa Břečky

Jaroslava Tatka ztvárnil malíř Josef Břečka.[241]

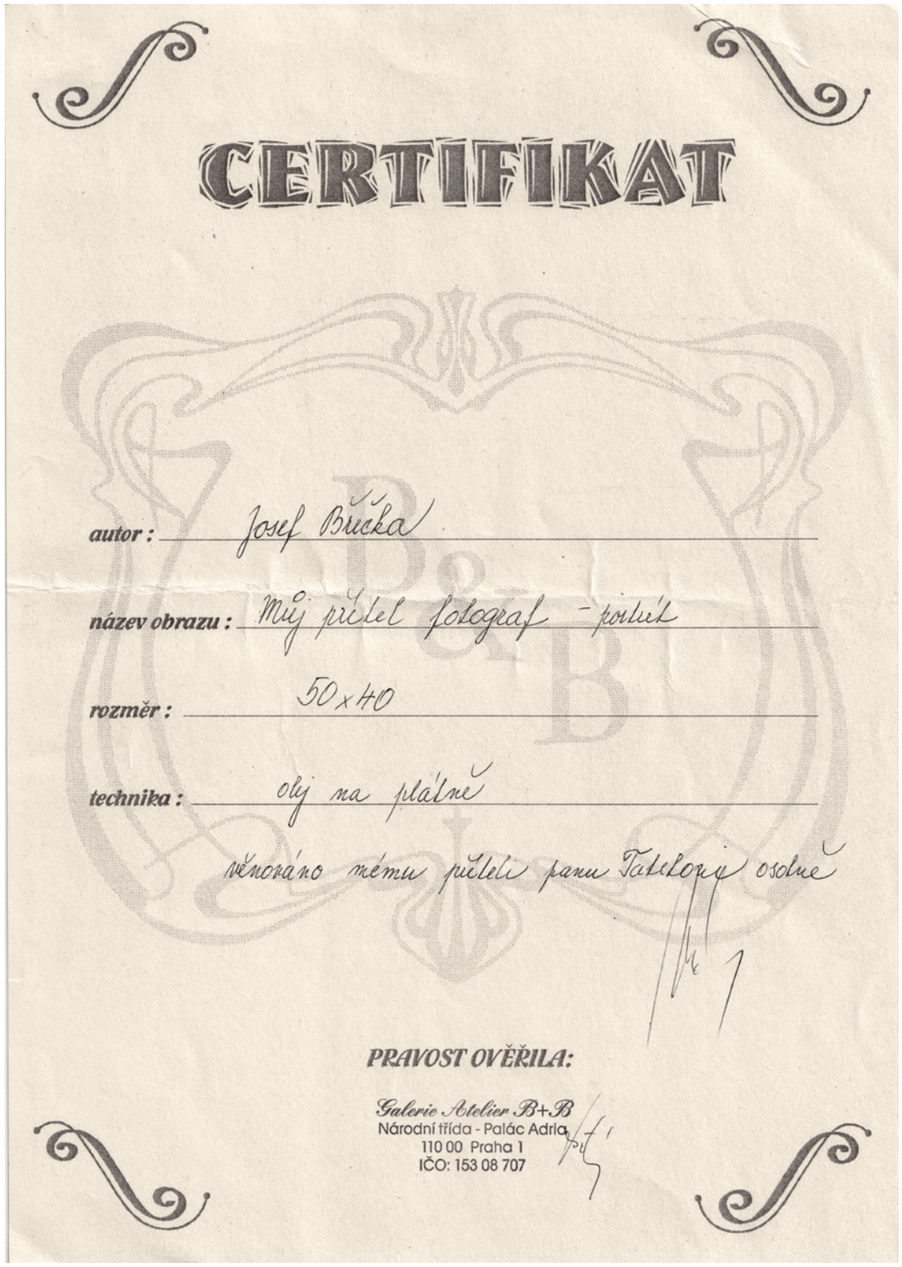

CERTIFIKAT

autor : Josef Břečka

název obrazu : Můj přítel fotograf - portrét

rozměr : 50×40

technika : olej na plátně

věnováno mému příteli panu Tatkovi osobně

PRAVOST OVĚŘILA:

Galerie Atelier B+B
Národní třída - Palác Adria
110 00 Praha 1
IČO: 153 08 707

obr. 120. Certifikát ověření pravosti obrazu Josefa Břečky s věnováním: „Věnováno mému příteli panu Tatkovi osobně.“

241 Josef Břečka (1950) český portrétní malíř, člen mezinárodní skupiny Evropský moderní portrét, je zástupce klasického akademického realismu. Hlavním tématem jeho tvorby je renesance portrétního umění se zřetelem na trvalé znaky lidské osobnosti v individualizovaných rysech vnější podoby člověka v kontextu současnosti a doby [122].

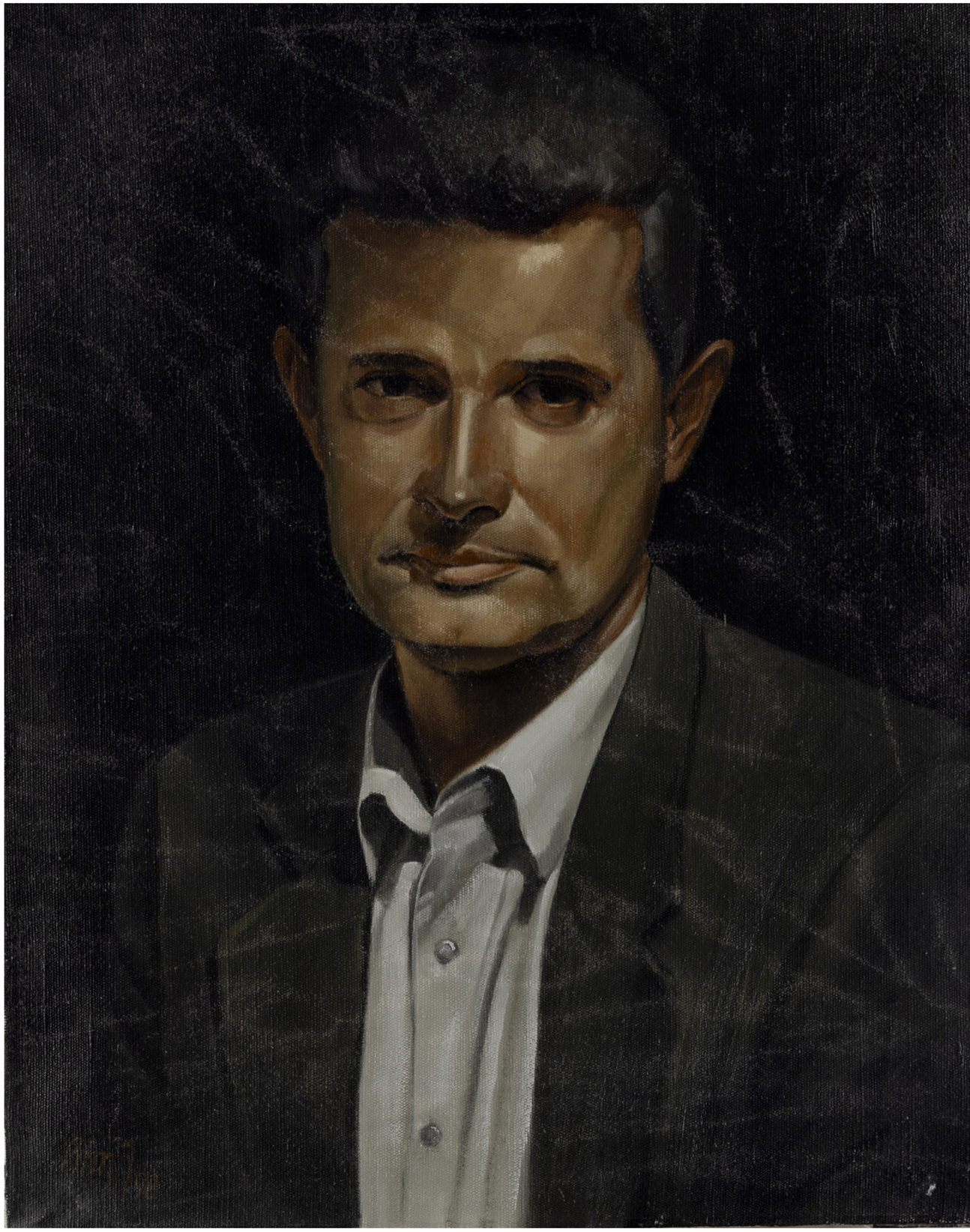

obr. 121. Portrét Jaroslava Tatka od malíře Josefa Břečky – Můj přítel fotograf. Olej na plátně 40×50 cm, 1998.

Jmenný rejstřík

A

Adamovská Zlata 104
Anděl Jan 121
Anderle Jiří 87

B

Bahenský Antonín 27
Baran Ludvík 121
Bartoška Jiří 98
Bendárik Jozef 95
Bican Emil 118
Bieri Rudolf 81
Bílek Miroslav 123
Birgus Vladimír 124
Bohdalová Jiřina 95, 104
Borovička Milan 77, 122, 123, 124
Brabec Lubomír 37, 63, 104, 106
Brodský Vlastimil 104
Břečka Josef 150
Bush Walker George 63
Bušo Michal 83
Byrtus Jan 18, 77

C

Carnegie Andrew 98
Cimická Marcela 53
Cimický Jan 53
Clinton Bill 36
Codr Milan 17
Čajkovskij Iljič Petr 98
Čejka Jaromír 75
Čermák Emil 118
Černohlávek Bohuslav 75, 77
Chadima Jiří 80
Chaplin Geraldine 63
Chaplin Charlie 63

D

David Vladimír 27
Day Corinne 105
Delon Alain 36, 37
Demel Karel 87
Dezort Jovan 86
Diviš Oliver 13
Doležal Ivo 127
Domin František 75, 77
Domingo Plácido José 36
Donátová Ilona 64
Dostál František 30, 86
Drobný Milan 36
Dvořák Antonín 98

F

Fabinger Jaroslav 125
Fencl Zdeněk 99
Ferdinand Adam Johannes 38
Fojtík Jiří 123
Formáčková Marie 98
Forman Miloš 104
Fousek Josef 104
Froněk Ladislav 111
Funke Jaromír 123, 125

G

Gabrielle Marie Elisabeth Sophie 38
Gallup Sean 83
Göncz Arpád 37
Gott Karel 37, 63, 97, 98, 99, 114, 131
Greš Andrej 80
Gross Stanislav 54
Grűnnerová Olga 75, 77

H

Hájek Karel 123
Haničincová Štěpánka 136
Harasym Zenon 81
Havelka Václav Emil 138
Havel Václav 37, 83, 95, 104
Hegerová Hana 95
Hložek Stanislav 63
Hodonský František 87
Holič Václav 86
Holoubek Jaroslav 36, 38, 112, 137, 138
Holubec Vít 136
Holubovský František 114
Höppner Ondřej 111, 112
Hořánek Jaroslav 87
Hošek Vladislav 86
Hrabica Zdeněk 85
Hrubý Otto Karel 124
Hrzán Jiří 147
Hucek Miroslav 87
Humpálová Zuzana 118
Hürka Otakar 113
Hynie Karel 136
Hýsková Milada 75

I

Ilík josef 133

J

Jakeš Miloš 83
Janiš František 123
Janů Petra 104
Javůrek Josef 75, 77
Jeníček Jiří 125
Jirák Jan 111
Jirků Boris 87
Jirsa Václav 15
Jírů Václav 75, 77
Jiřička Jaroslav 83
Josek Petr 83
Jůzek Zdeněk 137, 146

K

Kachyňa Karel 133
Karkan Eduard 86
Kavale Jan 86
Keclík Albert 125
Klaus Václav 30, 63, 83
Klestil Thomas 37
Koblic Přemysl 125
Kocáb Michael 83
Kolářová Daniela 95
Kolomazník Jan 37
Komárek Vladimír 104, 105
Kopřiva Ota 136
Korn Jiří 97
Košťál Vlastimil 116
Kotvald Petr 63
Koukal Milan 7, 38, 102, 103, 136, 146
Kováč Michal 37
Král Ivan 86
Kratochvíl Jan 86
Kratochvil Josef 54
Kratochvíl Martin 31
Kropp Vilém 113
Krumphanzl Michal 83
Křížková Petra 111
Kubelík Rafael 83
Kučan Milan 37
Kuliš Jiří 118
Kyndrová Dana 86

L

Lagocki Zbigniew 81
Lamr Aleš 87
Loren Sophie 104
Lukavský Radovan 45
Luxa František 75, 77

M

Magr-Panciera Heinz 81
Maria Philipp Alois 38
Maršálek František 75, 77
Martin Douglas 113
Masaryk G. T 95
Maxová Tereza 104, 105
Mička Ivo 86
Mikyska Karel 136
Mládek Ivan 87
Molavcová Jitka 146
Morris Gordon 113
Moucha Josef 23
Müler Ferenc 81

N

Negier Walter 81
Nepraš Karel 86
Noel Ladislav 81

O

Obama Barack 63
Olmer Vít 136
Ota Konrád 85

P

Pacák Antonín Jan 87, 104
Pachl Jan 136
Pardubský Emil 27
Paule Ladiskav 81
Perikhanyan Ekaterina 86
Pešák Ivo 87
Peška Stanislav 83
Pilarová Eva 37, 104
Pilman Josef 114
Plachetka Jan 86
Plachetka Jiří 85
Poborský Karel 83
Polák Karol 136
Polášek Jaroslav 121
Pořízková Paulína 98
Poslušný Josef 30
Procházka Vladimír 10
Purtz Peter 77

R

Rathouský Jiří 87
Reiser Andrej 83
Remek Vladimír 137
Richter Dalibor 113
Robinsonová Magdaléna 81
Rokl Rudolf 37
Rosth Eva 81
Růžička Josef Drahomír 125
Rýč Bedřich 59

S

Sekera Martin 111, 112
Schlée Fidelis 116, 117
Schorm Evald 139
Schwarzenegger Arnold 103, 104, 138
Sihamoni Norodom 63
Sikula Petr 77
Skopec Rudolf 125
Slíva Jiří 87
Smoljak Ladislav 95
Sovák Jiří 95
Stein Štěpánka 7, 104, 105
Stern Isaac 98
Suchánek Jaroslav 136
Suchánek Jiří 99
Suchánek Vladimír 87
Suchý Jiří 146
Suprum Aleksander 81
Sůra Jaroslav 87
Svěcený Jaroslav 37
Svěrák Zdeněk 136
Svoboda Karel 37
Šibík Jan 83
Šmok Ján 75, 121
Špaček Ladislav 36
Šprysl Libor 146
Šuhájek Jiří 87
Šulcová Olga 116

T

Tatek Jaroslav 6, 7, 10, 27, 73, 75, 77, 80, 81, 82, 83, 85, 86, 91, 102, 103, 104, 111, 112, 113, 114, 116, 118, 121, 125, 127, 128, 131, 133, 136, 137
Tatek Martin 7, 143
Tatek Ondřej 7, 145
Tatková Alžběta 7, 140
Tatková Kateřina 7, 67, 138, 139
Teller Juergen 105
Tereba Stanislav 14, 15, 31, 113, 114, 116
Thurn-Taxix Egon 15
Tillmans Wolfgang 105
Toufar Olson Vladimír 107
Trojan Jaroslav 75, 77
Tuthil Burnet William 98

V

Vágner Karel 63
Vácha Pavel 86
Vajčner Pavel 85, 87
Varcoller Kamil 86
Vasiljev Ivo 80
Vavrinčíková Kateřina 38, 138
Vejvoda Emil Jaroslav 86
Velčovský Josef 87
Verner Pavel 146
Veselý František 24
Vítek Pavel 143
Vízková Ludmila 111, 112
Vodičková Jarmila 82, 138
Vodičová Jarmila 38
Vondráčková Helena 97, 98, 99
Vondrouš Roman 7, 27, 118
Vosátka Miro 26, 77
Vrabec Jan 13, 118, 125, 127
Vrzáňová Ája 98
Vykulíková Alena 86

W

Waddell Rankin John 105
Walesa Lech 37
Weizsacker von Richard 37
Wiškovský Eugen 123

Z

Zagorová Hana 63
Zajíc Miroslav 37
Zeman Miloš 83, 104
Zhiyi Cai 86
Zhoř Petr 86
Zídek Jan 83
Zídek Jiří 83
Zídek Jiří ml. 83
Zíma Josef 104
Zych Alois 125
Železný Vladimír 111

Použité internetové zdroje a literatura

[1] IDNES. Pražská Street party před 25 lety skončila útokem na ambasádu USA [online]. 2004 [cit. 2026-08-01].
Dostupné z https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/street-party-praha-1999-vyroci.A240605_103605_domaci_bur

[2] IDNES. Bulvární Super končí [online]. 2002 [cit. 2026-08-02].
Dostupné z https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/bulvarni-super-konci.A020716_194755_domaci_zem

[3] ODBORÁŘ. IV. výstava amatérské fotografie. 1973.

[4] ODBORÁŘ. V. výstava amatérské fotografie. 1974.

[5] VASILJEV, Ivo. Jaroslav Tatek Reportáže. 1982.

[6] FOTOFORUM. Fotoforum Ružomberok 83. 1983.

[7] VODIČKOVÁ, Jarmila. Magazín Blesk, RINGIER ČR, a. s., 1994. Číslo 17 ročník 3

[8] CZECH PRESS PHOTO. Czech Press Photo 96. 1996.

[9] HRABICA, Zdeněk i s jinými. Hrozen vína ze ZnoVína, Znovín Znojmo, 2022. ISBN 978-80-11-00937-3

[10] PRAHA 1. Výstava fotografií Jaroslava Tatka! [online]. 2005 [cit. 2026-07-12].
Dostupné z https://praha10.cz/wp-content/uploads/2025/12/kronika_2009.pdf

[11] TATEK, Jaroslav, KOUKAL Milan. 77 Hvězd (poněkud jinak), ART Benický, 2000. ISBN 80-902835-2-7

[12] IVYSÍLÁNÍ. Retro Bulvár, Část: Zaměstnanci bulváru a častá témata [online]. 2012 [cit. 2026-07-19].
Dostupné z https://www.ceskatelevize.cz/porady/10176269182-retro/212411000360029/cast/350000/

[13] IVYSÍLÁNÍ. Retro Bulvár, Část: Rozhovor s Jaroslavem Tatkem II. [online]. 2012 [cit. 2026-07-19].
Dostupné z https://www.ceskatelevize.cz/porady/10176269182-retro/212411000360029/cast/350001/

[14] TEREBA, Stanislav. Profotografovaný život, Praha: Wico Production, 2005. ISBN 80-90361307

[15] LÁBOVÁ, Alena. Česká novinářská fotografie 1945-1989, Karolinum 2019. ISBN 978-80-246-3713-6.

[16] HEŘMÁNKOVÁ Jana. Vltava Labe Media, Večerní Praha směla být veselejší [online]. 2009 [cit. 2026-05-23].
Dostupné z https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/vecerni-praha-smela-byt-veselejsi20091109.html

[17] PRAHA 2. Klub fotografů amatérů na Královských Vinohradech, Kronika městské části Praha 2 [online]. 2021 [cit. 2026-06-02].
Dostupné z https://encyklopedie.praha2.cz/organizace/1970-klub-fotografu-amateru-na-kralovskych-vinohradech

[18] WORLD WEB PHOTO GALLERY. KDYŽ CVAKNE SPOUŠŤ (6) - Jan ANDĚL [online]. 2013 [cit. 2026-06-27].
Dostupné z https://www.wwg.cz/aktuality/kdyz-cvakne-spoust-6-jan-andel

[19] BIRGUS, Vladimír. Milan Borovička, Nakladatelství Profil Ostrava, 1984. 48-002-84

[20] HRUBÁ, MICHAELA a kol. Dobré světlo! Organizovaná amatérská fotografie 1889-1950 Národní technické muzeum 2023. ISBN 978-80-7037-394-1

[21] PRAHA 10. Kronika městské části Praha 10 [online]. 2009 [cit. 2026-05-31]. Dostupné z https://praha10.cz/wp-content/uploads/2025/12/kronika_2009.pdf

[22] CENEK, EDVARD a KDÝR, Vlastimil a dr. STACH, Jiří. Katalog mezinárodní výstavy Interfoto Praha '66, Fotoklub TATRA, 1966. F.05*60296

[23] KLUB FOTOGRAFŮ AMATÉRŮ PRAHA. O nás [online]. 2019 [cit. 2026-06-02]. Dostupné z https://www.kfapraha.cz/o-nas2/

[24] IDNES. Létající Karel. Fotograf se plazil po zemi, mladý Gott skočil ke hvězdám [online]. 2024 [cit. 2026-08-10]. Dostupné z https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/karel-gott-stanislav-tereba-slavne-fotografie.A240925_095931_domaci_aha

[25] WIKIPEDIE. Státní zemědělské nakladatelství [online]. 2023 [cit. 2026-03-13]. Dostupné z https://www.praha1.cz/vystava-fotografii-jaroslava-tatka/

[26] BERAN, Lukáš a MÁCHA Viktor a VALCHÁŘOVÁ, Vladislava a VONKA Martin. Závod tiskařský a vydavatelství Politiky, Industriální topografie [online]. 2024-2026 [cit. 2026-03-14]. Dostupné z https://www.industrialnitopografie.cz/cs/structures/zavod-tiskarsky-a-vydavatelstvi--politiky-4766

[28] SÝKORA, Milan. Paladix, Praktica řady L – 1. generace [online]. 2002 [cit. 2026-03-16]. Dostupné z https://www.paladix.cz/clanky/praktica-rady-l-1-generace.html

[29] WIKIPEDIE. Velký Taxisův příkop [online]. 2025 [cit. 2026-03-16]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Velk%C3%BD_Taxis%C5%AFv_p%C5%99%C3%ADkop

[30] ČESKÁ TRAFIKA. Historie časopisu Květy: Od národního obrození po současnost [online]. 2025 [cit. 2026-03-25]. Dostupné z https://www.ceskatrafika.com/svetcasopisu/historie-casopisu-kvety--od-narodniho--obrozeni-po-soucasnost/

[32] WIKIPEDIE. VTJ Tábor (fotbal) [online]. 2024 [cit. 2026-03-25]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/VTJ_T%C3%A1bor_(fotbal)/

[34] WIKIPEDIE. Bild [online]. 2023 [cit. 2026-03-26]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Bild/

[27] HOLUBEC, Jiří. Čtvrťák, Jiří Cikán: Grafik je dnes velmi žádaná profese [online]. 2022 [cit. 2026-03-28]. Dostupné z https://ctvrtak.cz/letnany/jiri-cikan-grafik-je-dnes-velmi-zadana-profese/

[31] WIKIPEDIE. Milan Codr [online]. 2025 [cit. 2026-03-28]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Milan_Codr

[33] WIKIPEDIE. František Dostál (fotograf) [online]. 2025 [cit. 2026-03-28]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Franti%C5%A1ek_Dost%C3%A1l_(fotograf)

[35] WIKIPEDIE. Martin Kratochvíl [online]. 2025 [cit. 2026-03-29]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Martin_Kratochv%C3%ADl

[43] WIKIPEDIE. Loucký klášter [online]. 2025 [cit. 2026-07-01]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Louck%C3%BD_kl%C3%A1%C5%A1ter

[44] WIKIPEDIE. Zdeněk Hrabica [online]. 2024 [cit. 2026-07-01].

Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Zden%C4%9Bk_Hrabica

[45] VINOTRH. Ing. Pavel Vajčner, třicet let ředitelem Znovínu [online]. 2026 [cit. 2026-07-01]. Dostupné z https://www.vinotrh.cz/magazin/ing--pavel-vajcner--tricet-let-reditelem-znovinu/

[46] WIKIPEDIE. Jan Antonín Pacák [online]. 2026 [cit. 2026-07-03]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Anton%C3%ADn_Pac%C3%A1k

[47] WIKIPEDIE. Ivo Pešák [online]. 2025 [cit. 2026-07-03]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Ivo_Pe%C5%A1%C3%A1k

[48] PRÁVO. Grafičanka hraje a především tvoří [online]. 2017 [cit. 2026-07-04]. Dostupné z https://www.novinky.cz/clanek/kultura-graficanka-hraje-a-predevsim-tvori-40035922

[49] GRAPHEION. Hudební legenda české grafiky [online]. 2017 [cit. 2026-07-04]. Dostupné z http://old.grapheion.cz/index.php?akce=vypis&link=2017040027

[37] WIKIPEDIE. Ústřední rada odborů [online]. 2026 [cit. 2026-07-11]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9Ast%C5%99edn%C3%AD_rada_odbor%C5%AF

[39] PŘÍKAZSKÁ, Karolína. Kurátor a definice pojmu umění, Magisterská diplomová práce, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav hudební vědy [online]. 2014 [cit. 2026-07-11]. Dostupné z https://is.muni.cz/th/bfr1m/mvk_mgr.pdf

[50] FORMÁČKOVÁ, Marie. Dobytí ráje, Karel Gott a Helena Vondráčková v New Yorku 2000, Artia NET 2000. ISBN 80-238-6817-9

[51] WIKIPEDIE. Marie Formáčková [online]. 2025 [cit. 2026-07-17]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Marie_Form%C3%A1%C4%8Dkov%C3%A1

[52] WIKIPEDIE. Arnold Schwarzenegger [online]. 2026 [cit. 2026-07-17]. Dostupné z https://en.wikipedia.org/wiki/Arnold_Schwarzenegger

[54] IFORUM. prof. PhDr. Jan Jirák, Ph.D. [online]. 2008 [cit. 2026-07-18]. Dostupné z https://iforum.cuni.cz/IFORUM-5561.html

[36] WIKIPEDIE. Czech News Center [online]. 2026 [cit. 2026-07-18]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Czech_News_Center

[55] NÁRODNÍ MUZEUM. Sekera Martin, Mgr., Ph.D. [online]. 2026 [cit. 2026-07-19]. Dostupné z https://www.nm.cz/sekera-martin-mgr-phd

[57] WIKIPEDIE. Jaroslav Holoubek [online]. 2024 [cit. 2026-07-19]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Jaroslav_Holoubek

[58] BLESK. Ve věku 70 let dnes zemřel básník a novinář Jaroslav Holoubek [online]. 2016 [cit. 2026-07-19]. Dostupné z https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-live-kulturni-servis/428912/ve-veku-70-let-dnes-zemrel-basnik-a-novinar-jaroslav-holoubek.html

[59] WIKIPEDIE. Deník Špígl [online]. 2021 [cit. 2026-07-19]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Den%C3%ADk_%C5%A0p%C3%ADgl

[38] WIKIPEDIE. Revoluční odborové hnutí [online]. 2026 [cit. 2026-07-19]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Revolu%C4%8Dn%C3%AD_odborov%C3%A9_hnut%C3%AD

[40] WIKIPEDIE. Jiří Zídek (1944) [online]. 2025 [cit. 2026-07-20]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_Z%C3%ADdek_(1944)

[41] WIKIPEDIE. Jiří Zídek [online]. 2025 [cit. 2026-07-20].

Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_Z%C3%ADdek

[42] IDNES. Klan vysokých mužů s velkým míčem [online]. 2005 [cit. 2026-07-20]. Dostupné z https://www.idnes.cz/sport/basket/klan-vysokych-muzu-s-velkym-micem.A050408_112027_rbasket_ot

[53] WIKIPEDIE. Arnold Schwarzenegger [online]. 2026 [cit. 2026-07-20]. Dostupné z https://en.wikipedia.org/wiki/Arnold_Schwarzenegger

[60] WIKIPEDIE. Ondřej Höppner [online]. 2025 [cit. 2026-07-19]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Ond%C5%99ej_H%C3%B6ppner

[56] NÁRODNÍ MUZEUM. Sekera Martin, Mgr., Ph.D. [online]. 2026 [cit. 2026-07-19]. Dostupné z https://www.nm.cz/sekera-martin-mgr-phd

[61] WIKIPEDIE. Dikobraz (časopis) [online]. 2026 [cit. 2026-07-20]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Dikobraz_(%C4%8Dasopis)

[91] O2. Proč teď máme 5G? Letem světem generacemi mobilních sítí [online]. 2022 [cit. 2026-06-06]. Dostupné z https://blog.o2.cz/2022/04/09/historie-mobilnich-siti-jm1

[90] DISNEY DIGITAL STUDIO SERVICES. Preserving Our Movies [online]. 2016 [cit. 2026-06-04]. Dostupné z https://www.disneydigitalstudio.com/preserving-our-movies/

[89] MEDIUMFORMATPHOTOGRAPHY. Film vs. Digital Sensor Size [online]. 2026 [cit. 2026-07-05]. Dostupné z https://mediumformatphotography.com/film-vs-digital-sensor-size/

[88] PHASEONE. XT Camera System Seek extraordinary [online]. 2023 [cit. 2026-05-05]. Dostupné z https://www.phaseone.com/wp-content/uploads/2024/03/XT_Camera_System_Brochure_AUG23_ENG.pdf

[87] PHASEONE. Digitization Solutions Cultural Heritage [online]. 2023 [cit. 2026-07-05]. Dostupné z https://www.phaseone.com/wp-content/uploads/2024/01/phase_one_book_digitization_solution_brochure.pdf?ver=1707744858

[86] WIKIPEDIE. Normalizace [online]. 2026 [cit. 2026-06-03]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Normalizace

[85] WIKIPEDIE. Ústřední kulturní dům železničářů [online]. 2025 [cit. 2026-06-03]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9Ast%C5%99edn%C3%AD_kulturn%C3%AD_d%C5%AFm_%C5%BEelezni%C4%8D%C3%A1%C5%99%C5%AF

[84] WIKIPEDIE. ČKD Dopravní systémy [online]. 2025 [cit. 2026-06-03]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8CKD_Dopravn%C3%AD_syst%C3%A9my

[83] WIKIPEDIE. Drahomír Josef Růžička [online]. 2026 [cit. 2026-06-02]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Drahom%C3%ADr_Josef_R%C5%AF%C5%BEi%C4%8Dka

[82] JIČÍNSKÝ DENÍK. Vltava Labe Media, Osobnost regionu: Alois Zych, fotograf. [online]. 2013 [cit. 2026-06-02]. Dostupné z https://jicinsky.denik.cz/zpravy_region/osobnost-regionu-alois-zych-fotograf-20130730.html

[81] 1. ČKFA NEKÁZANKA. Historie 1. ČKFA Nekázanka [online]. 2024 [cit. 2026-06-06]. Dostupné z https://www.fotoklub-nekazanka.cz/historie.htm

[80] KUBÍČEK, Michal. 10 let Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě, Teoretická bakalářská práce, Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě, Institut tvůrčí fotografie [online]. 2002 [cit. 2026-06-05].

Dostupné z https://web.archive.org/web/20070802135302/http://itf.fpf.slu.cz/studenti/bkp_kubicek.doc

[79] WIKIPEDIE. Institut výtvarné fotografie [online]. 2026 [cit. 2026-06-05]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Institut_v%C3%BDtvarn%C3%A9_fotografie

[78] WIKIPEDIE. Eugen Wiškovský [online]. 2022 [cit. 2026-07-19]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Eugen_Wi%C5%A1kovsk%C3%BD

[77] WIKIPEDIE. Karel Hájek [online]. 2026 [cit. 2026-07-19]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_H%C3%A1jek

[76] WIKIPEDIE. Jaromír Funke [online]. 2026 [cit. 2026-07-19]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Jarom%C3%ADr_Funke

[75] SVAZ ČESKÝCH FOTOGRAFŮ. Zemřel fotograf Jan Anděl [online]. 2020 [cit. 2026-06-05]. Dostupné z https://scf.cz/informace/zemrel-fotograf-jan-andel/

[74] 1. KULTURNÍ PORTÁL. Jan Anděl: Dědictví kamenů [online]. 2007 [cit. 2026-06-27]. Dostupné z http://nethovory.scena.cz/index.php?d=1&o=4&c=7228&r=22

[73] WIKIPEDIE. Photographic Society of America [online]. 2025 [cit. 2026-06-01]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Photographic_Society_of_America

[72] ČESKÁ FEDERACE FOTOGRAFICKÉHO UMĚNÍ. Mezinárodní tituly FIAP [online]. 2026 [cit. 2026-05-31]. Dostupné z https://cffu.cz/tituly

[71] WIKIPEDIE. Fédération Internationale de l'Art Photographique [online]. 2022 [cit. 2026-05-31]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/F%C3%A9d%C3%A9ration_Internationale_de_l%27Art_Photographique

[70] WIKIPEDIE. Roman Vondrouš [online]. 2025 [cit. 2026-05-31]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Roman_Vondrou%C5%A1

[69] ČTK - ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. Historie [online]. 2026 [cit. 2026-05-31]. Dostupné z https://www.ctk.cz/o_ctk/historie/

[68] WIKIPEDIE. Fidelis Schlée [online]. 2022 [cit. 2026-05-25]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Fidelis_Schl%C3%A9e

[67] WIKIPEDIE. Vlastimil Košťál [online]. 2025 [cit. 2026-05-25]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Vlastimil_Ko%C5%A1%C5%A5%C3%A1l

[66] WIKIPEDIE. Kolportáž [online]. 2025 [cit. 2026-05-23]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Kolport%C3%A1%C5%BEl

[65] WIKIPEDIE. Stanislav Tereba [online]. 2024 [cit. 2026-05-20]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Stanislav_Tereba

[64] MRÁZKOVÁ, Daniela a REMEŠ, Vladimír. Cesty československé fotografie, Praha: Mladá fronta, 1989. ISBN 80-204-0015-X.

[63] HEJBAL, Dominik. Stanislav Tereba: jeho kariéra a fotografický styl, Teoretická diplomová práce, Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky [online]. 2017 [cit. 2026-05-21]. Dostulné z https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/86494/DPTX_2014_2_11230_0_448468_0_166944.pdf

[62] WORLD PRSS PHOTO. 1959 Photo Contest [online]. 2023 [cit. 2026-05-23]. Dostupné z https://www.worldpressphoto.org/collection/photocontest/1959

[92] COJECO. Halace [online]. 2006 [cit. 2026-07-20].
Dostupné z https://www.cojeco.cz/halace

[93] COJECO. Izolární vrstva [online]. 2006 [cit. 2026-07-20].
Dostupné z https://www.cojeco.cz/izolarni-vrstva

[94] WIKIPEDIE. Václav Jirsa [online]. 2025 [cit. 2026-05-25].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1clav_Jirsa

[95] WIKIPEDIE. Práce (nakladatelství) [online]. 2025 [cit. 2026-07-23].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Pr%C3%A1ce_(nakladatelstv%C3%AD)

[96] WIKIPEDIE. Václav Jírů [online]. 2024 [cit. 2026-07-23].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1clav_J%C3%ADr%C5%AF

[97] WIKIPEDIE. Jan Byrtus [online]. 2025 [cit. 2026-07-23].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Byrtus

[98] WIKIPEDIE. Jiří Chadima [online]. 2026 [cit. 2026-07-23].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_Chadima

[99] WIKIPEDIE. Ája Vrzáňová [online]. 2026 [cit. 2026-07-24].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%81ja_Vrz%C3%A1%C5%88ov%C3%A1

[100] WIKIPEDIE. Miloš Forman [online]. 2026 [cit. 2026-07-24].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Milo%C5%A1_Forman

[101] WIKIPEDIE. Jiří Bartoška [online]. 2026 [cit. 2026-07-24].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_Barto%C5%A1ka

[102] WIKIPEDIE. Pavlína Pořízková [online]. 2026 [cit. 2026-07-24].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Pavl%C3%ADna_Po%C5%99%C3%ADzkov%C3%A1

[103] WIKIPEDIE. Koruna česká [online]. 2026 [cit. 2026-07-25].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Koruna_%C4%8Desk%C3%A1

[104] WIKIPEDIE. World Press Photo of the Year. 2026 [cit. 2026-07-25].
Dostupné z https://en.wikipedia.org/wiki/World_Press_Photo_of_the_Year

[105] SVAZ ČESKÝCH FOTOGRAFŮ. Autor Svazu českých fotografů – ASČF [online]. 2019 [cit. 2026-06-05].
Dostupné z https://scf.cz/informace/autor-svazu-ceskych-fotografu-ascf/

[106] PTEJTE SE KNIHOVNY. Nejčtenější periodika 89-97 [online]. 2016 [cit. 2026-07-30].
Dostupné z https://www.ptejteseknihovny.cz/dotazy/bejctenejsi-periodika-89-97

[107] MEDIAGURU. Deník Blesk vychází 25 let, zahájil v dubnu 1992 [online]. 2017 [cit. 2026-07-30].
Dostupné z https://www.mediaguru.cz/denik-blesk-vychazi-25-let-zahajil-v-dubnu-1992

[108] WIKIPEDIE. František Veselý (politik KSČ) [online]. 2024 [cit. 2026-08-01].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Franti%C5%A1ek_Vesel%C3%BD_(politik_KS%C4%8C)

[109] WIKIPEDIE. Lampas [online]. 2026 [cit. 2026-08-01].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Lampas

[110] WIKIPEDIE. Radovan Lukavský [online]. 2026 [cit. 2026-08-01].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Radovan_Lukavsk%C3%BD

[111] IROZHLAS. Litomyšl si připomíná dvacáté výročí setkání sedmi evropských prezidentů [online]. 2014 [cit. 2026-08-03].
Dostupné z https://www.ptejteseknihovny.cz/dotazy/bejctenejsi-periodika-89-97

[112] WIKIPEDIE. Jef Kratochvil [online]. 2025 [cit. 2026-08-05].

Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Jef_Kratochvil

[113] PŘEDMINUTOU. Česká missis – soutěž krásy pro maminky s dětmi u nás měla dlouhou tradici Soutěž krásy [online]. 2023 [cit. 2026-08-05].
Dostupné z https://predminutou.cz/ceska-missis-soutez-krasy-pro-maminky-s-detmi-u-nas-mela-dlouhou-tradici.html

[114] WIKIPEDIE. Ricchi e Poveri [online]. 2025 [cit. 2026-08-05].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Ricchi_e_Poveri

[115] WIKIPEDIE. Karel Vágner [online]. 2025 [cit. 2026-08-05].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_V%C3%A1gner

[116] IDNES. Febiofest přiveze dceru krále komiků, herečku Geraldine Chaplinovou [online]. 2013 [cit. 2026-08-05].
Dostupné z https://www.idnes.cz/kultura/film-televize/febiofest-priveze-chaplinovu-dceru.A130206_105134_filmvideo_spm

[117] WIKIPEDIE. Jazz na Hradě [online]. 2024 [cit. 2026-08-05].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Jazz_na_Hrad%C4%9B

[118] WIKIPEDIE. Přírodní divadlo Divoká Šárka [online]. 2026 [cit. 2026-08-05].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/P%C5%99%C3%ADrodn%C3%AD_divadlo_Divok%C3%A1_%C5%A0%C3%A1rka

[119] PRAHA1. Bojové umění i kondiční cvičení. V centru Prahy se cvičí sebeobrana srdcem [online]. 2025 [cit. 2026-08-06].
Dostupné z https://www.praha1.cz/bojove-umeni-i-kondicni-cviceni-v-centru-prahy-se-cvici-sebeobrana-srdcem/

[120] ENCYKLOPEDIEKNIHY. Zrcadlo [online]. 2026 [cit. 2026-08-06].
Dostupné z https://encyklopedieknihy.cz/index.php/Zrcadlo

[121] PRAHA1. Hudební odpoledne připomnělo seniorům hity z mládí [online]. 2020 [cit. 2026-08-07].
https://www.praha1.cz/hudebni-odpoledne-pripomnelo-seniorum-hity-z-mladi/

[122] JOSEF-BRECKA. O mě [online]. 2016 [cit. 2026-08-09].
Dostupné z https://josef-brecka-portretista.webnode.cz/o-mne/

[123] WIKIPEDIE. Jiří Hrzán [online]. 2026 [cit. 2026-08-09].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_Hrz%C3%A1n

[124] WIKIPEDIE. Pager [online]. 2025 [cit. 2026-08-16].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Pager

[125] FOTOAPARÁT. Technologie Super CCD SR [online]. 2003 [cit. 2026-08-10].
Dostupné z https://www.fotoaparat.cz/clanek/76/technologie-super-ccd-sr-2183/

[126] WIKIPEDIE. APS-C [online]. 2025 [cit. 2026-08-10].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/APS-C

[127] WIKIPEDIE. Ekvivalentní ohnisková vzdálenost [online]. 2026 [cit. 2026-08-10].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Ekvivalentn%C3%AD_ohniskov%C3%A1_vzd%C3%A1lenost

[128] WIKIPEDIE. BSI CMOS [online]. 2025 [cit. 2026-08-10].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/BSI_CMOS

[129] WIKIPEDIE. Stanislav Gross [online]. 2026 [cit. 2026-08-05].
Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Stanislav_Gross

[130] GRAFIKA. Co je to metamerie a jak s ní bojovat? [online]. 2005 [cit. 2026-06-04]. Dostupné z https://www.grafika.cz/rubriky/polygrafie/co-je-to-metamerie-a-jak-s-ni-bojovat--133528cz

BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM

KALAMAR, Robert. Jaroslav Tatek. Opava, 2026. 164 s. Teoretická diplomová práce. Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Institut tvůrčí fotografie. Vedoucí diplomové práce MgA. Roman Vondrouš, Ph.D.

ROZSAH PRÁCE

209 674 znaků i s mezerami.

TECHNICKÉ INFORMACE

Grafická úprava, sazba a tisk: Robert Kalamar
Tiskový stroj: Konica Minolta C84hc (High Chroma)
Barviva: TN621 (suchý toner)
Papír: SAPPI GalerieArt Silk 150gsm
Knižní vazba: Andrea Vojtíšková
Náklad: 7 ks

Grafická úprava, sazba a tisk: Robert Kalamar © 2026